

ROČENKA 2023



**NÁRODNÍHO PAMÁTKOVÉHO ÚSTAVU
ÚZEMNÍHO ODBORNÉHO PRACOVISTĚ STŘEDNÍCH ČECH V PRAZE
PŘÍLOHA ČASOPISU PAMÁTKY STŘEDNÍCH ČECH
2 / 2024**

PAMÁTKY STŘEDNÍCH ČECH

ČASOPIS NÁRODNÍHO PAMÁTKOVÉHO ÚSTAVU
ÚZEMNÍHO ODBORNÉHO PRACOVISTĚ STŘEDNÍCH ČECH V PRAZE
ROČENKA 2023

2/2024
PŘÍLOHA

Obsah

- Slovo úvodem
1
- Náplň činnosti NPÚ ÚOP SČ
2
- Organizační schéma NPÚ ÚOP SČ
2
- Kancelář ředitele
3–5
- Oddělení ekonomiky a provozu
5
- Odbor evidence, dokumentace a informačních systémů
6–42
- Odbor péče o památkový fond
43–116
- Oddělení archeologie
117
- Institucionální výzkumné úkoly
118–121
- Odborná publikační a přednášková činnost pracovníků NPÚ ÚOP SČ v roce 2023
122–123
- Účast pracovníků NPÚ ÚOP SČ v komisích, vědeckých, redakčních a dalších radách
124

Titulní strana: Sázava-Černé Budy (okres Benešov), svatoprokopská zahrada. Suterén středověkého domu, pohled od jihovýchodu. V severozápadním koutě je viditelné schodiště v síle zdi (foto Z. Neustupný, 2023)..

4. strana obálky: Mšeno-Ráj (okres Mělník), mostek přes Pšovku je situovaný v CHKO Kokořínsko. Představuje památkově hodnotné mostní dílo, opatřené datací 1862. Jednoduchý jednoobloukový mostek z pískovcového kvádříkového zdiva, dochovaný v autentické podobě, je zapsanou kulturní památkou. Stav po dokončení oprav (foto O. Hrdlička, 2023).

SLOVO ÚVODEM

Vážení čtenáři,

opět se vám dostává do rukou Ročenka – faktická kronika památkové péče středních Čech v roce 2023, určená především pro odbornou veřejnost, pracovníky výkonných orgánů památkové péče, majitele památek. Podařilo se nám ji vypracovat, i když se zpožděním, a vydat alespoň v elektronické podobě, a to s minimálními náklady z důvodu nutné zásadní úspory finančních prostředků.

Práce našeho územního odborného pracoviště se sice rámcově nemění, nicméně současně je každý rok jiná, rozmanitá, stejně jak různorodé jsou památky, jak různé jsou okolnosti jejich obnovy nebo třeba i lidé, se kterými se setkáváme a jednáme. Dnes i denně byly plněny menší i větší úkoly vyplývající z poslání a náplně organizace státní památkové péče. Byly splněny mimořádné a profilové úkoly zadané generálním ředitelstvím Národního památkového ústavu a Ministerstvem kultury ČR.

Kancelář ředitele opět, kromě jiného, bezchybně zabezpečovala veškerý chod rozsáhlé spisové agendy. Již tradičně měla díky odborné kvalitě autorů, editorů i redakční práci vysokou úroveň ediční činnosti pracoviště. Za zásadní podpory z DKRVO, tak jako každoročně, se vydala dvě čísla odborných periodik Památky středních Čech a Průzkumy památek. Dalšími publikacemi byly obsáhlé monografie od Vladislava Razíma Opevnění měst středověké Evropy, IV. díl Dějin evropské architektury od Václava Mencla a Skryté půvaby českých sídlišť od Hany Řepkové.

Oddělení evidence nemovitých památek odboru evidence a dokumentace vypracovalo a na MK ČR odeslalo 20 návrhů na prohlášení za kulturní památku, vylepšován byl Památkový katalog. Připomeňme například návrhy několika staveb moderní architektury, třeba hájovnu v Molitorově projektovanou D. Jurkovičem. V oddělení evidence movitých památek pokračoval dlouhodobý a významný úkol – základní evidence mobiliárních fondů –, kde se kromě jiného zkvalitňují odborné popisy a zpřesňují chronologické údaje. Na zámku Žleby pokračovala základní evidence historické knihovny. Pokračovala spolupráce v rámci Integrovaného systému ochrany movitých památek. Oddělení průzkumů a dokumentace provedlo opět řadu operativních průzkumů a dokumentace nebo archivní rešerše s pozoruhodnými výsledky. Zmíňme například dokumentaci zanikající části hospodářského dvora v Hoříně nebo dějiny Klášterní Skalice. S oddělením průzkumů a dokumentace v mnohém spolupracovalo oddělení archeologie, zejména na nejvýznamnější akci odkrytí gotického domu v Sázavě.

Zpráva o činnosti odboru péče o památkový fond, propojená s faktickými výsledky péče o památky v kraji, tvoří jako každoročně největší část Ročenky. Přináší informace o práci oddělení památkových garantů, specialistů a restaurování v jednotlivých správních obvodech kraje. Za řadou stručných informací o obnově kulturních památek nebo zásazích na nemovitostech v plošně chráněných územích a také restaurováním se ukrývá mnoho jednání s vlastníky, projektanty, vypracování písemných vyjádření a často náročný výkon odborného památkového dohledu při realizaci. Množství informací o více nebo méně opravených nebo obnovených stavbách, jejich konstrukci, fasád, střechech, interiérech, restaurovaných prvcích a děl výtvarného umění nalezne čtenář dokumentované řadou fotografií. Pouze pro ilustraci připomeňme některé významné a důležité akce. Pokračovala záchrana zámku v Právně, obnoveny byly krovy a střechy zámku v Horoměřicích a Příčovech. Úspěšně pokračovala také rozsáhlá obnova zámku v Kácově a konzervace donedávna ohrožené velmi hodnotné zříceniny hradu Dražice. Obnova se v různém rozsahu dotkla řady kostelů, připomeňme třeba pokračování restaurování fasád románského kostela v Mohelnici, zahájení opravy kostela ve Štolmíři nebo dokončení obnovy jedné z kostelních pyramid v Kostnici v Kutné Hoře – Sedlci a restaurování výzdoby kostela v Gruntě nebo synagogy v Čáslavi. Z jiných druhů obnovených staveb se zmíňme například o úspěšné obnově průčelí radnice v Kolíně, fary v Maršovicích nebo dokončení celkové obnovy huti Barbora v Jincích. Svým způsobem mimořádnou akcí byla obnova bohatého členění fasád domu čp. 386 v Čáslavi, který není KP a stojí mimo MPZ. Příkladem z oblasti i lidové architektury může být obnova domu čp. 31 v Jestřebicích nebo mlýna v Drahenicích. Z historických zahrad a parků připomeňme třeba zahradu u zámku Nový Stránov. Restaurovány byly oltáře ve Slaném a Poděbradech. Uvedený velmi stručný výčet nemůže snížit význam dlouhé řady větších nebo menších akcí obnovy a restaurování památek i významnějších domů v plošně chráněných územích, za kterými je vidět práce památkáře a zejména zájem a úsilí jejich majitelů nebo správců.

V rámci odboru PPF je úspěšně zajišťován monitoring památky světového dědictví – Kutné Hory, průběžně aktualizován seznam ohrožených památek v kraji nebo organizována soutěž o „Cenu regenerace“.

Jako každý rok v Ročence nechybí informace o alokaci finančních příspěvků z programů Ministerstva kultury ČR. Komise našeho ÚOP doporučila zařazení řady akcí obnovy do Havarijního programu a Programu regenerace VPR, VPZ A KPZ i Programu restaurování.

V rámci výzkumných úkolů DKRVO úspěšně pokračoval projekt Nemovité památky, metodicky řízený z našeho pracoviště a někteří pracovníci se podíleli i na dalších úkolech i v rámci NAKI III. Potěšitelná je publikační činnost pracovníků i řada osvětových přednášek podaných pro širokou i odbornou veřejnost, vycházejících jak z výsledků výzkumných úkolů, tak z běžné odborné práce.

Plynulý ekonomický a personální chod pracoviště byl výsledkem důkladné a zodpovědné práce pracovníků oddělení ekonomiky a provozu, bez které bychom se neobešli. V roce 2023 se kromě jiného podařilo zajistit a realizovat další dílčí údržbu v interiéru našich budov.

Na závěr mně nezbývá, než kolegyním a kolegům za výsledky jejich práce v roce 2023 poděkovat.

Jan Žižka
ředitel

NÁPLŇ ČINNOSTI NÁRODNÍHO PAMÁTKOVÉHO ÚSTAVU, ÚZEMNÍHO ODBORNÉHO PRACOVISTĚ STŘEDNÍCH ČECH V PRAZE

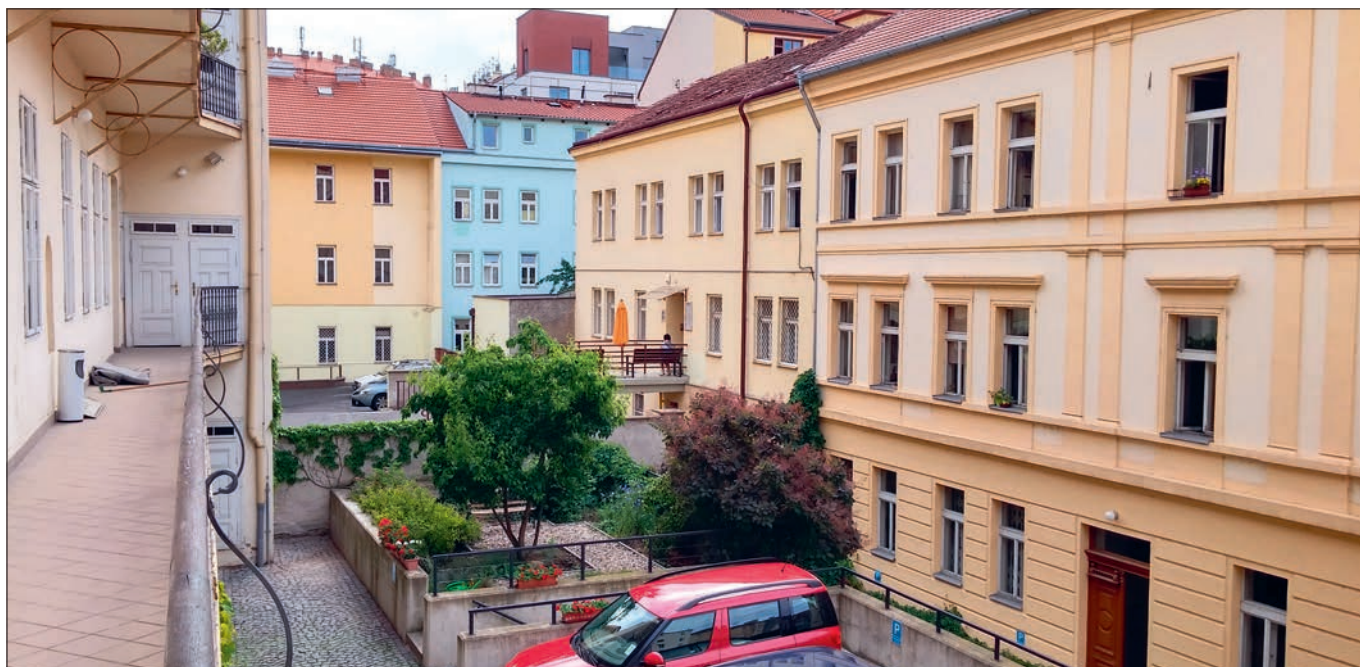
Činnost Národního památkového ústavu – územního odborného pracoviště středních Čech v Praze (dále NPÚ ÚOP SČ) je vymezena platným Statutem Národního památkového ústavu a také Hlavním organizačním řádem Národního památkového ústavu.

Středočeské pracoviště NPÚ vykonává komplexní odborné poznávací, evidenční, dokumentační, metodické, koncepční, hodnotící, iniciační, koordinační, prezentační a osvětové činnosti a služby v oblasti památkové péče ve Středočeském kraji, který zahrnuje správní obvody obcí *Benešov, Beroun, Brandýs nad Labem-Stará Boleslav, Čáslav, Černošice, Český Brod, Dobříš, Hořovice, Kladno, Kolín, Kralupy nad Vltavou, Kutná Hora, Lysá nad Labem, Mělník, Mladá Boleslav, Mni-*

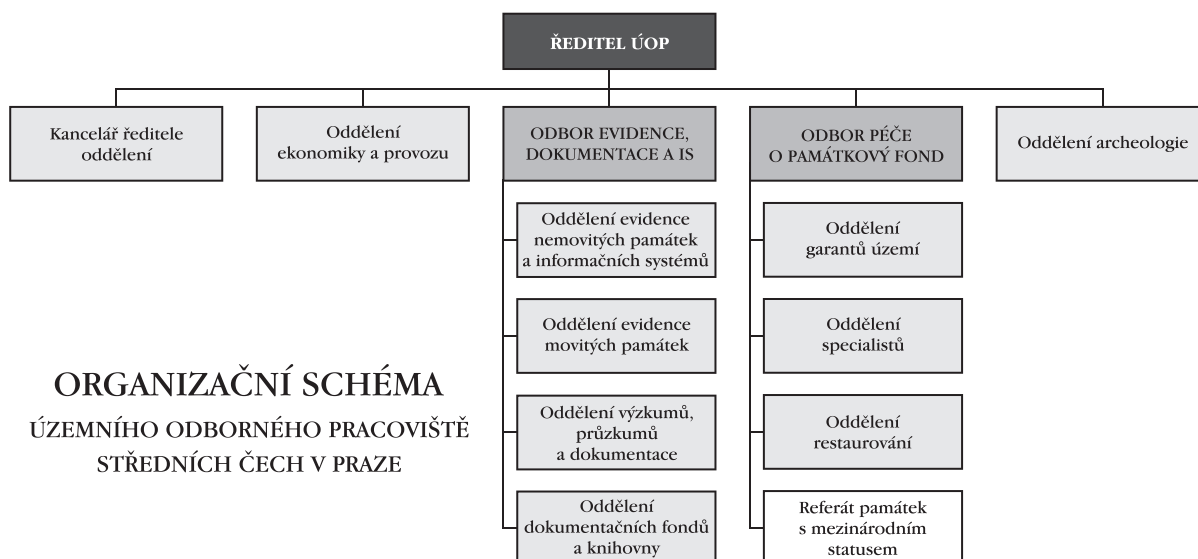
chovo Hradiště, Neratovice, Nymburk, Poděbrady, Příbram, Rakovník, Říčany, Sedlčany, Slaný, Vlašim, Votice. Významná je ediční činnost pracoviště a zapojení odborných pracovníků do vědecko-výzkumné práce v NPÚ.

Sídlem středočeského ÚOP je pavlačový dům čp. 373/5 se zadním traktem v Sabinově ulici v Praze na Žižkově. Přední pavlačový dům vznikl v období prvotní zástavby dnešního Žižkova. Povolení ke stavbě domu bylo vydáno Janu Zbenickému 3. června 1872. Zadní dům na dvorní parcele byl kolaudován po předchozích komplikacích se stavebním povolením v roce 1903. Od 90. let 20. století sídlí v obou budovách památkáři.

Obě budovy jsme v roce 2023 nadále sdíleli spolu s další organizací NPÚ – s územní památkovou správou Praha.



Praha 3, Sabinova 370/5, sídlo ÚOP SČ, pohled z pavlače předního domu do dvorku se zadním traktem (foto V. Tutr).



KANCELÁŘ ŘEDITELE

Kancelář ředitele se starala o administrativní podporu ředitele, částečně i vedoucím odborů (sekretariát ředitele a podatelna). Důležitou součástí agendy oddělení je prezentace oboru, vztahy k veřejnosti a ediční činnost pracoviště.

Patrimonium pro futuro

Národní památkový ústav chce touto cenou vyzdvihnout všechny nominované projekty. Na cenu Patrimonium pro futuro jsou odborníky z regionálních pracovišť NPÚ nominovány pozitivní příklady z každého kraje, jež potom usilují o ocenění ve čtyřech kategoriích: obnova památky, restaurování; objev, nález roku; prezentace hodnot; záchrana památky. V roce 2023 byl nominován středočeským pracovištěm v kategorii Záchrana památky areál vodního mlýna čp. 19 ve Vepřku (viz článek M. Hanzlíkové: Záchrana areálu tzv. „Satranova“ vodního mlýna ve Vepřku, Památky středních Čech 1/2024, s. 95–97).



Vepřek (okres Mělník), mlýn: a – dvorní průčelí domu a navazující barokní mlýnice, stav před obnovou (foto J. Pešta, 2010); b – stav po obnově (foto M. Hanzlíková, 2020); c – prostor černé kuchyně – původní stav 2010; d – černá kuchyně po obnově v roce 2022 (foto M. Hanzlíková).



Publikace vydané ÚOP středních Čech v roce 2023

Opevnění měst středověké Evropy
Vladislav Razím

Opevnění měst se svými věžemi, branami, ochozy a příkopy patřila k hlavním symbolům evropského středověku. Ochrana reliktů tohoto kulturního dědictví je v současnosti velmi důležitá. Kniha je zaměřena na stavebně-historický vývoj městských hradeb měst od raného středověku až po úsvit renesance, nechybí pohled na předchozí starověká období. Text doprovází bohatá fotografická a plánová dokumentace včetně reprezentativní ikonografie. Publikace se řadí díky svému pojetí a rozsahu k nejkomplexnějším dílům na dané téma vůbec.

Dějiny evropské architektury, IV. díl – Středověké umění evropského Západu
Václav Mencl – Helena Soukupová ed.

Čtvrtý svazek Menclových Dějin evropské architektury úzce navazuje na předchozí díl. Obsahuje ve třech oddílech vývoj gotické architektury od poloviny 12. století do pozdní gotiky. Nejde přitom o monografie jednotlivých staveb, ale o výklad smyslu celkového architektonického vývoje, který autor vidí v souvislostech se středověkou spiritualitou a filosofií. Na vydání Menclova díla spolupracuje NPÚ s Památkovým úřadem Slovenskej republiky.

Skryté půvaby českých sídlišť
Hana Řepková

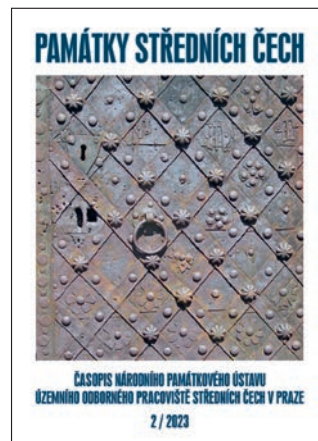
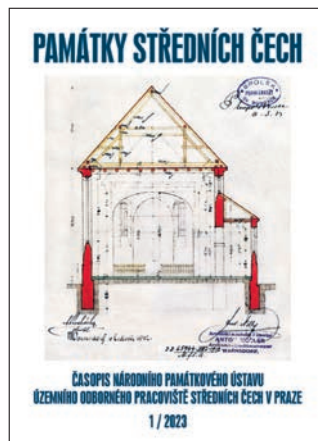
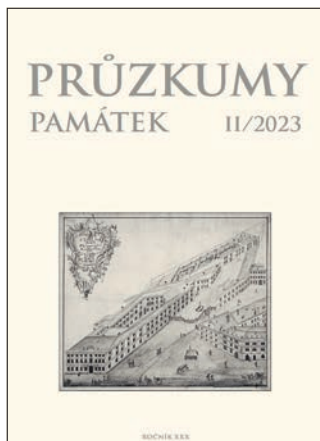
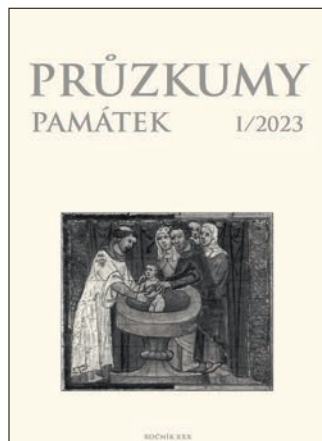
Kniha odkrývá hodnoty sídlišť pro jejich hlubší poznání a rehabilitaci. Podchycuje širokou škálu dosud intaktních domů a detailů staveb hromadné bytové výstavby od konce 19. století do současnosti. Dokumentuje pozoruhodné detaily staveb v obsáhlém katalogu, je sledována hodnota sídlišť po stránce historické, urbanistické, architektonické, umělecké, památkářské a také krajinářské. Česká sídliště jsou zasazena do referenčního rámce sousedních zemí Slovenska, Německa a Polska.



Periodika

Průzkumy památek, 30. ročník, 2 čísla

Průzkumy památek jsou víceoborový odborný recenzovaný neimpaktovaný časopis s celorepublikovou působností. Za dobu své existence (od roku 1994) se stal uznávanou platformou pro prezentaci výsledků odborné dokumentace, průzkumů a výzkumů památkového fondu České republiky s přesahy do mezinárodních souvislostí včetně výsledků institucionálních výzkumů. V roce 2023 vyšel jubilejní 30. ročník.

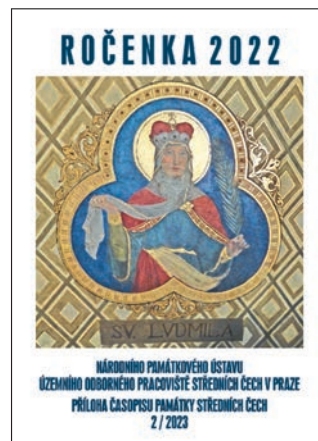


Památky středních Čech, 37. ročník, 2 čísla

Periodikum bylo založeno v roce 1985 a od roku 1993 vychází dvakrát ročně s přílohou Ročenka v digitální formě. Územím jeho zájmu jsou střední Čechy a tzv. Velká Praha. Obsahem příspěvků jsou výsledky průzkumů celého druhového spektra památek a tematicky rozsáhlá činnost v oblasti praktické památkové péče. Časopis je recenzovaným neimpaktivním periodikem. V roce 2023 byl aktualizován web časopisu www.pamatkysc.cz.

Všechny publikace vydané v roce 2023 byly finančně podpořeny z úkolů DKRVO.

PhDr. Olga Klapetková, vedoucí oddělení
Mgr. Dita Roubíčková, Hana Nesměráková, Alena Kovaříková



ODDĚLENÍ EKONOMIKY A PROVOZU

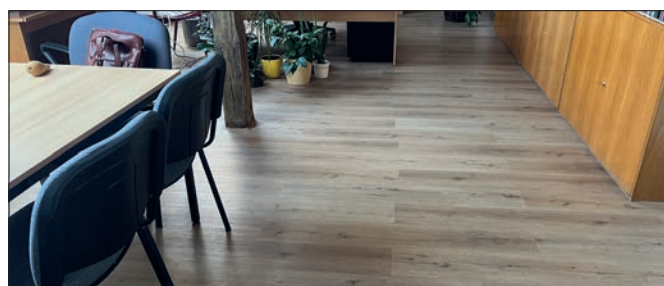
Oddělení zajišťuje pro zaměstnance ekonomickou a personální činnost, správu veškerého majetku, domovnictví, agendu spojenou s dopravou a pod metodickým vedením odboru informatiky generálního ředitelství NPÚ také informační technologie.

V roce 2023 činil průměrný evidenční přepočtený počet zaměstnanců ÚOP 52.

Oddělení ekonomiky a provozu v průběhu roku nadále pokračovalo ve snaze o efektivní a hospodárné vynakládání finančních prostředků, zejména v souvislosti s nárůstem ceny energií a pohonných hmot.

V roce 2023 proběhly renovace sociálního zařízení, před síně a kuchyňky ve 2. patře zadní budovy, oprava sociálního zařízení v přízemí zadní budovy a oprava kanceláří v podkroví přední budovy.

Luboš Havlovic
koordináční, projektový a programový pracovník



Praha 3, Sabinova 373/5, sídlo ÚOP SČ, oprava podlahy kanceláří v podkroví přední budovy (foto L. Havlovic).



Praha 3, Sabinova 373/5, sídlo ÚOP SČ: a – renovace před síně a kuchyňky ve 2. patře zadní budovy; b – oprava sociálního zařízení v přízemí zadní budovy (foto L. Havlovic).

ODBOR EVIDENCE, DOKUMENTACE A INFORMAČNÍCH SYSTÉMŮ

Odbor evidence, dokumentace a informačních systémů (OEDIS) je tvořen oddělením evidence nemovitých památek, oddělením evidence movitých památek, oddělením výzkumů, průzkumů a dokumentace a oddělením dokumentačních fondů a knihovny. Toto poslední oddělení se dále dělí na archiv odborné dokumentace (restaurátorské zprávy, projekty, studie, zaměření, stavebněhistorické průzkumy, operativní průzkumy a dokumentace, archeologické výzkumy atp.), fototéku a knihovnu. Dříve samostatný referát geografických informačních systémů a metainformačních systémů (GIS a MIS) je spojen s oddělením nemovitých památek.

OEDIS tedy zahrnuje všechny činnosti NPÚ na území Středočeského kraje, které se týkají poznávání a dokumentování památkového fondu (kromě samostatného oddělení archeologie) a tvorby ústředního seznamu památek, zároveň shromažďuje, ukládá a zpřístupňuje výsledky těchto činností. OEDIS vytváří předpoklady kvalitní působnosti ÚOP v ostatních segmentech odborné práce a pečuje o paměť oboru ve svěřeném regionu. Z toho přirozeně vyplývá významná účast odborných pracovníků OEDIS na vědecko-výzkumné činnosti ÚOP a její prezentaci.

PhDr. Vladislav Razím, vedoucí odboru

ODDĚLENÍ EVIDENCE NEMOVITÝCH PAMÁTEK A INFORMAČNÍCH SYSTÉMŮ (ONPIS)

Hlavním úkolem oddělení evidence nemovitých památek je vedení Ústředního seznamu nemovitých kulturních památek a evidence dalších, zákonem nechráněných objektů a urbanistických celků, které vykazují památkové hodnoty. K naplňování tohoto cíle je nutné provádění odborné dokumentace a průzkumu památek v terénu, studium odborné literatury a archivních materiálů. Následné zpracovávání získaných poznatků a jejich hodnocení a zpřístupnění odborné i laické veřejnosti je prováděno prostřednictvím dokumentačních sbírek ústavu i informačních systémů památkové péče. Agenda evidence památek nezahrnuje pouze průběžnou aktualizaci stávajících informací, ale také předkládání návrhů na prohlášení dalších hodnotných staveb, které splňují kritéria k prohlášení za kulturní památku podle § 3 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, popřípadě také vyjádření ke zrušení prohlášení věci za kulturní památku podle § 8 téhož zákona. Jako poradní orgán ředitele NPÚ ÚOP středních Čech, je pro tento účel zřízena mimo jiné i Regionální komise pro posuzování návrhů na prohlášení věci za kulturní památku.

Kromě výše zmíněného poskytuje oddělení informace o kulturních památkách a rozsahu jejich ochrany a v souladu se zákonnými předpisy a interními metodickými pokyny zpracovává odborná vyjádření pro Ministerstvo kultury České republiky.

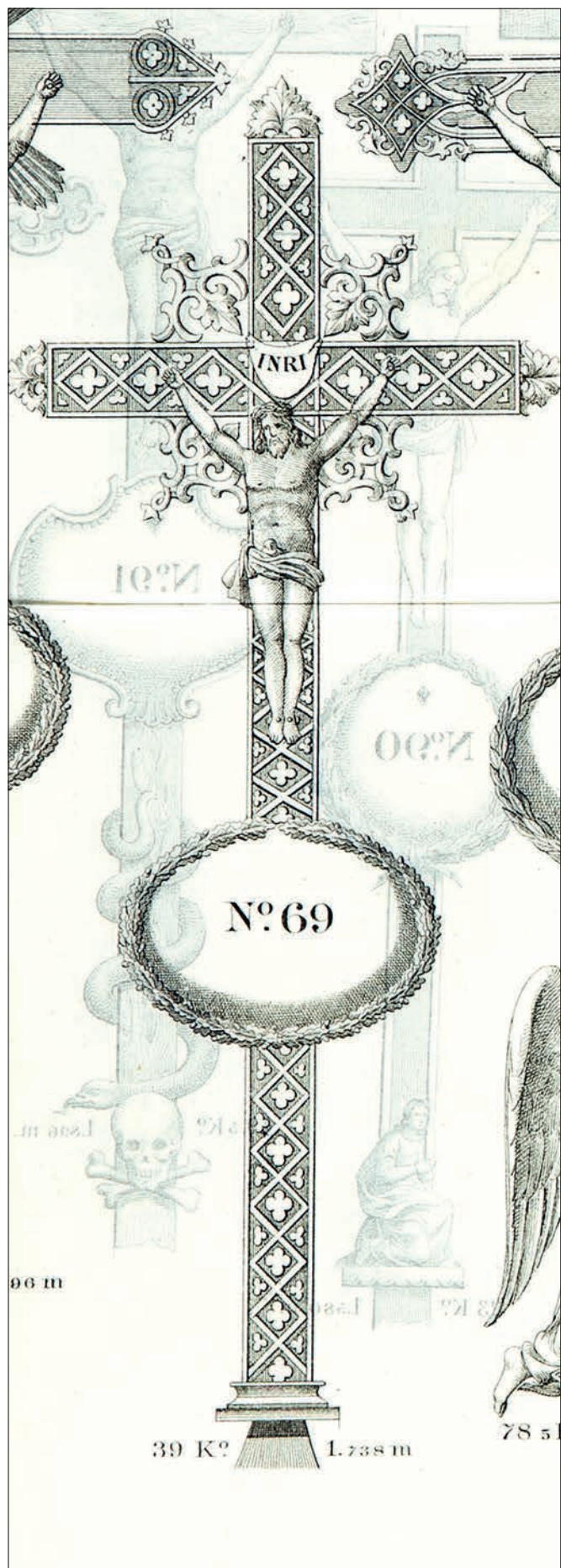
ONPIS také vede evidenci ohrožených a obnovených památek v Památkovém katalogu, spravuje práva digitální fototéky a zálohování digitálních nosičů z dokumentačního fondu archivu ÚOP SČ.

Podstatnou součástí činnosti ONPIS za rok 2023 bylo zpracování návrhů na prohlášení staveb za kulturní památky a odborná vyjádření k žádostem ministerstva kultury. Agenda zahrnovala také vyjádření k dělení a scelování památkově chráněných pozemků a spolupráci s pracovišti Katastrálního úřadu pro Středočeský kraj, revizi plošně chráněných území a zpracování Územně analytických podkladů.

Z důležitých terénních průzkumů provedených v roce 2023 zmíníme např. Kladno (okres Kladno), průzkum docho-



Dobřichov (okres Kolín), litinový kříž u kostela Nejsvětější Trojice zřejmě z doby kolem poloviny 19. století, patrně z bývalého hřbitova kolem kostela (zrušeného v roce 1850). Je příkladem běžnějšího „podbrdského typu“ z produkce Železáren královského města Rokycan, Klabavy (foto H. Prixová Dvorská).



Vzorník litinových křížů, Königlige Stadt Rokycaner Berg und Hütten Direction, Klabava, Böhmen, Lith. D. Actiengesellschaft Prag, litografie, 2. polovina 70. let 19. století (soukromý archiv).

vaných důlních památek (ve spolupráci s Ing. Otakarem Hrdličkou) a jejich zanesení do Územně analytických podkladů, průzkum zděných objektů venkovského stavitelství z 19. století v okrese Mělník a vytipování staveb vhodných k prohlášení za kulturní památky (spolupráce s Mgr. Janou Berkovou), Vrapice (okres Kladno) – areál kostela sv. Mikuláše, evidence a dokumentace hornických náhrobků, Žabonosy (okres Kolín) – areál kostela sv. Václava, Český Brod (okres Kolín) – areál pivovaru nebo Votice (okres Benešov) – areál starého hřbitova u kaple Božího hrobu a nového hřbitova, výběr nejceněnějších sepulkrálních děl a sdělení k jejich uměleckořemeslným a památkovým hodnotám, včetně hřbitova obecně. Tento výběr byl konzultován s externími odborníky na litinové a kamenné náhrobky (Mgr. Janou Bělovou, Ph.D. z Muzea města Prahy a Mgr. Markétou Kudláčovou z Národní galerie v Praze) a také speciality na zeleň (PhDr. Stanislavem Svobodou, který se zaměřuje na historické hřbitovy).

Bohumila Králová pokračovala v dokumentaci křížů v okrese Kolín. K roku 2023 bylo zdokumentováno 54 křížů a křížků, za rok 2023 celkem 19. Z nejhodnotnějších je možné uvést například kříže u kostela Nejsvětější Trojice v Dobřichově, u kostela sv. Jana Křtitele v Týnci nad Labem, u kostela sv. Bartoloměje v Kolíně nebo u hřbitova v Poříčanech.

Nedílnou součástí oddělení je referát geografických a metainformačních systémů, který ve spolupráci s pracovníky evidence nemovitých památek zpracovává digitální mapy kulturních památek a památkově chráněných území pro účely evidence; zároveň je zpřesňována jejich lokalizace a rozsah. Mapy jsou následně zveřejňovány prostřednictvím Geoportálu NPÚ a Památkového katalogu, kde dochází průběžně ke kontrole a aktualizaci seznamů parcel dotčených památkovou ochranou. Ve spolupráci s ENMP GnŘ NPÚ jsou údaje o ochranné parcel průběžně zasílány k zanesení příslušných kódů ochrany do katastru nemovitostí. Kromě kontroly polohopisných záznamů stávajících památek podle metodiky z února 2023 jsou v referátu připravovány i mapové podklady pro návrhy na prohlášení nových kulturních památek a mapy pro odborné a publikační účely. Mapy jsou vytvářeny v GISovém programu ArcGIS ArcMap a ArcGIS Pro od společnosti ESRI. V roce 2023 bylo v rámci tzv. revize po parcelách vytvořeno a na centrální úložiště předáno zhruba 160 položek. Jednalo se o kulturní památky a území s plošnou památkovou ochranou. Do Metainformačního systému NPÚ bylo v tomto roce v rámci našeho pracoviště vloženo 1764 dokumentů, z toho 1596 fotografií. Pracovníci referátu zajišťovali také sdílení dat na úložištích NAS2 a NASE, užívaných v rámci ÚOP středních Čech v Praze.

V roce 2023 pracovalo v ONPIS šest kmenových pracovníků (pět systematizovaných míst: Mgr. Alžběta Jankulíková (AJ) – okresy Beroun, Rakovník, Nymburk, ORP Dobříš; Mgr. Šárka Koukalová (ŠK) – okresy Kutná Hora, Benešov, ORP Příbram a Sedlčany; PhDr. Ivan Minář, Ph.D. (IM) – okresy Mladá Boleslav, Mělník, referát GIS; Mgr. Hana Prixová Dvorská (HPD) – okresy Kladno, Kolín; Mgr. Filip Facincani (FF) – okresy Praha-východ a Praha-západ; Jiří Marounek (JM) – referát GIS).

Návrhy na prohlášení věci za nemovitou kulturní památku

V roce 2023 Regionální komise pro posuzování návrhů na prohlášení věci za kulturní památku projednávala v pěti jednáních ve dnech 13. 3., 2. 6., (individuální jednání), 11. 7. (individuální jednání), 18. 9. a 4. 12. celkem 36 návrhů na prohlášení za kulturní památky (1 návrh ke zrušení prohlášení za kulturní památku).



Černošice, Dolní Mokropsy (okres Praha-západ), letní vila čp. 361 z roku 1904 (zvaná Pod deštníkem) významného pražského stavitele Františka Schläffera. Samotný název vily je odvozen od štukové výzdoby v severním štítovém průčelí. Jedná se o reliéf deštníku, nad kterým z jedné strany září personifikované slunce a z druhé vane vítr s deštěm. Pod reliéfem je nápis „POD DEŠTNÍKEM“. Výjev v paprscitě zdobeném štítu pod půlkruhovým okénkem doplňuje v roce 1904. Původně k vile patřil pozemek o rozloze přibližně 2,5 ha, který byl v novodobé historii rozparcelován a zastavěn. Dnes je na tehdejší pozemku zahrady vystavěno celkem dvanáct nových domů. Návrh na prohlášení za kulturní památku se týká současného malého pozemku k vile a dalších dochovaných komponentů v areálu původní zahrady (foto M. Míčka).

Během roku bylo na Ministerstvo kultury ČR odesláno za ONP 20 návrhů na prohlášení za kulturní památku a 3 návrhy na rozšíření památkové ochrany.

*Březovice (okres Mladá Boleslav)
Břežany II (okres Kolín)*

*Cítov (okres Mělník)
Čáslav (okres Kutná Hora)
Černošice (okres Praha-západ)
Černošice (okres Praha-západ)
Chotouň (okres Kolín)*

Chotusice (okres Kutná Hora)

*Chramosty (okres Příbram)
Jestřebice (okres Mělník)
Lazsko, Lešetice,
Zavřetice (okres Příbram)*

*Loukov (okres Mladá Boleslav)
Mělník (okres Mělník)
Molitorov, Kouřim (okres Kolín)
Nižbor (okres Beroun)
Počepice (okres Příbram)
Popovičky (okres Praha-východ)
Poříčí nad Sázavou (okres Benešov)
Poříčí nad Sázavou (okres Benešov)
Rožmitál pod Třemšínem
(okres Příbram)
Stará Boleslav (okres Praha-východ)
Štířín (okres Praha-východ)*

Ždánice (okres Kolín)

*sýpka zaniklé usedlosti čp. 34 (IM)
hasičská stožárová rotační
siréna (HPD)*

*socha sv. Jana Nepomuckého (IM)
evangelická fara čp. 159/16 (ŠK)
vila čp. 58 (ŠK)
vila čp. 361 (ŠK)
socha sv. Františka v areálu
kostela sv. Prokopa (rozšíření
památkové ochrany) (HPD)
socha Neposkvrněného srdce
Panny Marie (ŠK)
kamenný kříž (ŠK)
skalní reliéf Kalvárie (IM)*

*kulturní památka vězeňský
tábor Vojna, rejstř. č. ÚSKP
50761/2-4429 (návrh
na doprohlášení pozemků
za kulturní památku) (AJ)
fara čp. 5 (IM)
Balíkova vila čp. 2 (IM)
hájovna (HPD)
bývalý pivovar čp. 25 (AJ)
dům čp. 78 (ŠK)
areál fary čp. 1 (FF)
most císaře Františka Josefa I. (ŠK)
most přes Konopišský potok (ŠK)
boží muka (ŠK)*

*železniční stanice (FF)
zámecký park (rozšíření
památkové ochrany) (FF)
torzo památníku Antonína
Švehly (HPD)*



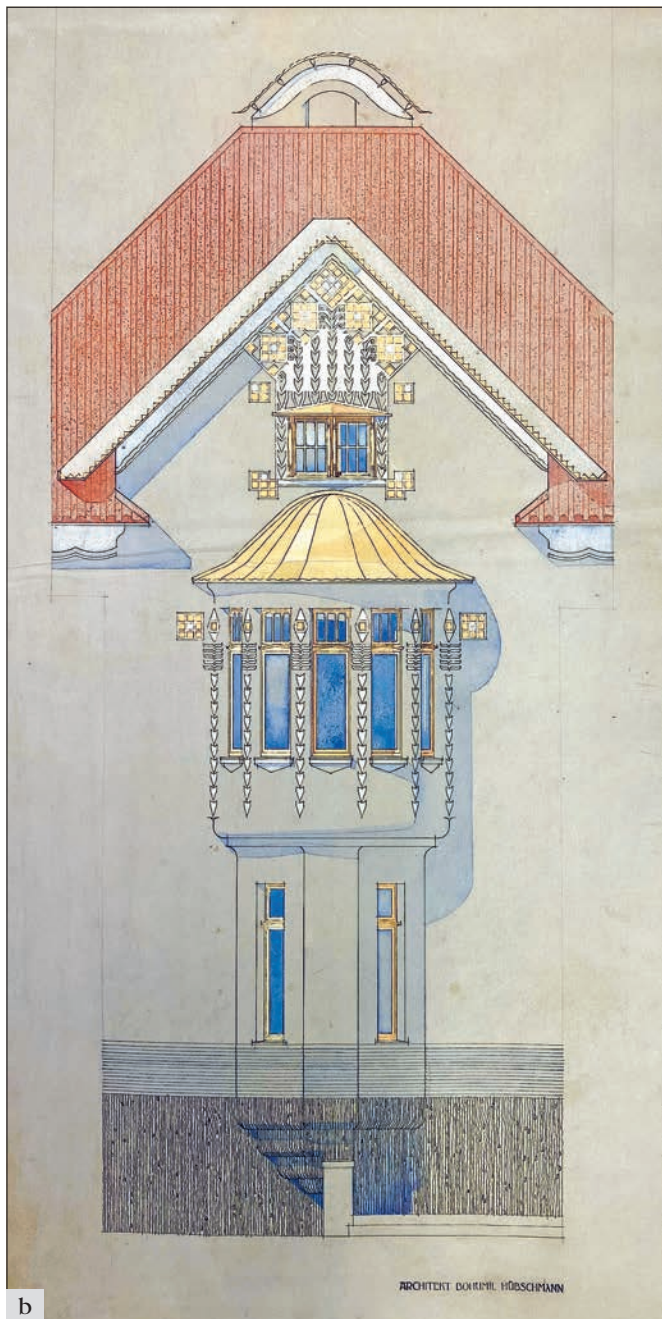
Jestřebice (okres Mělník), skalní reliéf Kalvárie vytesaný do pískovcové skály v rokli východně od obce při staré cestě do Vojtěchova. Oproti ostatním známým exemplářům je jestřebický reliéf vytesán zhruba metr nad terénem, takže se jeho spodní část dochovala v dobrém stavu bez přirozené eroze (foto I. Minář).

Černošice (okres Praha-západ), vila čp. 361: Za kulturní památku byla navržena původně letní vila z roku 1904 Františka Schläffera, jehož stavební firma se podílela na předních pražských stavebních realizacích a spolupracovala s nejlepšími architekty své doby. Schläfferův letní dům patří v černošické vilové lokalitě a také díky výjimečné autentické míře dochování k nejhodnotnějším vilovým stavbám. Existují doklady z doby, kdy se stavěl Obecní dům v Praze, že se v původně samostatném domku (pavilonu) u vily scházela společnost věhlasných umělců a dalších aktérů jeho výstavby a výzdoby. V rodině potomků se traduje, že co se ze stavebního materiálu nepoužilo na stavbě Obecního domu, to se upotřebilo v areálu Schläfferovy vily. ŠK

Jestřebice (okres Mělník), skalní reliéf Kalvárie: Figurální reliéf s výjevem ukřižování Krista byl vytesán ve druhé polovině 18. století na skalní stěně při dříve frekventované cestě z Jestřebice do Vojtěchova. Reliéf o rozměrech zhruba 3 × 3 m je součástí souboru pěti obdobných exemplářů od neznámého lidového umělce, které se dochovaly v okruhu 10 km mezi Mšenem a Dubou. Jestřebická Kalvárie je z uvedeného souboru největší a nejlépe dochovaná díky poloze při dnes již téměř neužívané cestě. IM



Lazsko, Lešetice, Zavržice (okres Příbram), vězeňský tábor Vojna: Bývalý vězeňský tábor Vojna (rejčt. č. ÚSKP 50761/2-4429) byl prohlášen za kulturní památku rozhodnutím Ministerstva kultury České republiky č. j. 6229/1998 ze dne 2. 1. 2001. Ve výroku tohoto rozhodnutí jsou vyjmenovány budovy a pozemky, kterými je tábor tvořen. Ze zakreslení uvedených pozemků do tehdejší katastrální mapy však vyplývá, že velká část pozemků, na kterých se tábor nachází, ve výroku rozhodnutí chybí. Tato skutečnost byla objevena až v roce 2021 při aktualizaci rozsahu kulturní památky a tvorbě nového zákresu. Aby byl napraven stav vzniklý chybně napsaným rozhodnutím, navrhli jsme 15 chybějících pozemků v k. ú. Lazsko, Lešetice a Zavržice k prohlášení za kulturní památku. *AJ*



Mělník (okres Mělník), Balíkova vila čp. 2: Patrová secesní vila z roku 1907 od arch. Bohumila Hypšmana je umístěná v sousedství radnice na městských hradbách. Vila postavená pro mělnického advokáta JUDr. Aloise Balíka patří do unikátního souboru tří vil od téhož autora umístěných nedaleko sebe v jižním okraji historického jádra města. Dlouho zanedbávanou stavbu, v níž v 80. letech sídlila kriminální služba SNB, zakoupila v roce 2023 architektonická platforma RIOFRIO, se záměrem její památkové obnovy a zpřístupnění pro veřejnost. *IM*

Molitorov, Kouřim (okres Kolín), hájovna: Hájovnu nechal v letech 1908–1909 postavit podnikatel Jaroslav Veselý podle architektonických plánů Dušana Samuela Jurkoviče, který navrhl jednoduchou stavbu ve stylu moderny s prvky venkovské architektury. Jedná se o čistou, účelně promyšlenou stavbu. Pro Jurkoviče charakteristické materiály zde zastupuje především kombinace dřeva a kamene s bílými jednoduše omítanými plochami, kterou používal již od konce 19. století, stejně jako typické vysoké polovalbové střechy. Zdobnost a ovlivnění lidovou architekturou se zde projevila např. v dekoru bedněných výřezávaných prvků. *HPD*

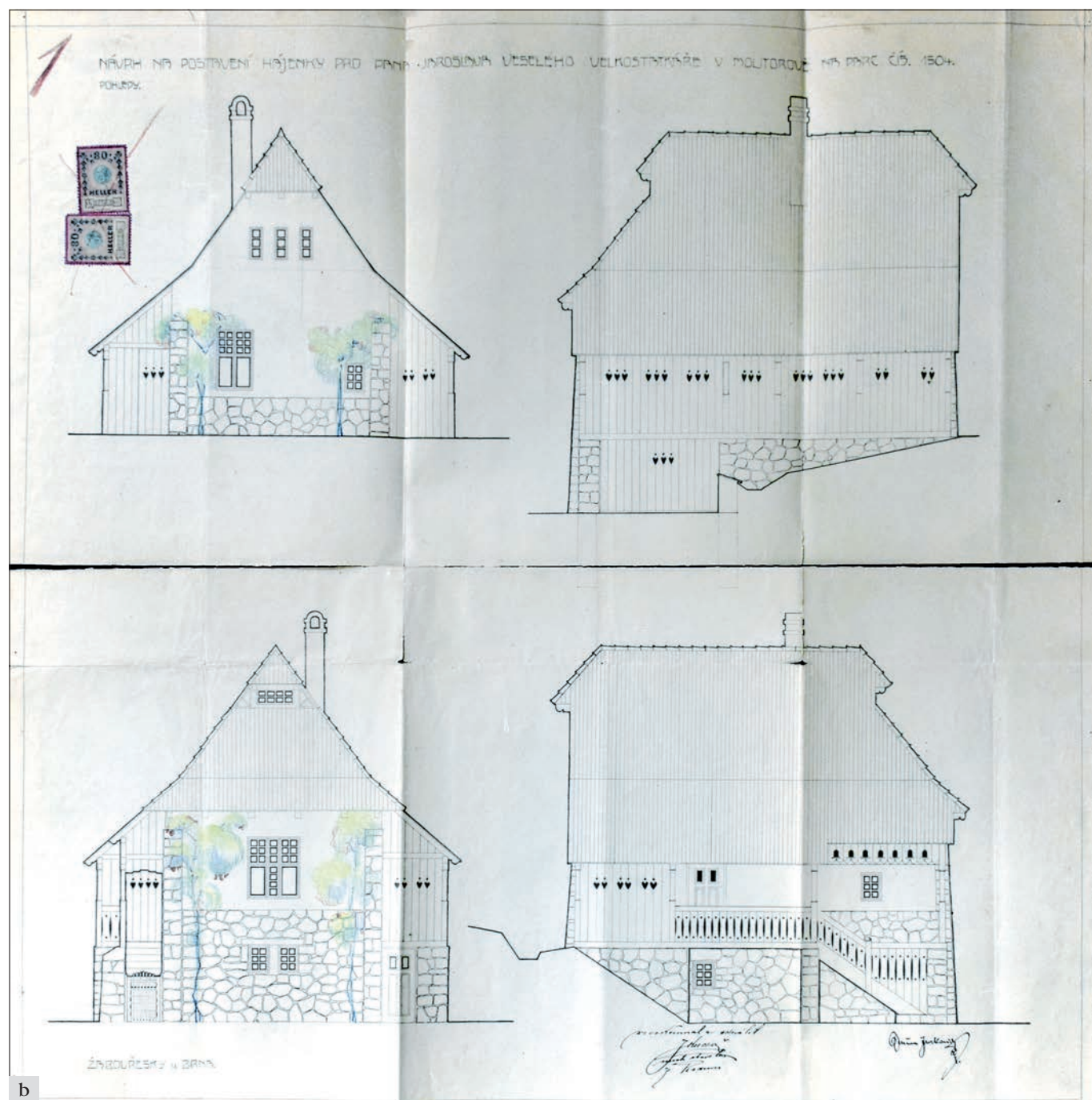
Nížbor (okres Beroun), bývalý pivovar čp. 25: Dvoupodlažní objekt bývalého pivovaru, založeného v 16. století pro potřeby nově zřízené železné huti, stojí v historickém jádru Nové Huti asi 150 m jihovýchodně od zámku Nížbor. Velmi cenný je nejen kompletně klenutý polosuterén s prostory pivovarského provozu, ale také zdivo a dispozice patra, dochovaná a užívaná v jen mírně pozměněné podobě i v současnosti. Do velké míry je zachován i krov pozoruhodné konstrukce, pocházející z první třetiny 19. století. Ve východní části polosuterénu je prostor bývalé sladovny s křížovými, mírně stlačenými cihelnými klenbami na čtyři pilíře. Dva jižní pilíře jsou osazeny pískovcovými hranolovými hlavicemi, na jejichž jižních stranách se nacházejí prozatím nerozluštěné tesané nápisy s chronogramy. *AJ*

Popovičky (okres Praha-východ), areál fary čp. 1: V rámci průzkumu pro potřeby EDIS a následného redukování SHP byl doložen vrcholně barokní původ fary (1715–1718); primárně se předpokládalo, že pochází z 1. třetiny 19. století. Průzkum byl motivován především nejistou budoucností objektu a výraznými tlaky na její demolici. Z toho důvodu proběhla dokumentace i zdánlivých marginálií, dokládající ovšem provoz a stavební proměny objektu v 18. a 19. století. Pozoruhodný je nález pozůstatků malované podkrovní místnosti, zaniklé ve prospěch podkrovního špýcharu. *FF*

Poříčí nad Sázavou (okres Benešov), most císaře Františka Josefa I. a most přes Konopišský potok: Silniční most císaře Františka Josefa I. je situován v severní části obce v Pražské ulici a překonává řeku Sázavu. Slavnostní otevření proběhlo

Mělník (okres Mělník), zahradní průčelí Balíkovy vily z let 1906–1907 v Radniční ulici čp. 2 bylo původně zdobeno barevnými obklady a štukovým dekorem. Vlastník nyní plánuje obnovu výzdoby podle dochovaných plánů arch. Bohumila Hypšmana (foto I. Minář; plán z archivu NTM, fond Hübschmann 20070321/04).

ještě před jeho dokončením v roce 1850 za účasti Františka Josefa I., který tudy projížděl z Prahy do Vídně dne 23. 11. 1849. Od roku 2016, téměř po sto letech, je opět pojmenovaný po císaři Františku Josefu I. Je hmotným dokladem trasy významné historické komunikace z Prahy do Vídně a patří mezi největší kamenné silniční mosty ve středních Čechách. Na doporučení Metodického centra průmyslového dědictví v Ostravě byl v souvislosti s tímto mostem navržen za kulturní památku také kamenný jednoobloukový most přes Konopišský potok na stejné historické komunikaci, jehož stavba v letech 1857–1858 navázala na nákladné budování velkého kamenného mostu přes Sázavu. ŠK



Molitorov (okres Kolín). Hájovna byla postavena pro Jaroslava Veselého, jehož domovem byl zámek v Molitorově. Pro jeho rodinu navrhl Jurkovič nejen úpravy a přestavbu vlastního původně šlechtického sídla, ale také zmíněnou hájovnu a dnes přestavěné zaměstnanecké domy v Kouřimi. Základní dispozici hájovny tvoří obdélná zděná stavba, k níž na jihu a severu přiléhají bedněné partie. Dřevěné pokrytí konstrukcí je provedeno z tmavě hnědých prken, místy s vyřezávanými ornamenty (kroužky, srdíčka). Jižnímu průčelí předstupuje dřevěné schodiště s krátkou pavlačí a malým úschovným prostorem, dosedající na kamenné pilíře a podestu (foto H. Prixová Dvorská, plán uložen v archivu stavebního odboru města Kouřim, složka čp. 344).



Nížbor (okres Beroun), bývalý pivovar: Dům čp. 25 v Nížbo-ru sloužil jako pivovar od 16. století až do roku 1872, kdy byl poškozen ničivou povodní a jeho provoz již nebyl obnoven. Po kratším období, kdy fungoval jako sladovna a sklad, bylo jeho patro (přízemí ze strany ulice Školní) adaptováno na základní školu, která zde sídlí dodnes (foto A. Jankulíková).



Popovičky (okres Praha-východ), pohled na areál fary ze se-veru. Do nedávné doby nepřístupný objekt evokoval svými konturami stavby z první třetiny 19. století. Průzkum ovšem nově dokázal, že se jedná o faru postavenou zhruba mezi lety 1715–1718. Chlévy, uzavírající areál z jihu, jsou novostavbou z 50. let 19. století. Nedostatek finančních zdrojů (v 19. a 20. sto-letí) zapříčinil zachování několika klíčových situací a adapta-cí objektu (foto F. Facincani).



Poříčí nad Sázavou (okres Benešov), rozměrný kamenný most přes Sázavu s pěti segmentovými oblouky o rozpětí 18,3 m a vzepětí 2,5 m z let 1849–1850 nahradil krytý dřevěný most z roku 1561. Již od dávných dob tudy vedla jedna z nejdůležitějších komunikací v zemi, spojující Prahu s jihem Čech a s Rakouskem. Most se řadí k nejvýznamnějším dopravním stavbám z 19. století, které jsou dochovány bez výraznějších změn (foto V. Láska).



Stará Boleslav (okres Praha-východ), pohled na železniční stanici ze severu. Pochází z roku 1874 podle návrhu vídeňského archi-tektka Carla Schlimpa. Již v podnětu na prohlášení za kulturní památku, dokládajícím zájem laické veřejnosti, byla zdůrazněna vysoká míra zachování nejen objektu jako takového, ale i dobových výplňových prvků. Obhlídka objektu potvrdila, že vyjma drob-ných funkčních dispozičních zásahů z 20. století je objekt z velké míry intaktně zachován (foto F. Facincani).



Hořovice-Velká Víska (okres Beroun), hrobka knížat z Hanau z let 1877–1879: Hrobka čtvercového půdorysu s výraznou zvoncovou střechou je vstupním průčelím orientována k jihu. Stavebním materiálem jsou žulové kvádry, doplněné pískovcovým schodištěm a portálem. Objekt člení vysoký, skarpovitě rozšířený sokl a korunní římsa s vlysem. Ve frontonu vstupního portálu je umístěn litinový erb rodu Hanavských. U sloupů nahrazuje akant okřídlená lebka a dřík je opatřen květinovou girlandou a pomačkanou stuhou. Vstupní portál i dvě dvojice oken na bočních stěnách uzavírají kvalitně provedené kované mříže. Na stavbě se kromě mříží zachovala řada původních hodnotných řemeslných prvků, mj. kazetová kupole, kamenické články a zasklení oken šestiúhelnými tabulkami (foto A. Jankulíková).

V roce 2023 bylo Ministerstvem kultury České republiky prohlášeno za kulturní památku 6 objektů

<i>Hořovice-Velká Víska</i> (okres Beroun)	hrobka knížat z Hanau
<i>Chotusice</i> (okres Kutná Hora)	socha Neposkvrněného srdce Panny Marie
<i>Kosmonosy</i> (okres Mladá Boleslav)	správní budova panského dvora čp. 2
<i>Kralupy nad Vltavou</i> (okres Mělník)	dílny Buštěhradské dráhy
<i>Loukov</i> (okres Mladá Boleslav)	fara čp. 5
<i>Zvěstov</i> (okres Benešov)	socha sv. Jana Nepomuckého

Hořovice-Velká Víska (okres Beroun), hrobka knížat z Hanau: Hrobka knížete Mořice Hanavského a jeho manželky Anny je neobarokní sepulkrální stavba postavená v letech 1877–1879 podle návrhu mnichovského architekta a dekorátéra Lorenze Gedona. Na obnově v 80. letech 19. století se podílel Josef Zítek. Hrobka stojí na samostatném pozemku, který z východní strany přiléhá k nejstarší části městského hřbitova. Původně parkově upravený pozemek s centrálně umístěnou hrobkou je vymezen ohradní zdí, která se na jihu a západě otevírá dvěma pískovcovými pilířovými branami s mřížovými vraty. Hrobka představuje hodnotný a řemeslně kvalitní historizující sepulkrální objekt s vazbou na knížecí rodinu sídlící v nedalekém zámku, dochovaný ve velmi autentické podobě. *AJ*

Zvěstov (okres Benešov), socha sv. Jana Nepomuckého: Barokní socha sv. Jana Nepomuckého z první poloviny 18. století vznikla v souvislosti s procesem blahořečení sv. Jana Nepomuckého. Kvalitou zpracování i svým umístěním v pohledově výrazné poloze v intravilánu obce naproti zámku je velmi hodnotnou památkou, dokládající uctívání jednoho z nejdůležitějších českých světců a patronů naší země. *ŠK*

V roce 2023 bylo Ministerstvem kultury České republiky zrušeno prohlášení za kulturní památku níže uvedeného objektu.

Kutná Hora-Vnitřní Město (okres Kutná Hora), hotel Černý kůň čp. 314, ÚSKP 46250/2-3241: V roce 2017 majitelka podala podnět ke zrušení prohlášení věci za kulturní památku. Dne 14. 3. 2019 bylo Ministerstvem kultury České republiky (MKČR) vydáno rozhodnutí o nezrušení prohlášení za kulturní památku. Podle rozhodnutí ministra kultury ze 17. 7. 2019 se rozkladem napadnuté rozhodnutí MKČR zrušilo a vrátilo k novému projednání. Dne 17. 5. 2021 bylo vydáno rozhodnutí MKČR o nezrušení prohlášení za kulturní památku. Proti rozhodnutí podal účastník řízení opět rozklad dne 3. 6. 2021, ve kterém jako důvod uvedl, že „...stavebně-technický stav předmětného domu čp. 314 se v průběhu roku 2019 a v první polovině roku 2020 zhoršil natolik, že dne 20. 8. 2020 došlo ke zřícení rozsáhlé části objektu a následující sanační prá-

ce vedly k tomu, že se z původní hmoty objektu dochovaly pouze sklepy a první nadzemní podlaží...“. Podle rozhodnutí ministra kultury z 25. 11. 2022 se rozkladem napadnuté rozhodnutí MKČR zrušilo a vrátilo k novému projednání. Dne 20. 12. 2023, s nabytím právní moci dne 18. 1. 2024, bylo vydáno rozhodnutí MKČR o zrušení prohlášení domu čp. 314 za kulturní památku, a to i přes nesouhlasná stanoviska všech orgánů památkové péče. Kulturní památkou nadále zůstává pouze pozemek domu čp. 314. ŠK

Na základě požadavku Ministerstva kultury ČR vyjádřil NPÚ ÚOP SČ v Praze stanoviska k níže uvedeným žádostem o zrušení či naopak o prohlášení památek.

Český Brod (okres Kolín)	pivovar, stanovisko k podnětu k prohlášení za kulturní památku (nedoporučeno)
Chocenice (okres Kolín)	Hostinec Zlaté slunce (ÚSKP 31380/2-3418), stanovisko k žádosti o zrušení památkové ochrany (nedoporučeno)
Květnice (okres Praha-východ)	Krýsova vila čp. 14, vyjádření k podnětu k prohlášení za kulturní památku
Ledce (okres Kladno)	vila Bellevue, stanovisko k podnětu k prohlášení za kulturní památku (nedoporučeno)
Radětič, Jeruzalém a Lazec (okres Příbram)	podnět k prohlášení tří kaplí za kulturní památku (nedoporučeno)
Rožďalovice (okres Nymburk)	dům čp. 24 s knihařskou dílnou, vyjádření ke zrušení památkové ochrany (nedoporučeno)
Sázava u Davle (okres Praha-západ)	usedlost čp. 2 (ÚSKP 35725/2-3556), vyjádření k podnětu o zmenšení a zároveň zvětšení chráněného areálu (doporučeno ponechání stávajícího rozsahu)

Český Brod (okres Kolín), pivovar: Pivovar v Českém Brodě leží v jižní části města a tvoří v těchto místech hranici MPZ. Představuje areál vzniklý v letech 1884–1933. Komplexu velmi ublížilo znárodnění, objekty neměly využití a chátraly. Jeho stavebně-technický stav byl natolik závažný, že se v 90. letech 20. století zvažovalo, zda areál vůbec začlenit do městské památkové zóny. Soukromý majitel, který celý komplex v 90. letech zakoupil, jej na vlastní náklady doslova zachránil. Rekonstrukci provedl kultivovaně tak, aby nebyl pozměněn celkový charakter fasád i hmoty staveb. Některé partie staveb však musely být nahrazeny novotvory, které nesouzní s původní stavbou, a využití objektů bylo přizpůsobeno potřebám majitele, včetně modernizace velké části hlavní budovy. Zaniklo také původní vnitřní i technologické vybavení. I když jsme konstatovali zřejmou snahu majitele o záchranu pivovaru jako celku a příkladnou obnovu fasád, které se tak zachovaly v historicky velmi autentické podobě, nebylo možné, vzhledem k razantním interiérovým změnám, navrhnout komplex pivovaru na prohlášení za kulturní památku. *HPD*

Rožďalovice (okres Nymburk), dům čp. 24 s knihařskou dílnou: V jádru barokní patrový maloměstský obytný dům s navazující dílnou, spjatý s působením významného uměleckého knihaře Jendy Rajmana, který dům zakoupil a adaptoval v meziválečném období. V době prohlášení za kulturní památku v roce 2014 byl citlivě upravován pro potřeby Muzea klasic-



Zvěstov (okres Benešov), pohledově exponovaná socha sv. Jana Nepomuckého stojí naproti zámku u Návesního rybníka (lokalizaci dokládá mapa stabilního katastru z roku 1841). Skulptura z první poloviny 18. století je prací zkušeného sochaře s citem pro materiál a se snahou o respektování domácí sochařské tradice. Na druhou stranu jsou zde ještě patrné anatomické nepřesnosti. V roce 2023 byla prohlášena za kulturní památku a také kompletně zrestaurována (foto Š. Koukalová).

kého knihařství s využitím Rajmanových děl a dochovaného původního vybavení dílny i domácnosti. V roce 2021 však bylo muzeum zrušeno, původní vlastníci objekt prodali a noví majitelé požádali o zrušení památkové ochrany. Svou žádost odůvodnili tím, že po odvozu původního vybavení dům zcela pozbyl hodnoty, pro které byl prohlášen za kulturní památku. S tímto názorem však nelze souhlasit. I bez vnitřního vybavení zůstává dům architektonicky a urbanisticky hodnotnou stavbou se složitým stavebním vývojem a řadou cenných stavebně řemeslných detailů. Nachází se v exponované poloze v centru obce, jehož prostředí spoluvytváří a díky citlivé obnově i kultivuje. I při vnějším pohledu je patrné funkční odlišení obytného domu a dílny, které je možné do budoucna zachovat a pro připomenutí významu Rajmanovy dílny doplnit například informačním panelem nebo pamětní deskou. Naše pracoviště proto nedoporučilo zrušení prohlášení domu s dílnou za kulturní památku. *AJ*

*Mgr. Hana Prixová Dvorská,
vedoucí oddělení do 31. 12. 2023*

ODDĚLENÍ EVIDENCE MOVITÝCH PAMÁTEK (EMP)

Statutární činností oddělení je nejen rutinní správa a tvorba regionální části ÚSKP ČR, ale také inventarizační a archivní průzkumy, spojené s fotografickou a měřičskou dokumentací. Správná klasifikace památek a (foto)dokumentace tvoří základy ÚSKP ČR i jejich praktické ochrany. Výchozím předpokladem odborné práce se svěřenou skupinou movitého kulturního dědictví je základní orientace v interdisciplinárním propojení dějin umění s příbuznými obory, jako je obecná historie, církevní dějiny, nebo pomocné vědy historické. Důležitou oblastí je také znalost historických materiálů a technik, restaurátorských postupů, vč. archivního výzkumu. Skladbu ÚSKP ČR lze rozdělit na dvě základní oblasti. První z nich je evidence mobiliárních fondů hradů a zámků, které představují v ČR nedocenitelný zdroj poznání kultury a životního stylu společenských elit od pozdního středověku po moderní dobu. Druhá zahrnuje evidenci movitých památek sakrální povahy, jenž tvoří (tvořily) vybavení klášterů, kostelů nebo farních budov. Pro zajímavost uvedme, že v ÚSKP ČR najdeme také historické dopravní prostředky nebo strojní vybavení technických a průmyslových památek, na jejichž ochraně spolupracujeme se specialisty ve svém oboru. Oddělení je prostřednictvím pověřeného pracovníka zapojeno také do Integrovaného systému ochrany movitého kulturního dědictví, který zahrnuje

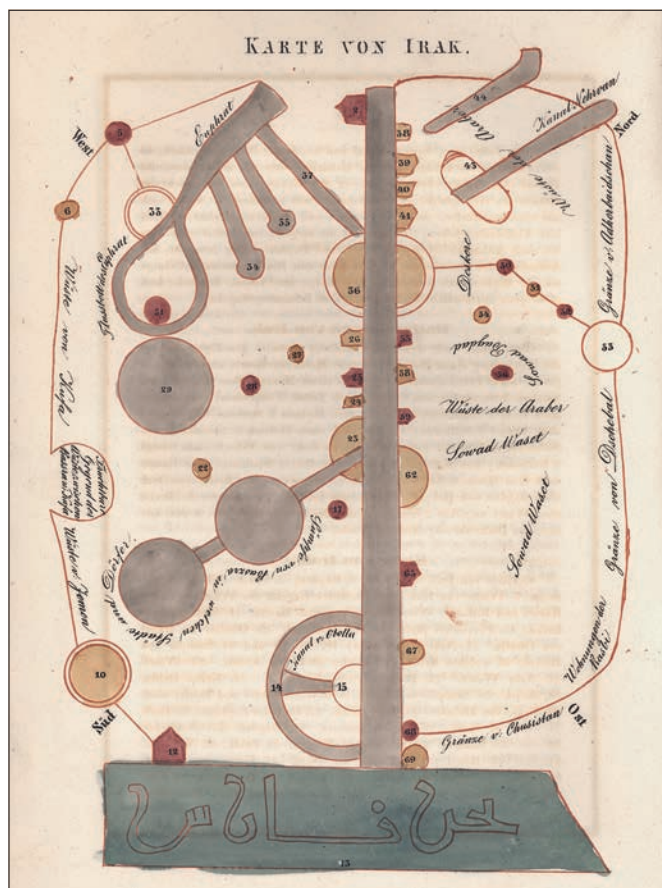
spolupráci s Policií ČR a Celní správou ČR při prevenci trestné činnosti, přípravu podkladů pro zahájení trestního stíhání vč. předběžného odhadu výše škody způsobené majetkovým trestným činem. Nedílnou součástí je vedení evidence pohřešovaných památek a předmětů kulturní hodnoty, monitoring evropského a tuzemského trhu se starožitnostmi a vykonávání činností vyplývajících ze zákona č. 71/1994 Sb., o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty, v platném znění. S agendou EMP se tak váže nutná znalost dotčených právních předpisů. Od roku 2021 je odd. EMP pověřeno digitalizací a katalogizací historických knihovnických fondů ve správě NPÚ, kde je potřeba si osvojit katalogizační pravidla se specifiky pro zpracování starých tisků podle mezinárodních pravidel RDA (Resource Description and Access) ve formátu MARC21.

1. Základní evidence mobiliárních fondů

Prioritním úkolem EMP je vedení základní evidence mobiliárních fondů hradů a zámků, územně spadajících pod naše ÚOP. V současné době evidujeme 19 mobiliárních fondů, čítajících 308 354 evidenčních jednotek. Evidence je vedena ve formě papírových evidenčních listů a digitálně v celostátní databázi CastIS. Práce oddělení se soustřeďuje na naplňování jednotlivých evidenčních záznamů v plném rozsahu, resp. revizi karet. To obnáší v první řadě kontrolu rejstříkového čísla



Žleby (okres Kutná Hora), státní zámek Žleby – mobiliární fond. Album akvarelů a kreseb Gabriely z Auerspergu, roz. Lobkowitz, 40. léta 19. stol. Pohled do tzv. rytířského kabinetu, inv. č. ZL08284/23. Album obsahuje řadu akvarelů zachycujících interiéry auerspergských zámků Žleby, Slatiňany a Karlslust ve Waldviertelu (Dolní Rakousy, okres Hollabrunn), jenž představují významný obrazový pramen k zámeckým interiérum 19. stol. Rytířský kabinet na zámku Žleby je navíc vyobrazen i s jeho obyvatelkami Gabrielou Auerspergovou, Lorry Windisgrätzovou a Gabrielou Windisgrätzovou, později provdanou Schönburgovou. Jejich jména se dozvídáme z pozdějšího rukopisného přípisu kněžny Vilemíny z Auerspergu. Ta se věnovala pořádání rodových písemností i archiválií a řadu z nich opatřila popisky (fotoarchiv ZEMF).



Žleby (okres Kutná Hora), státní zámek Žleby – zámecká knihovna, *Das Buch der Länder*, Hamburg 1845, schématická mapa Iráku převzatá z rukopisu al-Istachrího z 10. stol., sign. ZK ZL1 00646. Rukopisné dílo iránsko-arabského geografa a kartografa al-Istachrího († po roce 952) s iluminacemi map arabského světa přeložil a k tisku připravil německý orientalista a konzul v Osmanské říši Andreas David Mordtmann (†1879) (fotoarchiv ZEHK).

ÚSKP ČR a provázanost s tzv. černými knihami. Dále se doplňují, aktualizují a zkvalitňují odborné popisy, upřesňuje se datace a autorství, včetně signatur a značek. V roce 2023 se evidenční práce soustředily na kmenový fond MF Žleby. Mimo to jsme na tomto objektu započali s digitalizací restaurátorských zpráv a jejich připojováním v CastIS (zdigitalizováno 85 restaurátorských zpráv cca o 350 položkách). Pravidelně se účastníme a průběžně zpracováváme výsledky inventur ve spolupráci s ÚPS Praha. V letošním roce byl v MF Mnichovo Hradiště podrobně zpracován rozpis valdštejské korespondence pocházející většinou z 19. století a vícenález zahrnující především různé tiskoviny povětšinou z počátku 20. století. Spolupracujeme rovněž s oddělením SPMOB při procesu scelování mobiliárních fondů.

Mgr. Zuzana Pospíchalová

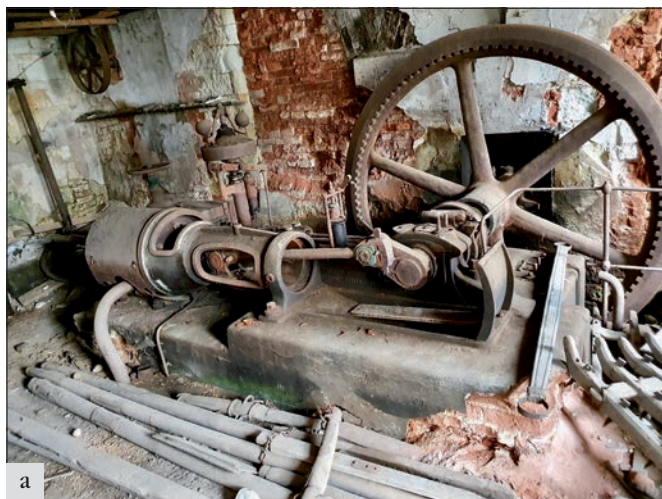
2. Základní evidence historických knihovních fondů

V roce 2023 pokračovala katalogizace zámecké knihovny Žleby v databázovém systému Tritius dle interních metodik a mezinárodních pravidel RDA. Katalogizační práce probíhají na základě digitalizátů klíčových částí knihy a dalších markantů (přední a zadní desky, hřbet, titulní list, provenienční značky, frontispis, ilustrace, signatura aj.) a inventárního seznamu s rozsahem i rozměry knih, které vznikají v rámci digitalizace na SZ Žleby a SZ Konopiště. Za rok 2023 bylo v Tritiu zpracováno přibližně 390 knihovních jednotek.

Mgr. Zuzana Pospíchalová



Dřevčice (okres Praha-východ), kostel sv. Bartoloměje, barokní socha sv. Linharta (?), odcizená v roce 1993 z bočního oltáře Narození Páně. Spolupráce NPÚ ÚOP SČ s Policií ČR a MK ČR umožnila zahájit proces repatriace figurální dřevorezby, která byla ztotožněna na aukčním portálu Lottissimo jako „Hl. Wolfgang. Bischofsfigur mit Stab und Kirche in den Händen. 18. Jh., Holz geschnitzt, farbig gefasst, restauriert. Höhe: 143 cm.“ Světec v liturgickém oděvu biskupa či infulovaného opata s mitrou, berlou a knihou figuruje v „Katalogu odcizených a nezvěstných uměleckých děl VII“, jehož edici vydal tehdejší Státní ústav památkové péče v letech 1998–2004, jako sv. Linhart, přestože s ikonografií koresponduje jen oděv a chybí klíčové atributy – řetěz s okovy nebo model dobytčete a koně. V době odcizení byla socha v relativně dobrém stavu, opatřená novodobou monochromní úpravou šedo-bílé barvy se zlatými detaily patrně z meziválečného období. Hypoteticky můžeme tuto úpravu spojit s rokem 1937, kdy došlo ke generální opravě kostela, vč. jeho vybavení. Zajistit lepší obchodovatelnost díla na trhu se starožitnostmi a zároveň ztížit identifikaci nelegálně získané věci měl „restaurátorský zásah“, při kterém došlo k výrazné změně barevnosti a doplnění atributu v podobě modelu dvouvěžového kostela (atribut sv. Wolfganga) a nové berly (zdroj: <https://www.lot-tissimo.com>).



Lobeč (okres Mělník), pivovar čp. 34, a – parní stroj firmy „Bolzano, Tedesco & Co.“ z roku 1895, nálezový stav; b – setrvačnickové kolo o průměru 230 cm a parní kotel o délce 570 cm, průměru 150 cm a váze 7 tun po demontáži v bývalém parostrojním válcovém mlýnu čp. 115 v Mutějovicích na Rakovnicku a transferu do areálu pivovaru v Lobči. Rešerše dobové literatury i odborné konzultace s Technickým muzeem v Brně ukázaly, že parní stroj slánské firmy „Bolzano, Tedesco & Co.“ z roku 1895 je v oblasti technického a průmyslového dědictví České republiky unikátní památkou svého druhu, přestože se jedná o pístový parní motor typické dobové konstrukce se šoupátkovým rozvodem páry. Zastupuje zde jediný doposud známý exemplář společnosti „Bolzano, Tedesco & Co.“ (pozdější ČKD Slaný), u něhož navíc známe provenienci a předchozí funkci v mlýnském provozu. Že šlo ve své době o větší a finančně náročnější parní stroj s vyšší výkonností a spotřebou páry, potvrzuje užití Riderova samočinného rozvodu (tj. modifikovaný rozvod Mayerův s dvojitým šoupátkem). Nadto je stroj dochovaný ve výborném a téměř kompletním stavu, včetně mazacího lisu. Historickou hodnotu parního stroje doplňuje kompletní příslušenství z 90. let 19. stol., k němuž náleží unikátně zachovaný ležatý parní kotel typu „Cornish“ (tj. válcový kotel s jedním plamencem) vyrobený „První Českomoravskou továrnou na stroje v Praze“, stojatý přehřívač páry, jenž byl v době svého vzniku čerstvou technickou novinkou, a další komponenty (transmise, roury, rozvodná deska z mramoru či akumulátory pro uchovávání elektrického proudu). Získaný parní stroj s technologickým příslušenstvím plně koresponduje svým typem (výkonem) i dobou vzniku s nedochovaným zařízením parostrojního pivovaru v Lobči. Po plánovaném restaurování a vhodném osazení v nově vybudovaném objektu tzv. nové strojovny na místě nedochovaných spilek bude možné v rámci prohlídkového okruhu představit mutějovický parní stroj v autentickém prostředí výjimečně zdařile obnovené technické památky. Navíc s možností simulovat pohyb parního stroje za pomoci elektromotoru či stlačeného vzduchu (zdroj: aukro.cz; foto Š. Kolářová).

3. Evidence a dokumentace movitých památek (mimo ZEMF a ZEHK)

Evidence movitých kulturních památek je plně provázána s agendou Integrovaného systému ochrany movitého kulturního dědictví. Hlavním nástrojem je databáze *ArtGuard*, přizpůsobená pro evidenci odcizených/nezvěstných památek a předmětů kulturní hodnoty (aktuálně obsahuje 19 845 záznamů). Digitalizace probíhá také na straně ÚSKP ČR v aplikaci s názvem *Památkový katalog*. Pro vedení ÚSKP ČR jsou kromě kartotéky evidenčních listů využívány již digitalizované evidenční materiály ÚSKP ČR (historická fotodokumentace, spisový materiál). EMP spravuje také archiv digitalizovaných videozáznamů ISO, pořízených v církevních objektech na území Středočeského kraje v letech 1992–2002, a videozáznamů ze hřbitovů z let 2000–2001. Pracoviště průběžně doplňuje fotoarchiv kvalitní digitální fotodokumentací (roční přírůstky cca 5 000 fotografií). Vzniká tak již relativně bohatý dokumentační obrazový materiál, který má nezastupitelnou hodnotu nejen pro výše jmenovanou agendu ISO a ÚSKP ČR. Využíván je také jako podklad pro restaurátorské akce, bohatý srovnávací materiál pro odbornou a badatelskou činnost. Časově náročnější terénní průzkumy spojené s fotografickou a měřičskou dokumentací byly cíleně zaměřeny na objekty s památkově chráněným mobiliářem, u kterého došlo ke změně vlastnictví a/nebo uložení. Soupisové a dokumentační práce pro ÚSKP ČR byly soustředěny nově na kamenosochařské památky umístěné v lapidáriích (Mnichovo Hradiště, Kolín a Benátky nad Jizerou) i provizorních depozitech (přibližně 100 soch a architektonických článků). Ve spolupráci s ÚZSVM a GnŘ byla provedena dokumentace movitých památek (vč. součástí nemovitosti) v areálu zámku Štířín před připravovaným prodejem. Archivní rešerše se soustředily na zmapování kamenosochařských památek na Mnichovohradištsku, mobiliář kostela sv. Martina ve Vyšehořovicích a kostela sv. Jana Křtitele ve Svatém Janu pod Skalou. Zajímavou kapitolou byla rešerše k novoměstským hradbám v souvislosti s identifikací heraldické výzdoby z roku 1655 z bastionu sv. Mikuláše v areálu Středočeského muzeu v Roztokách u Prahy a soukromé sbírce.

3.1 Integrovaný systém ochrany movitého kulturního dědictví a spolupráce s Policií ČR

Program MK ČR na evidenci a dokumentaci církevních mobiliářů zahrnuje také činnosti spojené s monitoringem evropského a tuzemského trhu se starožitnostmi, jehož prostřednictvím je nabízeno k prodeji množství uměleckých předmětů. Následné lustrace vytipovaných děl (tj. jejich identifikace s odcizenými památkami) jsou časově náročné a odvíjí se od kvality srovnávací dokumentace v databázích NPÚ, PSEUDu či INTERPOLu. Klíčovou roli tu hraje zkušenost a odbornost „památkáře“, týkající se zejména jeho erudice v oblasti historických materiálů, technik a restaurátorských postupů, bez kterých není možné dílo bezpečně posoudit v limitech historické (často černobílé) obrazové dokumentace a správně interpretovat novodobé „restaurátorské“ zásahy po odcizení díla. V souvislosti s pozitivní lustrací sochy sv. Linharta (?) z kostela sv. Bartoloměje v Dřevčicích byl pro Policii ČR zpracován soupis 19 odcizených památek a předmětů kulturní hodnoty se základními identifikačními údaji, obrazovou dokumentací a orientačním vyčíslením způsobené škody trezným činem krádeže v letech 1990–1996. Zároveň došlo k revizi ikonografických určení u figurálních dřevorezeb. Odcizené sochy sv. Norberta z Xanten z bočního oltáře Narození Páně a sv. Donáta z Arezza (?) z bočního oltáře Nejsvětější Trojice nabízené pospolu k prodeji v Mnichově jsou od roku



Roztoky (okres Praha-západ), Středočeské muzeum v Roztokách u Prahy, císařský orel se znakem Ferdinanda III. Habsburského, hrubozrný pískovec, rok 1655, provenience Praha, opevnění Nového Města, bastion sv. Mikuláše, muzejní akvizice 1979. a – pohledová strana, b – boční pohled s úpravou zadní strany k osazení do zdíva bastionu. K dílu náleží ještě nápisové desky se štíttonoši v podobě českého lva (v soukromém vlastnictví). V souvislosti s prověřováním památkové ochrany „orla“ v ÚSKP ČR se podařilo bezpečně určit jeho provenienci a správně interpretovat heraldické figury. Evidence muzea totiž hovoří nepřesně o původním umístění na Poříčské bráně. Raně barokní kamenosochařské dílo bylo osazeno původně na nároží bastionu sv. Mikuláše (č. XXIII), který s bastionem sv. Petra a Pavla (č. XXIV) chránil Novou bránu (nazývána také jako Horská či Císařská). Jde o velmi kvalitní práci z roku 1655, patrně italského sochaře z okruhu Carla Luraga. Sestávala ze dvou zrcadlově obrácených nápisových desek se dvěma štíttonoši v podobě českého (dvouocasého) lva. Nad nimi byla vztyčena figura císařského (habsburského) orla s polceným srdečním štítkem na hrudi, jež je znakem Rakouského arcivévodství a Burgundského vévodství, s Řádem svatého rouna. Draperiová nápisová pole nesou tesaný latinský epigraf: FERDINANDVS III / CAESAR. PIUS. IVSTVS / PACIFICVS. PA/ TER. PATRIAE. / HOC. OPVS ERIGI/ AC. FINIRI CVRAVIT. / ANNO 1655 (foto Š. Kolářová).

2013 zpět v ČR a uloženy v diecézním depozitáři. Z původního dřevčického souboru čtyř barokních světců – biskupů či infulovaných opatů – zůstává nadále nezvěstná ještě socha sv. Vojtěcha (?).

Identifikované odcizené kulturní památky v roce 2023

Dřevčice (okres Praha-východ) kostel sv. Bartoloměje,
socha sv. Linhartu (?)

3.2 Agenda prohlašování věcí za kulturní památky dle § 3 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči

EMP se aktivně podílí na činnosti regionální hodnotitelské komise pro ÚSKP, vyjadřuje se k návrhům na prohlášení (či zrušení prohlášení) věcí za KP, připravuje podklady a postupuje zpracované návrhy na prohlášení MKČR. Mimo vlastní průzkumy a terénní prospekce, prověřujeme také podněty vlastníků, správců památek, ale i pracovníků ORP a muzejních institucí.

Soubor movitých památek postoupených na prohlášení za kulturní památku MK ČR

Lobeč (okres Mělník) pivovar čp. 34, parní stroj firmy „Bolzano, Tedesco & Co.“ z roku 1895 s technologickým příslušenstvím

Nově prohlášené movité kulturní památky

MK ČR nás v letošním roce nevyrozumělo o žádném rozhodnutí o prohlášení za kulturní památku.

U žádné z movitých kulturních památek nebylo zrušeno prohlášení.

3.3 Agenda zákona č. 71/1994 Sb., o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty, v platném znění

V roce 2023 nebyly našemu pracovišti postoupeny žádné žádosti o osvědčení. Operativně jsme prováděli lustrace vytipovaných předmětů či zajišťovali odborné konzultace pro majitele předmětů kulturní hodnoty.

Mgr. Šárka Kolářová, vedoucí oddělení

ODDĚLENÍ VÝZKUMŮ, PRŮZKUMŮ A DOKUMENTACE

Úkolem oddělení průzkumu a dokumentace je provádění průzkumu a dokumentace památkového fondu na základě dlouhodobého plánu, ale zejména podle akutních potřeb vázaných na ostatní funkce středočeského odborného pracoviště NPÚ. Průzkumná a dokumentační činnost, tedy poznávání památkového fondu, představuje základní východisko odborné a vědecko-výzkumné práce NPÚ. Kromě samotných průzkumů staveb jsou v některých odůvodněných případech prováděny také archivní rešerše. Pracovníci oddělení úzce spolupracují zejména s pracovníky oddělení garantů území, specialistů a evidence nemovitých a movitých památek, průzkumy často probíhají právě na základě vyžádání těchto oddělení. Vzhledem k povaze objektivní poptávky naprosto převahuje provádění tzv. operativních průzkumů a dokumentace nemovitých památek (dále jen OPD) a pouze v menší míře dovoluje omezená kapacita oddělení věnovat pozornost průzkumům a dokumentaci jiného charakteru. Již dlouhodobě převládá potřeba průzkumů nad reálnými možnostmi oddělení, proto je třeba provádět pečlivý výběr a koordinaci prací, v úzké spolupráci s ostatními odděleními sekce památkové péče. V posledních letech je činnost odborných pracovníků na tomto úseku značně ovlivněna rychlým rozvojem nových dokumentačních metod, které jsou ověřovány a zaváděny do praxe. Na provádění standardních SHP nezbývají kapacity.

Následující seznam akcí s anotacemi obsahuje jen ty důležitější a časově náročnější (srov. též úkoly vědy a výzkumu – DKRVO, Nemovité památky).

PhDr. Vladislav Razím, vedoucí odboru

Seznam hlavních průzkumů a dokumentačních prací (OPD) v roce 2023

Bělá pod Bezdězem (okres Mladá Boleslav), hospodářský dvůr čp. 581, Fortenská – Dvůr s obytným stavením, klenutým sklepem a dřevníkem vznikl v neobvyklé poloze napříč původní cesty z města po úbočí od Kuřívodské brány. Dům má poněkud romantizující formu kombinující průjezdový monumentální objekt (bránu) s obytným a hospodářským traktem. Vznikl na místě staršího roubeného domu snad roku 1896, upravován byl především za 1. republiky (nástavba) a v 60. až 70. letech 20. stol. Nejde o památku a čeká jej demolice. Bylo proto provedeno zaměření i podrobná dokumentace stavu. *VJ*

Cerhovice (okres Beroun), kostel sv. Martina čp. 72, nám. Kapitána Kučery – Základní OPD západního průčelí bylo prováděno při částečné obnově, týkající se především štítu. Doplnkově byl proveden průzkum štítu z půdy a fotodokumentace krovu a interiéru lodi a věže. Průzkum prokázal, že barokní fasáda dle plánu Tomáše Haffeneckera z roku 1730 byla zásadně obnovována a zjednodušena v 19. stol. a poté roku 1948. Zanikla i nástěnná malba sv. Martina ve výklenku ve štítu, která byla nejspíše sice dodatečná, nicméně zachycená ještě na fotografiích asi ze 40. let 20. stol. *VJ*

Davle-Sázava (okres Praha-západ), sklep č. parc. 11/5, Piko-vická – OPD včetně zaměření byly provedeny kvůli záměru vyškrtnout objekt ze seznamu kulturních památek. Předmětem zájmu byl málo významný valeně klenutý kamenný sklípek, který je samostatným objektem zasazeným pod terénem do svahu. Původně byl součástí pozemku sousedního hospodářského dvora čp. 2 (KP), jehož pozemek byl posléze rozdělen a sklep se ocitl na sousední parcele. Statek je klasicistní, patrně z 1. čtvrtiny 19. stol., sklípek snad mladší, z druhé pol. 19. stol. *VJ*



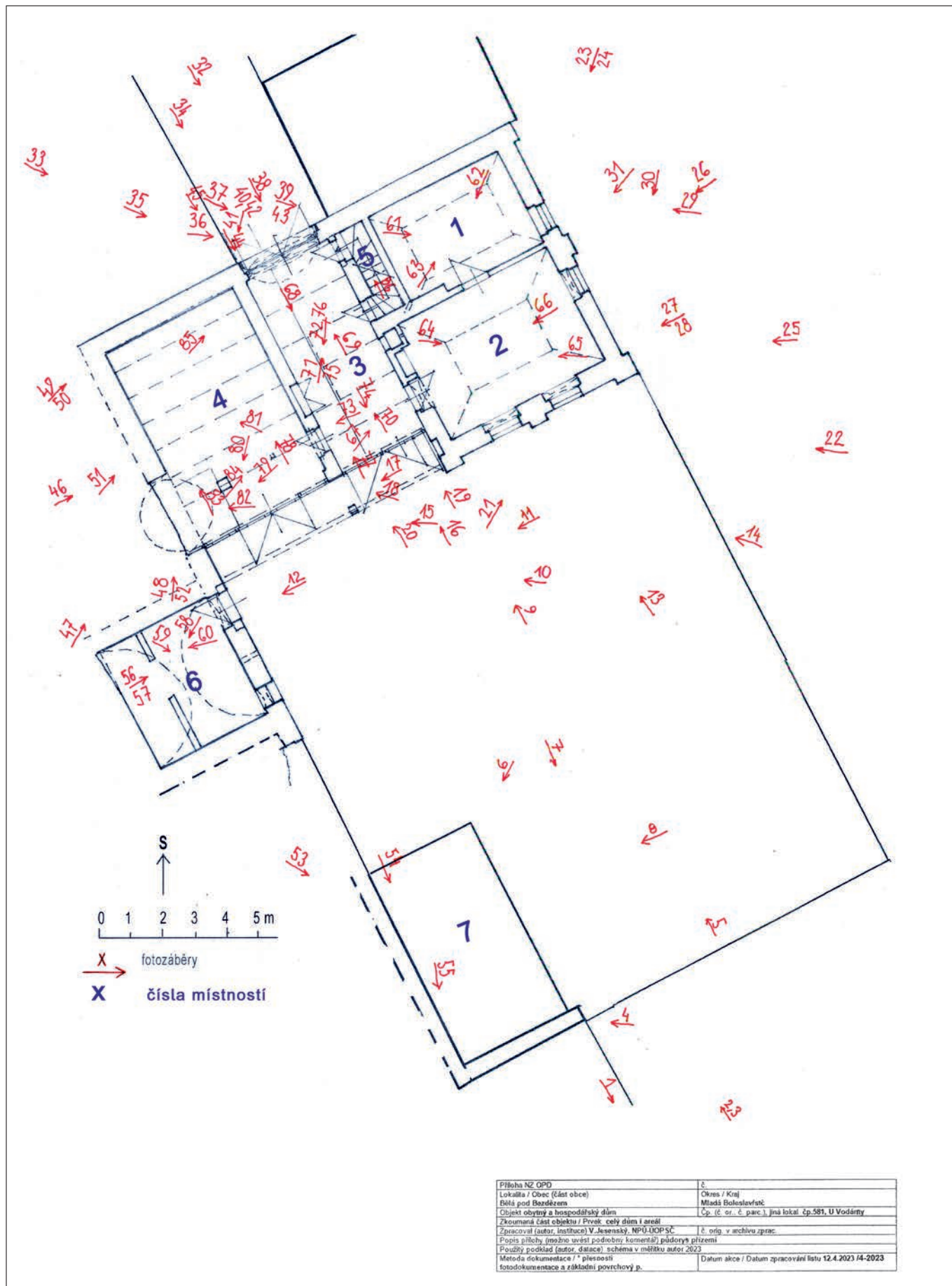
Hořín (okres Mělník), hospodářský dvůr u zámku č. parc. 17. Architektonicky i stavebně historicky cenný hospodářský dvůr u zámku Hořín (v pozadí) není bohužel kulturní památkou, což majiteli umožňuje provádět značně rozporuplnou obnovu. Na jedné straně nákladně obnovuje dvě dominantní budovy dvora, na druhou stranu zbylá tři stojící křídla klenutých stájí a zázemí se rozhodl zbořit a začal odstraněním střech. Dvůr se průběžně užívá jako sklad odpadového papíru. Operativní průzkum a dokumentace se pokoušely zaznamenat detaily a konstrukce budov a naznačit jejich stavební vývoj. Naděje na záchranu dosud existuje (foto V. Jesenský, 2023).

Hořín (okres Mělník), hospodářský dvůr u zámku č. parc. 17, Plzeňská – Areál zámku Hořín, který sám o sobě pustne bez využití, byl v kolmé ose rozvinut velkorysým bočním hospodářským dvorem, jenž ovšem není zapsán v seznamu kulturních památek. Jedná se přitom o velmi významný barokní areál, který, stejně jako jeho předchůdce doložený už v 16. století, tvořil integrální součást sídla. Na stavbě dvora se vedle jiných architektů podílel ve 40. letech 18. století i Anselmo Lurago. Nový majitel se nicméně rozhodl obnovit pouze čelní sýpku a správní objekt, zatímco severovýchodní trojkřídlovou část hodlá zbořit, přičemž u ní už dokonce odstranil střechy. Operativní průzkum a dokumentace byly prováděny v hektické atmosféře během jednání o záchraně stavby. Průzkum odhalil starší suterény a prokázal mimořádnou urbanistickou i architektonickou kvalitu symetrických stájí a lodžie na ose k zámku, stejně jako řady dochovaných hodnotných architektonických konstrukcí a prvků. Budovy prozatím stojí. *VJ*

Hořovice (okres Beroun), starý zámek, čp. 27 – Jako doplněk k plánové dokumentaci pro připravovaný článek A. Schuberta o starém zámku bylo provedeno zaměření donedávna nepřístupného prostoru ve spodní části středověké věže v severovýchodním nároží budovy. Zároveň zde byl doplněn i hloubkový stavebněhistorický průzkum mladších zásahů do zdiva. *JaVe, AS*

Kokovice (okres Kladno), zemědělská usedlost čp. 8 – Pro účely identifikace památkových hodnot a případnou přípravu návrhu na prohlášení usedlosti za kulturní památku byl proveden operativní průzkum a celková fotodokumentace areálu. *JaVe*

Kosova Hora (okres Příbram), zámek čp. 1 – V návaznosti na předchozí fázi průzkumu interiérových omítek a nátěrových souvrství, která proběhla v roce 2020, byl doplněn průzkum v interiérech sklepů, přízemí a původně nepřístupné části patra objektu. Ve všech podlažích byly nalezeny zachované části omítek středověkého a renesančního stáří. V nátěrových souvrstvích ale nebyla potvrzena očekávaná přítomnost dekorativní či umělecké výzdoby. *JaVe*



Bělá pod Bezdězem (okres Mladá Boleslav), hospodářský dvůr čp. 581, Fortenská ulice. Alespoň základní půdorysné zaměření budov i jejich areálu je u objektů, které čeká zásadní přestavba nebo i demolice, nezbytnou podmínkou jejich dokumentace i průzkumu. Bylo tomu tak i v případě zmíněného domu s malým dvorem z konce 19. stol., který vznikl neobvykle na bývalé cestě od již zbořené městské brány. V nálezkové zprávě jsou půdorysy propojeny s popisy staveb a jsou do nich zakresleny i fotózáběry (zaměření a zakres V. Jesenský, 2023)

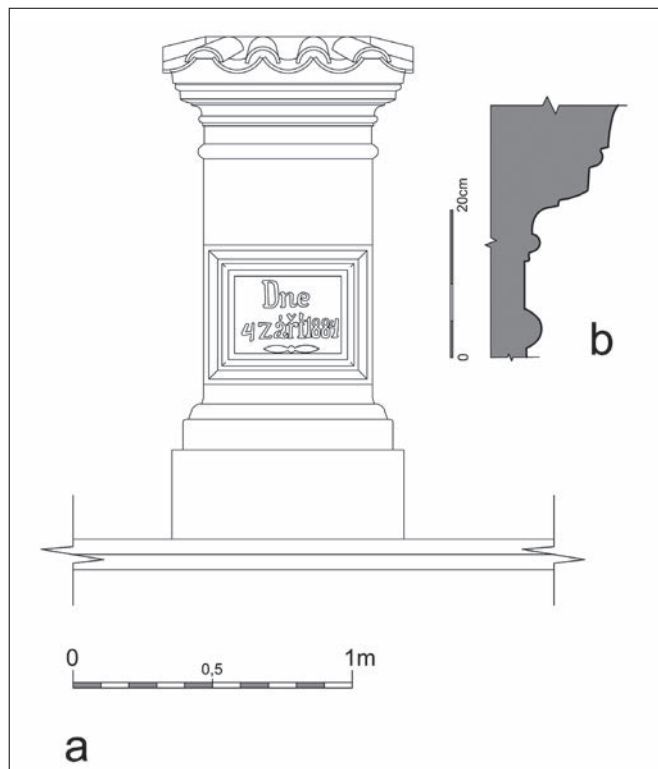


Kokovice (okres Kladno), zemědělská usedlost čp. 8. Památkově velmi hodnotný areál usedlosti s barokně klasicistním patrovým obytným domem obsahuje nejspíše i zbytky ještě starší zástavby. Statek zatím nepoživá památkové ochrany (foto J. Veselý, srpen 2023)



Nové Dvory u Kutné Hory (okres Kutná Hora), detail litinové konstrukce skleníku v sousedství fíkovny. Skleník byl na přelomu 19. a 20. století přistavěn k budově někdejší fíkovny s barokním jádrem a k taktéž barokní severní zdi někdejší oranžerie. Ve druhé půlce 20. století byl vícekrát upravován. Z původní konstrukce se dochovaly litinové nosné rámy, které zachycuje snímek (foto J. Veselý, září 2023)

Libice nad Cidlinou (okres Nymburk), dům čp. 3, Husova – Obytný dům s hospodářskou částí a dvorem byl postaven někdy v 70. letech 19. stol. na místě obdobného staršího objektu zachyceného na mapě stabilního katastru z roku 1841. Objekt, chráněný pouze v rámci ochranného pásma, byl zdokumentován před zbouráním a následným náhradením kontextuální



Počepice (okres Příbram), socha sv. Prokopa s podstavcem při silnici č. 105 byly poškozeny nárazem zemědělské techniky v roce 2021 nebo 2022. Podstavec protějškové sochy sv. Jana Nepomuckého byl kompletně přezděn v 80. letech 20. století a jeho architektura je hrubě zjednodušená. Dochovaný podstavec tedy představuje zdroj informací o původní podobě architektury a profilaci celku. Originál je v důsledku statického narušení po nárazu ohrožen. Podrobná dokumentace tak může představovat důležitý doklad o původní podobě i podklad pro budoucí restituci obou podstavců (zaměření a kresba J. Veselý, listopad 2023)

novostavbou. Demolice byla rovněž monitorována archeologickým oddělením. VJ

Lukov (okres Kladno), areál bývalého zájezdního hostince čp. 4 – V návaznosti na průzkum a dokumentaci hlavní budovy areálu s obytnými a hostinskými prostory bylo provedeno zaměření a operativní dokumentace komínových těles a některých podlah zpřístupněných zásahy při opravě. Zároveň bylo provedeno zaměření půdorysu hospodářských budov na jižní straně dvora, kde bylo identifikováno starší jádro, nejspíše ze 17. století. JaVe

Maršovice (okres Benešov), fara čp. 1 – Jako doplněk staršího SHP objektu od J. Pešty byla provedena operativní dokumentace nálezů pece a zazděných otvorů v přízemí domu odhalených v průběhu stavebních prací. JaVe

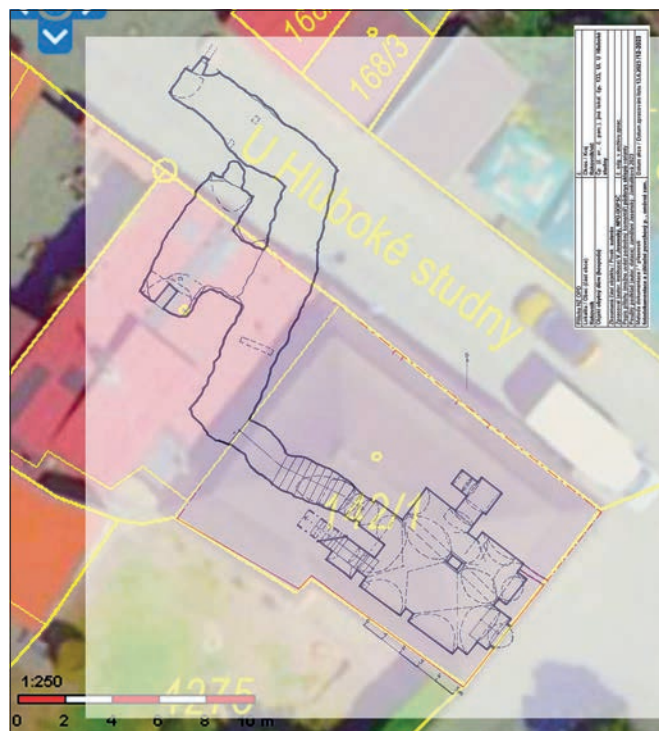
Mladá Boleslav (okres Mladá Boleslav), dům čp. 32, Staroměstské nám. – Měštanský dům s loubím na mladoboleslavském náměstí byl zbudován v renesanci sloučením dvou starších gotických domů. Několik let v něm probíhá postupná obnova, v rámci níž byl autorem proveden již základní OPD. Doplnkový průzkum se zaměřil na stav a podobu omítek na klenbě síně v přízemí vedoucí do dvora. Důvodem provedení doplnkového průzkumu byl záměr sanovat starší statické zásahy na konstrukci. Bohaté souvrství omítek a výmalb od renesančních až po novodobé se samozřejmě stane předmětem restaurování. To by se mělo týkat i malované úpravy stěn a stropu, pocházející snad z poslední čtvrtiny 19. století, zdokumentované v prostoru staršího krámu ústícího do loubí. VJ

Nižbor (okres Beroun), zaklenutý náhon bývalých železáren, čpp. 2/2,631, Stradonická – Dokumentace části náhonu zaniklých železáren, který byl zaklenut v 60. letech 19. stol. a dnes se stal téměř nepřístupným suterénem, pokračovala další etapou. Byl zkoumán sklep sousedící mladší sokolovny a zkompletována nálezová zpráva. Zároveň byly zahájeny širší výzkumy a dokumentace, které budou podkladem pro návrh na prohlášení jádra bývalého hutního areálu za kulturní památku. VJ

Nové Dvory u Kutné Hory (okres Kutná Hora), skleníky v zámecké zahradě – Pro účely odborného vyjádření k zamýšlenému odstranění části rozpadajících se zahradních staveb při severní hranici zámecké zahrady byl proveden průzkum a fotografická dokumentace skleníků. Bylo stanoveno stáří jednotlivých konstrukcí a určeny hodnotné části, které bude třeba zachovat na rozdíl od novodobých doplňků, jejichž odstranění neohroží památkové hodnoty areálu. Identifikovány byly litinové rámy proskleného pláště skleníku navazujícího na někdejší fíkovnu a pocházející patrně z přelomu 19. a 20. století. JaVe

Počepice (okres Příbram), podstavec sochy sv. Prokopa při silnici č. 105 – Jako podklad pro obnovu obou podstavců sousoší protějškových soch sv. Jana Nepomuckého a sv. Prokopa bylo provedeno detailní zaměření a dokumentace profilace římsy a dalších prvků staršího z podstavců. Ten byl nedávno poškozen nárazem zemědělské techniky. JaVe

Poděbrady (okres Nymburk), zvonička č. parc. 3905, Záměstí – Záměr dílčí opravy zvoničky u Havířského kostelíčku na Záměstí vyvolal potřebu průzkumu a ověření, zda pod omítkami zdí v přízemí mohou být pozůstatky staršího hrázdění ze 17. stol., a to i přes rekonstrukci stavby, ke které došlo po požáru v roce 1921. Terénní zkoumání a dokumentace, provedené po základním zaměření, skutečně části ohořelých trámů



Rakovník (okres Rakovník), dům čp. 133, U Hluboké studny – Zaměření dvoupodlažních sklepů, jejichž jádro je nejspíše ještě renesanční, potvrdilo hypotézu, že hloubená sklepní chodba byla vytesána kvůli přístupu ke studni, která je dodnes zachována na opačné straně ulice. Situaci nejlépe ozřejmuje promítnutí půdorysu suterénu na leteckou mapu současného stavu (zaměření a plán V. Jesenský, 2023).

nalezly. Zásadní omezení rozsahu sond kvůli požadovanému nenarušení povrchů se ukázalo prozřetelné, jelikož k renovačním pracím nedošlo. VJ



Vlašim (okres Benešov), dům a areál dvora čp. 70, Palackého nám. Ve dvoře nepřiliš nápadné budovy se ukrývá hospodářské křídlo z 2. pol. 19. stol. kombinující stáje se skladovacím patrem. Zajímavostí symetrického dvorního průčelí bylo užití okulových oken s dosud zachovanými rámy. Vzhledem k tomu, že dům není prohlášenou kulturní památkou, má jeho dvorní část podlehnout demolici a zástavbě předimenzovaným bytovým objektem s podzemními garážemi. Průzkum a dokumentace tak náležely k řadě akcí poslední památkové služby před zánikem (foto V. Jesenský, 2023)



Klášteří Skalice (okres Kolín), kaple P. Marie v budově barokního konventu a pilíř křížení gotického kostela od severu (foto R. Šulc).

Pořešice (okres Příbram), renesanční sýpka v zemědělské usedlosti čp. 2 – Během obnovy krovu a části stropních konstrukcí sýpky s pozdně středověkým jádrem byl proveden operativní průzkum těchto konstrukcí, spojený s odběrem vzorků pro dendrochronologickou dataci. Byly identifikovány nejméně 4 vývojové fáze dřevěných konstrukcí. Nejstarší prvky – stropní trámy nad patrem západní části stavby, které nesou stopy požáru, se bohužel datovat nepodařilo. Druhou časovou vrstvou představuje roubení východní části s datací 1771. Posílení a oprava výše zmíněného staršího stropu byly datovány do roku 1793 a vaznicový krov stavby do roku 1940. *JaVe*

Rakovník (okres Rakovník), dům čp. 133, U Hluboké studny – Cílem terénního průzkumu, oměrného zaměření, fotodokumentace, popisu stavu a nálezů bylo především upřesnění půdorysného rozsahu a polohy sklepů. Horní sklep je polosuterénem, dodatečně klenutým valeně s výsečemi. Navazující 2. suterén je tesaný v pískovcové skále a má charakter několikrát zalomené chodby směřující k historické studni ležící mimo areál domu. Dům vznikl jako výrazná přestavba po pol. 18. stol., ale suterény náleží k jeho staršímu jádru. Mohou být ještě pozdně středověké nebo raně novověké z 16.–17. stol. *VJ*

Sázava (okres Kutná Hora), archeologicky odhalené základy budov při severní straně klášterního kostela sv. Prokopa – V rámci dlouhodobé spolupráce s archeologickým oddělením byla poskytnuta konzultace ve věci interpretování nálezových situací stavebních konstrukcí odhalených při probíhajícím výzkumu. *JaVe*

Svatý Jan pod Skalou (okres Beroun), dům čp. 2 – Jako podklad pro průzkum fasád z lešení během chystané obnovy byla provedena jejich fotodokumentace bez lešení a základní rekoznoskační průzkum přístupných nálezových situací. Byla rovněž shromážděna starší fotografická a kresebná dokumentace z předchozích fází rekonstrukce objektu. *JaVe, JŽ*

Vlašim (okres Benešov), dům a areál dvora čp. 70, Palackého nám. – V sousedství historicky významnějšího objektu se nachází hodnotná budova, která ve svém dvoře skrývá architektonicky velmi kvalitní stájové a skladovací křídlo se zajímavým cihlově režným přístavkem. Hospodářské křídlo se však s celým dvorem má stát předmětem demolice a náhrady předimenzovaným obytným domem. Provedený průzkum a dokumentace potvrdily a zaznamenaly stav a cenné detaily stavby, která vznikla v 60.–80. letech 19. stol. a byla upravována nejspíše ještě v tomtéž, a zvláště v dalším století. *VJ*

Vrchotovy Janovice (okres Benešov), areál zámku, torzo domku zahradníka – V rámci konzultace za účelem upřesnění priorit při zajišťování nově odhalených základů stavby bylo provedeno celkové půdorysné zaměření a stratigrafická analýza konstrukcí. Průzkum odhalil, že zaniklý klasicistní domek, jehož podobu zachycuje starší fotodokumentace, měl barokní jádro a jeho vnitřní dispozice prošla nejméně 3 fázemi výrazných úprav. *JaVe*

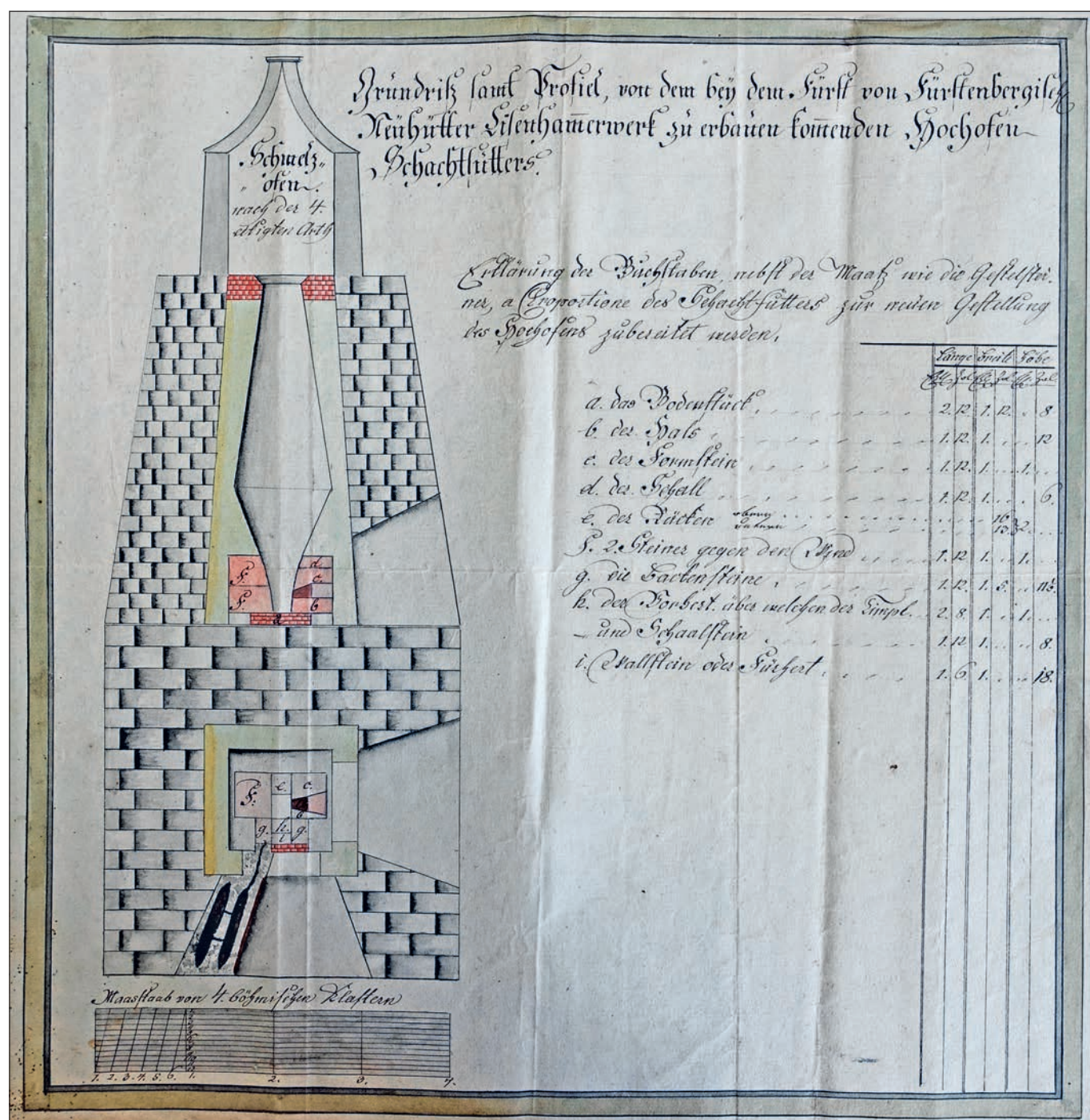
Zeleneč (okres Praha-východ), areál domu čp. 38/39 – V rámci konzultace pro vlastníka domu – obec Zeleneč – bylo provedeno určení památkových hodnot, základní operativní průzkum a dokumentace areálu a celková fotodokumentace. Dům má výraznou exponovanou polohu na návsi a je integrální komponentou nejstarší zástavby její jižní fronty. Po stránce stavebně historické se jedná o doklad transformace pozdně barokního tradičního vesnického domu ve velkoryse dimenzovaný maloměstský obytný dům druhé poloviny 19. stol. s kvalitní neoklasicistní fasádou a dochovanou řadou stylových konstrukcí a prvků. Nedílnou součástí je i samostatné, v jádru klasicistní hospodářské stavení. Stavba byla vyhodnocena jako vhodná pro památkovou ochranu. *VJ, JaVe*

Seznam archivních rešerší v roce 2023

Dvory na Harrachovských panstvích v 18. a 19. století (Dohalice čp. 1; Boharyně čp. 1; Kunčice čp. 1; Stejskal čp. 41; Lodín čp. 49; Mokrovousy čp. 1; Janov čp. 29; Mžany čp. 1; Staré Nechanice čp. 1; Petrovice čp. 51; Sadová čp. 1; Trnava; Zvíkov čp. 1 – okres Hradec Králové) – Hospodářské dvory a šlechtické podnikání jako takové byly dosud studovány velmi málo jak z hlediska archivně-historického, tak z hlediska stavebních dějin. Máme přitom zachováno velké množství archivních pramenů jednak ve fondech velkostatků uložených v oblastních archivech, jednak ve fideikomisních spisech uložených v Národním archivu. Právě fideikomisní spisy obsahují velmi podrobné popisy všech hospodářských i voluptárních budov jednotlivých panství. Byly pořizovány vždy při předání majet-

ku novému majiteli a zaměřovaly se na stavební stav budovy a veškeré zařízení s budovou spojené, jako byly dveře, okna, podlahy, výmalba apod. Díky těmto popisům vedeným s až neuvěřitelnou pečlivostí můžeme takřka virtuálně procházet hospodářskými dvory v době, kdy byly hlavním zdrojem příjmů šlechtických rodin. Tomu také odpovídala péče o tyto stavby, jež byly mnohdy architektonicky velmi zajímavé a po technické stránce neobyčejně moderně řešené. Vzhledem k tomu, že hospodářské budovy nebyly dlouho památkově chráněné a nevyhnuly se jim proto mnohé necitlivé přestavby, poškození, či dokonce zánik, jedná se mnohdy o jediný způsob, jak zrekonstruovat jejich vzhled v 18. a 19. století. AN

Hořovice (okres Beroun), starý zámek, čp. 27 – První spolehlivá zmínka o existenci Hořovic pochází již z roku 1233 a lze



Nížbor (okres Beroun), Plán na výstavbu vysoké pece v Nové Huti z roku 1810 (SOA Praha, Vs Křivoklát, Ústřední správa, inv. č. 189, sig.US-55-1-11, kart. 14)

předpokládat, že již tehdy zde existovalo šlechtické sídlo, přestože existence hradu je spolehlivě doložena až z období husitských válek. Poté se tu vystřídalo několik šlechtických rodů, z nichž po nejdelší období zde sídlili Říčanští z Říčan. Jim bylo panství za účast ve stavovském povstání v roce 1622 zkonfiskováno. Následně je koupila Marie Eusebie, hraběnka z Martinic. Rod Martiniců držel Hořovice až do konce 17. století. Přestože jejich sídelním panstvím bylo Smečno, nechali starý zámek, zcela zničený za třicetileté války, znovu vystavět. Následně založili v jeho bezprostřední blízkosti nový zámek odpovídající lépe dobovým požadavkům na pohodlí a reprezentaci. Ve starém zámku poté sídlila vrchnostenská správa a v 19. století také hořovický okresní soud. Při zkoumání této stavby z archivního hlediska se jako největší problém jevil nedostatek archivních materiálů, protože vrchnostenský archiv – stěžejní fond pro zkoumání šlechtických sídel – byl v polovině 19. století téměř beze zbytku skartován. Naproti tomu ve druhé polovině 19. století bylo vrchnostenské úřadování na tak vysoké úrovni, že máme k dispozici nejen velmi podrobné popisy stavby, ale prakticky veškerý účetní materiál, stejně jako rozsáhlou korespondenci dokládající stavební zásahy do budovy zámku do nejmenších detailů. AN

Klásterní Skalice (okres Kolín), zrušený klášter a hospodářský dvůr – Cisterciácký klášter v Klášterní Skalici založil Dětřich z Portic a Kuglveitu, biskup mindenský roku 1357. Jednalo se o nejmladší klášter tohoto řádu v Čechách a jeden z nejmladších v rámci celé Evropy. Biskup věnoval klášteru značnou péči a poměrně rozsáhlé majetky, jeho finanční zajištění ještě podstatně rozhojnil Václav IV., který zde hodlal vybudovat veliký konvent pro 50 duchovních. Tomu také odpovídaly rozměry budov i kostela. Nedokončené stavby však byly za husitství vypleněny a klášter prakticky zanikl. Násled-

ně pak byl spravován z nedalekého Sedlce u Kutné Hory. V barokním období došlo ještě k obnově klášterní komunity, ale nikdy v celém zamýšleném rozsahu. Zánik klášterního života přinesly josefínské reformy a poté již klášterní areál sloužil vždy pouze jako hospodářský dvůr. AN

Nižbor (okres Beroun), železářny a náhon – Jedná se o rozsáhlý komplex dnes již z velké části zaniklých budov nacházejících se v Nové Huti (část Nižboru) na levém břehu Berounky. Železná huť, která dala celé osadě jméno, vznikla již na počátku 16. století a postupným vývojem se na počátku 19. století rozrostla na největší železářský provoz habsburské monarchie. Kromě vysokých pecí, hamrů, kováren a dalších provozů, se zde nacházely obytné budovy pracovníků huti, kanceláře a sklady nejrůznějšího charakteru. K pohonu strojů sloužila vodní kola poháněná vodou svedenou z řeky do náhonu, později přeměněného v podzemní klenutý kanál. Vzhledem k tomu, že provozy přestaly fungovat postupně již v 70. letech 19. století a následně většina budov zanikla, poskytuje archivní výzkum zcela ojedinělý vhled do vývoje a fungování výjimečného technického komplexu. Díky obrovskému a skvěle zachovanému archivu panství Křivoklát, kam Nižbor patřil, lze sledovat fungování železáren opravdu v detailu. Zachovaná je také unikátní plánová dokumentace. Další výzkum písemných i obrazových pramenů vedený specialistou na dějiny hutnictví a železářské výroby by mohl poskytnout řadu nových poznatků a významně posunout naše poznání dějin techniky v Čechách v období před a na počátku průmyslové revoluce. AN

PhDr. Alena Nachtmannová, Ph.D. (AN),

Ing. arch. Jan Veselý (JaVe),

Ing. arch. Vít Jesenský, Ph.D. (VJ),

Ing. Alfréd Schubert (AS), Ing. Jan Žižka (JŽ)

ODDĚLENÍ DOKUMENTAČNÍCH FONDŮ A KNIHOVNY

Archiv stavebněhistorických průzkumů, plánů, restaurátorských zpráv a další odborné dokumentace

Vedle běžné agendy pokračoval digitální zápis archivní dokumentace v evidenčním systému Tritius. Za rok 2023 bylo evidováno 999 přírůstků, archiv navštívilo 174 badatelů. Celkový počet půjčených dokumentů – 519 (badatelé 248, zaměstnanci NPÚ 271). Ve spolupráci se správcem digitální fototéky ÚOP StČ probíhá dlouhodobá archivace datových nosičů uložených jako přílohy k archivní dokumentaci. Data z CD a DVD jsou ukládána na datovém úložišti NAS, kde jsou uspořádána dle lokalizací (okres, lokalita, signatura) a následně zpřístupněna zaměstnancům ÚOP po místní síti. V průběhu roku 2023 bylo archivováno 21 položek průzkumů, 482 restaurátorských zpráv (včetně dokumentací SZ Žleby skenovaných paní Fesslovou), 172 nálezových zpráv OPD, 13 plánových dokumentů a 7 další odborné dokumentace. Během roku 2023 došlo k personálním změnám. Od 15. 2. nastoupil do pracovního poměru pan Petr Súkeník na zkrácený úvazek.

Kateřina Myškovská a Petr Súkeník

Fotoarchív

V průběhu roku 2023 zajišťovalo pracoviště všechny své standardní činnosti, mezi nimiž dominují na předním místě služby pro odborné pracovníky a badatele, ať už z řad spolupracovníků z ÚOP StČ, nebo externích zájemců. Početně vyjádřeno, bylo během roku zpracováno 86 takovýchto dotazů, vyhledávání, badatelských návštěv apod., a to k celkem 93 památkám a objektům. Digitalizováno a zpracováno bylo v roce 2023 celkem 587 vybraných snímků. Průběžně je věnována pozornost i činností souvisejícím s vedením a evidencí fondu.

Roman Juráček

Knihovna

V roce 2023 knihovna zajišťovala standardní služby odborné knihovny pro své uživatele. Na nákup knih a periodik bylo knihovnou vynaloženo 12 936 Kč. Další tituly byly získány prostřednictvím grantů a výměn mezi odbornými institucemi. Bylo zkatologizováno celkem 174 nových knihovních jednotek monografií a periodik, publikace získané koncem roku budou zpracovávány v roce 2024. Během roku 2023 proběhlo v knihovně 209 návštěv čtenářů a badatelů, během nichž bylo realizováno celkem 268 absenčních a 67 prezenčních výpůjček.

Roman Juráček

ZPRACOVANÉ PŘÍRŮSTKY ARCHIVU ZA ROK 2023 – RESTAURÁTORSKÉ ZPRÁVY

obec	okres	objekt, umístění	arch. č.	předmět restaurování	restaurátor	rok	obsah dokumentace	CD
Bakov nad Jizerou	Mladá Boleslav	sloup se sousoším Nejsvětější Trojice	6470	obnova	R. Šolc	2020	zpráva, 196 foto	
Bečváry	Kolín	zámek – vstupní brána	6477	střecha	V. Bočánek	2022	zpráva, 12 foto	
Bečváry	Kolín	zámek	6544	polychromie interiérových dveří	J. Pekárková	2022	zpráva, 33 foto	
Bečváry	Kolín	zámek, zámecká kaple	6564	nástenné malby	J. Čoban	2003	záměr	
Bělá pod Bezdězem	Mladá Boleslav	pomník padlým v 1. sv. válce „Na Stráži!“	6396	socha, podstavec	P. Gláser, K. Šibravová	2022	zpráva, 47 foto	
Bělá pod Bezdězem	Mladá Boleslav	sloup se sochou Panny Marie, Masarykovo náměstí	6397	celý objekt	P. Gláser, K. Šibravová	2022	zpráva, 66 foto	
Bělá pod Bezdězem	Mladá Boleslav	zámek – jižní fasáda severního křídla	6407	nástenná malba	Z. Lebedová, P. Gláser	2009	průzkum, laboratorní zprávy, 25 foto	
Beroun	Beroun	Muzeum Českého krasu čp. 87	6509	omítkové vrstvy	A. Novák	2019	průzkum, 21 foto, grafické schéma	
Beroun	Beroun	městanský dům čp. 87, Jenštejnský – uliční fasáda	6538	barevné vrstvy	J. Červinková	2017	průzkum, 29 foto	
Beroun	Beroun	Duslova vila	6592	malby na vnitřních omítkách	F. Ondráček	2003	průzkum, 60 foto	
Bezano	Mladá Boleslav	kostel sv. Petra a Pavla	6573	boční oltář s Pietou	Z. Kaňková	2006	zpráva, 6 foto	
Brandýs nad Labem	Praha-východ	židovský hřbitov	6602	náhrobky	P. Škarvan	2023	zpráva, 24 foto, 1 CD	
Březno	Mladá Boleslav	socha sv. Floriána – na náměstí před farou	6429	celý objekt	M. Pokorný	2021	zpráva, 99 foto	1 CD
Byšice	Mělník	židovský hřbitov	6603	náhrobky	P. Škarvan	2023	zpráva, 38 foto, 1 CD	1 CD
Čáslav	Kutná Hora	Dusíkovo divadlo	6398	opona	L. Janečková Matějková	2022	průzkum, návrh, 85 foto	1 CD
Čáslav	Kutná Hora	kamenná kašna na náměstí Jana Žižky z Trocnova	6399	celý objekt	D. Bartoš, B. Hlavatý	2022	zpráva, 90 foto	
Čáslav	Kutná Hora	kostel sv. Petra a Pavla – jižní průčelí kostela	6408	architektura a náhrobky	J. Pospíšil	2021	zpráva, grafické přílohy, 96 foto	1 CD
Čáslav	Kutná Hora	kostel sv. Petra a Pavla – jižní průčelí kostela	6409	portál	J. Pospíšil	2022	zpráva, 51 foto	1 CD
Čáslav	Kutná Hora	maríánský morový sloup – náměstí Jana Žižky z Trocnova	6410	celý objekt	J. Pospíšil	2022	zpráva, 18 foto	
Čelákovice	Praha-východ	kostel Nanebevzetí Panny Marie – věž	6545	vrcholový kříž	P. Polák	2022 – 23	zpráva, 12 foto	
Červené Pečky	Kolín	kostel Narození Panny Marie	6589	zvon	M. Měšťan	2023	zpráva, 16 foto	
Červené Pečky	Kolín	kostel Narození Panny Marie	6590	zvon	M. Měšťan	2023	zpráva, 9 foto	
Český Brod	Kolín	kostel sv. Gotharda – vstup	6426	dvoukřídlé vstupní dveře	D. Ebel	2022	zpráva, 35 foto	
Český Brod	Kolín	občanská zálóžna	6473	atika jižní a západní fasády	J. Jelínek, Archkaso	2022	zpráva, 60 foto	
Český Brod	Kolín	občanská zálóžna	6474	kufsteinové výdusky jižní a západní fasády	J. Jelínek	2022	zpráva, 56 foto, 2 graf. schémata	1 CD
Český Brod	Kolín	sokolovna	6481	fasáda	J. Jelínek, Archkaso	2016	průzkum, 10 foto	
Český Brod	Kolín	kaple sv. Gotharda	6482	interiér	A. Rosa, Archkaso, O. Hrdlička	2016	průzkum, 28 foto	

obec	okres	objekt, umístění	arch. č.	předmět restaurování	restaurátor	rok	obsah dokumentace	CD
Český Brod	Kolín	kostel Nejsvětější Trojice	6483	vnitřní omítky	M. Sedlecká Rečová, M. Kovář	2020	průzkum, 52 foto, 1 graf. schéma	
Český Brod	Kolín	městské hradby – jihovýchodní strana	6514	koruna zdíva	M. Kulháněk	2022	zpráva, 26 foto	
Český Brod	Kolín	sousoší svaté Rodiny	6546	celý objekt	M. Kulháněk	2013	zpráva, 38 foto, 4 grafická schémata	
Český Brod	Kolín	pomník Prokopa Holého	6547	celý objekt	M. Kulháněk	2020–2021	zpráva, 62 foto	
Český Šternberk	Benešov	hrad – rytířský sál	6613	skleněný lustr	L. Raisová	2023	zpráva, 61 foto	
Dobruška	Příbram	zámecký areál – oranžerie	6469	iluzivní malba	H. Merta, M. Strnad	2021	zprávy, 77 foto	
Dolní Břežany	Praha-západ	zámek – interiér	6485	malby a omítky	L. Matějková	2016	záměr, 7 foto, 2 graf. schémata	
Dolní Břežany	Praha-západ	zámek – interiér	6486	malby a omítky	L. Matějková	2017	průzkum, 1 foto	
Dolní Břežany	Praha-západ	zámek	6487	fasáda uvnitř dvora	L. Hřinda, P. Šimánek	2017	průzkum, 9 foto, 3 graf. schémata	
Hluboš	Příbram	zámek	6599	jižní fasáda	M. Hlava	2018	průzkum, 61 foto	
Hobšovice	Kladno	kostel sv. Václava	6550	varhany	Š. Svoboda	2014	zpráva	
Hobšovice	Kladno	kostel sv. Václava	6551	varhany	J. Otcovský	2014	zpráva, 12 foto	
Horní Kruty	Kolín	výklenková kaple trojboká u čp. 45	6510	omítkové vrstvy	J. Plachý	2021	průzkum a záměr, 9 foto, laboratorní průzkum	
Hořovice	Beroun	pomník obětem válek	6465	socha „Obětovaný“	J. Bradna	2007	průzkum, 32 foto	
Hostín u Vojkovic	Mělník	kostel Nanebevzetí Panny Marie	6542	vstupní schodiště	P. Kytka	2020	zpráva, 66 foto	
Chlumín	Mělník	kostel sv. Marii Magdalény – věž	6427	elektrické zařízení k ciferníku věžních hodin	M. Flossmann	2022	zpráva, 12 foto	
Chlumín	Mělník	kostel sv. Marii Magdalény	6541	patriarchální kříž	P. Hartmann	2020	zpráva, 13 foto	
Chorušice	Mělník	výklenková kaple	6593	nástěnné malby	J. Živný	1980–1989	průzkum, 7 foto	
Jakub	Kutná Hora	kostel sv. Jakuba – koncha	6400	nástěnná malba	R. Ševčík, H. Bělinová	2022	zpráva, laboratorní průzkum, 64 foto	1 CD
Jakub	Kutná Hora	kostel sv. Jakuba – fasáda jižní stěny	6401	sochy, arkády, sokl obvodového zdiva	J. Pospíšil	2022	zpráva, 41 foto	
Jemniště	Benešov	zámek	6388	postel s nebesy, prosklená stěna	P. Jílek	2021	zpráva, 22 foto	
Jince	Příbram	zámek – severní křídlo	6609	základové stropy	L. Janečková Matějková	2023	průzkum, 24 foto	
Jince	Příbram	zámek	6610	fasády	P. Žiaková	2023	průzkum, 42 foto, 4 grafická schémata	
Jindice	Kutná Hora	socha sv. Václava – před čp. 67	6411	celý objekt	J. Pospíšil	2022	zpráva, 6 foto	
Jindice	Kutná Hora	kostel sv. Václava	6552	varhany	M. Tvarůžka	2015	zpráva, 12 foto	
Kněžves	Rakovník	kostel sv. Jana Křtitele	6389	oltář	M. Slavík	2021	zpráva, 7 foto	
Kolín	Kolín	dům U zlatého lva	6472	omítky, domovní znak	M. Kadavý	2014	průzkum, 9 foto, 1 laboratorní průzkum	

obec	okres	objekt, umístění	arch. č.	předmět restaurování	restaurátor	rok	obsah dokumentace	CD
Kolín	Kolín	zámek – kaple a sakristie	6476	omítky a barevné vrstvy	M. Slavík	2019	průzkum, 12 foto	
Kolín	Kolín	maríánský sloup – Karlovo náměstí	6511	celý objekt	J. Finger	2022	zpráva, 32 foto	1 DVD
Kolín	Kolín	zámek – východní fasáda	6515	sloup arkády	J. Pospíšil	2018	průzkum, 13 foto	
Kolín	Kolín	zámek – východní fasáda	6516	kamenné dveřní ostění	J. Pospíšil	2018	průzkum, 11 foto	
Kolín	Kolín	zámek – východní fasáda	6517	sloup arkády, kamenné dveřní ostění	J. Pospíšil	2018	zpráva, 59 foto	
Kolín	Kolín	zámek – kvelb a přístupová chodba	6518	omítkové vrstvy	Z. Šmahel	2023	průzkum, 16 foto	
Kolín	Kolín	areál kostela sv. Bartoloměje – kostnice	6519	vitrazové prosklení	J. Černožský	2019	zpráva, 6 foto	
Kolín	Kolín	areál kostela sv. Bartoloměje – kostnice	6520	kosterní výzdoba	B. Hlívka	2020	zpráva, 44 foto	
Kolín	Kolín	areál kostela sv. Bartoloměje – kostnice	6521	dřevěné prvky	D. Ebel	2020	zpráva, 78 foto	
Kolín	Kolín	areál kostela sv. Bartoloměje	6522	kovářské prvky	F. Brodecký	2018	záměr, 53 foto	
Kolín	Kolín	areál kostela sv. Bartoloměje – zvonce	6523	dřevěné prvky	D. Ebel	2020	zpráva, 31 foto	
Kolín	Kolín	areál kostela sv. Bartoloměje	6524	zabudované kamenné prvky	F. Zeman, T. Štřítežský	2020	zpráva, 58 foto	
Kolín	Kolín	městský dům čp. 656, tzv. stará pošta	6525	kamenný portikus s terasou	J. Pospíšil	2017	záměr, 4 foto	
Kolín	Kolín	městský dům čp. 656, tzv. stará pošta	6526	kamenný portikus s terasou	J. Pospíšil	2017	zpráva, 52 foto	
Kolín	Kolín	kostel sv. Víta	6527	vstupní dveře	D. Ebel	2020	zpráva, 20 foto	
Kolín	Kolín	radnice	6528	vstupní dveře	D. Ebel	2020	zpráva, 22 foto	
Kolín	Kolín	areál kostela sv. Bartoloměje – kostnice	6530	figurální malba „Anděl Posledního soudu“	A. Krahulíková	2020	zpráva, 8 foto	
Kolín	Kolín	areál kostela sv. Bartoloměje – kostnice	6531	desky s nápisy a symboly	A. Krahulíková	2020	zpráva, 19 foto	
Kolín	Kolín	kostnice – oltář „Ukřižování“	6532	sochy Panny Marie a sv. Jana Evangelisty	A. Krahulíková	2020	zpráva, 39 foto	
Kolín	Kolín	areál kostela sv. Bartoloměje – kostnice	6533	kříž s korpusem Ježíše Krista	A. Krahulíková	2020	zpráva, 37 foto	
Kolín	Kolín	dům U Zlatého lva čp. 90	6539	omítkové vrstvy	Z. Roudenský	2020	zpráva, 28 foto	
Kolín	Kolín	areál kostela sv. Bartoloměje – zvonce	6540	okované vstupní dveře	J. Filip	2019	zpráva, 10 foto	
Kolín	Kolín	kostel sv. Bartoloměje	6553	soubor barokních církevních textilií	H. Kastlová	2023	zpráva, 87 foto	
Kolín	Kolín	kostel sv. Bartoloměje	6554	kamenné prvky	N. Jindřichová, J. Vích	2022	zpráva, 67 foto	1 CD
Kolín	Kolín	kostel sv. Bartoloměje	6555	soubor obrazů	K. Artouni, E. Kolmanová, J. Lukešová	2023	zpráva, 345 foto	
Kolín	Kolín	kostel sv. Bartoloměje	6556	boční oltář sv. Václava	M. Zmeškal, J. Kodras, J. Staněk	2023	zpráva, 54 foto	
Kolín	Kolín	kostel sv. Bartoloměje	6557	jesličky	M. Zmeškal, J. Kodras, J. Staněk	2023	zpráva, 118 foto	
Kolín	Kolín	kostel sv. Bartoloměje	6558	boční oltář Ecce homo	M. Zmeškal, J. Staněk, L. Helfertová	2023	zpráva, 97 foto	
Kolín	Kolín	zámek – Žerotínský palác	6591	panský apartmán	J. Stretti	2023	průzkum, 81 foto	
Kolín	Kolín	starý židovský hřbitov	6604	náhrobky	L. Špatenka	2023	zpráva, 150 foto, 1 grafické schéma	2 CD

obec	okres	objekt, umístění	arch. č.	předmět restaurování	restaurátor	rok	obsah dokumentace	CD
Komorní Hrádek	Benešov	zámek – severní křídlo	6570	omítky, krovky, stropy	P. Dufek, P. Breznický, J. Veselý, M. Rykl	2006	zprávy, plány	1 CD
Kostelec nad Černými lesy	Praha-východ	zámek – předzámčí II	6506	klenba přízemního sálu	Z. Prokop	1995	zpráva, 1 grafické schéma	
Kostelec nad Černými lesy	Praha-východ	zámek – věž předzámčí	6507	omítky se sgrafitovými psaníčky	Z. Prokop	1993	zpráva, 17 foto	
Kostelec nad Černými lesy	Praha-východ	zámek – předzámčí	6508	omítky se sgrafitovými psaníčky	Z. Prokop	1994	zpráva, 40 foto	
Kostomlaty nad Labem	Nymburk	socha sv. Jana Nepomuckého	6581	celý objekt	J. Nešpor	1973	zpráva	
Kouřim	Kolín	kostel sv. Štěpána	6468	kamenná ostění oken a hlavního portálu	B. Pánek	2016	záměr, 9 foto	
Králov Dvůr	Beroun	zámek – jižní křídlo	6600	keramické dlažby	Anta s.r.o.	2018	záměr, 5 foto	
Králov Dvůr	Beroun	zámek – jižní křídlo	6608	nástěnné malby	K. Artouni	2023	zpráva, 89 foto	
Kutná Hora	Kutná Hora	jezuitská kolej – zvonice	6394	zvoný Ludvík a Michal	P. R. Manoušek	2022	zpráva, 558 foto, protokol o akustické zkoušce	
Kutná Hora	Kutná Hora	kostel sv. Jakuba Staršího – loď, Kunrádovská kaple	6402	vitráže	D. Voláková, M. Kressl, M. Augustin	2021	zpráva, grafická schémata, 379 foto	
Kutná Hora	Kutná Hora	depozitář NPÚ Kutná Hora	6403	závěsný obraz „Portrét muže se Zlatým rounem“ (Muž v červeném šatě)	J. Matějček	2022	zpráva, 20 foto	1 CD
Kutná Hora	Kutná Hora	kostel sv. Jakuba – Charvátovská kruchta	6412	nástěnná malba	R. Ševčík, M. Martan	2020	zpráva, laboratorní zpráva, 39 foto	
Kutná Hora	Kutná Hora	kostel sv. Jakuba – presbytář, severní loď	6413	vitrazová okna	P. Coufal	2021	zpráva, 143 foto	
Kutná Hora	Kutná Hora	kostel sv. Jakuba	6430	obrazový rám z vrcholového nástavce hlavního oltáře	R. Ševčík	2022	zpráva, 5 foto	
Kutná Hora	Kutná Hora	Sankturinovský dům – gotická věž	6457	malířská výzdoba v interiéru	J. Mašek, T. Skořepa, J. Červinková	2022	zpráva, 33 foto	1 CD
Kutná Hora	Kutná Hora	kostel sv. Jakuba	6458	kovové prvky	P. Polák	2021	zpráva, 60 foto	
Kutná Hora	Kutná Hora	kostel sv. Jakuba	6459	vitráže v presbytáři	D. Voláková, M. Kressl, M. Augustin	2021	zpráva, 174 foto	
Kutná Hora	Kutná Hora	kostel sv. Jakuba	6460	nástěnné malby	R. Ševčík, H. Bělinová	2021	zpráva, 88 foto, 2 laboratorní průzkumy	
Kutná Hora	Kutná Hora	kostel sv. Jakuba	6461	exponáty pro expozici v interiéru kostela	R. Ševčík	2021	zpráva, 63 foto, 2 laboratorní průzkumy	
Kutná Hora	Kutná Hora	kostel sv. Jakuba	6462	oltář sv. Jakuba	R. Ševčík	2022	zpráva, 80 foto, 1 laboratorní průzkum	1 CD
Kutná Hora	Kutná Hora	kostel sv. Jakuba	6463	oltář sv. Jakuba	R. Ševčík	2022	zpráva, 83 foto, 1 laboratorní průzkum	1 CD
Kutná Hora	Kutná Hora	socha sv. Josefa s Ježíškem	6466	dříve umístěna v Paběnicích	J. Plachý	2021	zpráva, 28 foto	
Kutná Hora	Kutná Hora	Rejskova kašna	6559	celý objekt	J. Ďoubal	2011	zpráva, 72 foto	1 CD
Lány	Kladno	kostel Nejsvětějšího Jména Ježíš – kruchta, loď, presbytář	6381	vitráže	P. Coufal	2017	záměr, 1 foto	

obec	okres	objekt, umístění	arch. č.	předmět restaurování	restaurátor	rok	obsah dokumentace	CD
Lány	Kladno	kostel Nejsvětějšího Jména Ježíš - hlavní oltář, boční oltáře	6382	sochařská výzdoba	K. Čiháková Myšková	2019	zpráva, 4 foto	
Lány	Kladno	kostel Nejsvětějšího Jména Ježíš	6383	kostelní lavice, klekátko, zpodobnění, kněžské lavice	L. Urbánek; Tabernákl	2019	záměr, 19 foto	
Lány	Kladno	kostel Nejsvětějšího Jména Ježíš	6384	varhany	I. Roháč	2019	záměr, 8 foto	
Lány	Kladno	kostel Nejsvětějšího Jména Ježíš	6385	hlavní oltář a jeho sochařská výzdoba, boční oltáře a jejich sochařská výzdoba	K. Čiháková Myšková	2019 - 2020	návrh, 55 foto	
Lány	Kladno	kostel Nejsvětějšího Jména Ježíš	6386	oltářní obrazy	L. Gurecká	2019	návrh, 24 foto	
Lány	Kladno	kostel Nejsvětějšího Jména Ježíš	6387	osvětlovací tělesa	P. Douda	2019	průzkum, 10 foto	
Liteň	Beroun	kostel sv. Petra a Pavla	6529	vchodové dveře, dveře na kůr, vnitřní dveře	R. Šeřf	2017	zpráva, 10 foto	
Loučň	Nymburk	kostel Nanebevzetí Panny Marie	6601	fasádní plášť	S. Munzarová, V. Frič, J. Munzar	2012	záměr, 12 foto	
Lysá n/L.	Nymburk	Muzeum B. Hrozného	6490	omítkové vrstvy interiéru	R. Ševčík	2015	průzkum, 6 foto	
Lysá n/L.	Nymburk	Muzeum B. Hrozného - severní a jižní křídlo	6491	dekorativní malba	R. Ševčík	2015	záměr, 5 foto	
Lysá n/L.	Nymburk	Muzeum B. Hrozného - zahrada	6492	kamenná kašna	V. Adamec	2015	zpráva, 5 foto	
Lysá n/L.	Nymburk	městianský dům čp. 13/20, nám. B. Hrozného - 1. patro	6493	povrchové úpravy stropu a stěn	V. Adamec	2021	zpráva, 24 foto	
Lysá n/L. - Litol	Nymburk	Beniesova vila	6494	okna	M. Hubeňák	2019	zpráva, 57 foto	
Lysá n/L. - Litol	Nymburk	Beniesova vila	6495	okna a dveře	M. Hubeňák	2020	zpráva, 99 foto	
Lysá n/L. - Litol	Nymburk	Beniesova vila	6496	dveře na terase	M. Hubeňák	?	zpráva, 52 foto	
Lysá n/L. - Stará Lysá	Nymburk	Bon Repos - Starý zámek	6488	fasáda, interiérové malby	P. Kadlec	2007	průzkum, 59 foto, 1 graf. schéma	
Lysá n/L. - Stará Lysá	Nymburk	Bon Repos - Starý zámek	6489	fasáda	P. Kadlec, D. Domanja	2009	záměr, 11 foto	
Mělník	Mělník	židovský hřbitov	6575	5 náhrobků	P. Škarvan	2023	zpráva, 12 foto, graf. schémata	1 CD
Mělník	Mělník	bývalý kapucínský klášter	6582	sousolí Nejsvětější Trojice	R. Plachta	1992	zpráva	
Mělník	Mělník	kostel sv. Petra a Pavla - severní loď	6605	omítkové vrstvy, kamenné prvky	M. Fořtíková	2022	zpráva, 40 foto	
Mělník	Mělník	kostel sv. Ludmily - hlavní oltář	6606	obraz Křest sv. Ludmily	L. Helfertová	2022	zpráva, 31 foto	
Mladá Boleslav	Mladá Boleslav	židovský hřbitov	6560	náhrobky	J. Brabec	2007	záměr, 13 foto, grafy	1 CD, 1 DVD
Mladá Boleslav	Mladá Boleslav	hotel U Hradu	6565	pískovcový portál vstupu do průjezdu	M. Pokorný	2012	průzkum, 11 foto	
Mladá Boleslav	Mladá Boleslav	městský dům čp. 4/4	6568	kamenná ostění	O. Sklenář	2012	záměr, 5 foto	
Mšeno	Mělník	sousolí Panny Marie se sochami sv. Šebestiana a sv. Rocha	6471	obnova	J. Brabec	2012	zpráva, 45 foto, graf. přílohy	
Mšeno	Mělník	sokolovna - hlavní sál	6543	odvětrávací mřížka	I. Houska, P. Douda	2015	průzkum, 9 foto	
Nelahozeves	Mělník	zámek - Lobkowiczský palác	6585	obraz z Roudnické sbírky	T. Popová	2007	zpráva	
Nelahozeves	Mělník	zámek - Lobkowiczský palác	6586	4 obrazy z Roudnické sbírky	M. Martan	2007	zpráva	3 CD

obec	okres	objekt, umístění	arch. č.	předmět restaurování	restaurátor	rok	obsah dokumentace	CD
Nelahozeves	Mělník	zámek – Lobkowiczský palác	6587	2 obrazy z Roudnické sbírky	M. Martan	2007	zpráva	
Nová Lhota	Kutná Hora	socha sv. Jana Nepomuckého – náves	6404	celý objekt	J. Pospíšil	2022	zpráva, 49 foto	1 CD
Nové Dvory	Kutná Hora	zámecký areál	6467	pilřová brána	J. Pospíšil	2013	záměr, 8 foto	
Nový Knín	Příbram	kostel sv. Mikuláše	6390	boční oltář	S. Kroupová, K. Mahelka	2022	zprávy, 166 foto	
Nymburk	Nymburk	kaple sv. Jana Nepomuckého	6414	interiér	Š. Vahala	2021	zpráva, 260 foto	
Nymburk	Nymburk	kaple sv. Jana Nepomuckého	6415	hlavní oltář, oltářní obraz	E. Kolmanová	2021	zpráva, 36 foto	
Odolena Voda	Praha-východ	kostel sv. Klimenta – sakristie	6376	nástropní malby	A. Plěšmídová	2022	zpráva, 28 foto	
Odolena Voda	Praha-východ	kostel sv. Klimenta	6588	relikviáře	K. Štojdil	2006	záměr	
Ořech	Praha-západ	kostel Stětí sv. Jana Křtitele	6378	cinová křtitelnice	I. Houska	2022	průzkum, 15 foto, laboratorní analýza	
Ořech	Praha-západ	kostel Stětí sv. Jana Křtitele	6379	cinová křtitelnice	I. Houska	2022	zpráva, 42 foto	
Ořech	Praha-západ	kostel Stětí sv. Jana Křtitele	6380	cinová křtitelnice	I. Houska	2022	zpráva, 46 foto, laboratorní analýza	1 CD
Panenské Břežany	Praha-východ	horní zámek	6504	koupelny v 1. a 2. patře	V. Adamec, P. Justa	2022	zpráva, 63 foto	
Petrovice	Rakovník	kostel Navštívení Panny Marie	6391	kazatelna	M. Slavík, V. Stádník	2021	zpráva, 31 foto	1 CD
Petrovice	Rakovník	kostel Navštívení Panny Marie	6392	stříška kazatelny	M. Slavík	2021	zpráva, 15 foto	
Plaňany	Kolín	kostel Zvěstování Panny Marie – presbytář a loď	6512	malířská výzdoba, omítky	J. Musilová, M. Scheib	2015	průzkum, 28 foto, 2 graf. schémata	
Poděbrady	Nymburk	areál evangelické fary – gloriety s terasami	6503	kamenné vázy na schodišti	J. Červinka, M. Kulhánek, J. Jungmann	2021	zpráva, 34 foto	
Poděbrady	Nymburk	kostel Nanebevzetí Panny Marie	6561	hlavní oltář	J. Musilová, A. Souček, M. Scheib	2023	zpráva, 73 foto	1 CD
Poděbrady	Nymburk	kostel Nanebevzetí Panny Marie	6576	omítkové vrstvy, výmalba	J. Plachý, M. Scheib, J. Musilová	2022	průzkum a záměr, 49 foto	1 CD
Poděbrady	Nymburk	kostel Nanebevzetí Panny Marie	6594	omítkové vrstvy, výmalba	J. Plachý	2023	zpráva, 41 foto	1 CD
Poděbrady	Nymburk	kostel Nanebevzetí Panny Marie	6595	malířská výzdoba, zábradlí, kazatelny	J. Musilová, A. Souček, M. Scheib	2023	zpráva, 78 foto	1 CD
Popovičky	Praha-východ	kostel sv. Bartoloměje – věž	6395	zvon	M. Votruba	2023	zpráva, 22 foto	
Přední Lhota	Nymburk	mlník – před křížovatkou na Poděbrady, vpravo při silnici 329	6505	celý objekt	J. Brabec	2022–2023	zpráva, 18 foto	1 CD
Prerov nad Labem	Nymburk	kostel sv. Vojtěcha – věž	6428	věžní hodinový stroj	L. Hainz	2022	zpráva, 15 foto	
Prerov nad Labem	Nymburk	kostel sv. Vojtěcha	6497	omítky a barevné vrstvy	Z. Gláserová Lebedová	2020	průzkum, 69 foto, 2 graf. schémata	
Přistoupim	Kolín	židovský hřbitov	6607	náhrobky	P. Škarvan	2023	zpráva, 50 foto, 1 grafické schéma	1 CD
Radim	Kolín	boží muka	6571	celý objekt, základací listina	J. Plachý, O. Lehovec, K. Zemková	2023	zpráva, 88 foto, 2 zprávy o analýze	
Rostoklaty	Kolín	kostel sv. Martina	6480	interiér	?	?	14 foto	
Roztoky u Prahy	Praha-západ	zámecký areál	6596	socha sv. Jana Nepomuckého	F. Košulič	1989	zpráva, 38 foto	

obec	okres	objekt, umístění	arch. č.	předmět restaurování	restaurátor	rok	obsah dokumentace	CD
Řitnice	Mladá Boleslav	kostel sv. Štěpána – presbytář, hlavní loď, kaple Božího těla	6405	interiérová výmalba	D. Jakubů, H. Bělinová	2022	průzkum, laboratorní zpráva, 78 foto	
Řitnice	Mladá Boleslav	kostel sv. Štěpána – fasáda	6406	náhrobní deska Biberštejnů	M. Pokorný	2022	zpráva, 12 foto	1 CD
Sadská	Nymburk	mariánský sloup – Palackého nám.	6416	celý objekt	M. Kulháněk	2016	zpráva, 62 foto, graf. zákresy	
Sadská	Nymburk	kostel sv. Apolináře	6417	barevné vrstvy v presbytáři	P. Gläser, Z. Gläserová Lebedová	2021	průzkum, 77 foto, graf. schéma	
Sedlec	Kutná Hora	cisterciácký klášter – západní průčelí refektáře	6583	sochařská skulpturní výzdoba	M. Nadějová, M. Smrkovský	1992	zpráva	
Sedlec	Kutná Hora	cisterciácký klášter – průčelí vstupního traktu	6584	sochařská pískovcová výzdoba	M. Nadějová, M. Smrkovský	1992	zpráva	
Senomaty	Rakovník	socha sv. Judy Tadeáše	6611	socha	H. Jahodová	2022	zpráva, 40 foto, 1 grafické schéma	
Skvřetice	Mladá Boleslav	socha Panny Marie	6431	celý objekt	M. Pokorný	2021	zpráva, 59 foto	1 CD
Slaný	Kladno	kostel sv. Gotharda	6478	fiála jižní strany presbytáře	J. Plachý	2023	zpráva, 51 foto	1 CD
Slaný	Kladno	socha sv. Františka z Assisi	6548	celý objekt	J. Turský	2016	zpráva, 82 foto, 5 grafických schémat	
Slaný	Kladno	kostel sv. Gotharda	6597	jižní strana presbytáře	J. Plachý	2022	zpráva, 19 foto	
Slaný	Kladno	kostel sv. Gotharda	6598	vitražová okna presbytáře	M. Augustin, D. Voláková	2023	zpráva, 140 foto, 31 grafických schémat	1 CD
Smečno	Kladno	zámek – nádvoří	6577	erby na kovové podložce	M. Rafl-Bursová, J. Rafl	2022	zpráva, 97 foto	1 CD
Smečno	Kladno	zámek – kamenná brána	6578	erby	M. Rafl-Bursová, J. Rafl	2022	zpráva, 43 foto	1 CD
Smečno	Kladno	zámek – nádvoří	6579	erby	M. Rafl-Bursová, J. Rafl	2022	zpráva, 50 foto	1 CD
Smečno	Kladno	zámek – nádvoří	6580	erby	M. Rafl-Bursová, J. Rafl, S. Hošťálek	2023	zpráva, 44 foto	1 CD
Solopysky	Kutná Hora	kostel sv. Bartoloměje – vnější plášť věže	6418	znak Mirků ze Solopysk, kamenné arch. články	J. Pospíšil	2021	zpráva, 32 foto, graf. příloha	1 CD
Stará Boleslav	Praha-východ	kostel sv. Václava – ohradní zeď	6419	kašna (Svatováclavský pramen)	M. Šturm	2021	záměr, 15 foto	
Stará Boleslav	Praha-východ	kostel sv. Václava – interiér	6420	omítky	M. Hlava, J. Plachý, T. Skořepa	2020	průzkum, záměr, 38 foto, schémata	
Stará Boleslav	Praha-východ	kostel sv. Václava – interiér	6421	omítky	M. Hlava, J. Plachý, T. Skořepa	2020	zpráva, 258 foto, graf. schémata	1 CD
Stará Boleslav	Praha-východ	kostel sv. Václava	6422	kamenné prvky	B. Pánek, O. Špás	2021	zpráva, 62 foto	1 CD
Stará Boleslav	Praha-východ	kostel sv. Václava – krypta	6423	relikviář sv. Václava	I. Houska	2021	záměr, 9 foto	
Stará Boleslav	Praha-východ	kostel sv. Václava – presbytář	6424	kované zábradlí	V. Marat	2021	zpráva, 32 foto	1 CD
Stará Boleslav	Praha-východ	kostel sv. Václava – krypta	6425	kamenné prvky	M. Šturm	2021	záměr, 18 foto	
Stará Boleslav	Praha-východ	kostel sv. Václava – loď, kaple	6432	vitáže	Z. Henych	2020	průzkum, záměr, 45 foto, graf. schémata	2 CD
Stará Boleslav	Praha-východ	kostel sv. Václava – severní a jižní loď, Vrábská kaple	6433	barokní dubové lavice	T. Sochor, D. Ebel	2021	záměr, 16 foto	

obec	okres	objekt, umístění	arch. č.	předmět restaurování	restaurátor	rok	obsah dokumentace	CD
Stará Boleslav	Praha-východ	kostel sv. Václava	6434	kanenné prvky	B. Pánek	2020	průzkum a záměr, 68 foto	1 CD
Stará Boleslav	Praha-východ	kostel Nanebevzetí Panny Marie	6435	dřevěný zlatený mobiliář, hlavní oltář, oltář sv. Jana Nepomuckého, kazatelna, oltář Nalezení Palladia	A. Bradnová	2018	průzkum, 8 foto	
Stará Boleslav	Praha-východ	kostel Nanebevzetí Panny Marie - oltář sv. Jana Nepomuckého	6436	věčná lampa	P. Douda	2018-2019	průzkum, zpráva, 19 foto	1 CD
Stará Boleslav	Praha-východ	kostel Nanebevzetí Panny Marie - oltář Nalezení Palladia	6437	kovová výzdoba rámu obrazu Nalezení Palladia	J. Kubiček	2018-2019	průzkum, zpráva, 14 foto	1 CD
Stará Boleslav	Praha-východ	kostel Nanebevzetí Panny Marie - oltář Nalezení Palladia	6438	mříž obrazu Nalezení Palladia	J. Kubiček	2019	průzkum, zpráva, 24 foto	1 CD
Stará Boleslav	Praha-východ	kostel Nanebevzetí Panny Marie	6439	oltářní obrazy sv. Jan Nepomucký, Nalezení Palladia	M. Slavík	2019	zpráva, 12 foto	1 CD
Stará Boleslav	Praha-východ	kostel Nanebevzetí Panny Marie - hlavní oltář	6440	kovové prvky	P. Douda	2019	průzkum, záměr, zpráva, 246 foto	1 CD
Stará Boleslav	Praha-východ	kostel Nanebevzetí Panny Marie - hlavní oltář	6441	dřevěné stupně	D. Ebel	2019	zpráva, 15 foto	
Stará Boleslav	Praha-východ	kostel Nanebevzetí Panny Marie - hlavní oltář	6442	mramorová architektura	J. Petr	2019	zpráva, 47 foto	
Stará Boleslav	Praha-východ	kostel Nanebevzetí Panny Marie - hlavní oltář	6443	polychromie	D. Ebel	2019	zpráva, 50 foto	2 CD
Stará Boleslav	Praha-východ	kostel Nanebevzetí Panny Marie - hlavní oltář	6444	figurální výzdoba	D. Blahout	2019	zpráva, 168 foto	1 CD
Stará Boleslav	Praha-východ	kostel Nanebevzetí Panny Marie - oltář Nalezení Palladia	6445	figurální výzdoba	D. Blahout	2019	zpráva, 38 foto	1 CD
Stará Boleslav	Praha-východ	kostel Nanebevzetí Panny Marie - oltář Nalezení Palladia	6446	textilie z koruny oltáře	M. Foltýnová	2019	zpráva, 16 foto	1 CD
Stará Boleslav	Praha-východ	kostel Nanebevzetí Panny Marie - oltář Nalezení Palladia	6447	mramorová architektura	J. Petr	2019	zpráva, 44 foto	1 CD
Stará Boleslav	Praha-východ	kostel Nanebevzetí Panny Marie - oltář Nalezení Palladia	6448	dřevěné stupně	D. Ebel	2019	zpráva, 7 foto	1 CD
Stará Boleslav	Praha-východ	kostel Nanebevzetí Panny Marie - oltář sv. Jana Nepomuckého	6449	architektura	A. Bradnová	2019	zpráva, 49 foto	1 CD
Stará Boleslav	Praha-východ	kostel Nanebevzetí Panny Marie - oltář sv. Jana Nepomuckého	6450	dřevěný stůpínek	D. Ebel	2019	zpráva, 11 foto	1 CD
Stará Boleslav	Praha-východ	kostel Nanebevzetí Panny Marie	6451	kropenky	J. Petr	2019	zpráva, 41 foto	1 CD
Stará Boleslav	Praha-východ	kostel Nanebevzetí Panny Marie - krucht	6452	varhanní skříň, balustráda	P. Stürber	2018	záměr, 16 foto	
Stará Boleslav	Praha-východ	kostel Nanebevzetí Panny Marie - krucht	6453	varhanní skříň, balustráda	P. Stürber	2019	zpráva, 177 foto	1 CD
Stará Boleslav	Praha-východ	kostel Nanebevzetí Panny Marie - krucht	6454	varhanní skříň, balustráda	P. Stürber	2019	zpráva, 196 foto	1 CD
Stará Boleslav	Praha-východ	kostel Nanebevzetí Panny Marie - kazatelna	6455	polychromie a zlatení	A. Bradnová, D. Ebel	2019	zpráva, 27 foto	1 CD
Stará Boleslav	Praha-východ	kostel Nanebevzetí Panny Marie - kazatelna	6456	figurální výzdoba	D. Blahout	2019	zpráva, 40 foto	1 CD
Stará Lysá - Čihadla	Nymburk	kaple sv. Symeona	6484	fasáda	P. Kadlec	?	zpráva, 10 foto	
Sudějov	Kutná Hora	kostel sv. Anny	6464	oltář sv. Jana Nepomuckého, oltář Nejsvětějšího srdce Páně	V. Hejdová	2007	zpráva, 30 foto	

obec	okres	objekt, umístění	arch. č.	předmět restaurování	restaurátor	rok	obsah dokumentace	CD
Svatá Hora u Příbrami	Příbram	klášter redemptoristů – jezuitská rezidence	6612	obraz „Zvěstování Panně Marii“	J. Záhořová	2023	zpráva, 179 foto	1 DVD
Tuchoňovice	Praha-západ	kostel sv. Víta	6562	varhany	F. Turchich	2015	zpráva	
Tuklaty	Kolín	fara	6498	omítky, barevné vrstvy, kamenné prvky	M. Kulháněk, M. Vedral	2016	průzkum, 27 foto, 1 schéma	
Tursko	Praha-západ	křížovnická rezidence – dům čp. 9 „Nová hospoda“	6499	omítkové a barevné vrstvy fasád	K. Křižánková	2013	průzkum, 48 foto, 1 schéma	
Týnec nad Labem	Kolín	městanský dům s lékárnou čp. 74	6534	dřevěné domovní dveře	K. Čiháková Myšková	2017	záměr, 10 foto	
Týnec nad Labem	Kolín	městanský dům s lékárnou čp. 74	6535	výkladec lékárny	P. Lavický	2020	zpráva, 76 foto	
Únětice	Praha-západ	kostel Nanebevzetí Panny Marie	6500	okna sakristie	P. Coufal	2015	zpráva, 26 foto	
Velké Přílepy	Praha-západ	kaple Panny Marie	6501	štukové fasády	K. Kroulíková, J. Pešina	2016	průzkum, 8 foto	
Velvary	Kladno	kostel sv. Kateřiny – průčelí kostela	6377	vitraže rozety	L. Kučera	2022	zpráva, 20 foto, tech. listy	1 CD
Velvary	Kladno	socha sv. Kateřiny u kostela sv. Kateřiny	6502	celý objekt	T. Rafl	2018	průzkum, 41 foto, 3 schémata	
Velvary	Kladno	kostel sv. Jiří	6549	nástěnné malby	J. Mašek, T. Skořepa	2019– 2022	zpráva, 123 foto	1 CD
Vidím	Mělník	kostel sv. Martina	6574	věžní hodiny	P. Skála, P. R. Manoušek	2022	zpráva, 39 foto	
Vinařice	Mladá Boleslav	zámek	6566	sloupý loggie	D. Ebel	2011	průzkum, 11 foto	
Vinařice	Mladá Boleslav	zámek	6567	hlavní korunní římsa – západní strana	M. Rafl-Bursová	2012	průzkum, 7 foto	
Vitice	Kolín	zvonice kostela sv. Šimona a Judy	6475	vstupní dveře	V. Nikendey, L. Veselý	2019	průzkum, záměr, 11 foto, 1 graf. schéma	
Vlašim	Benešov	Čínský pavilon	6569	celý objekt	J. Mück, M. Šach, J. Žák, J. Živný	2006	záměry, posudky, průzkumy	
Votice	Benešov	kostel sv. Františka Serafinského	6572	pískovcový portál	J. Antek, Fr. Pašek, Z. Dobošová	1981	zpráva, průzkum	
Vyšehořovice	Praha-východ	pískovcový erb z tvrze	6479	erb	T. Cachová	2023	zpráva, 5 foto	
Záboří nad Labem	Kutná Hora	kostel sv. Prokopa – oratoř a sakristie	6513	celý interier	J. Bradna	2022	návrh, 6 foto	
Záboří nad Labem	Kutná Hora	kostel sv. Prokopa	6536	kamenné kvádrové zdivo	K. Čiháková Myšková	2014	záměr, 16 foto	
Záboří nad Labem	Kolín	kostel sv. Prokopa	6537	kamenné kvádrové zdivo	K. Čiháková Myšková	2014	zpráva, 50 foto	
Zásmuky	Kolín	kostel Stigmatizace sv. Františka Serafinského – věž	6393	zvon Svatý František	M. Votruba	2022	zpráva, 2 foto	
Zlonice	Kladno	kostel Nanebevzetí Panny Marie	6563	varhany	J. Otcovský	2014	zpráva, 54 foto	

ZPRACOVANÉ PŘÍRŮSTKY ARCHIVU ZA ROK 2023 – STAVEBNĚHISTORCKÉ PRŮZKUMY

obec	okres	objekt	arch. č.	zpracoval	rok	text	dokumentace	foto	poznámky	CD
Brandýs n/L. – Stará Boleslav	Praha-východ	inundační most	800	J. Hložek	2011	+	+	+		+
Čáslav	Kutná Hora	Dusíkovo divadlo	788	J. Mrázek	2008	+	+	+		
Chotusice	Kutná Hora	kostel sv. Václava	809	K. Kibic, E. Kovalda, T. Kyncl	2023	+	+	+		+
Jince	Příbram	zámek, pivovar – pravé křídlo, střední část budovy	802	P. Mandažiev, J. Marounek, Fr. Záruba	2022	+	+	+		
Jince	Příbram	zámek, pivovar – levé křídlo s kaplí	803	P. Mandažiev, L. Večerníková, J. Marounek	2023	+	+	+		
Kamenice	Praha-východ	zámek	801	J. Pešta, J. Krčec	2017	+	+	+		
Kostelec nad Černými lesy	Praha-východ	zámecký areál – předzámčí – levé křídlo	793	V. Všetěčka	1986	+	-	-		
Kostelec nad Černými lesy	Praha-východ	zámecký areál – předzámčí – levé křídlo	794	R. Vašíček	1986	+	-	-		
Kostelec nad Černými lesy	Praha-východ	zámecký areál – předzámčí – levé křídlo	795	R. Vašíček	1986	+	+	-		
Králov Dvůr	Beroun	zámek	806	M. Haase	2011	+	+	+		+
Popovice	Benešov	tvrz (zámek) – severní křídlo – severovýchodní sál	804	M. Rykl	po 2000	+	+	+	v A3 deskách	
Popovice	Benešov	tvrz (zámek) – severní křídlo – přízemí	805	M. Rykl	po 2000	+	+	+	v A3 deskách	
Popovice	Benešov	tvrz – věž	807	M. Rykl	1996	+				
Puchěř	Kutná Hora	bývalý hostinec čp. 5	787	K. Kibic, E. Kovalda, T. Kyncl	2022	+	+	+		
Rakovník	Rakovník	domy čp. 27, 28, 29, 30, Husovo nám.	790	V. Kuthanová, J. Adámek	1987		+			
Rakovník	Rakovník	dům čp. 185, ul. V hradbách	791	D. Mičan	2006	+	+	+		
Rakovník	Rakovník	úsek městské hradby za ul. Martinovského	792	F. Gabriel, I. Peřina	2008	+	+	+		
Tupadly u Čáslavi	Kutná Hora	dům čp. 31	789	M. Nový, E. Nová	2017	+	+	+		
Vysoká	Mělník	venkovská usedlost čp. 26	808	H. Cuřínová	2018	+	+	+		

ZPRACOVANÉ PŘÍRŮSTKY ARCHIVU ZA ROK 2023 – PROJEKTY, STUDIE, ZAMĚŘENÍ

obec	okres	objekt	arch.č. zpracoval	rok	specifikace	poznámka
Beroun	Beroun	bytový dům, Kostelní čp. 166	6336 L. Krnáč, P. Kocmanová	2014	stavební úpravy	projektová dokumentace
Březnice	Příbram	jezuitská kolej – fara	6337 P. Sukdolák, S. Laláková	2019	stavební úpravy	projektová dokumentace
Březnice	Příbram	víceúčelový dům, Rožmitálská čp. 143	6338 J. Cíkan, J. Pavlásek	2010	stavební úpravy	projektová dokumentace
Březnice	Příbram	areál „Na statku“ – kravín	6339 M. Blažej	2012	demolice objektu	projekt
Březnice	Příbram	bytový dům čp. 48	6340 K. Petráň, J. Jindřichová	2012	stavební úpravy	projektová dokumentace
Březnice	Příbram	budova městského úřadu čp. 11, dvorní objekt	6341 K. Petráň, J. Jindřichová	2018	stavební úpravy	projektová dokumentace
Březnice	Příbram	Rubínský dům – židovská škola	6366 J. Prášek	2011	stavební úpravy	projektová dokumentace
Březnice	Příbram	městský dům, Lokšany čp. 663	6367 A. Švehla, M. Soukup	2019	stavební úpravy	projektová dokumentace
Březnice	Příbram	ulice Horní Valy	6368 J. Dupalová, J. Hesoun	2017	obnova krytu komunikace	projektová dokumentace
Březnice	Příbram	jezuitská kolej – fara	6381 P. Sukdolák	2022	stavební úpravy	projektová dokumentace – revize
Červené Pečky	Kolín	proluka na nám. I. máje	6306 C. Kajnar	2007	návrh zástavby	architektonický návrh
Český Brod	Kolín	dům čp. 22, nám. A. z Pardubic	6228 L. Berčík, J. Hercík	2021	půdní vestavba, stavební úpravy	dokumentace dodatečného povolení stavby
Český Brod	Kolín	MPZ	6229 P. Koubek, L. Hadravová	2010	aktualizace 2	dokumentace pro stavební povolení
Český Brod	Kolín	MPZ	6230 P. Koubek, L. Hadravová	2016	aktualizace 5	projektová dokumentace
Český Brod	Kolín	kaple sv. Gotharda	6231 T. Hladík	2017	obnova	dokumentace pro stavební povolení
Český Brod	Kolín	občanská záložna čp. 70	6380 V. Merenus, V. Merenus	2019	oprava fasády	projektová dokumentace
Čihadla (Stará Lysá)	Nymburk	zámek Bon Repos	6240 D. Dlabal, M. Ibl	2004–05	oprava	dokumentace pro stavební povolení
Čihadla (Stará Lysá)	Nymburk	zámek Bon Repos – Čínský pavilon	6241 J. Zima	2005	stavební úpravy	projekt pro provedení stavby
Čihadla (Stará Lysá)	Nymburk	zámek Bon Repos – objekt J	6242 M. Ibl	2007	stavební úpravy	projekt
Čihadla (Stará Lysá)	Nymburk	zámek Bon Repos – parter G	6243 V. Pipal	2007	situace	projekt
Čihadla (Stará Lysá)	Nymburk	zámek Bon Repos	6244 V. Pipal, M. Ibl	2011	stavební úpravy	dokumentace pro stavební povolení
Dobrovítov	Kutná Hora	kostel sv. Václava	6332 J. Líman, J. Kolomazník	2006	obnova objektu	projekt
Drahobudice	Kolín	kostel Nejsvětější Trojice	6307 J. Rineš	2007	návrh stavební úpravy	technická zpráva
Hájek u Červeného Újezdu	Praha-západ	františkánský klášter – východní křídlo	6232 J. Prášek, P. Holub	2017	rekonstrukce	dokumentace pro provádění stavby
Hájek u Červeného Újezdu	Praha-západ	františkánský klášter – východní křídlo	6233 J. Prášek, P. Holub	2017	rekonstrukce, 1. etapa	dokumentace pro provádění stavby
Hluboš	Příbram	zámek	6296 R. Schinko	1996	oprava střechy	technická zpráva
Hradištko	Praha-západ	dům čp. 273, ul. Ve dvore	6234 V. Jandáček, J. Zikmund	2014	demolice	projektová dokumentace
Hvoždčany	Příbram	tvrz čp. 6 – sýpka	6342 K. Hocke, R. Lomož	2013	statické zajištění objektu	projektová dokumentace
Hýskov	Beroun	kostel Narození Panny Marie	6343 L. Udatný, Pozemní stavitelství	2002	rekonstrukce objektu	projekt
Jablenná	Beněšov	zámecký areál, čp. 2	6369 M. Přibíl	2005	stavební úpravy	projektová dokumentace

obec	okres	objekt	arch.č. zpracoval	rok	specifikace	poznámka
Jablunná	Benešov	zámek	6370 A. Mrozková	2005	stavební úpravy	projektová dokumentace
Jablunná	Benešov	zámecký areál, čp. 2	6371 A. Mrozková	2005	stavební úpravy	projektová dokumentace
Jablunná	Benešov	zámek	6372 D. Mičan	2006	architektonizace a návrh barevnosti fasád	studie
Jablunná	Benešov	zámecký areál – oplocení	6373 A. Mrozková	2006	novostavba	projektová dokumentace
Jablunná	Benešov	zámecký areál – stáj pro koně	6374 A. Mrozková	2006	novostavba	projektová dokumentace
Kamýk nad Vltavou	Příbram	hrad	6282 V. Gísa	2008	návrh na zpřístupnění	projekt
Karlštejn	Beroun	hřbitov – opěrná stěna	6335 K. Kindl	2011	sanace	projektová dokumentace
Kolín	Kolín	kostel Věch svatých	6295 J. Javůrek, L. Udatný	2011	obnova objektu	projekt pro stavební povolení
Kolín	Kolín	kostel sv. Bartoloměje	6301 T. Šantavý, S. Hladník, T. Špurná	2017	oprava a úprava	dokumentace pro stavební povolení
Konárovice	Kolín	zámek	6308 A. Müller	2007	stavební úpravy interiéru	projektová dokumentace
Kosmonosy	Mladá Boleslav	fara	6309 D. Štěrbová	2008	rekonstrukce stavby	projektová dokumentace
Kosmonosy	Mladá Boleslav	zámek	6310 L. Jenček, M. Burda	2011	odvlhčení prostoru suterénu	projektová dokumentace
Kosmonosy	Mladá Boleslav	zámek	6311 M. Jílek	2012	rekonstrukce hygienických zařízení	projektová dokumentace
Krakovce	Rakovník	hrad – kaple	6251 V. Mázovský, M. Pilecká	2020	zpřístupnění objektu	projektová dokumentace
Králov Dvůr	Beroun	zámek	6356 F. Řepka	2020	rekonstrukce krovu a střechy	projektová dokumentace
Křečhoř	Kolín	schody k Památníku bitvy u Kolína	6312 R. Kozlovský	2007	oprava	projektová dokumentace
Křečhoř	Kolín	Památník bitvy u Kolína – ossarium	6313 R. Kozlovský	2007	výstavba objektu	projektová dokumentace
Křivoklát	Rakovník	zídka mezi silnicí a cestou u domu čp. 1	6362 O. Hrdlička	2013	oprava	studie
Levý Hradec	Praha-západ	prostor u Památníku obětem transportu smrti	6235 O. Smolík, E. Smolíková	2016	úprava	konceptní studie
Levý Hradec	Praha-západ	starý hřbitov – cesty	6236 O. Smolík, E. Smolíková	2016	úprava	konceptní studie
Levý Hradec	Praha-západ	kostel sv. Klimenta – střecha, krov, stropy	6237 J. Rineš	2013	úpravy	projekt
Levý Hradec	Praha-západ	kostel sv. Klimenta – střecha, krov	6238 P. Wollner, J. Kodras	2017	oprava	dokumentace pro stavební povolení
Levý Hradec	Praha-západ	hřbitov – kolumbárium a rozptylová loučka	6239 O. Smolík, E. Smolíková	2017	úprava	podklad pro zadání stavby
Libodřice	Kolín	Bauerova vila	6314 M. Šborwitz	2004	rekonstrukce a návrh využití	studie
Libodřice	Kolín	Bauerova vila	6315 M. Šborwitz	2004	oprava střechního pláště	projektová dokumentace
Libodřice	Kolín	Bauerova vila	6316 M. Šborwitz	2004	rekonstrukce	projektová dokumentace
Libodřice	Kolín	Bauerova vila – altán	6317 T. Nebeský	2008	rekonstrukce	jednostupňový projekt
Lužce	Beroun	zámecký areál – sýpka	6375 J. Tatoňek	2011	rekonstrukce krovu	projektová dokumentace
Lysá nad Labem	Nymburk	zámecký areál – schodiště opěrné zdi	6257 M. Zrník, K. Perná	2015	obnova	dokumentace pro stavební povolení
Lysá nad Labem	Nymburk	Muzeum Bedřicha Hrozného – stálá expozice	6365 J. Staněk	2015	nová expozice	dokumentace pro výběr zhotovitele interiéru
Milý	Rakovník	kaple sv. Michaela Archanděla	6363 V. Jandáček	2000	statické zajištění objektu	projekt
Mladá Boleslav	Mladá Boleslav	poplužní dvůr Podhrad, čp. 97/II	6318 P. Vermach	1996-97	modernizace objektu	projektová dokumentace

obec	okres	objekt	arch.č.	zpracoval	rok	specifikace	poznámka
Mladá Boleslav	Mladá Boleslav	děkanství	6319	J. Josef, M. Mazanec	2010	stavební a dispoziční úpravy	projektová dokumentace
Mladá Boleslav	Mladá Boleslav	děkanství	6320	J. Josef, M. Mazanec	2011	stavební a dispoziční úpravy	projektová dokumentace
Mladá Boleslav	Mladá Boleslav	budova Magistrátu města Mladá Boleslav	6330	J. Kosík, Fr. Šína	2008	zřízení obřadní síně	studie
Molitorov	Kolín	zámek	6321	Z. Jakubec, J. Mička	2003	obnova	předprojektová dokumentace
Mšeno	Mělník	městský dům čp. 31	6290	L. Truhelka, R. Pálenkaš	2011	snížení energetické náročnosti	projektová dokumentace
Mšeno	Mělník	městské lázně – fontány	6291	P. Šohaj	2011	oprava	pro územní rozhodnutí
Mšeno	Mělník	areál městských lázní	6292	M. Prchal, J. Trevisan, M. Pešičková	2009	rekonstrukce exteriéru	technická dokumentace projektu
Mšeno	Mělník	městský dům čp. 52	6293	L. Krivka, M. Páv	2012	návrh půdní vestavby	architektonická studie
Mšeno	Mělník	sokolovna	6294	M. Prchal	2015	snížení energetické náročnosti	architektonický návrh
Mšeno	Mělník	náměstí Míru, Masarykova ulice	6297	M. Prchal, M. Pešičková, J. Trevisan	2008–09	regenerace náměstí a ulice	realizační dokumentace
Mšeno	Mělník	ulice Na Skalickách	6298	M. Prchal	2010	regenerace ulice	architektonická studie
Nová Ves	Kolín	kostel sv. Václava	6322	J. Vinař, I. Jirovský	2007	obnova areálu	projekt pro stavební řízení
Odolena Voda	Praha-východ	tvrz čp. 1 – západní křídlo	6344	T. Lohmiský, R. Hrbek	2014	změna užívání	projektová dokumentace
Podbořánky	Rakovník	kostel sv. Jakuba Většího	6258	J. Vinař	1996	oprava	projekt
Polní Voděrády	Kolín	zámek	6323	J. Kadleček	2007	oprava oplocení areálu	projektová dokumentace
Popovice	Benešov	tvrz	6333	P. Chotěbor	1975	obnova objektu	studie
Popovice	Benešov	tvrz	6334	Projektový ústav ČSVD	1987	rekonstrukce	studie
Popovice	Benešov	tvrz – západní křídlo	6357	R. Cibik, M. Rykl	2006	oprava a obnova	projekt
Popovice	Benešov	tvrz – severní křídlo	6358	R. Cibik, M. Rykl	2007	oprava a obnova	projekt
Popovice	Benešov	tvrz – severní a jižní křídlo, věž	6359	R. Cibik	2008	oprava a obnova	projekt
Popovice	Benešov	tvrz – věž	6360	M. Fuchs	2008	statické zajištění objektu	projekt
Popovice	Benešov	tvrz – jižní křídlo	6361	M. Fuchs	2008	statické zajištění objektu	projekt
Poříčany	Kolín	kostel Narození Panny Marie – vnější plášť	6245	J. Vinař, M. Maršíková	2002	obnova a odvodnění	projekt
Příbram	Příbram	Divadlo A. Dvořáka (společenský dům)	6259	K. Cibulka	2014	stavba výtahu	projektová dokumentace
Příbram	Příbram	Divadlo A. Dvořáka (společenský dům)	6260	K. Cibulka	2015	rekonstrukce	dokumentace pro provádění stavby
Příbram	Příbram	Divadlo A. Dvořáka (společenský dům)	6261	K. Cibulka	2018	stavební úpravy	dokumentace pro stavební povolení
Příbram	Příbram	Divadlo A. Dvořáka (společenský dům)	6262	V. Hilský, V. Kramář	1958	stavba	projekt
Příbram	Příbram	okresní státní zastupitelství	6303	M. Klíma	2011	rekonstrukce budovy	projektová dokumentace
Příbram	Příbram	městský dům čp. 104, Václavské nám.	6345	K. Petráň	2016	demolice objektu	projektová dokumentace pro bourací práce
Příbram	Příbram	městský dům čp. 105, Václavské nám.	6346	K. Petráň	2016	demolice objektu	projektová dokumentace pro bourací práce
Příbram	Příbram	městský dům čp. 106, Mariánské údolí	6347	K. Petráň	2016	demolice objektu	projektová dokumentace pro bourací práce

obec	okres	objekt	arch.č.	zpracoval	rok	specifikace	poznámka
Příbram	Příbram	městský dům čp. 134, Příbram I	6376	Č. Kabátník	2016	stavební úpravy	projektová dokumentace
Příčovy	Příbram	zámecká sýpka	6252	J. Strnadová, V. Gírsa	2017	rekonstrukce	dokumentace pro stavební povolení
Radovesnice	Kolín	zámek	6324	J. Kadlček	2007	rekonstrukce, statické zajištění objektu	projektová dokumentace
Radovesnice	Kolín	zámek	6325	J. Kadlček	2007	oprava oplocení areálu	projektová dokumentace
Rakovník	Rakovník	domy čp. 27, 28, 29, 30	6249	M. Lipert, Černý	1967	zaměření starého stavu	zaměření
Rakovník	Rakovník	domy čp. 27, 28, 29, 30	6250	J. Pelc, J. Franěk	1983	zjednodušený stávající stav	zaměření
Rakovník	Rakovník	městanský dům čp. 54, Husovo nám.	6263	Malý, Plešinger	1989	statický průzkum	zaměření objektu
Rakovník	Rakovník	dům čp. 119, Husovo nám.	6264	J. Mukařovský	2014	energetická sanace	dokumentace k vydání závazného stanoviska
Rakovník	Rakovník	městský dům čp. 128, Husovo nám.	6266	I. Macourek	2000	rekonstrukce	projekt pro stavební povolení
Rakovník	Rakovník	hradební zeď nad školou, Martinovského 153	6267	J. Jarkovský	2008	sanace	projektová dokumentace
Rakovník	Rakovník	městský dům čp. 185, V Hradbách – „Lechmýřovna“	6268	K. Zuska	2007	úprava objektu	dokumentace pro zadání stavby
Rakovník	Rakovník	synagoga – Rabasova galerie	6269	K. Zuska, D. Kala	2006	stavební úpravy a dostavba	studie
Rakovník	Rakovník	tradiční pivovar	6364	J. Ramba, D. Pilařová	2012	demolice objektu	projektová dokumentace
Rejšice	Mladá Boleslav	kostel sv. Jana Nepomuckého	6326	V. Buřt	2008	posouzení stávajícího stavu a návrh oprav	projektová studie
Roztoky u Křivokláta	Rakovník	hospodářský dvůr Karlov, čp. 54	6265	P. Rajtora	2000	stavební úpravy	studie
Roztoky u Prahy	Praha-západ	vila čp. 110, Tiché údolí – veranda a vstupní schodiště	6246	T. Efler, M. Čtverák	2015–16	oprava	dokumentace pro stavební povolení
Rožmitál pod Třemšínem	Příbram	městský dům čp. 41, tzv. Hofmeisterův	6270	M. Volejník, J. Volejník	2009	statické zajištění objektu	dokumentace pro stavební povolení
Rožmitál pod Třemšínem	Příbram	novostavba městského domu, Sladkovského čp. 819	6271	F. Modlík, J. Peterka	2011	stavba	projektová dokumentace
Rožmitál pod Třemšínem	Příbram	stodola, plot, Jungmannova 166	6348	J. Benda	2015	demolice objektu	projektová dokumentace pro bourací práce
Rožmitál pod Třemšínem	Příbram	dům čp. 15, stodola	6349	M. Pavlišta, M. Pavlišťová Havlová	2017	stavební úpravy	projektová dokumentace
Rožmitál pod Třemšínem	Příbram	městský dům čp. 185	6377	O. Hrubý, O. Kubla	2015	stavební úpravy	projektová dokumentace
Řepín	Mělník	zámek	6289	P. Malinský, G. Hosáková	2022	kompletní rekonstrukce	architektonická studie
Sázava – Černé Budy	Beněšov	malá vodní elektrárna	6353	F. Sedláček	2001	novostavba	projekt pro územní řízení
Sázava – Černé Budy	Beněšov	malá vodní elektrárna	6354	F. Sedláček	2001	novostavba	dokumentace pro stavební a vodoprávní řízení
Sázava – Černé Budy	Beněšov	malá vodní elektrárna	6355	F. Sedláček	2011	novostavba	dokumentace skutečného provedení stavby
Skramlíky (Klučov)	Kolín	areál kostela Světí Jana Křtitele – vnitřní ohradní zeď	6247	R. Klein	2016	statické zajištění a oprava	projekt
Slaný	Kladno	Velvarská brána	6272	B. Fanta, Martinovský	1985	rekonstrukce vnějšího pláště	jednostupňový projekt
Slatina	Kladno	kostel sv. Vojtěcha	6273	F. Řepka	2021	rekonstrukce obvodového pláště	dokumentace pro stavební řízení
Srbeč	Rakovník	zámek	6248	J. Soukup, J. Soukup, M. Petránek	2004	rekonstrukce	studie
Stradonice	Beroun	kaple sv. Liboria	6274	P. Hampejs, A. Kudrová	2009	úpravy a opravy	projekt pro ohlášení stavby

obec	okres	objekt	arch.č. zpracoval	rok	specifikace	poznámka
Svatý Jan pod Skalou	Beroun	býv. benediktinský klášter – zahradní zed	6275 J. Rineš	2013	oprava a obnova	projekt pro ohlášení stavby
Syčina	Mladá Boleslav	kostel sv. Václava	6327 J. Antoš	2005	rekonstrukce krovu	projekt
Tetín	Beroun	panský dvůr – hospodářská budova	6276 K. Šimunek, P. Lešuk	2011	úprava krovu	projektová dokumentace
Tmaň	Beroun	zámecký areál	6302 M. Taška, M. Prchal	2010	přestavba areálu na bytový komplex	projektová dokumentace
Tucheměřice	Praha-západ	bývalá jezuitská rezidence – ohradní zdi	6253 J. Rineš	2008	obnova	dokumentace pro ohlášení stavby
Tuchoraz	Kolín	hospodářský objekt p.č. 18/3, 28/1, 423	6254 J. Matějček	2012	vestavba bytových jednotek	zjednodušená projektová dokumentace
Tuchovice	Příbram	zámek	6288 J. Součková, O. Baloun	2022	stavební úpravy	dodatečné povolení stavby
Tuklaty	Kolín	bývalá fara čp. 19	6255 V. Černošský	2016	zesílení stropní konstrukce	dokumentace pro stavební povolení
Tursko	Praha-západ	kostel sv. Martina	6256 T. Hoch	2014	oprava krovu a střešního pláště věže	ohlášení udržovacích prací
Týnec nad Sázavou	Beněšov	hrad s rotundou	6382 P. Korec, J. Hodač	2023	dílčí měřická dokumentace	diplomová práce
Valdek	Beroun	hrad	6278 M. Fuchs	2004	oprava	projekt
Valdek	Beroun	hrad	6279 J. Bureš, K. Drhovský	2008	oprava	projektová dokumentace
Valdek	Beroun	hrad	6280 J. Bureš	2010	oprava	projektová dokumentace
Veltrusy	Mělník	zámecký areál – Egyptský pavilon, most se sfingou	6331 J. Vinař, MURUS	2000	koncepte zachrany a restaurace objektu	koncept
Vlkov pod Oškobrhem	Nymburk	areál obory	6281 M. Kašová, K. Vaníček	2015	průzkum	dokumentace skutečného stavu
Voltuš (Třemšín)	Příbram	rozhledna na Třemšíně	6277 J. Brotánek, J. Karel	2018	stavba	dokumentace pro provádění stavby
Všeradice	Beroun	zámecký areál – stáje	6378 D. Kryspin, A. Nedvídek	2009	stavební úpravy	projektová dokumentace
Všeradice	Beroun	zámecký areál – hospodářské budovy	6379 D. Kryspin	2014	rekonstrukce objektů	projektová dokumentace
Vysoký Újezd	Beroun	zámecký areál	6299 P. Kolomazník, M. Kolovecký	2009	rekonstrukce	projektová dokumentace
Vysoký Újezd	Beroun	zámecký areál	6300 D. Jarosilová, R. Jarosil	2017	rekonstrukce	změna stavby před dokončením
Vysoký Újezd	Beroun	zámek	6350 S. Porcellini	2009	rekonstrukce objektu	architektonický návrh
Záboří nad Labem	Kutná Hora	kostel sv. Prokopa	6304 J. Starý	2019	statické zajištění poruch	projektová dokumentace
Záboří nad Labem	Kutná Hora	kostel sv. Prokopa	6305 P. Vítek	2021	stavební úpravy	dokumentace provedení stavby
Zbenice	Příbram	zámek – kamenný most	6283 J. Pošmourný, V. Filipová	2009	úprava	projekt
Zbenice	Příbram	zámek – kamenný most	6284 J. Pošmourný, J. Muková	2011	oprava	projekt pro stavební povolení
Zdice	Beroun	Bio invalidů	6285 S. Pouch	1926	stavba	projekt
Zdice	Beroun	kino – odstavné a manipulační plochy	6351 Š. Johnová	2011	novostavba	studie
Zdice	Beroun	kino	6352 M. Dejdar, J. Pánek	2011	oprava vnějšího pláště, střechy, oken, dveří	projektová dokumentace
Zduchovice	Příbram	zámek	6286 L. Toman, J. Friedbergerová	2016	částečná rekonstrukce	projekt pro stavební povolení
Zduchovice	Příbram	zámek – zemědělské stavby	6287 L. Toman, J. Friedbergerová, J. Houša	2016	rekonstrukce	projekt pro stavební povolení
Žerčice	Mladá Boleslav	kostel sv. Mikuláše	6328 J. Antoš	2005	sanace trhlín	projektová dokumentace
Žerčice	Mladá Boleslav	kostel sv. Mikuláše	6329 J. Antoš	2006	sanace ohradní zdi	projektová dokumentace

ZPRACOVANÉ PŘÍRŮSTKY ARCHIVU ZA ROK 2023 – OSTATNÍ PRŮZKUMY

obec	okres	objekt	arch. č.	zpracoval	rok	specifikace	poznámky	CD
Beroun	Beroun	městské opevnění	578	P. Vitek	2021	znalecký posudek	jižní hradby – západní část	
Březnice	Příbram	Rubínský dům – židovská škola, Lokšany čp. 659	601	J. Langer	2011	statické posouzení	dvorní křídlo domu	
Březnice	Příbram	synagoga, Lokšany čp. 664	602	P. Fára, R. Gill	2012	znalecký posudek	zdivo	
Březnice	Příbram	synagoga, Lokšany čp. 664	603	J. Žák	2012	znalecká revize	dřevěné konstrukce	
Červené Pečky	Kolín	bývalý zámecký pivovar	576	V. Krajčová	2015	mikroskopické vyšetření	dvorní fasáda	
Debrž	Mladá Boleslav	kostel sv. Barbory	586	I. Horová	2011	znalecký posudek	výskyt dřevokazné houby v objektu	
Drahenice	Příbram	zámecký areál – oranžerie	604	T. Kyncl	2012	mikroskopické vyšetření	dřevěné konstrukční prvky	
Hájek u Červeného Újezdu	Praha-západ	františkánský klášter – západní křídlo	557	L. Košťál	2018	statický posudek	západní křídlo	
Hořovice	Beroun	zámek	594	D. Pechová	2010	chemicko-technologický průzkum	vstupní vrata	
Chotětov	Mladá Boleslav	kostel sv. Prokopa – zvonice	596	P. Vácha	2006	průzkumová zpráva	zvony	
Jablonná	Benešov	zámek – krov	605	J. Konopík	2004	znalecký posudek	dřevěné konstrukce krovu	
Jablonná	Benešov	zámek – krov	606	J. Špaček, T. Bryčka	2005	statický posudek	krov	
Kamýk nad Vltavou	Příbram	Lobkovický zemědělský dvůr	579	J. Vinař	2004	statický posudek a návrh řešení	strop pod půdou	
Kaňk	Kutná Hora	kostel sv. Vavřince	574	D. Pechová	2007	mikroskopické vyšetření	nástěnné malby presbytáře	
Klášteří Skalice	Kolín	cisterciácký klášter s hospodářským dvorem	573	A. Nachtmannová	2023	archivní rešerše	celý objekt	
Kolín	Kolín	Ječné pudy	587	M. Chamasová, A. Schubert	2006	podklady pro odborná vyjádření	celý objekt	
Komorní Hrádek	Benešov	zámek – Pultovka	593	D. Pechová	2006	mikroskopické vyšetření	omítky	
Kostelec nad Labem	Mělník	zaniklé městské opevnění	600	A. Nachtmannová	2016	archivní rešerše	opevnění	
Kralupy nad Vltavou	Mělník	kostel Nanebevzetí P. Marie a sv. Václava	559	V. Burianová, D. Michoninová, M. Pácal	2016	protokol z laboratorního průzkumu	sokl kostela	
Králuv Dvůr	Beroun	zámek	607	město Králův Dvůr	po 2010	projekt zachrany kulturní památky	celý objekt	
Křinec	Nymburk	kostel sv. Jiljí	598	I. Kratochvílová	1998	projekt zachrany kulturní památky	celý objekt	
Libodřice	Kolín	Bauerova vila	581	P. Marík	2004	mikroskopické vyšetření	hlavní římsa jižní fasády	
Lysá nad Labem	Nymburk	dům čp. 13/20, nám. B. Hrozného	558	I. Horová	2021	znalecký posudek	dřevěná konstrukce krovu	
Lysá nad Labem	Nymburk	areál fary – bývalá kočárovna	560	O. Hrdlička	2016	statický posudek, zajištění objektu	provizorní zajištění objektu	
Molitorov	Kolín	zámek	582	O. Hrdlička, T. Hoch	2005	statický posudek	hrázděná konstrukce a stropy patra hlavního křídla	
Mšeno	Mělník	sokolovna	571	D. Kreisingerová, J. Štandl	2014	zpráva o energetickém auditu	celý objekt	
Plaňany	Kolín	kostel Zvěstování Panny Marie	577	V. Krajčová	2015	mikroskopické vyšetření	fasáda kostela	

obec	okres	objekt	arch. č.	zpracoval	rok	specifikace	poznámky	CD
Přerov nad Labem	Nymburk	zámek	556	M. Kudrnovský, V. Horák, T. Lažová	2020	stavebně-technický průzkum	celý objekt	
Příbram	Příbram	arcibiskupský zámek zv. Ernestinum	580	J. Šlechta	2017	stratigrafický průzkum	vnitřní omítky infocentra	
Rakovník	Rakovník	zvonice u kostela Nejsvětější Trojice	563	R. Drahonovský	2013	inženýrsko-geologický průzkum	celý objekt	
Rousínov	Rakovník	kostel Narození Panny Marie	564	O. Hrdlička	2006	stavebně-statický posudek	celý objekt	
Rožmitál pod Třemšínem	Příbram	zámek	608	R. Hrna	2014	znalecký posudek	celý objekt	
Rožmitál pod Třemšínem	Příbram	zámek	609	D. Dejdarová	2023	dílomanová práce	obnova objektu	
Řepín	Mělník	areál zámku – bývalá sýpka	570	F. Chmel, P. Kopecký, T. Valenta	2020	stavebně-technický posudek	celý objekt	
Sázava – Černé Budy	Benešov	malá vodní elektrárna	599	Z. Jeřichová, T. Klemša	2011	statické posouzení	zeď náhonu	
Skřiván	Rakovník	zámek – bývalé vstupní dveře	565	P. Mařík	2005	mikroskopické vyšetření	kamenné veřejné vstupních dveří	
Stará Boleslav	Praha-východ	kostel Nanebevzetí Panny Marie	597	V. Burianová	2010	mikroskopické vyšetření	dřevěná vrata	
Stražiště	Příbram	bašta v areálu kostela sv. Jana Křtitele	566	R. Balík	2013	statický posudek	celý objekt	
Štölmíř	Kolín	zvonice u kostela sv. Havla	561	J. Rineš	2008	zápis z projednávání projekt. dokumentace seminární práce	obnova objektu	
Štölmíř	Kolín	kostel sv. Havla	562	L. Gloganičová, R. Zigler, J. Bartoníček	2015	mikroskopické vyšetření	interiér kostela	
Třebovle	Kolín	kostel sv. Bartoloměje	575	V. Krajčová, P. Kuncš	2015	stavebně-technický průzkum – dílomanová práce	celý objekt	1 CD
Tuchoraz	Kolín	gotická sýpka v areálu tvrze	555	J. Karafiát, R. Zigler, J. Vídenský	2015	průzkumová zpráva	inventarizace zeleně	
Týnec nad Labem	Kolín	Komenského nám. – zeleň	583	A. Stočesová	2007	statický posudek	celý objekt	
Vedov	Rakovník	kostel Věch svatých	567	R. Nový	2009	statické posouzení	celý objekt	
Velký Osek	Kolín	venkovský dům čp. 528	584	Z. Dobiáš	2008	chemicko-technologický průzkum	nátěry balkonového zábradlí	
Veltrusy	Mělník	zámek	595	D. Pechová	2012	znalecký posudek	1. NP	
Vlašim	Benešov	městský dům čp. 121, dříve radnice	568	M. Baginský	2009	expertní posudek	strop nad 2. NP	
Vlašim	Benešov	městský dům čp. 121, dříve radnice	569	J. Konopík	2009	statický posudek	celý objekt	
Zásmuky	Kolín	silniční most – Vlčí důl	585	J. Starý	2004	mikroskopické vyšetření	celý objekt	
Žehuše	Kutná Hora	sladovna čp. 19	572	T. Kyncl	2023	chemicko-technologický průzkum	kamenné ostění	
Žleby	Kutná Hora	zámek – vnější východní fasáda	588	D. Pechová	2012	chemicko-technologický průzkum	omítky	
Žleby	Kutná Hora	zámek – vnější východní fasáda	589	D. Pechová	2012	znalecký posudek	omítky	
Žleby	Kutná Hora	zámek – vnější východní fasáda	590	R. Levínská	2012	mikroskopické vyšetření	barevné vrstvy ostění oken a litinových rámu	
Žleby	Kutná Hora	zámek – vnější východní fasáda	591	M. Hložek, R. Levínská	2012	mikroskopické vyšetření	litinová plastika – kytka	
Žleby	Kutná Hora	zámek – střecha	592	M. Hložek	2013	mikroskopické vyšetření		

ZPRACOVANÉ PŘÍRŮSTKY ARCHIVU ZA ROK 2023 – NÁLEZOVÉ ZPRÁVY

obec	okres	objekt	arch. č.	zpracoval	rok	text	dokumentace	foto	druh akce / zkoumaná část objektu	CD
Bělá pod Bezdězem	Mladá Boleslav	obytný a hospodářský dům čp. 581	694	V. Jesenský	2023	+	+	+	celý dům i se dvorkem	1 DVD
Cerhovice	Beroun	kostel sv. Martina	698	V. Jesenský	2023	+	+	+	západní průčelí lodi	1 DVD
Čáslav	Kutná Hora	děkanství	695	L. Janota	2023	+	+	+	vnitřní omítky v přízemí	
Davle – Sázava	Praha-západ	sklep	697	V. Jesenský	2023	+	+	+	sklep	1 DVD
Hájek u Červeného Újezdu	Praha-západ	klášter sv. Františka	687	E. Zapalková	2020	+	+	+	východní křídlo – okno na východním průčelí	
Jesenice	Rakovník	fara a její hospodářský dvůr	689	V. Jesenský	2023	+	+	+	celý areál	1 DVD
Kolín	Kolín	kostel sv. Bartoloměje	692	J. Záhorka	2020	+	+	+	katalogizace kamenných prvků	
Kolín	Kolín	bývalá spilka v zámeckém areálu	693	J. Záhorka	2014	+	+	+	nadzemní i sklepní konstrukce objektu	
Kosova Hora	Příbram	zámek	688	J. Veselý	2023	+	+	+	interiéry zámecké budovy – omítková a natěrová souvrství	
Kroučová	Rakovník	sušárna švestek při usedlosti čp. 20	686	J. Veselý	2022–2023	+	+	+	celá stavba	1 CD
Libice nad Cidlinou	Nymburk	obytný a hospodářský dům čp. 3	696	V. Jesenský	2023	+	+	+	celý dům i s branou	1 DVD
Lipany (Vítice)	Kolín	panský dům hospodářského dvora	685	V. Jesenský	2022–2023	+	+	+	fasády	1 CD
Nížbor	Beroun	zaklenutý náhon bývalých železáren	683	V. Jesenský	2022–2023	+	+	+	celý suterén	2 CD
Nížbor	Beroun	zaklenutý náhon bývalých železáren	691	V. Jesenský	2023	+	+	+	celý suterén a sousední objekty	1 CD
Počepice	Příbram	podstavec sochy sv. Prokopa	700	J. Veselý	2023	+	+	+	celek pilíře a parapetní zídky	1 DVD
Rakovník	Rakovník	obytný dům čp. 133	701	V. Jesenský	2023	+	+	+	sklep	1 DVD
Tisnice	Kolín	kostel Nanebevzetí Panny Marie	684	V. Jesenský	2022–2023	+	+	+	západní stěna kruchty	1 CD
Vlašim	Benešov	obytný dům s hosp. dvorem čp. 70	699	V. Jesenský	2023	+	+	+	celý dům i s hospodářskými křídly	1 DVD
Zeleneč	Praha-východ	obytný a hospodářský dům čp. 38	690	V. Jesenský, J. Veselý	2023	+	+	+	celý dům i se dvorkem	1 DVD

Zpracovala Kateřina Mýšková

ODBOR PÉČE O PAMÁTKOVÝ FOND

Rok 2023 navázal na předešlé roky mírně nepříznivou mezinárodní situací vzhledem k pokračování vojenského konfliktu na Ukrajině s dopadem na zajištění energetické soběstačnosti České republiky a tlakem na snižování nároků na tepelné ztráty obvodových plášťů staveb, památek nevyjímaje, a ideálně s nainstalováním fotovoltaických elektráren na střechy. Odbor PPF našťastí pracoval v plném nasazení a plném počtu. V lednu jsem převzala žezlo vedoucí odboru po Mgr. Evě Zápalkové, která nadále zůstává v našem odboru PPF jako garantka území. Tímto jí chci poděkovat za předchozí roky vedení odboru v nelehkém období covidové epidemie, které zvládla bez dopadu na kvalitu naší práce.

Náš odbor průběžně vykonával svou hlavní pracovní náplň danou § 14 zákona o státní památkové péči č. 20/1987 Sb. ve znění pozdějších předpisů. Jednotlivá oddělení, tedy oddělení garantů území, oddělení specialistů, oddělení restaurování a také referát památek s mezinárodním statutem, se na území Středočeského kraje věnovaly agendě rozdělené dle příslušných okresů na jednotlivé správní obvody obcí s rozšířenou působností. Kromě samotného zpracování písemných vyjádření k podaným žádostem přes portál Evidence spisové služby

NPÚ probíhají na našem pracovišti, ale i v terénu, konzultace s majiteli objektů, zahrad, soch, v zastoupení starostů, církve či projektantů. Předmětem těchto konzultací jsou stavební či restaurátorské úpravy objektů dotčených památkovou ochranou dle zákona č. 20/1987 Sb., a to jak před podáním žádosti k vydání závazného stanoviska výkonného orgánu památkové péče, ale i následně v průběhu realizace těchto úprav až do fáze kolaudace. Předmětem konzultací a jednání je i zpracování územních plánů a zajištění monitoringu MPR Kutná Hora, zapsané na seznam světového dědictví UNESCO, průběžně je sledován a aktualizován seznam ohrožených památek. V následujících kapitolách jsou uvedeny nejdůležitější akce obnovy, na kterých jsme se z hlediska památkové péče podíleli. Pro lepší představu jsou doplněny o fotodokumentaci s popisem. V průběhu roku se snažíme o doplňování odborných informací na seminářích, pracovních dílnách či kurzech s tematikou obnovy památek.

Za odvedenou práci všem děkuji a těším se na další spolupráci.

Ing. arch. Dorota Havlíková

DOTACE Z PROGRAMŮ VE STŘEDOČESKÉM KRAJI V ROCE 2023

Program Podpora obnovy kulturních památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností 2023	13 062 000
Havarijní program 2023	11 989 515
Program regenerace MPR a MPZ 2023	11 815 000
Program záchrany architektonického dědictví 2023	47 209 050
Program péče o vesnické památkové rezervace, zóny a krajinné památkové zóny 2023	5 365 000
Program restaurování movitých kulturních památek 2023	2 985 000

ODDĚLENÍ GARANTŮ ÚZEMÍ

Okres Benešov

Správní obvod obce Benešov

Přímo ve městě *Benešově* byly v roce 2023 prováděny dílčí obnovy památek. V ochranném pásmu kulturních památek města – na *Karlově* v areálu bývalého minoritského kláštera – byly prováděny úpravy na střeše zvonice. Byla zde projednána také obnova parku Klášterka, veřejné zeleně a komunikací pro pěší včetně stavebních úprav kulturního domu Karlov, které mají mimo jiné zmírnit rušivý vzhled budovy. V areálu *kostela sv. Jakuba ve Chvojně* u Benešova byla dokončena obnova režné kamenné ohradní zdi kostela.

Nejvýznamnější a nejrozsáhlejší obnovou památky ve správním obvodu města Benešova však byla v roce 2023 obnova hradu *Český Šternberk*, kde byla provedena celková obnova vnějšího přístupového schodiště k hlavnímu vstupu hradního paláce. Velmi náročná byla také obnova krovu v severní části hradního paláce. V *Sázavě* proběhla v roce 2023 celková obnova komunikace v ulici Anenské. Pozornost byla věnována zejména její části, která je v kontaktu s areálem kláštera. V ochranných pásmech kláštera v *Sázavě* a hradu *Český Šternberk* byly projednány a realizovány úpravy několika obytných domů. Také v ochranném pásmu *zámku Konopiště*, v sídle Žabovřesky, v lokalitě, která je určená k zastavění, bylo projednáno a realizováno několik nových obytných domů.

V *Týnci nad Sázavou* byla v areálu hradu v minulém roce realizována obnova havarijních střech románské *rotundy s věží*. Po náročné tesařské opravě krovu rotundy byly obě střechy zakryty štípaným šindelem. V bývalé *továrně na ka-*

meninu, ve které je nyní umístěn společenský sál a hotel, byly projednány výrazné úpravy v interiéru, ale také stavby plánované v areálu památky (vnější schodiště, zahradní altán, přístřešek na kola).

Další velmi významnou akcí na Benešovsku je započatá celková obnova výjimečně autenticky zachované gotické *tvrze v Mrači*. V roce 2023 zde probíhala úprava mladších domků na nádvoří k rekreačnímu bydlení vlastníka. Na renesančním *zámku v Komorním Hrádku* byla v roce 2023 realizována velmi zdařilá celková obnova ohradní zdi předdvoří zámecké budovy. Kromě toho pokračovala již před několika lety započatá *záchrana grotty* v zámeckém parku, která by měla být v příštím roce dokončena. Na příští rok je v Komorním Hrádku také projednána celková obnova renesančního pivovaru, oprava fasád



Maršovice (správní obvod obce Benešov), fara. Při celkové obnově zchátralého barokního objektu byla kromě obnovy střechy, fasád a interiéru budovy fary, na místě původní kolny realizována patrová dvorní přístavba, ve které bylo umístěno potřebné technologické a hygienické zázemí Charity Starý Knín, která bude v objektu působit (foto D. Primusová).



Týnec nad Sázavou (správní obvod obce Benešov), areál hradu, rotunda s věží, obnova střech. Střecha rotundy i věže byla koncem 20. století zakryta nekvalitním řezaným šindelem a do střechy rotundy již zatékalo. Navíc krov rotundy nebyl při poslední obnově opraven. Proto byl nejprve kvalitně tesařsky opraven krov, a pak vyměněna krytina na obou budovách za šindel štípaný z modřínu (foto D. Primusová).

Starého zámku, realizace nového parkoviště, obnova oplocení sadu atd. Na romantickém zámku v Líšně pokračovala rozsáhlá celková obnova – probíhala zejména obnova interiérů zámku a restaurátorské práce. V areálu zámku byla navíc započata celková úprava bývalé správní budovy v parku pro komerční ubytování návštěvníků. Kromě toho byla v Líšně projednána a na příští rok připravena celková obnova renesanční sýpky. Konečně zde byly také zahájeny práce na obnově havarijních střeš hospodářského dvora zámku.

Na střeše domu čp. 6 v areálu zámku v Pyšelicích, který vznikl barokní přestavbou renesančního vstupního objektu do areálu, byly realizovány nové vikýře, které byly navrženy podle analogií. Dále zde bylo vyzděno zakončení konkávně vydutého zahradního rizalitu a mansardová střecha byla zakryta pálenými bobrovkami. Také nový majitel vedlejšího domu čp. 5 v tomto roce realizoval krov nové střechy, která nahradila stávající havarijní konstrukci. Na nejohroženější kulturní památce Benešovska, na renesanční *turzi* v Mlékovicích, pokračovala tesařská oprava krovu a pokládka nové krytiny z bobrovek.

Tak jako v minulých letech probíhaly ve správním obvodu města Benešova drobné opravy několika církevních objektů, z nichž nejvýznamnější byla pokračující obnova fasád kostela sv. Havla v Poříčí nad Sázavou. Ke konci roku byla zdárně dokončena rozsáhlá obnova barokní fary v Maršovicích pro využití Charitou. Kromě obnovy střechy, fasád a interiérů budovy

fary, byla na místě původní kolny realizována patrová dvorní přístavba, ve které bylo umístěno technologické a hygienické zázemí komunitního centra. Ve vedlejším areálu kostela byla také projednána celková obnova ohradní zdi.

Na území ORP Benešov bylo v roce 2023 opraveno pod dohledem NPÚ také několik nezapsaných drobných sakrálních staveb a staveb v prostředí kulturních památek (např. celková obnova vodní elektrárny v Krhanicích).

Ing. Dagmar Primusová

Správní obvod obce Vlašim

V městské památkové zóně Načeradec byly projednány i provedeny stavební úpravy několika objektů. Jednalo se zejména o výměny krytiny a oken a různé přístavby, ale i o celkové obnovy domů. Nejdůležitější akcí je zde rozsáhlá obnova budovy *barokního zámku*, který byl v posledním století využíván jako sirotčinec, později jako polepšovna. Nová majitelka v tomto roce zahájila vnitřní úpravy pro účely penzionu s restaurací v přízemí. V příštím roce je plánována oprava fasád, včetně osazení špaletových oken.

Ing. Dagmar Primusová

V Načeradci byla projednávána agenda výměny oken a střešní krytiny, konzultovány úpravy okolí základní školy, úpravy náměstí a podoba nového parkoviště v ploše bývalých sadů navazujících na zámecký park.



Louňovice pod Blanicem (správní obvod obce Vlašim), zámek. Oblíbený zmrzlinový stánek se zatím nepodařilo přemístit do jiné části náměstí. Po dohodě s majitelem se jej podařilo zkulativovat a přesunout tak, aby místo parkovacích míst vznikla před zámek malá zahrádka s květinami. Cílem je obnova květinových záhonů podél průčelí a vyloučení parkování přímo u zámku: a – dlouholetý stav; b – stav po intervenci (foto H. Řepková).



Keblův (správní obvod obce Vlašim), kostel Nanebevzetí Panny Marie. Oprava krovu, výměna krytiny a vytvoření vikýřů pokračovaly další etapou nad východní částí lodi: a – před zahájením etapy 2023; b – obnova dospěla až k závěru presbytáře; c – ležatá stolice s věšadly byla v havarijním stavu, velká část prvků musela být vyměněna (foto O. Drlík a H. Řepková).

Ve Vlašimi byla projednávána obnova růžové zahrady *vlašimského zámku*. Na místě odstraněného letního kina je uvažováno vytvoření mateřského centra, v obnovené růžové zahradě je plánován nekrytý amfiteátr s pódiem, altán a hřiště pro malé i větší děti. Ze strany památkového ústavu jednoznačně zaznělo, že plochy je třeba řešit s využitím principů zámecké zahradní architektury, nikoliv novodobými robinsonádními prvky.

Další etapou pokračovala oprava krovu a výměna krytiny nad východní částí lodi a presbytářem *kostela Nanebevzetí Panny Marie v Keblůvě*. V *Louňovicích* byla kultivována podoba prostranství před východním průčelím *zámku*, jež tvoří jižní část centrálního náměstí Jana Žižky. Oblíbený zmrzlínový stánek se zatím nepodařilo přemístit do jiné části náměstí. Po dohodě s majitelem se jej podařilo zkultivovat a přesunout tak, aby místo parkovacích míst vznikla před zámkem malá zahrádka s květinami. Cílem je navrácení květinových záhonů podél hlavního zámeckého průčelí a vyloučení parkování bezprostředně u zámku. Pokračují práce na obnově *zámku Pravonín*, jenž díky entuziasmu nového majitele opustil kategorii nejvýznamnější ohrožené památky Vlašimska. Po obnově zčásti zříceného hlavního průčelí došlo v závěru roku 2022 k sesuvu kamenné zdi severního průčelí nejstarší části zámku, původní tvrze. Úsilí tedy muselo být věnováno jeho obnově. Severní zeď jižního křídla však nebyla z technických důvodů vyzděna z kamene, ale z cihel. V *kostele sv. Filipa Většího*

v Souticích byl opraven krov a přeložena střecha nad sakristií. Odstranění statických poruch a obnova fasád proběhla na *kostele sv. Josefa ve Veliši*.

Ing. arch. Hana Řepková

Správní obvod obce Votice

Přímo ve městě *Votice* proběhla v roce 2023 oprava několika kulturních památek. V budově *Starého zámku* byly provedeny úpravy v interiéru přízemí pro zřízení bytu správce areálu. Dále zde byla projednána a zahájena celková obnova *měšťanského domu čp. 85*. Na území města *Votice* proběhla také celková oprava výklenkové *kapličky v Lysé*, která je zapsanou kulturní památkou.

Ve správním obvodu města *Votice* je nejvýznamnější akcí záchrana ohrožené památky – *zámku ve Zvěstově*, který vznikl postupnou přestavbou gotické tvrze. V posledních letech zde proběhla dostavba torza západního křídla zámku, které bylo odstřeleno v 70. letech 20. století. V tomto roce byla dokončena obnova střechy obou křídel zámku a sanovány statické poruchy kleneb a záklenků. Na příští rok je projednána obnova okenních výplní, které budou vyrobeny nově podle historických fotografií a pozůstatků oken v objektu. V areálu *zámku v Ratměřicích* v tomto roce byla dokončena přestavba novodobé budovy v severozápadním zákoutí parku pro komerční ubytování. V *areálu zámku v Odlochovicích* bylo v tomto roce realizováno odvlhčení zdiva *kaple sv. Jana Ne-*



a



b

Pravonín, zámek (správní obvod obce Vlašim): a – nově vyzděná zřícená zeď jižního křídla. Z technických důvodů nebyla zděna z kamene, ale z cihel; b – pro obnovu zámku je nejdůležitější entuziasmus majitele. Ten si pečlivě volí své spolupracovníky. Nad plány inženýra Fuchse (uprostřed) diskutují architekt Cibik (vlevo) a šéf prováděcí firmy Votická stavební pan Budil (vpravo) (foto H. Řepková).



Vojkov (správní obvod obce Votice), areál zámku, dům čp. 41, celková obnova. Zchátralý objekt, který dříve sloužil k bydlení a skladování, býval součástí hospodářského dvora zámku. Při celkové obnově byly obytné místnosti opraveny a skladovací prostor rozdělen příčkami, čímž byly rozšířeny a zkvalitněny ubytovací kapacity Domova seniorů, který je v areálu umístěn. Při akci byly kvalitně obnoveny fasády objektu, včetně ven otevíracích špaletových oken (foto D. Primusová).



Beztahov (správní obvod obce Votice), tvrz, obnova střechy. Budova tvrze byla donedávna v havarijním stavu, do střechy dlouhodobě masivně zatékalo, narušené byly stropy i kamenné obvodové zdivo. V roce 2023 nový vlastník obnovil střechu a provedl zajištění havarijních míst obvodového zdiva, včetně přízdívky opěrného pilíře, čímž budovu zachránil před zánikem (foto D. Primusová).

pomuckého elektroosmózou, jelikož vnitřní prostor kaple, ve kterém je velmi hodnotný mobiliár a přes nedávno provedené vnější odvlhčení velmi trpěl vlhkostí. Dále v celém areálu probíhaly drobné stavební úpravy a byly projednány akce na příští rok – celková obnova bývalého zahradního pavilonu, revitalizace rybníka a celková obnova objektu dílen v parku. V areálu novogotického zámku ve Smilkově pokračovala celková obnova dlouhodobě nevyužívaných a neudržovaných budov. V budově zámku probíhaly vnitřní úpravy a vedlejší hospodářská budova, která byla v 70. letech po požáru novodobě dostavěna, byla upravena tak, aby budovu zámku, s níž uzavírá nádvoří, doplnila. V areálu zámku ve Vojkově, ve kterém je umístěn Domov pro seniory, probíhala celková obnova chátrajícího obytného klasicistního domu čp. 41 s hospodářskou částí a jeho úprava pro rozšíření ubytovací kapacity. Kromě toho v areálu zámku, ve správním objektu čp. 19 proběhla výměna oken. Na zámku v Neustupově probíhaly úpravy interiéru západního křídla, které již byly novodobě upraveny předchozím majitelem. Kromě toho byl obnoven eklektický vstupní portikus. V areálu zámku ve Vrchotových Janovicích probíhala obnova objektů v parku, konkrétně torza domu zahradníka, a byla projednána obnova jezu na Janovickém potoce a lokální oprava fasád na budově zámku. Na donedávna nejohroženější památce na Voticku, tvrzi v Beztahově nový vlastník realizoval novou střechu a provedl zajištění havarijních míst obvodového zdiva, včetně přízdívky opěrného pilíře, čímž budovu zachránil před zánikem.

Nejvýznamnější a nejzdařilejší obnovou církevní stavby na Voticku bylo dokončení obnovy havarijní střechy kostela sv. Šimona a Judy v Arnoštovicích, kde proběhla lokální oprava a posílení krovu a byla položena nová krytina ze šedých vláknitocementových šablon. Na kostele sv. Jakuba ve Vojkově byly provedeny dílčí opravy. Dokončilo se odvlhčení základového zdiva a proběhla repase všech vnějších dveří kostela. Konečně byla realizována dlouho odkládaná akce – oprava degradovaných vnitřních omítek a obnova elektroinstalace ve filiálním kostele Nanebevzetí Panny Marie v Martinicích.

Ing. Dagmar Primusová

Okres Beroun

Správní obvod obce Beroun

U *Pražské brány* se po zahájení opravy krovu a střechy věže v listopadu 2022 od ledna 2023 pokračovalo v tesařských pracích. Důraz se kladl na zachování maximálního rozsahu krovu z roku 1892, vystavěného dle návrhu arch. Josefa Mockera. V plátovém spoji vazného trámu v úrovni pozednice byla nalezena datace 1892 vysekaná do čela trámu. Bohužel tento detail byl objeven až po zkrácení vazného trámu a nastavení protézou. Část trámu s datací je uložena ve středočeském ÚOP.

Ve *Svatém Janu pod Skalou* pokračovala oprava budovy konventu další etapou realizace provětrávacího kanálu, tentokrát v chodbě přízemí prelatury podle projektu doc. Balíka (dotace PZAD). U čp. 19 práce moc nepokročily. Na zámku v *Nižboru* pokračovala u objektu čp. 262 oprava krovu severního křídla prvního nádvoří včetně výměny krytiny. V *Borku u Suchomast* se opravovala zvonice i zvonová stoličnice s cílem vrácení historického zvonu. Ke konci roku byla v zásadě dokončena oprava omítek exteriéru a střechy, osazeny repliky dřevěných okenic. V areálu zámku v *Králově Dvoře* byla zahájena oprava fasád východního křídla s rozsáhlým nálezem renesančních psaníčkových sgrafit pod novodobou vrstvou. Byla opravena profilace pozdně barokní římsy a rekonstrukce šambrán oken.

Ing. arch. Dorota Havlíková

V MPZ *Beroun* došlo v roce 2023 koncem letních měsíců k opravě havarijního stavu historického městského opevnění u *Pražské brány*. S těmito pracemi byl řešen také odvod vody ze střechy *Pražské brány*, což bylo příčinou způsobené havárie. Pro dozdivání kamenného zdiva městského opevnění bylo užito kamenivo z blízkých kamenolomů. V *Loděnicích* u koste-

la sv. Václava proběhla další etapa obnovy areálu, při níž došlo k opravě vstupní brány v sousedství fary. Převážně byla doplňována štuková výzdoba, a ačkoliv se pracovalo v součinnosti s památkovou péčí, ne všechny prvky dopadly podle našich nároků.

Ing. Markéta Lindaeurová

Správní obvod obce Hořovice

Významnou akcí na území ORP Hořovice byla pokračující obnova fasády *zaječovského augustiniánského kláštera svatě Dobrotivě*, původně založeného v roce 1263. Jeho dnešní podoba je výsledkem dlouhodobé barokní přestavby dokončené na přelomu 17. a 18. století. V roce 2023 probíhaly práce na



Beroun (správní obvod obce Beroun), Pražská brána městského opevnění, regotizována Josefem Mockermem s datem doloženým v krovu, celkový pohled na spodní patro krovu před opravou (foto D. Havlíková).



Králův Dvůr (správní obvod obce Beroun), zámek, východní fasáda východního křídla před zahájením prací. V odpadlých místech omítek jsou viditelné historické vrstvy renesančních psaníček (foto D. Havlíková).



Žebrák (správní obvod obce Hořovice), kostel sv. Vavřince:
a – stav po provedení obnovy fasády západního průčelí a věže;
b – aplikace silikátového nátěru; c – detail římsy štítu (foto D. Hofreiterová).



západní a jižní straně ve dvorní části kláštera. Postup stavební firmy, která razantním způsobem plošně oklepávala všechny omítky, značně zkomplikovalo vývoj prací a vzhledem k nedostatku zkušeností pracovníků s opravami kulturních památek nebylo možno trvat na požadavku staveništní malty. Výběr vhodné směsi probíhal ve spolupráci s odborníky firmy Aquabarta. Před začátkem zimy byla fasáda opatřena jednovrstvou omítkou s frakcí plniva do 4 mm, kolem všech oken firma stihla kvalitně doplnit nebo opravit lišty šambrán. Nepřesnosti u poměrně jednoduché profilace korunní římsy byly vyhodnoceny jako nepřijatelné a musí být ještě opraveny. Vápenný nátěr opakující barevnost fasády kostela Zvěstování Panny Marie bude proveden v roce 2024. Součástí stavební úpravy kláštera, financované několik posledních let z vlastních zdrojů, je oprava a částečná výměna měděných parapetů, oprava okapního systému a údržba bezpečnostních mříží v oknech.

Na kostele Narození Panny Marie v obci Hvozdec, část Mrtník, jenž je gotického původu a barokně přestavěný v roce 1568, byla lněnou fermeží natřena nová šindelová krytina, jejíž pokládka byla dokončena v roce 2022 z příspěvku havarijního programu. Pilířová stodola za farou naproti kostelu, o níž byla zmínka v předchozí Ročence a na níž je od roku 2022 vystaven demoliční výměr, stále odolává svému osudu.

Žalostně chátrající hrobka knížat z Hanau (jde o kvalitní doklad dobové sepulkrální architektury postavené ve stylu neobaroka), nacházející se v katastru Velké Vísce, se dočkala pozornosti, zatím v podobě projekční přípravy. Zahájení prací bude však možné pouze s příspěvkem dotačních programů. Doufejme, že bezprostřední ohrožení stavby, postavené v roce 1877, bude v následujícím roce 2024 odvráceno.

Dokončení kompletní obnovy kapličky sv. Jana Nepomuckého v Tihavě-Kotopekách bylo korunováno získáním Zlaté cihly v rámci Programu obnovy venkova v kategorii obnova, či rekonstrukce památkově chráněných objektů a památek místního významu. Kaplička obklopená vodním příkopem byla postavena na místě bývalého tvrziště zhruba v 80. letech 18. století majiteli tehdejšího hořovického panství, rodem Bruntálských z Vrbna. Nešlo o běžný přístup, obec se zájmem dohlížela na práce, které byly odváděny v mimořádné řemeslné kvalitě. V roce 2023 byla provedena repase zajímavých dveří klasicistního tvarosloví, vyrobena nová mříž nahrazující nevzhledné bezpečnostní dveře, proveden drenážní systém a fasáda byla završena vápenným nátěrem. Po ukončení prací byla obcí uspořádána slavnost se svatou mší.



Praskolesy (správní obvod obce Hořovice), jižní křídlo bývalého velkostatku karlístejnského děkanství: a – panorama s budovou bývalé rezidence děkana; b – hambalkový krov dochovaný v dobrém stavu (foto D. Hofreiterová).

Neméně významnou akcí bylo zahájení obnovy vnějšího pláště pozdně barokního kostela sv. Vavřince v Žebráku, a to první etapou opravy věže a hlavního průčelí. Omítky byly doplněny staveništní mírně nastavenou maltou a opatřeny vylepšeným sol-silikátovým nátěrem, který si jeho dodavatel s investorem prosadili přes nesouhlas garanta. Hlavním argumentem byl provedení předchozí silikátový nátěr, který byl aplikován na vápennou maltu při poslední obnově v roce 1992, v tehdejší době vítaný jako změna vůči akrylátům. Tento nátěr k podkladu správně nepřilnul a po léta opadával, a tudíž byla ideální příležitost nevydařený stav napravit nátěrem vápenným, který zachovává materiálovou kontinuitu a odpovídá době vzniku stavby. Nadto svými vlastnostmi dává povrchu historické stavby adekvátní autentický vzhled, vyvaruje se sytých po léta neměnných odstínů a zejména přirozeně stárne. Časté deklarované odůvodnění silikátových nátěrů, nepatříčně používaných na stavbách vzniklých před rokem 1900, více zastírá nedostatek zkušených odborníků se znalostí tradičních postupů, kteří umí dodržovat technologickou kázeň. Dvojí rozbarvení bylo zopakováno dle předchozího rozvrhu, jenž byl v roce 1992 zjištěn průzkumem fasády provedeným Ing. Žižkou. Na věži je zelená barevnost na ploše, nároží a římsě, na štítě je celá tektonika včetně římsy lomeně bílá, průčelí má plochy a korunní římsu zelené. Profilované články byly opraveny s řemeslnou zručností.

Na kostele sv. Martina v Cerhovicích, i přes neúspěch v zapojení se do PZAD, se farnosti podařilo pokrýt náklady na zhotovení nových žaluziových oken ve věži, které nahradily rozpadlé stávající. Kvůli nebezpečně vzhlížejícímu stavu ozdobných váz umístěných na štítu byla provedena z lešení jejich kontrola a při této příležitosti se na hlavním průčelí doplnily a zajistily stávající omítky čistě vápennou maltou.

Havárie prasklého potrubí v ZUŠ Hořovice, bývalém fran-tiškánském klášteře, byla vyřešena běžnou opravou s nezbytně nutným zásahem a použitím pokud možno tradičních materiálů.

Agenda *krajinné památkové zóny Osovsko* zahrnovala několik návrhů novostaveb, stavebních úprav starších domů (např. půdní vestavby, výměny krytin) a problematiku instalování fotovoltaických elektráren na střechách nových i stávajících objektů. Rozšiřování zastavitelných ploch na okrajích obcí je památkovou péčí vnímáno negativně z důvodu o vážné hrozby budoucího vývoje krajiny, protipólem jsou chátrající nevyužité domy v jádrech obcí. Dělení zpravidla předchází složitá jednání s vlastníky a projektanty, jejichž cílem je maximální využití plochy.

S velkým nepochopením historických a architektonických hodnot jsme se setkali u bývalého velkostatku karlístejnské kapituly v Praskolesích, kde obec požaduje demolici jedné z hospodářských budov vyjma části jižní obvodové zdi. Autentická stavba uchovává obytné místnosti zaklenuté českou plackou a hambalkový krov bez výrazných statických poruch. V celém areálu je památkově chráněna pouze čelní budova, dřívější rezidence karlístejnského děkana. Navržená demolice hospodářské budovy bude mít negativní vliv na kulturně historické hodnoty areálu a naruší autentické památkové a urbanistické hodnoty celku.

Ing. Dita Hofreiterová

Okres Kladno

V Buštěhradě probíhala další etapa oprav zámku částí středního křídla v úrovni 2. a 3. NP, v rozsahu dvou os. Po statickém zajištění konstrukcí a posílení stropů došlo k celkové rehabilitaci prostor včetně freskové výmalby místnosti ve 2. NP a daných úseků spojovacích chodeb.

V Kladně před budovou zámku došlo k celkové rehabilitaci vstupního oplocení s bránou. Kromě opravy pilířů a podezdívky, kde byly vyspraveny omítky, štuky a nátěr, bylo třeba vyřešit provedení hlavic; tyto prvky byly druhotně zhotovené z maltové směsi a celkově velice poškozené za hranicí životnosti. Byly tedy provedeny nové odlitky v připravených formách z tvrdého materiálu, jejichž povrch byl barevně přizpůsoben odstínu tektonických článků zámku. V budově děkanství došlo k částečné rekonstrukci prostor ve 2. NP, které byly spojeny se statickým zajištěním konstrukcí. U secesní budovy gymnázia bylo nutné, vzhledem k náhlé havárii (zřícení kamenného kříže ze severozápadního štítu), přistoupit k potřebným opravám střechy a daného kamenného prvku; kříž byl zrestaurován a po osazení do štítu posílen a zabezpečen. U bytového domu čp. 2304 byly kvalitně rekonstruovány balkóny bytových jednotek; z bezpečnostních důvodů bylo zvýšeno kovové zábradlí s respektováním původního stylu a architektonické koncepce průčelí. U Procházkovy vily čp. 2049 došlo ke statickému zajištění cihelné ohradní zdi a k obnově jejího vnitřního líce; konstrukce byla provázána s terénem zahrady, na dozdvíky byl použit původní materiál. V rámci areálu kostela Narození Jana Křtitele (Kladno Dubí) byl opraven severní úsek ohradní zdi; využit byl opět cihelný materiál. Významnou akcí byla 1. etapa obnovy fasád kostela sv. Václava (Kladno Rozdělov): zde došlo k obnově vstupního západního



Kladno-Rozdělův (správní obvod obce Kladno), kostel sv. Václava, obnova vstupního západního průčelí: došlo k návratu probarvovaných omítek s příměsí slídy, což patřilo k původní architektonické koncepci stavby; v horní partii věže je ještě patrná předchozí podoba s druhotnými nátěry (zde je obnova plánována v další etapě) (foto E. Mikešová).

průčelí. Výraznou pohledovou součástí této prvorepublikové stavby byla kombinace probarvovaných omítek se slídou; toto řešení bylo druhotně změněno použitím fasádních nátěrů. Žádoucí byl návrh k původní koncepci omítek. Kromě odstranění druhotných nátěrů a vysprávkování omítek byla pozornost věnována výběru odstínů nové probarvované omítkové vrstvy, opět s příměsí slídy; na daném průčelí to bylo o to složitější, že barevnost zde musela být řešena i společně s atypickým portálem a sochařskou výzdobou v panteonu. Snahou bylo přiblížit se barevným řešením původní podoby, která byla doložena historickými snímky.

V *Lidicích*, v areálu památníku, byla rekonstruována pochozí plocha ústředního prostoru; pískovcová dlažba byla na mnoha místech narušena na povrchu, rozpraskaná a vydrolena. Určen byl rozsah výměn za nové desky shodného typu kamene, odstínu a struktury; pozornost byla věnována pokládce v návaznosti na dělicí kamenné pásy; ty byly rovněž opraveny dle původního řešení.

V *Třebíhovicích* byly opraveny fasády návesní kapličky a do vstupu byla instalována nová kovaná mříž; zároveň došlo k úpravě přilehlého zazeleneného terénu se zřízením přístupových cest a stupňů ke kapli.

V *Unhošti*, v rámci MPZ, byly ve fázi příprav konzultovány stavební úpravy městských historických staveb (čp. 36, 72 a 104).

Mgr. Eva Mikešová

Správní obvod obce Slaný

V *Budenicích* byla dokončena oprava střešní partie hrobky Kinských, při areálu kostela sv. Isidora. V této etapě byly obnoveny ve vysoké kvalitě sedlové střechy; kromě výměny krytiny došlo i k potřebným opravám krovových prvků.

V *Chrástě* byla zahájena 1. etapa opravy fasád kostela sv. Klementa; v této fázi byla obnovena svrchní část jihozápadního úseku věže. Po provedeném průzkumu fasád byl zvolen typ doplněných omítek a odstínů nátěru. Zároveň zde byly opraveny okenní žaluzie.



Kladno, zámek (správní obvod obce Kladno), vstupní brána: došlo k celkové rehabilitaci; kromě vysprávkování pilířů a podezdívek bylo řešeno provedení hlavic; tyto prvky byly druhotně zhotovené z maltové směsi a celkově velice poškozené za hranicí životnosti. Byly tedy provedeny nové odlitky v připravených formách z tvrdého materiálu, jejichž povrch byl barevně přizpůsoben odstínu architektonických článků zámku (foto E. Mikešová).



Smečno (správní obvod obce Slaný), děkanství čp. 115, v rámci interiéru došlo k velmi kvalitní obnově prostor v části přízemí a v patře; původní partie byly rehabilitovány od novodobých zásahů, obnova konstrukcí, zhotovení nových podlah a výplní byly provedeny ve vysoké řemeslné kvalitě: a – prostor konírny před obnovou; b – nové podlahy v sále v patře; c – prostor konírny po obnově (foto E. Mikešová).

V Kmetiněvsi pokračovala další etapa zajištění a obnovy ohradní zdi areálu kostela sv. Václava, části jižního úseku. Po předchozím posílení základů a vyzdění partie do úrovně chrliců byla vyzděna koruna zdi se svrchními kamennými deskami, opět v dobré kvalitě.

V Lukově, na kostele sv. Jiří, byla dokončena celková oprava střechy; tentokrát došlo k opravě krovové konstrukce kuželové střechy sakristie (lokální výměny a nastavení některých

dožilých prvků); tesařské práce zde jsou celkově velice dobré, byla položena nová krytina.

Ve Slaném došlo v rámci MPZ k obnovám některých staveb, často za přispění městského dotačního programu, především se jednalo o obnovy fasád a obnovy či náhrady okenních výplní a také opravy střech (čp. 34, čp. 40, čp. 45 a čp. 87). Většího rozsahu byla oprava střechy bývalé Občanské záložny čp. 518, KP, hodnotné městské stavby; u tohoto domu zároveň

došlo k rehabilitaci suterénních prostor, balkónu a vstupních dveří; tyto konzultované obnovy byly realizovány kvalitně. V areálu bývalého františkánského kláštera došlo k opravě druhé řady terasních zídek, které byly v havarijním stavu; došlo k jejich stabilizaci a doplnění původního kamenného materiálu, nejnarušenější partie byly přezděny. Další památkově chráněnou budovou města je sýpka (Palackého ul.), kde bylo dokončeno zajištění havarijního stavu střechy; byly zde lokálně opraveny krovové prvky, na chybějících místech byla doplněna krytina a zajištěny narušené úseky koruny zdí a hlavní římsy před budoucí celkovou obnovou. U památkově chráněného areálu Kumpánovy zahrady a Příbylovy vily došlo k celkové obnově uličního oplocení; vzhledem k velké destrukci opukových pilířů bylo nutné rozsáhlé přezdění; práce byly provedeny ve velmi dobré kvalitě s respektem k původnímu architektonickému konceptu. U kostela sv. Gotharda došlo k výměně drobných exteriérových svítidel. U budovy úřadu čp. 160 byla opravena boční jižní zeď. Ve Wiehlově domě čp. 560 došlo k celkové rekonstrukci bytové jednotky. Úpravy povrchů při použití kamenné mozaiky byly provedeny v rámci Hlaváčkova náměstí před budovou čp. 222, předláždění chodníků s ohledem na původní vzory došlo ve Wilsonově ulici.

Ve *Smečně* došlo k velké obnově budovy fary čp. 115, interiérů v úrovni přízemí a části patra pro společenské účely; původní partie byly rehabilitovány od novodobých zásahů, obnova konstrukcí, zhotovení nových podlah a výplní bylo provedeno ve vysoké řemeslné kvalitě. Rovněž kvalitním způsobem byl opraven krov západní věže zámku; v zámekovém areálu zároveň došlo v severní části k úpravám pojezdových ploch, včetně zhotovení kamenného chodníku u sala tereny a v parku západně od zámku byl zbudován malý altán subtilní dřevěné konstrukce. V rámci MPZ zde byla dokončena kvalitním způsobem fasáda základní školy čp. 171, která je situována v centrální části zóny.

Ve *Velvarech* došlo ke stavební úpravě domu čp. 203; kromě značné opravy krovu bylo rozšířeno přízděním dvorní křídlo; přístavba byla navržena s respektem k původnímu objektu i zásadní poloze v historickém jádru. V rámci MPZ došlo k několika stavebním opravám (střechy domů čp. 25 a čp. 147), velkým přínosem byla rehabilitace zdobného uličního průčelí domu čp. 50, které bylo vyjma hlavní římsy zcela zjednodušeno na hladké plochy; podle historické fotografie došlo k vysazení parapetních a nadokenních říms, mezipatrové římsy a dalších chybějících tektonických článků. Obnova této fasády navazuje na již obnovené lícové okenní výplně; citlivý přístup ke stavbě je o to cennější, že se jedná o dům navazující na renesanční městskou branku.

V areálu zámku ve *Vraném* došlo k celkové obnově ohradní zdi; menší, staticky narušený, úsek musel být přezděn, ostatní partie byly vyspraveny z původního kameniva; doplněny byly rezné omítky a cihelná koruna.

Ve *Vyšínku*, v areálu hospodářského dvora čp. 5, proběhla další etapa opravy střechy budovy chlévů. Vzhledem ke značnému narušení byla část krovových prvků vyměněna, popřípadě nastavena, na střeše byla položena drážková krytina na místo dosavadního plechu a na severní straně střechy byl doplněn nakládací vikýř.

Ve *Zlonicích* byla zahájena oprava krovu mansardové střechy budovy fary čp. 47, úsek na severovýchodní straně; oprava nesmírně cenného složitého barokního krovu byla provedena ve vysoké řemeslné kvalitě. V památkovém ochranném pásmu souboru památek (POP) byla v původním materiálu předláždění vozovka v Pejšově ulici. Na domě čp. 5 při pivovarském areálu došlo k celkové opravě střechy. Dále byly ve městě řešeny dílčí stavební úpravy několika domů.

Mgr. Eva Mikešová

Okres Kolín

Správní obvod obce Český Brod

V budově *bývalé staré radnice čp. 1 v Českém Brodě*, která je jednou z nejstarších v českých zemích, proběhla další etapa celkové rekonstrukce. Tentokrát v severní části přízemí a v prvním patře. Přízemí bylo doplněno o další společenský prostor (kavárnu), celé první patro bude sloužit pro potřeby Městské knihovny, bezbariérový přístup zajistí nový výtah. V daných prostorách byly odstraněny druhotné konstrukce a nově vyřešena dispozice s doplněním nové celoskleněné příčky na podestě schodiště v prvním patře a s instalací nového ocelového schodiště do podkrovní. Interiérové kazetované dveřní výplně s profilovanými obložkami byly repasovány, na západním průčelí byl obnoven původní vstup na balkon z 30. let 20. století. Podlahy v chodbě a na podestách stávajícího schodiště byly opatřeny novou dlažbou historizujících vzorů, konstrukce a prvky stávajícího schodiště byly restaurovány. Proběhla konzervace souvrství nalezených vícebarevných malířských nátěrů, lokální oprava omítek a celoplošná výmalba. Interiér byl vybaven autorským mobiliářem.

Mgr. Eva Zápalková

Po velmi úspěšné opravě šindelové střechy samostatně stojící barokní zvonice u kostela sv. Havla *ve Štolmíři* v minulém roce navázala letos oprava tamburu lucerny a cibulové bání makovice falcovaným měděným plechem a latinského kříže na vrcholu střechy mansardového typu zvonice. V rámci celkové obnovy zvonice naváže oprava fasády objektu s portálem v přízemí, s kamennými stojkami a rovným překladem z červeného permského pískovce v dalším roce.

Ing. arch. Dagmar Konstatská



Český Brod (správní obvod obce Český Brod), objekt bývalé staré radnice čp. 1, pohled na schodiště po odborném restaurování (foto E. Zápalková).





Grunta (správní obvod ORP Kolín): a – exteriér kostela Nanebevzetí Panny Marie před zahájením prací s viditelným poklesem klenáků okenních otvorů, stav 2023; b – exteriér kostela Nanebevzetí Panny Marie po statickém zajištění zdiva a restaurátorské opravě a stabilizaci klenáků okenních otvorů; c – interiér kostela Nanebevzetí Panny Marie po statickém zajištění zdiva pilotami a po restaurování výmalby, pohled lodí ke kruchtě po ukončení prací, stav 2024 (foto D. Havliková).



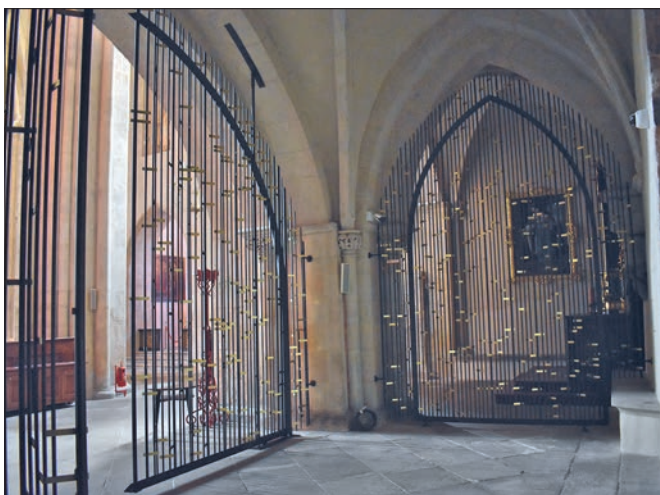
Štolmíř (správní obvod obce Český Brod), kostel sv. Havla, oprava tamburu lucerny a cibulové bání makovice (foto M. Herzog, D. Konstatská).



Malotice (správní obvod ORP Kolín), pohled na krov nad sakristií po snesení krytiny (foto D. Havlíková).



Chocenice (správní obvod ORP Kolín), hostinec Zlaté Slunce, jeden z mála autentických zájezdních hostinců na staré císařské silnici z Prahy do Kolína, s ručně tesaným krovem vaznicové soustavy se stojatou stolicí z poloviny 18. století, dne 18. 12. 2023 došlo ke zhroutilí západní valby (foto D. Havlíková).



Kolín (správní obvod ORP Kolín), chrám sv. Bartoloměje, interiér lodi s pohledem na nově osazenou mříž do prostoru pod kruchtou (foto D. Havlíková).



Kolín (správní obvod ORP Kolín), radnice čp. 77, pohled na uliční fasádu po obnově (foto D. Havlíková).



Kolín II (správní obvod ORP Kolín), Budilova vila čp. 408, archivní fotografie pohledu ze zahrady. V roce 2023 byla provedena oprava ploché střechy (foto D. Havlíková).



a

Správní obvod obce Kolín

I v letošním roce probíhaly práce na konzervaci vnějšího pláště chrámu sv. Štěpána v Kouřimi, tentokrát na západním průčelí v rozsahu hlavní lodi, v přízemí s kamenným portálem, ve druhé etáži s oknem v lomeném oblouku s kamennými pruty a kružbou. Práce zahrnovaly lokální výměnu nejvíce narušených kvádrů lomového zdiva, obnovu spárování a restaurování portálu a ostění okna, která byla narušena korozí. Zásahy do zdiva měly konzervační charakter, byly omezovány na nezbytně nutný rozsah odpovídající poškození, se zachováním maxima autentické hmoty. Odbornou obnovou prošla také vitráž v olověných profilech. Chrám sv. Štěpána je mimořádně hodnotná raně gotická stavba z doby po polovině 13. století, je významnou dominantou města a její věže se výrazně uplatňují v panoramatických pohledech.

Mgr. Eva Zápalková



b



c



d

Nová Lhota (správní obvod obce Čáslav), kostel sv. Jana Křtitele: a – fasáda kostela byla před zahájením obnovy značně dožilá; b – omítky byly používány čistě vápenné, míchané z písků větší frakce; c – obnova respektovala historické omítky, které místy vyžadovaly zpevnění, nové omítky se následně dotahovaly k původním; d – fasáda s jednovrstvými omítkami v průběhu natírání, odstín vápenného nátěru byl namíchán dle původní barevnosti (foto J. Černochovej).



Na obnově městské fortifikace v *Kouřimi* (NKP) se pokračovalo opravou parkánové hradby v úseku zdiva stodoly u čp. 21 a V. bašty východně od chrámu sv. Štěpána. Práce prováděl pan Zámosný. Na místě nepovolené demolice rodinného domu v prostoru parkánu, čp. 392, byly práce dodatečně povolené krajským úřadem i ministerstvem kultury, došlo k odstranění vikýřů.

V městské památkové zóně *Týnec nad Labem* se opravila fasáda u čp. 39 na Masarykově náměstí, bez povolení došlo k odstranění domu čp. 96 tzv. Rybárny u Labe, kde má být postavena novostavba rodinného domu.

V *Plaňanech* pokračovala oprava kostela Zvěstování Panny Marie (fond PZAD) statickým zajištěním žebrové klenby pres-

bytáře restaurátorem Červenkou (firma Bohumila Pánka) dle návrhu pana Ing. Fuchse a restaurátorskou opravou kamenných kružeb oken. Klenba byla zajištěna klínky, někde stačilo aktivovat starší kovové klíny ve dřevěném pouzdře. Ve *Starém Kolíně* pokračovala oprava kostela sv. Václava sanací vlhkosti zdiva spojené s realizací vysoušecího kanálu podél severní fasády (fond PZAD). Před zahájením výkopů byla provedena archeologická sonda ve styku věže s lodí, kde byl pozitivní nález staršího základu předstupující před stávající zdivo. Základ byl zachován, stejně jako základ opěráku hned vedle, východním směrem. Základ barokního kostela je odveden v perfektní kvalitě do bednění, otisk bednění je vidět na lícové straně základů. Na kostele sv. Gotharda v *Žehuni* se pokračovalo v celkové



rekonstrukci, v zajištění trhlin klenby a okenních záklenků v interiéru a provedení odvedení dešťové vody. V *Lošanech* na kostele sv. Jiří se postoupila oprava krovu z PZAD. V *Žitčelicích* bez stanoviska či konzultace se zástupci památkové péče byla natřena bář věže kostela sv. Prokopa (poslední stavební akce pana faráře Solčániho před jeho přesunem na jiné pracoviště). Největší stavební akce v ORP Kolín probíhala na kostele Nanebevzetí Panny Marie v *Gruntě* s příspěvím Norských fondů. Zásadním počinem bylo statické podchycení pilířů a základů pilotami, restaurování malířské výzdoby loď se zapojením destrukcí zdiva, statické zajištění vysunutých klenáků okenních záklenků, restaurování vitráží s akceptováním deformací okenních otvorů. Náročnou obnovu se značným zapojením



Čáslav (správní obvod obce Čáslav), bytový dům čp. 386: a – stavba není kulturní památkou a nachází se již za hranicí městské památkové zóny. Původní záměr počítal se zánikem hodnotné fasády a s jejím zateplením. Díky finanční podpoře Města Čáslav se však podařilo v roce 2022 domluvit a zahájit obnovu neobarokní fasády pod dohledem památkové péče; b, c – poškozené a chybějící dílenské prvky musely být zhotoveny nově; d, e, f – obnova bohatě zdobené fasády byla řemeslně náročná, odvedená štukatérská práce byla precizní; g – obnova v roce 2023 zahrnovala nárožní část a průčelí do ulice Husova, obnova zbývajících částí průčelí v ulici Jablonského byla dokončena v roce 2024. Barevnost fasády vycházela z průzkumu, soklová partie byla řešena v odlišném odstínu a zahrnovala celou přízemní část domu (foto J. Černochová).

restaurátorů prováděla firma Akant Art s.r.o. V *Maloticích* na kostele sv. Matouše se řešil havarijný stav střešní krytiny výměnou dožilé břidličné krytiny nad sakristií za cementovláknitou šablonu. Byla zajištěna minimální oprava krovu.

Objekt bývalého zájezdního hostince Zlaté Slunce v *Choceňicích* u zemské silnice nadále chátrá, do střechy masivně zatéká. Dne 18. 12. 2023 došlo ke zhroucení západní valby střechy. Místní šetření bylo svoláno na 10. 1. 2024. Další destrukce, tentokrát zdiva, byla řešena na tvrzi v *Lošanech*, kde část západního obvodového zdiva spadla na dvorek sousedního domku.

V *Kolíně*, vně MPR, proběhla oprava střechy na funkcionalistické Budilově vile čp. 408.



a



b

Čáslav (správní obvod obce Čáslav), dům čp. 18: a – průčelí před obnovou. Fasáda i okna pocházely z opravy domu ze začátku 90. let 20. století; b – průčelí po obnově. Při průzkumu fasády byl objeven malovaný zubořez pod okapní deskou. Při obnově bylo na základě nálezů a archivních fotografií korigováno architektonické členění (foto J. Černochovej).

Městská památková rezervace Kolín

Na území městské památkové rezervace Kolín byly z větších akcí realizovány zejména opravy objektů s finanční podporou Programu regenerace MPR, soustředěné na restaurování uliční fasády radnice rozdělené do dvou etap – v roce 2023 v rozsahu čp. 77. V chrámu sv. Bartoloměje byla osazena mříž do oblouku pod kruchtou. Další rehabilitace v prostoru parkánu byla spojená s vytvořením přístupu do kaple západního křídla – Žerotinského paláce. Na měšťanském domě čp. 70 v Husově ulici byly zpátky osazeny repasované domovní dveře. Velice důležitým počinem pro území historického jádra je schválení Regulačního plánu MPR Kolín, který nastavuje limity v památkově chráněném území.

Ing. arch. Dorota Havlíková

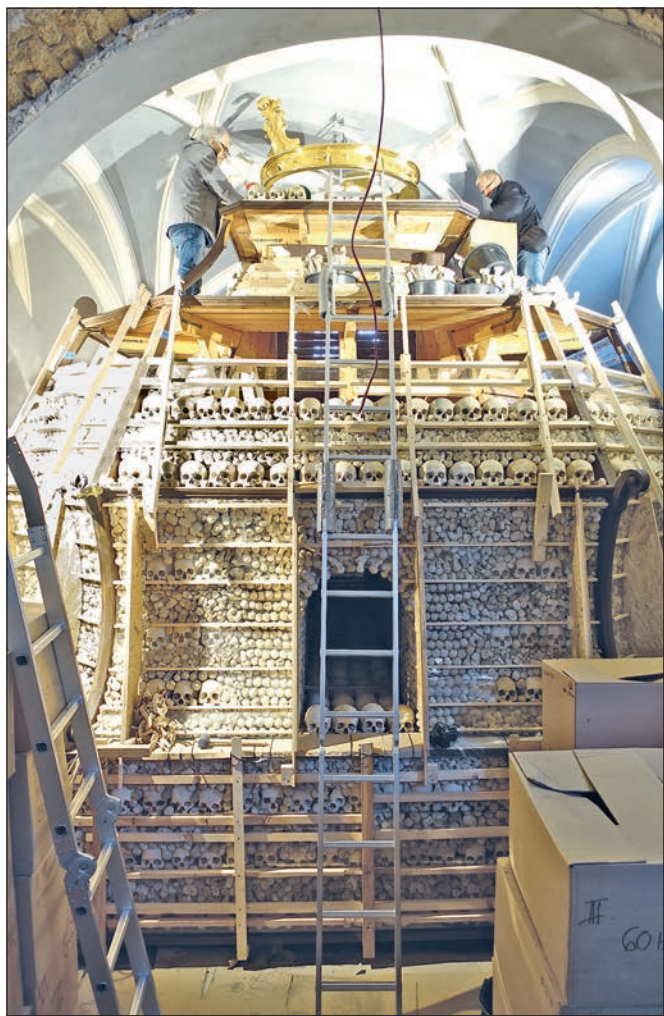
Okres Kutná Hora

Správní obvod obce Čáslav

V roce 2023 byla na středověkém kostele sv. Bonifáce v Lochách započata postupná obnova areálu, tato první fáze zahrnovala zahájení prací na vnitřním odsoušecím kanálu kostela a zazdívání kaveren ve skále na vnější straně obvodového zdiva. Práce byly podpořeny z Programu Podpory obnovy KP prostřednictvím ORP. Na renesančním kostele sv. Jana Křtitele v Nové Lhotě, který je ve vlastnictví obce Kluky, byla provedena obnova fasád. Stávající omítky byly již převážně novodobé z 20. století, starší omítky se dochovaly zejména na barokní sakristii a předsíni a také místy na korunní římsě. Při průzkumu fasád se potvrdilo barokní členění červenými lizénovými rámci a červenými malovanými šambránami v kombinaci s lomeně bílými plochami. Nové omítky byly provedeny jednovrstvé, čistě vápenné, z uleželého vápenné kaše a písku větší frakce. Obnova fasád byla podpořena z Programu Podpory obnovy KP prostřednictvím ORP. V areálu kostela sv. Jana Křtitele v Klukách, který je rovněž ve vlastnictví obce Kluky, bylo opraveno havarijní zastřešení márníce, lokálně byl opraven krov a položena musela být nová krytina, práce byly finančně podpořeny z HF MK ČR. V areálu kostela v Klukách probíhá



Kutná Hora (správní obvod obce Kutná Hora), Sankturinovský dům čp. 377. Goticko-barokní palác na hlavním kutnohorském náměstí byl adaptován v letech 2020–2023 pro účely expozic, zázemí a depozitáře Galerie Felixe Jeneweina. Projekt otevřel dům veřejnosti, a to doslova od přízemí po podkroví. Z hlediska zásahu do stávající podstaty památky bylo řešení maximálně ohleduplné a směřovalo k citlivé obnově interiéru, k odstranění historicky nepřesvědčivých novodobých prvků a materiálů, úprav povrchů a jejich nahrazení památkově vhodnými materiály. Příkladem může být vstupní hala a průjezd, kde byly jako nášlapná vrstva použity dubové špalíky (foto A. Pošpišil).



Kutná Hora-Sedlec (správní obvod obce Kutná Hora), kaple Všem svatých s kostnicí. Po výstavbě podpůrné dřevěné konstrukce v severozápadním poli ossaria následovalo v roce 2023 vyplňování této konstrukce původními kosterními pozůstatky. Restaurátor se rozhodl využít pro vytvoření základní objemové struktury plexisklo s podpůrnou konstrukcí z latí. Odborná diskuze se vedla především o podobě skladby 4. a 5. patra pyramidy, kvůli absenci informací o přesné podobě těchto částí díla. Celková montáž pyramidy se tak protáhla na téměř dva roky (foto A. Pospíšil).

la také obnova zborceného úseku kamenné opěrné zdi, který musel být znovu přezděn. Také na kostele Nanebevzetí Panny Marie ve Starkoči, který je ve vlastnictví obce Starkoč, pokračovala celková obnova, v roce 2023 se týkala opravy omítek v lodi a presbytáři a podhledu kůru, práce opět probíhaly za přispění z PZAD. Na kostele Narození sv. Jana Křtitele ve Zbýšově pokračovala další etapa opravy krovu nad presbytářem, akce byla znovu podpořena z HF MK ČR. Oprava krovu probíhala i na kostele sv. Václava v Chotusicích, jednalo se o úvodní etapu opravy krovu nad presbytářem, také tato oprava byla podpořena z HF MK ČR. V zámeckém areálu v Žehušicích bylo na barokní sladovně provedeno statické zajištění objektu, spočívající zejména v jeho stažení a zahájena byla obnova vnějšího pláště – v této etapě se jednalo o nutnou obnovu vysoce havarijního krovu.

V městské památkové zóně v Čáslavi probíhala oprava kulturní památky v jádru středověkého městského domu čp. 18. Oprava se týkala zejména obnovy barokní fasády a osazení nových okenních výplní, které byly zhotovené jako repliky posledního dochovaného klasicistního okna na dvorním průčelí. Tato akce byla podpořena z Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón. Po

měrně velkou akcí byla i repase a výměna oken na děkanství. Většina z prvorepublikových oken byla se zkroucenými i často s dožilými konstrukcemi. Byla vytipována okna, která umožňovala repasi, ostatní okenní výplně, které se vyráběly nově, byly provedeny jako kopie stávajících, s použitím původního kování. Zásadní akcí byla pokračující obnova cenné neobarokní fasády bytového domu čp. 386, který se nachází již mimo městskou památkovou zónu, ale na jehož obnovu vzhledem k hodnotám fasády i jejímu pohledovému uplatnění přispělo Město Čáslav. Obnova spočívala v opravě štukatérské výzdoby, která byla z velké části z kufšteinových prefabrikátů a dílem z tahaných štuků. Obnova je o to významnější, že původní záměr počítal s odstraněním architektonického členění a zateplením fasády a aplikací systémových omítek. Byla opravena i neobvykle zdobná krytina nárožní věžičky domu čp. 386 ze zinkového plechu, vzhledem k finanční náročnosti opravy fasád však došlo pouze k lokálním výprávkám poškozených plechů. Další stavební aktivita na území městské památkové zóny Čáslav i krajinné památkové zóny Žehušicko a ochranného pásma Žleby byla drobnějšího charakteru a týkala se zejména oprav fasád, výměn oken, či oprav střech.

Ing. Jindřiška Černochová

Správní obvod obce Kutná Hora

V městské památkové rezervaci Kutná Hora (památko UNESCO) byl zkraje roku 2024 slavnostně otevřen Santurinový dům, který prošel celkovou obnovou v letech 2020 až 2023. Tento goticko-barokní palác na hlavním kutnohorském náměstí byl adaptován pro účely zřízení expozic, zázemí a depozitáře Galerie Felixe Jeneweina v Kutné Hoře. Projekt měl za cíl otevřít dům veřejnosti, a to doslova od přízemí po podkroví. Do adaptace byl zahrnut patrový dvorní objekt, prostor dvora a přilehlé části parku U Tří pávů. Z hlediska zásahu do stávající podstaty památky bylo řešení maximálně ohleduplné a směřovalo k citlivé obnově interiéru, k odstranění historicky nepřesvědčivých novodobých prvků a materiálů (zejména podlahových krytin z rekonstrukcí minulého století), úprav povrchů a jejich nahrazení památkově vhodnými materiály. Kompletně rekonstruována byla technická infrastruktura



Solopyský (správní obvod obce Kutná Hora), kostel sv. Bartoloměje. Barokní kostel z poloviny 18. století vystavěný podle návrhu A. Palliardiho prochází celkovou obnovou již více jak desetiletí. V roce 2014 bylo demontováno havarijní zastřešení věže a v letech 2017–2021 nahrazeno replikou, následovala oprava omítek věže a barevný nátěr, který stratigraficky odpovídá baroknímu stavu. V roce 2022 byly zahájeny práce na obnově střešního pláště lodi, sestávající z tesařské obnovy krovové konstrukce, výměny stávající nevhodné betonové krytiny za keramickou bobrovku, výměny klempířských prvků z mědi a vytažení římsových profilů korunní římsy, včetně přezdění narušených částí (foto A. Pospíšil).



Kácov (správní obvod obce Kutná Hora), zámek, centrální prostor, kde bylo opraveno štukové architektonické členění, na základě výsledku restaurátorského průzkumu obnovena iluzivní výmalba a na podlahu položena pískovcová dlažba i obnoven vstup do kaple (foto J. Žižka).

domu a objekty byly vybaveny galerijní technikou umožňující moderní provoz galerie a zajišťující vhodné prostředí pro galerijní sbírky. V expozici „renesančních věd“ našel místo také trojrozměrný model Kutné Hory s videomappingem na téma urbanistického vývoje města, na jehož scénáři se podíleli i pracovníci našeho ÚOP. Z celkově pojatých rekonstrukcí byla dokončena adaptace severního křídla *kláštera sv. Voršily* pro účely nájemního bydlení. Z někdejších cel jeptišek se staly malometrážní jednotky s vestavěným sociálním zázemím, přístup do pater zprostředkoval nově vybudovaný výtah, integrovaný do objemu stavby. Kladem této rekonstrukce je především skutečnost, že klášterní křídlo získalo opět po mnoha desetiletích totožný způsob využití, související s původním účelem objektu. Pokračovaly také práce v interiéru *kostela Panny Marie Na Náměti*, a to v hlavní věži, obnovou místnosti v 2. patře a statickým zajištěním portálku do podkroví lodi kostela. Na budově *Arciděkanství* byl staticky zajištěn renesanční vstupní portál a restaurována vrata, jako příprava na celkovou obnovu severní fasády v následujícím roce. Statické zajištění bylo provedeno také v rámci první etapy rekonstrukce řadového domu čp. 244.

V kutnohorské rezervaci již tradičně přispívají na její působivost opravené střechy a fasády. V první kategorii hrají dlouhodobě prim dvě akce, jejichž náročnost obnovy si vynutila rozdělení prací do několika etap. Jde o obnovu střech *Hrádku*, kde koncepci památkové obnovy tvoří oprava konstrukce krovu při použití celodřevěným spojů, výměna krytiny z přírodní břidlice, obnova vikýřů ve tvaru volských ok, klempířské prvky z mědi a nové komínové hlavy z režných kameninových cihel, která byla realizována na severozápadním křídle. Stejný charakter tesařské a pokrývačské práce měla obnova posledního

úseku severovýchodního křídla *kláštera sv. Voršily*, pouze krytinou je zde prež a komíny a vikýře mají povrchovou úpravu omítkou s bohatými štukovými profilacemi. Keramické tašky se znovu objevily na domech čp. 290, 471, 485 (dvorní křídlo), 542, 565, vláknocementová šablona na domě čp. 337 a břidlice na čp. 2Ž (přístavba). Obnova fasád nebo jejich barevných nátěrů byla realizována na jižní věži *Jezuitské koleje* a domech čp. 56 (dvorní fasáda), čp. 156, 439, 463, 485 a 565.

Na území *ochranného pásma MPR* pokračovaly práce na rozsáhlém objektu bývalého *Tellerova cukrovaru*, kde byla dokončena rekonstrukce téměř sto metrů dlouhé fasády hlavní budovy, a nedaleko v ulici *U Lazara* nově postavena ohradní zeď z lomového kamene. V *Hloušce* byla dokončena obnova fasád *Tylova divadla* rozdělená na více etap v koncepci barevnosti tří odstínů šedé a v rozložení dle historických fotografií.

V *Sedlci* patří dlouhodobě čelní místo celkové rekonstrukci *kostela Všech Svatých s kostnicí*, kde došlo ke kompletaci pyramidy z kosterních pozůstatků v severozápadním poli. Akci předcházela série jednání, při nichž bylo rozhodnuto instalovat dovnitř pyramidy podpůrnou dřevěnou konstrukci navrženou na principu krovu věží nebo bání. Při vyplňování této konstrukce kostmi se restaurátor rozhodl využít pro vytvoření základní objemové struktury plexisklo s podpůrnou konstrukcí z latí, které byly po dokončení prací demontovány. Také při rekonstrukci druhého patra s křížovou klenbou z kostí využil restaurátor různých přípravných pomůcek a šablon. Největším oríškem však byla skladba 4. patra, práce na několik měsíců zbrzdila odborná diskuze o tvaru a podobě dřevěných volutových vzpěr nesoucích poslední 5. patro pyramidy, kvůli absenci informací o přesné podobě těchto částí díla. Montáž pyramidy se tak protáhla na téměř dva roky.

V *ORP Kutná Hora* stojí za zmínku započetí rekonstrukce omítaných fasád bývalé *tvrze Malešov*, a to stranou směrem k centru městské památkové zóny s nejlépe dochovanou situací posledních historických úprav objektu. V obci *Solopysky* pokračovala další etapa opravy korunní římsy, krovu a výměny krytiny z bobrovek v téměř celém rozsahu lodi kostela. V *MPZ Nové Dvory* započala rekonstrukce tzv. Panské zahrady situované mezi objektem zámku a dominikánským klášteřem, v první etapě obnovou ohradních zdí z lomového kamene a slepých bran na severní straně. Stejným postupem bylo přikročeno k rekonstrukci ohradní zdi bývalé radnice v obci *Kaňk*.

PhDr. Aleš Pospíšil

Úspěšně pokračovala také celková obnova zámku v *Kácově*, a to zejména pokračováním prací v jeho interiérech. V nové kráse se zaskvěl centrální prostor, kde bylo opraveno štukové architektonické členění, na základě výsledku restaurátorského průzkumu obnovena iluzivní výmalba a na podlahu položena pískovcová dlažba i obnoven vstup do kaple. Obnovena byla bohatá štuková výzdoba na schodišti včetně výmalby, položeny další cihelné dlažby. Další dílčí práce probíhaly v oblasti kuchyně v suterénu, včetně obnovení jejího dýmníku. Pokračovala také obnova kamenného zdiva opěrných zdí ohrazení a teras. O pokračujících restaurátorských průzkumech a restaurování malířské výzdoby v interiérech zámku informuje oddíl oddělení restaurování. Vyniká restaurování bohaté výzdoby interiéru kaple, Zvěstování ve velké oratoři v přízemí, nebo výzdoby interiérů jižního traktu.

Ing. Jan Žižka

V areálu kostela sv. Prokopa v *Záboří nad Labem* se dokončila stavební úprava sakristie s oratoří včetně osazení venkovních oken jako replik vnitřních oken. Práce jsou prováděny farností Sedlec, pod dohledem pana Cicvářka a projektanta Ing. Filipa Chmela, zhotovitelem je firma Lanostav.

Ing. arch. Dorota Havlíková

Okres Mělník

Správní obvod obce Mělník

Na území městské památkové zóny Mělník probíhal v roce 2023 opět čilý stavební ruch zaměřený zejména na obnovy fasád domů, což lze připsat i podpoře ze strany města formou Fondu regenerace MPZ Mělník, které hojně využívají vlastníci objektů, jejichž domy jsou pod územní ochranou MPZ Mělník. Příkladné jsou i obnovy fasád, které náleží pod správu města. Opravy fasád probíhaly ve smyslu udržovacích prací – opravy omítek, nových nátěrů a někde s nezbytnou úpravou zkomolených architektonických prvků anebo barevnosti. Vyzdvihnout lze obnovu fasády čp. 244 v ulici 17. listopadu, kde byla provedena kvalitní rehabilitace štítové a uliční fasády při doplnění zaniklých architektonických článků ve špičkové kvalitě zkušenou firmou. Při obnově byla objevena ve slepých otvorech štítu malovaná okna, která byla alespoň zdokumentována a zafixována před zakrytím. Bohužel na barevnosti fasád nepanovala shoda zúčastněných, je však ve výsledku v harmonii se stavbou a s okolním prostředím MPZ. Obnova fasády byla provedena i u secesního městského domu čp. 129 v ulici Palackého, kde byla obnova součástí rozsáhlých stavebních úprav. Secesní květinový štukový dekor, shodně jako celá fasáda, byl převrstvený stříkaným břizolitem. Výrazně narušený dekor byl zaměřen a byl vytvořen nově při vzhledové shodě. Dalším pozitivním přispěním akce, které umocnilo architektonický výraz stavby do doby její výstavby, byl návrat k zelenkavé barevnosti fasád vycházející z průzkumu, také běžových odstínů u detailů dekorativních vstupních dveří, dále opravy



Mělník (správní obvod obce Mělník), ulice 17. listopadu, dům čp. 244: rehabilitace štítové a uliční fasády: a – původní stav; b – stav po obnově s doplněním zaniklých architektonických článků (foto P. Kalinová).

vstupní kovové markýzy a repasi a doplnění okenních předzahrádek. V rámci udržovacích prací byla řešena akce v ulici Husova, kde byl obnoven nátěr fasády městského domu čp. 44 do adekvátních vápenných odstínů, které pozitivně přispěly výrazu budovy i ulice vizuálně propojené s hlavním náměstím Míru. U městského domu čp. 262 v ulici Jiráskova, kde práce probíhaly kvapně, nebyla podchycena vhodná šedá barevnost fasády a jeho členění. Původní dřevěná špaletová okna byla nakonec nahrazena jejich kopiemi, jsou však kvalitně zpracovány mělnickou firmou. Z městských akcí lze zmínit dokončení obnovy fasád na neogotické *vile Karole* čp. 40–41, kde byl současně upraven prostor dvorku, který se vizuálně propojil s veřejným prostorem brankou s kvalitně řemeslně zpracovanou mříží. Zároveň byla zahájena obnova fasády další významné stavby, rovněž náležící do majetku města, neorenesanční *měšťanské školy* čp. 148, dnes ZŠ J. Seiferta. Při první etapě obnovy fasády do ulice Kněžny Emmy byla objevena původní barevnost z doby výstavby v probarveném štku v odstínech červené a okrové. Po vyhodnocení stavu fasády se přistoupilo k navrácení původního rozbarvení nátěrem s ohledem na zachování autentického původního štku, protože při obnově do štku by šlo nákladnou akcí po řemeslné i finanční stránce. Obnova probíhala za nezbytné úzké spolupráce mezi řemeslníky a památkáři kvůli adekvátní kvalitě práce. Současně byla na této stavbě řešena výměna oken, vyplývající z předchozích schválených realizací, úpravy plynu, projekt modernizace některých učeben a taktéž i nenadálá havárie topení, kdy došlo v části školy k protečení všech podlaží kromě půdy a sklepů. U další významné budovy náležící majetku města, *Masarykově kulturním domě* čp. 323, probíhala citlivě a odborně repa-



Mělník (správní obvod obce Mělník), ulice Palackého, secesní dům čp. 129: a – původní stav; b – stav po obnově (foto P. Kalinová).

se mladších vstupních dřevěných dveří v průčelí. Dále lze zmínit akci u městského domu čp. 181, kde byla provedena repase vstupních dveří, která podtrhla nedávnou obnovu eklektické fasády. A u nárožní exponované budovy čp. 267, pobočky VZP, byl nahrazen nevhodný bonský šindel za adekvátní šablono-vou krytinu vhodnou do daného prostředí MPZ. Rovněž pokračovaly každoroční stavební akce římskokatolické farnosti na *kostele sv. Petra a Pavla*, kde proběhly další obnovné interiérové práce při dokončení severní boční lodi. Při okraji MPZ Mělník lze ještě zmínit rekonstrukci ulice Plavební. Další nedílnou součástí agendy v řešeném území byly konzultace a projednání umístění FVE, rovněž i řešeno jejich umístění bez závazných stanovisek.

Ve správním obvodu Mělník, v areálu nedokončeného romantického *zámečku Slavín* nad obcí *Tupadly*, byl čilý stavební ruch. Realizační práce byly zaměřeny zejména na pokračující adaptaci prostor špýcharu, umístěného vedle věže, pro ubytování. Respektoval se stavební vývoj budovy, která musela ustoupit stavbě věže v polovině 19. století. Také postupovalo navrácení dřevěného altánku, který dříve završoval zmíněnou dominantní věž nad vsí. Dalším krokem bylo zahájení opravy střechy samotného zámečku. Postoj vlastníka nadále hodnotíme pozitivně, neboť přistupuje k dané kulturní památce s respektem jejího stavebního vývoje i v návaznosti původního záměru Antonína Veitha pro vytvoření, resp. dotvoření tzv. českého Pantheonu.

U nedalekého *kostela sv. Jakuba* v obci *Medonosy* byla dokončena oprava opěrné ohradní zdi, kde bylo v tomto roce ve spolupráci rehabilitováno architektonické členění. V obci *Klky* byly u místní *kaple sv. Václava* z 19. století dokončeny obnovné práce na fasádách, které vyžadovaly zejména opravy zkomoleným tektonických prvků. Na *zámku ve Stránce u Mšena* pokračovala adaptace prostor na bytové jednotky ve standardu současného bydlení. V roce 2023 byl proveden první byt v patře. Na území *ochranného pásma zámku Liběchov* byla projekčně podrobněji řešena druhá páteří komunikace II/261, obsahující úpravy znehodnoceného centra obce a potažmo i zámeckého areálu, v místech tehdejšího hospodářského zázemí zámku, jejíž realizace přinese významné zkvalitnění prostředí zámku. V areálu *zámku v Liběchově* opět nebylo navázáno na obnovné práce na střeše zámku, zřejmě způsobené dědičným řízením. Bylo zahájeno zajištění havarijní střechy špýcharu. V *ochranném pásmu zámku Hořín* je nadále *zámecký areál* v havarijním stavu. V osově komponovaném *hospodářském dvoře u zámku* byly novým majitelem realizovány opravy střech zejména u správní budovy a protější sýpky. U hospodářských budov při hlavní komunikaci byla ke konci roku řešena jejich demolice, s ohledem na kulturně-historické a urbanistické hodnoty hospodářského dvora byla schválena pouze částečná demolice výrazně narušených střech za účelem zabezpečení provozu silnice. Rovněž u budovy *mýslivny čp. 40* bylo novým majitelem přistoupeno k příkladné opravě střech a současně k podrobnějšímu projektování stavebních úprav za účelem zbytečnosti budovy.

Petra Kalinová Bc.

V roce 2023 se díky nasazení vlastníků a podpory z FOP Středočeského kraje podařilo realizovat první a zásadní etapu záchrany hlavní budovy viniční usedlosti *Turbovice*, a to celkovou obnovou krovu s položením krytiny z bobrovek.

Ing. Jan Žižka

Mšeno MPZ

Na území MPZ *Mšeno* byla věnována pozornost zejména obnovám fasád, výplním a střechám, tedy běžné údržbě a obnově městské zástavby. Zásahu na tom má podpora města formou Fondu regenerace MPZ Mšeno. Z provedených akcí



Mělník (správní obvod obce Mělník), neorenesanční měšťanská škola, dnes ZŠ J. Seiferta, 1. etapa obnovy fasád do ulice Kněžny Emmy (foto P. Kalinová).

náleží mezi kladně hodnocené obnova další části fasád a oprava oken na domě čp. 61, související s cílem vlastníků zpřístupnit objekt jako expozici anebo obnovit jako pekárnu. Výrazné pozitivní změny probíhaly na hlavním náměstí Míru. U domu čp. 21, dřívějšího hotelu U Bažanta, byla v rámci rozsáhlejších stavebních úprav provedena rehabilitace fasády s doplněním architektonického členění a nápisu. U sousední budovy sokolny čp. 22 ve stylu geometrické moderny byly repasovány interiérové dveře a projednávány záměry již nezbytných úprav vnějších fasád. Dále byly na náměstí realizovány udržovací práce fasád domu čp. 3 s meziválečným architektonickým výrazem včetně opravy přilehlého ohrazení. Další přínosnou rekonstrukcí na náměstí Míru byly částečné opravy střechy, fasád a repase výplní nárožního domu čp. 35, dřívějšího hotelu Hvězda. Přestože celkový výraz budovy je adekvátní, je však nutné konstatovat, že práce probíhaly kvapně při nedodržení technologického postupu omítek z doby výstavby domu, takže jejich kvalitu ukáže až čas. Na náměstí Míru byla rovněž doplněna novodobá elektronická úřední deska, která se zapojila svým vzhledem do současného mobiliáře. Na *kostele sv. Martina* na náměstí nadále v pozvolném tempu pokračovala další z etap obnovy fasád. V tomto roce byla obnovena severovýchodní část fasády lodi u věže. Velké změny byly zahájeny u domu čp. 204 se zachovalou eklektickou fasádou, kde byl velmi nepříznivý stav způsobený nevhodnými úpravami bývalým majitelem, který odstranil střechu bez adekvátní náhrady. Hmotově byla prozatím obnovena střecha s doplněním prosvětlovacích prvků a adekvátně nahrazena okna. Mimo centrum města, u *lázeňského komplexu* ve stylu art-deco, pokračovala oprava prefabrikovaného betonového oplocení jeho jižní části. K běžné agendě nadále přibýlo posuzování umístění FVE.

Petra Kalinová Bc.



Mšeno (MPZ Mšeno), Náměstí Míru, dům čp. 21, dřívější hotel U Bažanta: a – původní stav; b – stav po rehabilitaci fasády (foto P. Kalinová).



Mšeno (MPZ Mšeno), Náměstí Míru, dům čp. 35, dřívější hotel Hvězda, opravy střechy, fasád a repase výplní nárožního domu: a – původní stav; b – stav po úpravách (foto P. Kalinová).

Správní obvod obce Kralupy nad Vltavou

Na nedostavěném zámku ve Chvatěrubech s pozůstatky středověkého hradu probíhala další etapa nepřetržité obnovy od roku 2007. V roce 2023 byla dokončena zejména konsolidace soklové partie v části nedostavěného zámku směrem k řece. Byla připravena budoucí obnova fasád dostavěného křídla a současně obnova vstupního přístupového mostku ve spolupráci s archeology. Čilý stavební ruch byl opět v areálu kostela Narození Panny Marie v obci Vepřek. V návaznosti na minulý rok se pokračovalo v generální opravě střech. Nejprve byla provedena lokální oprava mansardového krovu nad před síní a následně nad částí presbytáře s příkladnou tesařskou i pokrývačskou zručností. V nedalekém kostele sv. Jakuba Většího v obci Minice pozitivně hodnotíme obnovu věžních hodin na základě iniciativy farníka. Obnovu samotné podoby ciferníku, který spoluutváří vzezření kostela, bylo možné s ohledem na jeho stav realizovat jen na základě analogií jiných staveb. V kostele sv. Jana Křtitele v Zeměchách byly finálně dokončeny vstupní dveře. Pod novodobým opláštěným lícem byly zjištěny otisky iluzivních kazetových dveří s lištami, které byly doplněny podle nalezené situace a analogií. Z popudu místních farníků byly realizovány udržovací práce v interiéru – obnovy stěn a stropů v sakristii a částečně v presbytáři, které probíhaly rychle, proto došlo na finální korekce. V rámci ochranného pásma zámku Veltrusy byla opět řešena agenda, týkající se převážně posuzování stavební činnosti na nepřiměřeně rozsáhlé zastavitelné ploše v jižní a východní části obce, na tehdejších polnostech náležících k zámku. Negativním zjištěním bylo schválení novostavby p. č. 125/200 při ulici Fr. Šafaříka, hned naproti zámeckému areálu, přes odborný nesouhlas NPÚ, která hmotově a vzhledově nerespektuje stávající



Kostelec nad Labem (správní obvod obce Neratovice), oprava mostku přes Mlýnský potok: a – původní stav; b – stav po repasi kovaného zábradlí (foto P. Kalinová).

hodnotnou maloměstskou zástavbu a stanovené regulativy vedlejší zastavitelné plochy. V ochranném pásmu zámku Nelažoves po celý rok s přesahem do dalšího probíhaly rozsáhlé stavební úpravy areálu hostince čp. 12, Památníku skladatele Antonína Dvořáka, místa jeho rodiště, které bylo upravováno na kulturní centrum a muzeum a má za cíl seznámit návštěvníky s prostředím a hudebními motivy Dvořákova dětství.

Rovněž byly v návaznosti na minulý rok projednávány úpravy návsí a stavební úpravy kulturního domu čp. 23. V areálu zámku Nelahozeves byly projekčně připravovány úpravy objektu čp. 62 tzv. skála, kde má vzniknout návštěvnické centrum s infocentrem, hygienickým zázemím, bistroem a ubytováním.

Petra Kalinová Bc.

Správní obvod obce Neratovice

Na území městské památkové zóny *Kostelec nad Labem* byla v roce 2023 řešena běžná agenda, převažovaly obnovy střech. Konkrétně lokální oprava na školní družině čp. 291 a městském domě čp. 74 a zcela nový krov jako kopie staršího krovu u městského domu čp. 280 při respektu tradičních rezných krytin. Na exponované nárožní secesní budově *Občanské záložny* čp. 314 na Komenského náměstí pokračovaly nadále stavební práce v pozvolném tempu na interiérových úpravách. Prostor schodiště, obnova výplní a velmi zdobné fasády budou zřejmě řešeny až v dalších letech dle finančních možností vlastníka. Projekčně byla společnými silami schválena podoba revitalizace hlavního náměstí *Komenského*, kterému dominuje *kostel sv. Víta* s parkem a lemuje ho hodnotná městská zástavba. Ve věci havarijní ohradní zdi *kostela*



sv. Martina bylo v návaznosti na minulý rok, po statickém zajištění márnice a nezbytnosti přesunutí několika hrobů, zahájeno odstranění zeleně, částečné rozebrání stávající zdi a její zajištění. V příštím roce má být provedena obnova ohradní zdi se zachováním kamenného líce z převážně původních kamenů a vytvoření skryté železobetonové zdi, která má současně i opěrnou funkci. Velkou akcí byla oprava *mostku* přes Mlýnský potok v rámci plánované rekonstrukce komunikace vedoucí přes obec. Řemeslně kvalitní kované zábradlí, které však neodpovídalo výškovému standardu, bylo repasováno a vhodně doplněno zkušeným místním kovářem. K běžné agendě nadále přibýlo posuzování umístění FVE, rovněž i řešení jejich umístění bez závazných stanovisek.

Ve správním obvodě Neratovice byla zahájena 2. etapa obnovy fasád *zámeckého křídla* v obci *Obráštví*. V tomto roce byla obnovena zejména dvorní fasáda, kde byla na základě starších fotografií provedena adekvátní rehabilitace architektonického členění pod vedením zkušené firmy. V sousední obci *Chlumín* pokračovala další etapa opravy střechy barokního *kostela Máří Magdalény*. Lokální opravy krovu, výměna střešního pláště a úpravy pultových vikýřů na jižním boku střechy lodi systematicky navázaly na opravy z předchozího roku a opět byly prováděny zkušenou firmou v řádné kvalitě za úzké spolupráce projektanta, vlastníka a památkářů. V areálu *zámku*, na protější straně *kostela*, je nadále shledáván havarijní stav, zejména u *hospodářských budov*, kde stále probíhá dědické řízení. Ve významném *kostele sv. Jakuba* s gotickými malbami v obci *Libiš* se po letech snahy vlastníka zadařilo zahájit obnovu kazetového malovaného stropu. Plánované restaurování stropu ovšem bylo nezbytné ponechat až na příští rok, neboť bylo při realizaci zjištěno poškození dřevěných prvků, které bylo nezbytné tesařsky opravit. V areálu *kostela Nanebevzetí Panny Marie v Lobkovicích* byly repasovány v adekvátní kvalitě vstupní dveře. Nedaleký *zámek v Lobkovicích* se postupně otevírá pro veřejnost a v pozvolném tempu zde probíhají přípravné a také dočasné úpravy areálu.

Petra Kalinová Bc.



Obráštví (správní obvod obce Neratovice), zámek, obnova fasád zámeckého křídla, dvorní fasáda: a – původní stav; b – stav po dokončení obnovy (foto P. Kalinová).

Správní obvod obce Mladá Boleslav

V *Bělé pod Bezdězem* pokračovaly práce obnovy západního a jižního křídla *zámku*. V přízemí jižního křídla byla v souvislosti s úpravou místností pro základní uměleckou školu dokončena obnova vstupů. Jednalo se o dva renesanční portály, které byly druhotně narušeny, přičemž u jednoho z portálů došlo k odstranění překladu. V rámci restaurování byl chybějící překlad doplněn. V podloubí byla obnovena cihelná dlažba. Zahájena byla obnova věže s točitým schodištěm.

V *Benátkách nad Jizerou* pokračovaly dílčí opravy v *areálu zámku*. Opraveno bylo schodiště včetně opěrných zdí před západním průčelím zámku. Na náměstí byla opravena fasáda *kaple sv. Rodiny*. Dokončena byla celková rekonstrukce domu čp. 44. Objekt není zapsanou kulturní památkou, nachází se však v pohledově důležité poloze před hlavní vjezdovou bránou do areálu zámku. Historická podoba domu byla narušena nevhodnou úpravou průčelí do ulice. V rámci obnovy se podařilo na základě archivních fotografií navrátit uličnímu průčelí jeho dřívější podobu s lizénovými rámy a okny ve tvaru T namísto stávajících trojdílných oken.

Další etapou pokračovaly konzervační práce torza gotického paláce *zříceniny hradu Dražice*. Ta patří k významným památkám gotické architektury. Hrad byl založen v 60. letech 13. století a přestavěn biskupem Janem IV. z Dražic v první polovině 14. století. V letošním roce se práce přesunuly na vnitřní stěny severovýchodní části torza gotického paláce, kde se zachovaly pozůstatky konstrukcí krbů i otisky po trámech roubení v horním patře, které dokládají existenci roubené komory. U otisků roubených konstrukcí bylo požadováno vy-



a



b



c

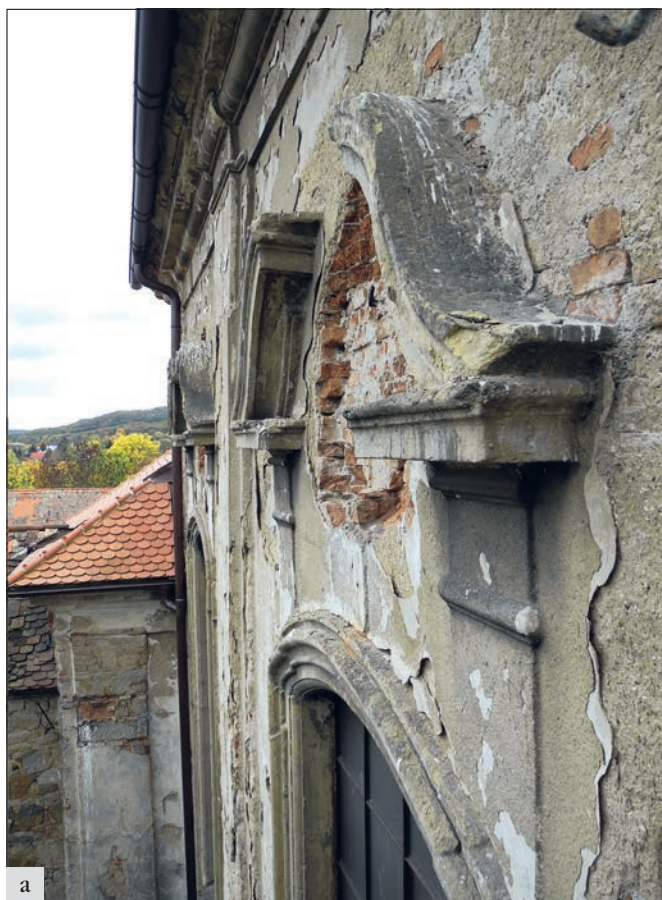
Bělá pod Bezdězem (správní obvod obce Mladá Boleslav), zámek: a – arkáda v přízemí jižního křídla po restaurování portálů a obnově cihelné dlažby; b – renesanční pískovcový portál před restaurováním byl narušen nejen odsekáním části stojek, ale i odstraněním nadpraží; c – portál po restaurování s doplněným nadpražím. Průzkum odhalil několik vrstev vápenných nátěrů a povrch byl po restaurování opět sjednocen nátěrem (foto E. Vyletová).



Benátky nad Jizerou (správní obvod obce Mladá Boleslav), kaple sv. Rodiny po opravě průčelí (foto E. Vyletová)

plnění destruovaných míst maltou tak, aby byl respektován oblý tvar otisků po roubené konstrukci. U narušeného zdiva stěn bylo prováděno vyplnění prohlubní maltou s lokálními dozdvídkami. Vzhledem k rozsáhlé a hloubkové degradaci zdiva bez dochovaného líce byly oproti minulé fázi ve větším rozsahu prováděny vysprávky a doplňky s částečným překrytím maltou. Průběh prací nebyl ani v letošním roce bez problémů. Současně byly zahájeny práce celkové obnovy špýcharu, které zahrnovaly tesařské opravy krovu s výměnou krytiny a osazením pultových vikýřů.

V Březně pokračovaly opravy v zámeckém areálu i na fasádě kostela. V objektu *kočárovny v zámeckém areálu* byly prováděny tesařské opravy krovu s výměnou krytiny. V *kostele sv. Václava* pokračovala oprava fasád na části severního průčelí. Podstatnou součástí prací je i restaurování kamenných ostění oken s nadokenními římsami, které jsou ve velkém rozsahu narušeny korozí. Doplňujícím průzkumem z lešení byly zachyceny části malovaného soklu pod bystami světců. Tento náález mimo jiné dokládá, že plastické členění doplňovaly iluzivní malované prvky. Podle nálezu byl nad oknem malovaný prvek obnoven a předpokládá se i obnova na ostatních částech fasád v souvislosti s osazením kopií byst. V *kostele v Bezděčích* byla zahájena oprava krovu a stropu. V *kostele v Čisté* byly zahájeny práce opravy střechy, které zahrnovaly tesařské opravy krovu nad presbytářem včetně sanktusové věže s položením nové krytiny. Na gotickém presbytáři *kostela v Řitonicích* byla po restaurátorské konzervaci spodní vrstvy omítky s paspartami oken s iluzivními cihlami provedena obnova vrchní vrstvy omítky. U kostela ve *Skalsku* byly zahájeny práce na opravě vnějšího schodiště. Opravena byla střecha i truh-



Březno (správní obvod obce Mladá Boleslav), kostel sv. Václava. Fasáda barokního kostela má bohaté architektonické členění se sochařskou výzdobou, která ale musela být z důvodu havarijního stavu sejmuta. Pro osazení kopií byly ve zdivu ponechány kapsy. Postupně probíhá oprava fasád s restaurováním pískovcových ostění: a – stav ostění s nadokenními římsami před restaurováním; b – stav po restaurování; c – fotografie před sejmutím byst se zákresem plastických i malovaných prvků, která zobrazuje celek po předpokládaném dokončení obnovy (foto E. Vyletová).



lářské prvky. Na zřícenině hradu *Zvířetice* byla zahájena další etapa konzervačních prací. Zřícenina hradu s dochovaným gotickým jádrem a renesančními přestavbami, situovaná nad údolím řeky Jizery, je významnou krajinnou dominantou. Zahájeny byly práce na statickém zajištění a konzervaci západní zdi renesančního paláce. Jedná se o původní gotickou hradební zeď, ke které bylo při renesanční přestavbě přistavěno jednotraktové křídlo. Prováděné práce zahrnují lokální přezdění uvolněného zdiva, hloubkové spárování s vyklínováním a injektáží trhlin, stabilizační dozdivky, drenáž a restaurátorskou konzervaci kamenných ostění a omítek.

Ing. arch. Eva Vyletová

Na *Střední strojní a průmyslové škole v Mladé Boleslavi*, která je autorskou stavbou architekta Jiřího Krohy z dvacátých let 20. století, byla letos dokončena opatření ke snížení energetické náročnosti budovy. Práce spočívaly v repasování a výměně více než 1000 kusů oken a dveří, dále v zateplení střech, dozdivení komína, provedení VZT a sanace v prostoru šaten a rekonstrukci vytápění v kotelně. Způsob repasování a zhotovení replik výplní bylo ověřováno na vzorcích, nové kování bylo tvarově a materiálově přizpůsobeno dochovaným originálům, nevhodné hliníkové žaluzie byly nahrazeny tex-

Dražice (správní obvod obce Mladá Boleslav), zřícenina hradu. V letošním roce pokračovala 2. etapa konzervačních prací torza gotického paláce. Fotografie zachycuje průběh prací po dokončení konzervace stěny v levé části. Podstatná část torza gotického paláce s mimořádně hodnotnými tesanými články, k nimž patří ostění oken s kružbami nebo torzo bohatě profilovaného portálu do kaple, však nadále zůstává v ohroženém stavu (foto E. Vyletová).



Mladá Boleslav (správní obvod obce Mladá Boleslav), Střední strojní a průmyslová škola, fotografie z jihu po obnově okenních výplní (foto A. Míkyšková).

tilními roletami, které byly původními zatemňovacími prvky. V bývalém Masarykově domu sociální péče v Mladé Boleslavi, který je další stavbou architekta Jiřího Krohy z dvacátých let 20. století, došlo k opravě jihovýchodního a jihozápadního vnějšího schodiště. Záměr spočíval v přesazení žulových stupňů, aby mezi nimi byla minimální spára. Ve styku s rezným zdívm byly stupně ohleduplně vyjmuty a opět vráceny, přilehlé poškozené cihly byly vyměněny za nové rezné, barevně přizpůsobené stávajícím. Letos byla také dokončena rozsáhlá rekonstrukce domu čp. 17 na mladoboleslavském Staroměstském náměstí, v jádru středověkého, s renesanční arkádou ve dvoře. Objekt byl před obnovou v havarijním stavu, jeho obnova je v kombinaci historických a nových konstrukcí a prvků. Realizované řešení oboustranného sedlového světlíku umožnilo přirozené přisvětlení středu dispozice s bytovými jednotkami, nové můstky ve světlíku, vedoucí k bytům, jsou z natírané oceli, vyrovnání k těmto můstkům je z druhotně použitých vyřezaných stropních trámů. Byla ponechána původní kompozice historických kamenných portálů, kleneb a cihelné dlažby (čtvercová půdovka), nové příčky jsou ze SDK, tedy snadno odstranitelné. V prvním a druhém patře při náměstí byla nově řešena vnitřní dispozice tak, aby byla lépe prosvětlena okny z náměstí. Na straně do dvora, v místnosti s arkádou, bylo odstraněno druhotné snížení stropu a arkáda rehabilitována a odborně restaurována tak, aby byla opět plně pohledová. Nová okna jsou v arkádě dřevěná, se zdobnou klapačkou s pilastrem s kanelovaným dřikem. V podkroví byl ponechán stávající zadní příčně orientovaný krov. A na Staroměstském náměstí se také pokračovalo v záchraně dalšího v jádru gotického domu s renesanční přestavbou, domu U čápa čp. 32. Byla řešena poměrně složitá situace odstranění tří dodatečných železobetonových průvlaků z poslední třetiny 20. století, umístěných pod hřebínkovými klenbami zadní síně, neboť klenby přitěžovala mladší, ale již historická zděná příčka stojící na rubu těchto kleneb. Po konzultacích byla dohodnuta rehabilitace původní podoby klenuté síně za cenu sejmutí této příčky, práce byly prováděny za zvýšených bezpečnostních opatření a byly úspěšné. Průvlaků jsou odstraněny a klenba stabilizována klínováním, přizdíváním a z rubu plošnou vápennou mazaninou. Z objektů, které nejsou kulturními památkami, ale nacházejí se v MPZ Mladá Boleslav, zmíníme opravu v interiéru bývalé tovární haly na st. parc. č. 773/4 z let 1919–1921, ve které původně probíhala výroba motorových pluhů, zejména typu Excelsior P5. Objekt zvaný Pluhárna je využíván pro komunitní účely a společenské akce a předmětem oprav byla úprava povrchů ve východní části budovy zvané Společenský sál, s plochou 647m² a s volným průhledem do krovu. Cílem bylo snížení prašnosti interiéru, se zachováním stávajícího industriálního charakteru, vysprávkou byly provedeny v nejnutnějším rozsahu tam, kde byly technicky a esteticky nevhodné či rušivé. V POP KP Kosmonosy proběhla obnova vnějšího pláště třípodlažního pavilonu U ze začátku 20. století v areálu Psychiatrické nemocnice. Proběhla výměna stávajících oken za nová dřevěná, proběhlo zateplení půdy volně loženou deskovou izolací z minerální vlny a stávající střešní krytina mansardové střechy z bonského šindele byla nahrazena novou, z plechových čtvercových šablon, v matné středně šedé barevnosti, v diagonálním kladení. Tato krytina je v památkové péči používána jen ve výjimečných případech, jen na nechráněných stavbách, které se pohledově uplatňují nepřímo či z dálky a konstrukce jejich krovu je dimenzována jen na lehké krytiny. Naproti tomu na východní dlátové věžici pavilonu byla ponechána původní břidlicová krytina. V obci Debrž byla dokončena obnova kostela sv. Kateřiny z první poloviny 14. století, s pozdně barokní přestavbou z roku 1770. V interiéru se zachovala středověká žebrová klenba s konzolami a kamenný vítězný oblouk, z barokní přestavby se docho-



Mladá Boleslav (správní obvod obce Mladá Boleslav), dům čp. 32: a – fotografie z roku 1981 s vyznačením novodobých železobetonových průvlaků (fotoarchív NPÚ ÚOP SC); b – rub klenby po opravě (foto E. Zápalková)

vala dřevěná kruchta, lavice a balustráda oddělující kněžiště od lodi. Obnova proběhla kvalitně dle pokynů zástupců památkové péče. V obci Předměřice nad Jizerou bylo realizováno statické zajištění jihozápadního průčelí kostela sv. Jakuba Většího a obnova jeho fasád. Průčelí byla obnovena na základě předchozích restaurátorských průzkumů. Bylo provedeno čištění omítek, šetrně sejmuty havarijní části a provedeno zaměření profilací říms, lizén či pilastrů. Trhliny byly proškrábnuty špachtlí, dočištěny kartáči a následovalo omytí tlakovou vodou na mírný tlak. Dutiny pod soudržnými omítkovými vrstvami byly injektovány směsí Vapo injekt, trhliny byly vytmeleny vhodnými materiály shodnými se strukturou stávající omítky. Chybějící partie byly opraveny ruční modelací, profilace vytažena ze štukové malty za pomoci plechových šablon. Hladká omítka byla doplněna stejnou strukturou. Fasádní nátěr byl použit ve schválené barevnosti dvou odstínů. Stejný postup byl použit i při obnově fasád sousední zvonice.

Mgr. Eva Zápalková

Pokračovala obnova zámku v Košátkách. Z narušené střechy věže se podařilo realizovat pouze malou část. Došlo tedy ke změně plánu a do konce roku 2023 provedena oprava střechy vstupního křídla zámku a přilehlého schodiště s položením tašek bobrovek.

Ing. Jan Žižka



Mladá Boleslav (správní obvod obce Mladá Boleslav), pohled do obnoveného interiéru Pluhárny na st. p. č. 773/4 (foto. E. Zápalková).



Mohelnice nad Jizerou (správní obvod obce Mnichovo Hradiště), kostel Nanebevzetí Panny Marie, detail fasády po restaurování (foto E. Vyletová).

Správní obvod obce Mnichovo Hradiště

V Mnichově Hradišti patřila k důležitým obnovám celková rekonstrukce budovy bývalého okresního soudu čp. 299 na náměstí. I když se nejedná o zapsanou kulturní památku, objekt má vzhledem ke své poloze uprostřed náměstí značný význam. Budova vystavěná po roce 1850 měla pozdně klasicistní fasádu, jejíž podoba je zachycena na archivních fotografiích. V 70. letech 20. století došlo k odstranění veškerého členění fasád včetně štítů nad rizality i původních oken, což degradovalo nejen vlastní budovu, ale i prostor náměstí. Z pa-

mátkového hlediska byla snaha rehabilitovat objekt obnovou architektonického členění a zároveň respektovat autentické historické konstrukce, které se v určité míře v objektu zachovaly. Jednání byla vedena zejména ohledně konstrukce krovu, jehož zachování se nakonec podařilo obhájit. Předmětem letošní etapy byla právě oprava krovu a vnitřních konstrukcí. Zahájeny byly rovněž přípravné práce pro obnovu fasád. Další etapou pokračovaly také úpravy v rámci celkové rekonstrukce náměstí. Zahájena byla obnova fasády domu čp. 242 a dalších objektů na území městské památkové zóny, přičemž ne vždy byly dodrženy schválené postupy. To se týká i domu čp. 186, jehož fasáda byla zateplena obkladem z desek, což negativně změnilo celkový charakter fasády.

V kostele v Březině pokračovaly další etapou práce na obnově dřevěného pláště věže. Kostel gotického původu má zachovány hodnotné tesařské konstrukce včetně zvonové stolice ve věži dendrochronologicky datované do 16. století. Horní patro věže má dřevěnou hrázďenou konstrukci s částečně dochovanými výplněmi z cihel a bedněným pláštěm. V kostele v Loukově pokračovala další etapou oprava fasád, která zahrnovala část presbytáře a východní pole jižního průčelí lodi. Součástí obnovy je restaurování kamenných kružeb oken včetně vitráží. Další etapou pokračovaly opravy v interiéru klasicistního kostela v Kněžmostě. V kostele v Klášteře Hradišti, původně laickém kostele cisterciáckého kláštera, pokračovaly práce na obnově interiéru s restaurováním malířské výzdoby. V románském kostele v Mohelnici nad Jizerou pokračovaly restaurátorské práce na konzervaci kamenného zdiva průčelí. Práce zahrnovaly očištění, zpevnění kamene s lokálním doplněním poškozených míst a obnovu spárování, které bylo z velké části narušené nebo zcela chybělo.

Ing. arch. Eva Vyletová

Okres Nymburk

Správní obvod obce Nymburk

Jako každý rok byla i v roce 2023 v rámci ORP Nymburk projednána a realizována řada spíše drobnějších záměrů na objektech spadajících do *městské památkové zóny Nymburk*. Práce zahrnující nejčastěji výměnu střešní krytiny, výměnu či repasi okenních a dveřních výplní či opravu fasád byly již tradičně podpořeny z vlastní dotace města Nymburk. Mezi tyto akce v *MPZ Nymburk* se řadí např. oprava hlavního průčelí



Nymburk, (správní obvod obce Nymburk), městské opevnění: V rámci statického zajištění a celkové opravy úseku městské hradby, který je součástí soukromého domu čp. 342 v ulici Hradební, byly v koruně zdiva odhaleny patrně autentické středověké cihly se stopou po ručním utahení povrchu při výrobě (foto B. Schmidová).



Bošín (správní obvod obce Nymburk), evangelický kostel: Porovnáním historické černobílé fotografie kostela a průzkumu fasády na místě jsme společně s projektantem obnovy M. Vořejníkem došli k názoru, že původně snad byly aktivní články opatřeny hladkým štukem, zatímco plochy byly pojednány v jednovrstvé hlazené omítce, čímž vznikl na fotografii patrný dojem dvoubarevného řešení. Bohužel v důsledku rozdělení obnovy fasády do dvou etap, kdy v první etapě byly omítnuty pouze plochy a teprve letos se navázalo vytažením plastického členění, nebylo možné originální řešení v odpovídající kvalitě zopakovat. Proto byla zvolena imitace původního optického účinku aplikací dvou odstínů nátěru se snahou o maximální přiblížení se originálnímu okru. Kvalita provedení plastických článků bohužel výsledek opravy značně devaluje (foto B. Schmidová).

budovy Sokola čp. 180, která není jmenovitě chráněnou kulturní památkou, přestože disponuje velice zdobnou a výtvarně vysoce kvalitní fasádou ve stylu národní neorenesance. Ačkoli z pohledu veřejnosti bude oprava lokálně značně narušených omítek jistě kvitována, z hlediska památkové péče jde bohužel o nepříliš povedenou akci, kde omezené finanční prostředky a nekvalitní práce a neochota ze strany zhotovitele zapříčinily značně rozpačitý výsledek. Snad ještě hůře je na tom budova Vlastivědného muzea čp. 174, taktéž objekt bez jmenovité památkové ochrany, která prochází kompletní a dlouhotrvající obnovou včetně dostavby výstavního pavilonu. Zde bylo v úzké spolupráci se zástupci ÚOP SČ na základě historických fotografií navrženo pro celý plášť nové plastické členění, neboť původní fasády byly v 70. letech 20. století zničeny a nahrazeny tvrdou stříkanou omítkou. Bohužel realizaci prováděli zjevně nezkušení a nepoučení dělníci bez kvalifikovaného vedení, což vedlo ke zkomoleným profilacím i zcela chybným detailům. Další akce lze nicméně považovat za vydařené. Pove-



Sadská (správní obvod obce Nymburk), zvonice: a – fasáda zvonice byla již z minulosti z velké části opatřena tvrdými cementovými omítkami. Zejména hlavice pilastrů byly značně zkomolené; b – přestože plnohodnotná rehabilitace fasády byla limitovaná omezenými finančními prostředky obce coby vlastníka, považujeme obnovu zvonice v rámci daných možností za úspěšnou. Výrazná červeno-růžová barevnost byla nahrazena okrovo-smetanovou, a to na základě výsledků restaurátorského průzkumu (foto B. Schmidová).

dené jsou také práce uskutečněné na jmenovitých kulturních památkách v MPZ Nymburk. Patří mezi ně dokončení statického zajištění a opravy úseku *hradební zdi*, která je součástí soukromého domu čp. 342. Úspěšná byla také oprava elektroinstalace a realizace nového osvětlení v *kapli sv. Jana Nepomuckého*, a to i přesto, že k ní došlo zcela nekonceptně až po dokončení obnovy vnitřních omítek a dekorativní výmalby. Kaple je ve vlastnictví města Nymburk stejně jako nejznámější a nejexponovanější úsek hradeb u slepého ramene řeky Labe. Také zde proběhla další etapa průběžné údržby, a to opravou střechy na třetí *hradební věži*. V závěru roku pak byla zahájena oprava střechy věže *kostela sv. Jiljí*.



Poděbrady, (správní obvod obce Poděbrady), kostel Nanebevzetí Panny Marie: a, b – pohled do presbytáře před a po obnově omítek a restaurování šablonkové výmalby. Omítky v presbytáři i v lodi byly bohužel ve velkém rozsahu odtrženy od podkladu, a byly proto odstraněny a nahrazeny novými. Dekorativní výmalba v rozsahu soklu byla obnovena formou rekonstrukce, přičemž došlo k mírné korekci odstínů dle nálezů starších vrstev. Taktéž byl oproti stavu před opravou doplněn spodní monochromní pás (foto B. Schmidová).

Mimo MPZ Nymburk převážně pokračovaly opravy na týchž stavbách jako v předešlém roce. Výjimku tvoří bývalá *obecní škola v Rožďalovicích*, vcelku nenápadná, přesto v mnoha ohledech pozoruhodná stavba ve vlastnictví obce. Prostřednictvím zkušené firmy zde byla realizována kvalitní oprava fasády. V budově *rožďalovického zámku* navázal správce místního domova pro seniory na loňskou opravu otopného systému a nechal provést kompletní obnovu vnějších okenních a dveřních výplní. Z části se jednalo o repase, z části o výměnu za nové výplně. Akce proběhla v úzké spolupráci se zástupci památkové péče a navzdory řadě kompromisů ji lze hodnotit pozitivně. Na kostele sv. *Václava v Žitovicích* pokračovala náročná oprava střechy podpořená z dotačního programu PZAD Ministerstva kultury ČR, a to opět ve vysokém řemeslném standardu. V nedalekém *Bošíně*, který je zároveň vesnickou památkovou rezervací, byly díky dotačním programům MK ČR provedeny dílčí opravné práce na obou kostelech. Katolický *kostel Nanebevzetí Panny Marie* se dočkal repase žaluziových oken ve věži, čímž byla završena obnova všech vnějších výplní. Na *evangelickém kostele* byla dokončena loni započatá obnova omítek a repase výplní v rozsahu presbytáře. Tato akce bohužel vyvolala značné rozpaky, neboť i zde zhotovitel svěřil obnovu plastického členění nezkušeným a nepoučeným dělníkům, kteří nebyli schopni i přes opakované výtky zástupců památkové péče a projektanta vytáhnout profilace v odpovídající kvalitě. Na *faře čp. 9 v Křinci*, jež je v soukromém vlastnictví, byla v rámci obnovy interiéru zjištěna vážná statická porucha způsobená přetížením stropu nevhodně umístěnou stěnou v patře. Tato historic-



Poděbrady (správní obvod obce Poděbrady), Gymnázium Jiřího z Poděbrad, vstupní dveře před repasí byly svěšené, netěsnící s mnoha defekty a opotřebovanou okopovou lištou (foto H. Řepková).

ká konstrukční chyba si vyžádala specifické statické řešení, jež vedle minimalizace zásahů do historických konstrukcí zohlednilo také optickou čistotu prostoru. Návrhu i realizace se ujal Ing. Fantyš a i přes počáteční výhrady zástupců památkové péče se zvolená metoda vyvěšení stěny pomocí diagonálních táhel, zapuštěných těsně pod omítku a kotvených do konstrukce v úrovni krovu, zdá být vhodně zvolenou a přiměřenou dané situaci. Poslední velkou akcí na území ORP Nymburk byla celková obnova vnějšího pláště objektu *zvonice v obci Sadská*. Vlastníkem této barokní památky je obec, která se po opakovaném neúspěchu v žádosti o státní finanční podporu rozhodla akci zafinancovat pouze z vlastních zdrojů. Právě omezené finanční prostředky vedly k určitým kompromisům ve způsobu obnovy plastické výzdoby. I přesto lze průběh akce a spolupráci všech dotčených stran hodnotit pozitivně. Výsledkem je důstojná prezentace cenné kulturní památky v samém centru města Sadská.

Ing. arch. Barbora Schmidová

Správní obvod obce Poděbrady

Agenda na území ORP Poděbrady probíhala v roce 2023 v duchu let předešlých. Naprostá většina akcí se týkala rozsáhlé *městské památkové zóny Poděbrady*, v rámci níž byla opět projednávána a realizována široká škála prací od běžné údržby, přes úpravy restauračních předzahrádek, po rozsáhlé přestavby i demolice. Dříve nastolené trendy, mezi něž patří maximalizace využitelné plochy objektů, demolice stávajících budov za účelem výstavby nových, instalace fotovoltaických zařízení



Poděbrady (správní obvod obce Poděbrady), Nymburské předměstí, agenda nových elektrorozvodných a přípojkových skříní v oplocení vilových čtvrtí. Elektroskříně se z fasád domů přesouvají pro snazší přístupnost do oplocení, časté je devastující a rušivé vyřezávání plotů. Někdy pomůže zakomponování do nově vystavěných pilířů oplocení: a – dosud relativně citlivě zakomponováno do sdruženého staršího a mladšího pilíře oplocení sousedních nemovitostí; b – rušivější přístavba k oplocení, sjednoceno nátěrem cihelné zidky, pilíře a přístavby; c – vlevo rušivý zásah – elektro v oplocení, plyn za plotem, vpravo vhodnější zakomponování elektroskříní do přezděného pilíře. Fotografie jsou z průzkumu před vydáním rozhodnutí památkové péče. Ten se uskutečnil díky skvělé spolupráci s referentkou (foto H. Řepková).





f



g

Poděbrady (správní obvod obce Poděbrady), Nymburské předměstí, agenda nových elektrorozvodných a přípojkových skříní ve fasádách domů. Na snímcích jsou patrné nevhodné zásahy, nové normy požadují zlepšit přístupnost a instalovat skříně ještě výš. V MPZ jsou s ohledem na kvalitu architektury „vstřícně“ navrhovány elektroskříně často do stejných pozic, avšak bez snahy odstranit předchozí poškození: a – neúspěšná snaha o nerušivé zapojení elektroskříní do fasády. Barevné sjednocení nedokáže zachránit rozdílné výšky, nešvarem je neuvedení narušených povrchů (omítek, soklů) do původního stavu; b – omítka kolem dvířek barevně neruší, ale není přizpůsobena charakteru břizolitové omítky, poškozený sokl není uveden do původního stavu; c, d – náměstí T. G. Masaryka, instalaci skříní je narušen sokl i omítka; e – dobrý příklad, kdy je sokl uveden do původního stavu, hladká dvířka v omítce se strukturou vlnovky alespoň barevně sjednocena, soklová římsa přezděná v místě zásahu ruší odlišným odstínem; f, g – příklady řemeslně dobře zvládnutého, a tedy nerušivého osazení elektroskříní do obkladu soklu (foto H. Řepková).

či plošné přesouvání přípojkových skříní do oplocení, nadále trvají. Jde o záměry, které jsou z pohledu památkové péče značně problematické, často jsou dokonce v přímém rozporu s ní, a kterým se bohužel stále nedaří plně čelit, mj. z důvodu nesouladu v názorech pracovníků ÚOP SČ a výkonného referenta památkové péče, a to často právě v těch nejvíce složitých a kontroverzních případech. Jednou z nejvýznamnějších akcí v roce 2023 bylo dokončení celkové obnovy interiéru jmenovité kulturní památky *kostela Nanebevzetí Panny Marie*, zvaného Havířský. Tato drobná regotizovaná sakrální stavba je v majetku města Poděbrady a nachází se v předpolí inundčního mostu mimo historické jádro města. Obnova interiéru navázala po několika letech na opravu pláště, a kromě opravy degradovaných soklových omítek zahrnovala především restaurování dekorativní šablonové výmalby na stěnách i klenbě, pocházející z blíže neurčeného období ve 20. století. Obnovu provázely četné diskuze mezi zástupci ÚOP SČ a zhotovitelem, nejvíce ohledně nových omítkových materiálů, které dle pracovníků středočeského pracoviště nebyly v souladu s dochovanými historickými materiály a technologiemi, přesto byly zhotovitelem použity. Prefabrikované omítkové směsi jsou obecně jedním z velkých témat, která jdou ruku v ruce s všeobecnou celkovou proměnou stavebnictví, a tedy i se způsobem obnovy památek. Drobnou a pro běžného návštěvníka Poděbrad neviditelnou akcí, kterou však považujeme za vydařenou, je realizace dřevěného altánu v *zahradě proboštství*. Klenuté přízemí památkově chráněného barokního *měšťanského domu* čp. 37 na Jiřího náměstí získalo novou náplň, pekařství nahradila firemní prodejna mobilních telefonů. Interiéry byly očistěny od druhotných úprav, nevhodné kovové okapnice dřevěných výloh však nebyly nahrazeny dřevěnými. *Gymnázium Jiřího z Poděbrad* s neobarokními fasádami nechalo repasovat bohatě zdobené vstupní dveře s kovanými mřížemi na skleněné výplni křídel i srpkovitým nadsvětlíku.

V archeologické rezervaci *Libice nad Cidlinou* a v jejím ochranném pásmu probíhala drobná agenda výměny oken, střešní krytiny a zateplování fasád. V sousedství radnice probíhá novostavba na místě odstraněného domu, jehož průčelí bude vytvořeno s využitím dochovaných historických fotografií. Agenda přestaveb a novostaveb je příznačná také pro *Vlkov pod Oškobrhem* s archeologickými stopami hradiště.

Ing. arch. Barbora Schmidová, Ing. arch. Hana Řepková

Správní obvod obce Lysá nad Labem

V letošním roce byla dokončena oprava *jižního portiku* severního křídla *zámku v Lysé nad Labem*. Portikus, v přízemí otevřený oblouky, byl přístavbou pro pohodlné vystupování a nastupování panstva z kočáru a pochází ze sedmdesátých let 18. století, kdy byl hradní příkop již zasypán. Jeho terasa v patře je opatřena kamenným zábradlím s pletencovými výplněmi mezi pilíři. V rámci přípravných prací byly zhotoveny šablony pro opravu římsy tak, aby rozměry a tvar kopírovaly stávající stav. Byl demontován dešťový systém a oplechování a odstraněno uvolněné a poškozené zdivo a omítka. Na terase byla odstraněna stávající novodobá dlažba, provedena nová izolace, betonová mazanina a na ni položena nasucho nová dlažba na terče. Omítky vnějšího průčelí byly lokálně opraveny za pomoci šablon a finálně opatřeny fasádním nátěrem ve stávající kombinaci dvou barev, tedy lomené bílé a světle žluté. Kamenné zábradlí bylo zajištěno a ošetřeno dle schváleného restaurátorského průzkumu a záměru. V severním křídle zámku bylo letos také pokračováno ve výměně stávajících okenních výplní z poslední třetiny 20. století za nové dřevěné, dle nastavené a schválené formy. Na *staré radnici* čp. 23 v *Lysé nad Labem* byla dokončena obnova vnějšího pláště restaurováním kamenných prvků, které zahrnovaly obkladové desky pilířů jižního podloubí, kamenný vstupní portál a kamenné stojky



Lysá nad Labem (správní obvod obce Lysá nad Labem), zámek, pohled na jižní průčelí severního křídla s obnoveným portikem a novými okny a dveřmi v prvním a druhém patře (foto E. Zápalková).

vjezdové brány. Na základě průzkumu bylo provedeno snížení obsahu vodorozpuštěných solí pomocí zábalu z celulózy, písku a kaolínu, extrémně degradovaná místa byla prekonzolidována zpevňovacím prostředkem na bázi organokřemičitanů. Prvky byly zbaveny nečistot a biologického napadení, zčernalá místa dočištěna chemicky nebo mikropískováním. Praskliny byly ošetřeny injektážní směsí z hydraulickými vápennými pojivy, byly odstraněny cementové tmely a defekty a místa se ztrátou materiálu vyplněny tmelem na minerální bázi. Místa s velkým úbytkem hmoty byla doplněna kamenickou náhradou, svými vlastnostmi odpovídajícími originálnímu kameni. Spárování bude provedeno měkkou a prodyšnou vápenocementovou hmotou, na závěr byla provedena lokální barevná retuš a hydrofobizace exponovaných částí. V rámci celkové rekonstrukce kubistické *Beniesovy vily* čp. 147 v *Lysé nad Labem-Litoli* byly zahájeny práce v suterénu a ve dvou technických prostorách, přístupných ze střechy. V suterénu byly zajištěny hodnotné teracové podlahy a kubistické dveřní obložky a následně odstraněny všechny dožilé technologie, betonové podlahy a soklové omítky. V technických prostorách, sloužících pro zachyt dešťové vody, byly obnoveny původní technické prvky jako nádrže a rozvody. V obci *Prerov nad Labem* byla opravena malá *kaple sv. Vojtěcha*, která dle legendy stojí v místě, kde měl u pramene uhasit žízeň sv. Vojtěch při cestě z Libice nad Cidlinou do Prahy. Této stavbě z roku 1848 byla zkontrolována funkčnost olověného zakrytí horní části, omítky byla opravena s respektem k architektonickému členění za použití vápenné omítky, vlasové trhliny byly proškrábnuty, vyplněny a roztočeny hladítkem. Cihelné tvarovky na parapetu niky byly mechanicky očištěny vodou s biocidním přípravkem a jejich patina ponechána. V rámci rehabilitace původně nižší hladiny vody v nádrži za pramenem byl obnoven průleh terénu, břehy zpevněny skládaným kamenem, dno sanováno kamenivem. Průčelní zídka se šachtou pramene byla opravena kamennými kvádry na vápennou maltu,

Mgr. Eva Zápalková

Okres Praha-východ

Správní obvod obce Brandýs nad Labem – Stará Boleslav

V městské památkové zóně *Brandýs nad Labem* byly v roce 2023 prováděny drobné opravy a stavební úpravy spočívající ve výměně oken, krytiny a v označení provozoven, četné byly žádosti o instalaci fotovoltaických panelů. Jedinou zapsanou kulturní památkou v *Zárybech* je *secesní venkovská škola*. Přestože na plánovanou výměnu oken a jejich návrat do původní podoby se nepodařilo získat dotaci, a fasáda tak dál zůstává poznamenaná prvorepublikovými úpravami, vedení školy i obce trvalo na navýšení kapacity školy o půdní vestavbu. Tu se podařilo realizovat kompromisním způsobem, střešní okna se uplatňují jen v omezeném rozsahu. Okna ve střeše uličního průčelí jsou z velké části pohledově skryta za zvlněnou atikou. Přes změnu využití podkrovní na učebny se podařilo zachovat původní zúžené schodiště na půdu se zábradlím i brankou zdobenou rostlinnými motivy.

Ing. arch. Hana Řepková

Na území *MPZ Brandýs nad Labem* a *MPZ Stará Boleslav* probíhaly v druhé polovině roku 2023 běžné stavební práce v menším i větším rozsahu, zejména pak realizace výměn střešní krytiny, obnov fasád a výměny okenních výplní. V budově děkanství čp. 24 byla opravena vnitřní okna a vyměněna vnější dožilá okna za nová, která byla provedena jako upravené repliky vnitřních oken. Došlo též k úpravě interiéru bytu faráře v 2. NP a byla projednána úprava kanceláři v přízemí. Děkanství představuje z velké části autenticky zachovanou barokní stavbu, kterou v roce 1773 nechal postavit děkan Th. Kristián Jan Buta.

Mezi akce obnovy církevních kulturních památek na území *ORP Brandýs nad Labem* a *Stará Boleslav* patřilo *zahájení opravy krovu a střešního pláště na kostele sv. Jakuba Většího v Zápech*. Tato akce byla financována z PZAD. Kostel v Zápech

je jednododní barokní stavba z poloviny 18. století a byl postaven podle návrhu Kiliána Ignáce Dientzenhofera. Pokračovala též oprava střechy kostela sv. Václava v *Nehvizdech* financovaná z programu podpory obnovy kulturních památek prostřednictvím ORP.

Proběhla též *adaptace někdejší hospodářské budovy tvrze v Čelákovících* pro účely muzea. Bylo zde vytvořeno info-centrum, výstavní prostory a kanceláře. Jednalo se o I. etapu rekonstrukce městského muzea. Následovat bude II. etapa rekonstrukce, která se bude týkat někdejší hlavní budovy tvrze. Objekt tvrze má starou gotickou část a navazující mladší renesanční přístavbu. Dnešní podobu získala tvrz při rozsáhlé rekonstrukci v 70. a 80. letech 20. století a v současnosti je využívána pro muzejní účely.

Ing. Markéta Gottwaldová

V roce 2023 probíhaly úspěšně tři významné akce v areálu zámku v *Brandýse nad Labem*, podpořené z IROP. Dočkončena byla, v roce 2022 zahájená obnova tzv. Plantáže na předzámčí, spočívající v obnově cestní sítě, naznačení půdorysů a maket zaniklých budov předzámčí a v nové výsadbě. Došlo k novému osazení a zprovoznění restaurované kamenné kašny a osazeny byly herní prvky. Na první etapu prací realizovanou v roce 2022 navázala i obnova dvoukřídlého skleníku, stojícího v zahradě před východní polovinou průčelí čelního jihozápadního křídla. Skleník, ze kterého se dochovalo obvodové zdivo, vznikl na konci 19. století s využitím zdiva renesančních a barokních kuchyní. Opraveno bylo obvodové zdivo s korunou krytou pískovcovými deskami, obnoveny a doplněny omítky a osazeny nové dveřní výplně. Na korunu byla osazena zeleně natřená nýtovaná ocelová konstrukce nové skleně-



a



b



c

Záryby (správní obvod obce Brandýs nad Labem – Stará Boleslav), secesní venkovská škola po dokončení půdní vestavby: a – škola se dvěma plně prosvětlenými podkrovními učebnami; b – pás oken v průčelí se podařilo skrýt za zvlněnou atiku; c – uzamykatelný vstup ke schodům na půdu zdobí interiér školy i po zprovoznění půdní vestavby (foto H. Řepková).



Zápy (správní obvod obce Brandýs nad Labem – Stará Boleslav), kostel sv. Jakuba většího. Započala obnova krovu a výměna střešního pláště při západním štítě nad hlavní lodí. Oprava probíhá dle schválené projektové dokumentace, a to běžným způsobem pomocí ocelových svorníků i pomocí dřevěných spojů (foto M. Gottwaldová).

né střechy s větracím systémem. V interiéru s dřevěnou prkennou podlahou s kovanými hřebíky se uplatňují analyticky naznačené barokní a renesanční konstrukce s restaurovaným zbytkem sgrafita. Třetí akce probíhala v zahradě, kde po delší přípravě došlo k celkové opravě a statickému zajištění dlouhé jihovýchodní ohradní zdi. Korunu zdi, jejíž trhlíny byly zajištěny heli systémem a vykloněné části novými opěráky, pokryly ostře pálené cihly. Povrch zdi byl oboustranně opatřen ostře hozenou omítkou. Významnou součástí akce byla kvalitní obnova architektonického členění vrcholně barokní portálové niky, navazující na jednu z os zahrady a dlouho zazděné tzv. Leopoldovy brány z roku 1676. Opraveny a doplněny omítky na architektonickém rámování brány, restaurován portál, do kterého byla osazena mřížová vrata.

V *Měšicích* proběhla úspěšně podstatná část obnovy úseku ha-ha zdi, která tvoří část západního ohrazení parku. Na dochované části základového a spodního zdiva, za obnoveným příkopem, bylo vyzděno nové kamenné zdivo. Zeď opatřena dřevem zatočenou omítkou, korunu kryjí ostře pálené cihly. Obnovená zeď je pozoruhodnou ukázkou varianty v Čechách poměrně vzácného typu ohrazení zámeckého parku.

V areálu horního zámku v *Panenských Břežanech* došlo k zahájení realizace obnovy zámeckého parku, zejména jeho vodních prvků. Především byla realizována obnova betonových konstrukcí vodního kanálu, zahájena obnova bazénu s přilehlými altánky a obnoveny štukové architektonické členění ohradní zdi, oddělující park od zámku. Práce pokračují i v roce 2024.

V *Drastech* pokračovala proměna hospodářského dvora v klášter karmelitek. V dobré kvalitě byly dokončeny fasády bývalých stájí se sýpkou, nyní hlavního křídla konventu a probíhaly úpravy interiéru. Vyrostly další křídla konventu včetně kostela.

Ing. Jan Žižka



Nehvizdy (správní obvod obce Brandýs nad Labem – Stará Boleslav), kostel sv. Václava. Pokračuje obnova krovu a výměna střešní krytiny nad hlavní lodí směrem od západu (foto M. Gottwaldová).



a



b



c

Čelákovice (správní obvod obce Brandýs nad Labem – Stará Boleslav), fara, obnova vnitřních prostor: a – obnovená kamenná dlažba komory; b – tradiční nátěr dveřních závěsů vnitřních dveří; c – nátěr nebyl zopakován na vchodových dveřích, tradiční dlažby a nátěr ruší nevhodně zvolená patina kování, kterou schválil orgán památkové péče (foto H. Řepková).

I nadále pokračovala celková oprava KP *městského domu čp. 98 na náměstí v Brandýse nad Labem*. Původ objektu je renesanční, v pramenech je dům zmiňován od poloviny 16. století. V průběhu staletí prošel opakovanými úpravami, dále byl přinejmenším dvakrát zasažen požáry, a to kolem roku 1617 a v roce 1775, a zřejmě byl poškozen i během třicetileté války. Poslední velkou úpravou prošel dům v roce 1878, kdy vzniklo nynější členění hlavní fasády a také byla vyměněna vysoká mansardová střecha se šindelovou krytinou za sedlovou s bobrovkami. V roce 2023 byla velmi zdařile rehabilitována hlavní fasáda směrem do náměstí, byla jí navracena podoba z konce 19. století. Obnoveny byly veškeré štukové prvky a články ve vysoké řemeslné kvalitě. Vše bylo provedeno ve vápenné technologii, barva nátěru byla zvolena dle stratigrafického průzkumu. Půlkruhově zakončený portál průjezdu byl restaurován. Kladný dojem z celé fasády směrem do náměstí dotváří kopie okenních výplní. Velmi pozitivní je ochota vlastníka zachovat, zakonzervovat, popř. restaurovat nově objevené stavební prvky např. zbytek okenního rámu, který se objevil po odstranění dodatečně zazděné niky, zbytky topinek, pod úrovní stávající podlahy, vybírací otvory a další. Veškeré nové skutečnosti byly a jsou konzultovány při pravidelných kontrolních dnech a je zde patrná pozitivní spolupráce všech zúčastněných stran.

Ing. arch. Andrea Musilová

Správní obvod obce Říčany

Na území ORP Říčany byla dokončena oprava fasád *kostela sv. Petra a Pavla v Říčanech*, která byla zahájena v roce 2021. Bylo třeba opravit dílenské prvky i tažené články z obnovy v roce 2000–2001. Akce byla tak jako při předchozí etapě fi-



Brandýs nad Labem (správní obvod Brandýs nad Labem – Stará Boleslav), areál zámku, pohled na obnovený dvoukřídlý skleník. Do obnovy skleníku se zde dochovalo pouze narušené obvodové zdivo se zbytky omítek (foto J. Žižka).



a



b

Svatbín (správní obvod obce Říčany): a – zvonička před opravou; b – zvonička po obnově (foto J. Černochová).

nančně podpořena z Programu Podpory obnovy KP prostřednictvím ORP. V *Kostelci u Křížků* probíhala obnova střešního pláště *márnice na židovském hřbitově*. V souvislosti s opravou bylo nutné částečně přezdít štítový průčelí, které byly díky narušenému cihelnému zdivu v havarijním stavu, opravu si vyžádala i korunní římsa. Krov byl opraven lokálně a přeložena a doplněna byla stávající krytina. Oprava proběhla za přispění Havarijního programu MK ČR. Kompletně obnovena byla také zvonička na návsi ve *Svatbíně*. Zvonička byla staticky narušená kořenovým systémem přilehlých stromů a také poškozena úderem blesku, při kterém byla utržena část korunní římsy i se střešinou a poškozen byl záklenek otvoru zvonového patra. Zvonička byla po novodobé opravě s cementovými omítkami a nevhodným fasádním nátěrem. Po opravě a doplnění zdiva



a

a krytiny byly nahrazeny tvrdé omítky za vápenné jednovrstvé, lehce korigována byla profilace říms a fasády byly natřeny vápenným nátěrem. Také v interiéru byly opraveny omítky, poškozené zejména ve spodní partii a betonová podlaha byla nahrazena cihelnou dlažbou.

V *Kostelci nad Černými lesy* stavební aktivita probíhala zejména u nemovitostí na území *městské památkové zóny*, z proběhlých akcí byla jednou z nejzdařilejších obnova fasády domu s volutovým štítem čp. 108, kdy byla rehabilitována barokní fasáda. Na území *městské památkové zóny* v Kostelci nad Černými lesy se poměrně velká aktivita odehrávala také v projektové přípravě větších i menších záměrů jednotlivých nemovitostí i veřejných prostorů. Jednou z největších takových akcí byla příprava úpravy veřejného prostranství v centru města a v bývalém hospodářském areálu zámku, nebo obnova zádlahy ulic v severní části města. Na území *ochranného pásma ve Stříbrné Skalici* byla dokončena rekonstrukce hlavní komunikace (ul. Pražská a ul. Sázavská), kdy se v centrální části *Stříbrné Skalice*, podařilo nahradit stávající betonové dlažby i asfaltové povrchy chodníků za kamenné dlažby z odseků. Pokračovala také oprava objektu bývalé *fary* čp. 1, na objektu čp. 137 pak pokračovala postupná obnova původních obdélných okenních otvorů a osazování dřevěných oken s adekvátním členěním. Pozitivním zásahem v rámci ochranného pásma je i výměna oken čp. 137, respektive obnova původních převýšených okenních otvorů a jejich osazení adekvátními dřevěnými výplněmi, úspěšně dokončena byla také oprava prvorepublikové fasády čp. 53. Stavební aktivita na území *městské památkové zóny Ondřejov a ochranných pásem Kostelec nad Černými lesy, Svatbín a Konojedy* byla drobnějšího charakteru a týkala se zejména fasád, oken a střeš.

Mgr. Jindřiška Černochová



b

Kostelec u Křížků (správní obvod obce Říčany), židovský hřbitov: a – objekt márnice před opravou střešní a štítů; b – márnice po opravě (foto J. Černochová).

Okres Praha-západ

Správní obvod obce Černošice

I v roce 2023 pokračovaly záchranné práce v areálu bývalé *Nové hospody v Tursku*. Osazena byla další část oken do hospodářské části. Okna jsou identická s okny na hlavním objektu hospody (dotace z PZAD). Z PZAD byla i v tomto roce podporována další fáze obnovy krovu lodě *kostela sv. Martina v Tursku* (dotace HP). Práce se tentokrát týkaly oprav věže – krov, navrácení měděné krytiny. Věž je zastřešena cibulovou bání s lucernou, jejíž menší cibule vrcholí makovicí a kotvicovým křížem. Zde již řadu let práce probíhají velmi kvalitně a zdařile.

V rámci *areálu zámku Roztoky* pokračovala projekční příprava revitalizace zámeckého parku, dvora a vodního příkopu, včetně umístění historického dřevěného altánu, restaurování soch a přístavby západního křídla hospodářského zázemí. Na zámku v *Hradištku* proběhly drobné udržovací práce zámeckého parku a začala obnova kamenných ohradních zdí. Projekčně se začala připravovat obnova kaplí a hlavní vstupní brány. Na území MPZ města *Jílové u Prahy* probíhaly převážně udržovací a drobné práce na domech. Městské domy, jako bývalá záložna a část radnice se dočkaly nového střešního pláště. Zajímavou přípravnou projekční činností je plánovaná kompletní rekonstrukce budovy bývalé šmelcovny, které navazuje na samotnou radnici a tvoří výrazný objekt na náměstí a v MPZ Velká část agendy, stejně jako na jiných územích se týkala umístění FTV.

V rámci celkové obnovy poutní cesty z Prahy (Strahova) do Hájků, který vznikl v letech 1720–1722, byly opraveny poslední *výklenkové kapličky*. Kapličky poutní cesty jsou nyní barevně a celkovým výrazem sjednoceny v celém úseku Středočeského kraje.

V *Hostivici* byla dokončena rehabilitace vnitřních prostor zámku, který je v současné době využíván jako radnice. Areál zámku v Hostivici zahrnuje zámek, zámeckou kapli, sýpku (panský dům) a tři křídla hospodářského dvora. Jádrem stávajícího zámku je (novo)stavba panského sídla z let 1689–1697 pro Johana Eusébie Barboru, hraběnku Caretto-Millesimo, tehdejší majitelku tachlovického panství. Cílem úprav bylo rehabilitovat vybrané prostory. Současně došlo k odvlhčení zdiva, které bylo vlhkostí v rozsahu 1. NP poměrně významně zasaženo. Stavební práce se týkaly převážně novodobých částí a historické budovy zámku, která slouží jako radnice. Přesto byly použity tradiční materiály, technologie, profilace článků a prvků a barevnosti, a proto byly tyto skutečnosti prověřeny na fyzických vzorcích. Projekčně byla konzultována rehabilitace historických fasád zámecké budovy dle dobových podkladů a podobné ikonografie a nově restaurovaného zámku v Kácově.

V *Tachlovicích* byl opraven vnější plášť orientovaného *kostela sv. Jakuba Staršího*. Jde o zpodílněnou centrálu s oktagonální hlavní lodí, na kterou z východu navazuje polygonální presbytář a nižší čtvercová sakristie, ze západu pak čtvercová předsíň s věží. Vnější průčelí kostela jsou opatřena hlavní vysazenou profilovanou římsou a soklem a kromě presbytáře též lizénovými rámci, západní průčelí má zaoblená nároží a na to reagují i úseky volutových štítků mezi věží a hlavní římsou. Toto tektonické členění se odrazilo v dvoubarevném pojetí fasády. Restaurován byl i erb Anny Marie Františky velkovévodkyně toskánské na průčelí kostela nad vstupem. Je to v podstatě erb sasko-lauenburský, tedy její erb za svobodna, jako princezny Sasko-Lauenburské. Užívala jej po definitivním rozchodu s manželem, velkovévodou toskánským Gastonem „Medicejským“ (dotace z ORP). Z dotace ORP též byla spolufinancována další etapa opravy *kostela sv. Jana Nepomuckého ve Štěchovicích*, významného sakrálního díla od architekta Kamila Hilberta z první třetiny 20. století. Tentokrát se opravova-



Hradištko (správní obvod Praha-západ), oprava kamenné ohradní zdi (foto A. Musilová).



Tachlovice (správní obvod Praha-západ), kostel sv. Jakuba Staršího, erb Anny Marie Františky velkovévodkyně toskánské na průčelí kostela: a – před obnovou; b – po obnově (foto A. Musilová)

lo jižní průčelí. Příspěvek byl poskytnut i na opravu ohradní zdi *kostela P. Marie v Holubicích*, která vymezuje plochu bývalého hřbitova a je vyvýšena nad okolní terén. Je zděná ze smíšeného zdiva a krytá pískovcovými plotnami.

Ve *františkánském klášteře v Hájků* proběhla další etapa obnovy dvorního průčelí západního křídla, práce zahrnovaly opravu fasády s architektonickým členěním, repasování vnitřních okenních výplní a osazení replik vnějších okenních výplní, součástí je i oprava oplechování a restaurování dvou soch. Veškeré práce byly provedeny ve vysoké kvalitě dle etap dřívějších.

Ing. arch. Andrea Musilová



Horoměřice (správní obvod Praha západ), oprava barokního krovu a střešního pláště záměcku: a – celkový pohled na střechu z bobrovek; b – oplechování věžičky; c – práce v krovu (foto A. Musilová).

Správní obvod obce Dobříš

Na území ORP Dobříš proběhl největší počet stavebních aktivit v *Novém Kníně*, původním významném královském městě Zlatých hor, jehož osídlení je již připomínáno z dob Keltů. Vedení města dlouhodobě znepokojuje vzhled veřejného prostoru v historickém jádru MPZ a dopravní zatížení lichoběžně svažitého náměstí Jiřího z Poděbrad vytyčeného nejpozději v 1. třetině 14. století. Stará cesta procházející náměstím se časem proměnila v nepřehlednou zatáčku komunikace III. třídy a okolní plochy v parkoviště. V roce 2023 po předchozích konzultacích s NPÚ byl zdárně připraven architektonický návrh revitalizace náměstí, v řešení je dále dostavba proluky na západní straně. V MPZ dále probíhaly drobné stavební akce jako například výměna krytiny čp. 58 za nové režné bobrovky nebo přístavba výtahu u polikliniky. Nadále rostoucímu počtu stavebních úprav prováděných jak v rozporu s předloženými projektovými dokumentacemi, tak bez vydaného závazného stanoviska graduje černá stavba postavená na místě nezákonně zdemolovaného domečku čp. 120. Na škodu ochrany kulturního dědictví je zrušení návrhu regulačního plánu vedením města.

Nad údolím řeky Kocáby v protipólu sídelního celku Nového Knína se nachází v dominantní poloze část města s názvem Starý Knín, jehož centrem je dnes téměř nevyužívaný a opuštěný hospodářský dvůr rytířského řádu křížovníků s červenou hvězdou. V přízemí fary, která je součástí dvora, po předchozí likvidaci dřevomorky nákladnou mikrovlnnou metodou další práce v roce 2023 nepokračovaly. Potěšující však byl řemeslně kvalitně provedený nátěr a drobná oprava střechy báně na věži staroknínského kostela sv. Františka Serafinského. Následovat měla obdobná údržba sanktusníkové věžičky, avšak po zjištění rozsáhlého napadení dřevokazným hmyzem bylo vlastníkem zadáno zpracování dokumentace na její sejmutí a nahrazení replikou. Původní dřevěná konstrukce má autentickou hodnotu, kterou ani věrná replika nenahradí, proto před zahájením akce byla NPÚ požadována na místě důkladná prohlídka, kterou nebylo zatím možné realizovat kvůli úkrytu kolonie netopýrů.

Významnou akcí byla dlouho očekávaná výměna krytiny na křížovníckém kostele Nanebevzetí Panny Marie v Boroticích, stavby gotického původu (zřejmě 2. polovina 13. století), která navazovala na předchozí etapu obnovy vnějšího pláště presby-



Borotice (správní obvod Dobříš), kostel Nanebevzetí Panny Marie, řemeslně kvalitní realizace výměny střešní krytiny na lodi jako další etapa postupné obnovy vnějšího pláště kostela (foto D. Hofreiterová).



Hřímězdice (správní obvod Dobříš), kostel sv. Anny: odhalení části kamenného ostění dodatečně zazděného obdélného otvoru při finální etapě obnovy obvodového pláště, v levém rohu detail (foto D. Hofreiterová).

táře. Na lodi se na nové latě pokládaly pálené bobrovky v korunové vazbě, hřebenače byly uloženy do pokrývačské malty a nezapomnělo se na provětrávací pultový vikýř. Uskutečněné práce byly ukázkou kvalitního řemeslného provedení. Oba uvedené kostely však výrazně trpí vzlínající vlhkostí z venku zjevným opadáváním omítky a degradací zdiva, v interiéru na stěnách se tvoří vlhké skvrny s nechvalným nádechem zelené, což vyžaduje neodkladné řešení.

Kostel sv. Anny v Hřímězdicích, jednolodní stavba přestavěná ze zámecké kaple ve stylu jednoduchého pozdního baroka roku 1797, prochází od roku 2019 postupnou opravou obvodového pláště. V roce 2023 byly oklepany soklové cementové omítky, pod nimiž byla na východní boční straně odhalena část žulového ostění dodatečně zazděného obdélného otvoru. Následně byla tato partie opatřena vrstvou vápenné staveništní malty utaženou dřevem.

V **POP Dobříš** jako v předchozích letech pokračoval velký zájem o umístění fotovoltaických panelů na střechách rodinných domů. Na jednotlivé žádosti bylo pohlíženo individuálně dle polohy objektu tak, aby fotovoltaické panely nebyly instalovány v pohledových liniích kulturních památek a nerušily panoramata chráněného území. Město prokázalo nebývalé pochopení při řešení nečekaných změn v rámci přemístění originálů soch sv. Judy Tadeáše a sv. Linharta do kostelíku *Povyšení sv. Kříže*, jenž získal dnešní podobu empírovou úpravou z roku 1807. Před přesunem soch bylo nezbytné provést zpevnění ploch na epištolní a evangelijní straně lodi. Znepokojující stav se prohlubuje u památkově chráněného oplocení s brankou ve stylu rondokubismu před vilou správce bývalého dobříšského panství čp. 262 v ulici Na Ovčíně. Vila památkově hodnotná z důvodu nezájmu vlastníků procházela cíle-



a

*Příčovy (správní obvod obce Sedlčany), zámek:
a – objekt před zahájením opravy zastřešení;
b – průběh náročné opravy krovu;
c – zámek po opravě zastřešení a obnově zaniklé věžičky
(foto J. Černochovej).*



b



c



Dobříš (správní obvod Dobříš), chátrající památkově chráněné oplocení s bránou, jehož existence je ohrožena (foto D. Hofreiterová).

nou devastací, až byla v loňském roce kompletně zbourána. Odklad zahájení záchranné akce oplocení a branky znamená závažné ohrožení existence kulturní památky.

Je na místě poděkovat všem, kteří se podíleli na památkově příkladné záchraně nebo obnově objektů a výkonnému orgánu za spolupráci.

Ing. Dita Hofreiterová

Zámek Dobříš

V roce 2023 proběhla výměna oken na zámekském křídle „spisovatelů“, které momentálně slouží jako hotel. Dožilá nefunkční okna z 60. let 20. století byla nahrazena historizujícími okny, typologicky odpovídající stavební etapě z konce 19. století. Realizaci předcházela podrobná projekční příprava a doladění detailů špaletových oken přímo v truhlářské dílně. Konzultována byla výměna dožilé břidlicové krytiny na mansardové střeše zámku a její náhrada opět za krytinu z břidlicových šablon.

Ing. arch. Andrea Musilová

Správní obvod obce Příbram

V Příbrami pokračovaly drobné opravy objektů v ochranném pásmu kostela sv. Jakuba Staršího a ochranném pásmu dolu Ševčiny, dolu Vojtěch a strojovny dolu Anna v Příbrami na Březových Horách. Na místě demolice tří historických domů čp. 104, čp. 105 a čp. 106 v ochranném pásmu kostela sv. Jakuba Staršího byl bez součinnosti s památkovou péčí, ale i bez součinnosti s jakýmkoliv jiným orgánem státní správy vztyčen památník urputného úředníka. Pokračovaly konzultace a byl dokončen projekt týkající se obnovy krovu bývalého Báňského ředitelství, od původního záměru stržení krovu a nahrazení novou konstrukcí město upustilo. Stejně jako

v roce 2022 se počátkem roku velmi intenzivně konzultovala možnost odstranění podhledové skořepiny tzv. malé scény KP kulturního domu od Ing. arch. Hilského na Březových Horách. Ke sporům o skořepinu přibyl také spor o původní okna, která se zachovala v suterénu divadla a originální velkoplošná okna s vnitřním členěním východní stěny foyer. V Březnici byly dokončeny stavební práce obnovy interiéru fary v patře. Počátkem roku 2023 došlo k zastavení provádění neprojednaných prací, při nichž došlo k zásadnímu znehodnocení stropních konstrukcí a povrchových úprav stěn interiéru středního křídla zámku v Tochovicích. I přes zákaz práce pokračovaly až do doby prodeje objektu novému majiteli.

Ing. Markéta Lindauerová

Správní obvod obce Sedlčany

Jednou z nejvýraznějších oprav v roce 2023 na Sedlčansku byla náročná obnova zastřešení zámku v Příčověch. Barokní krov byl dlouhodobou neúdržbou v havarijním stavu a krytinou do objektu zatékalo. Při obnově byl krov opraven protézováním, téměř zaniklá mansardová římsa byla obnovena dle původního stavu a střecha byla opatřena novou krytinou. Na základě historických podkladů pak byla obnovena zaniklá věžička, do které byl osazen nový zvon. Obnova zastřešení byla podpořena ze Středočeského kraje na obnovu památek pro společenské využití a z HF MK. Vedle obnovy zastřešení probíhala také repase nejzachovalejších oken v patře a výměna oken dožilých, tato okna byla vyrobena jako repliky původních. Také na zámku v Osečanech pokračovala celková obnova zámeckého areálu. V roce 2023 práce probíhaly zejména v interiéru



Sedlec-Prčice (správní obvod obce Sedlčany), Prčice, dům čp. 98: a – dům před opravou fasády; b – dům v průběhu dokončování opravy fasády. Barevnost fasády vychází z průzkumu (foto J. Černochovej).

zámku, kdy byly kompletně obnoveny tři místnosti ve druhém patře, práce zahrnovaly i výměnu novodobého betonového stropu za dřevěný s použitím malovaných záklopových prken, druhotně položených v podkroví. V jedné z místností s chybějící podlahou byla položena dřevěná podlaha, součástí těchto prací byla také obnova hliněné mazaniny v konstrukci. Kromě těchto prací byly restaurovány omítky a vstupní výplně dotčených místností. Práce byly podpořeny z fondu PZAD. Na zámku ve Skřýšově rovněž probíhala další etapa celkové obnovy, přičemž i zde se jednalo o opravy v interiéru, zahrnující opravy podlah a omítek, i v tomto případě byla akce podpořena z PZAD. Na zámku v Kosově Hoře pokračovala další etapa opravy sgrafitové fasády. Tato etapa se týkala narušených omí-

tek severního průčelí východního křídla, oprava byla podpořena z Programu Podpory obnovy KP prostřednictvím ORP. V Počepicích u fary byla v souvislosti s výstavbou chodníků vyzděna nová kamenná opěrná zeď, která nahradila předchozí zeď z 2. poloviny 20. století. Na kostele sv. Jana Nepomuckého ve Svatém Janu byly za přispění z Programu Podpory obnovy KP prostřednictvím ORP lokálně opraveny omítky západního průčelí. Lokální oprava omítek a zejména nátěr fasády proběhl i na zvonici v areálu kostela sv. Martina v Sedlčanech.

Na území městské památkové zóny Sedlec-Prčice pokračovala rekonstrukce náměstí 7. května v Sedlci. Chodníky a vjezdy byly zadlážděny z kamene, v kamenné zádlažbě byla obnovena i část náměstí pro autobusové stání. Lokálně nalezená dlažba z divočiny byla použita pro doplnění zádlažby v uceleném prostoru kolem městské studny, která byla rovněž opravena. Za zmínku stojí i zdařilá výměna prvorepublikových špaletových oken čp. 12, které byly nahrazeny replikami, či oprava fasády prvorepublikového domu čp. 16. V Prčici na čp. 98 byla obnovena eklektická fasáda hlavního průčelí „nové úřednické budovy“ zámku, opraven byl i unikátní znak v nároží. Projednávána byla i oprava „staré úřednické budovy“ v areálu zámku v Prčici, kde došlo k rozkrytí části stropu napadeného dřevomorkou, připravena je projekčně obnova objektu, která by měla být realizována v příštích letech. Další stavební akce na území městské památkové zóny Sedlec-Prčice, i ochranných pásem Vysoký Chlumec, Křepence a Radíč byly spíše drobného charakteru a týkaly se zejména výměn oken, oprav střech a fasád.

Mgr. Jindřiška Černochová



Sedlec-Prčice (správní obvod obce Sedlčany), Sedlec, náměstí 7. května: a – pohled na městskou studnu před zahájení revitalizace; b – pohled na část obnoveného náměstí od městské studny (foto J. Černochová).

Okres Rakovník

Správní obvod obce Rakovník

V historickém jádru *Rakovníku* byla dokončena rozsáhlá obnova tří historických domů v jádru města pro prostory Kulturního a vzdělávacího centra okresní knihovny, rekonstrukce historického nárožního domu na Husově a Žižkově



Rakovník (správní obvod obce Rakovník), Husovo náměstí, rekonstruovaný nárožní dům čp. 167 (foto D. Konstatská).

náměstí a přestavba dvou sousedních domů, podle projektu ing. arch. K. Zusky. Součástí byla i nová úprava parteru části Žižkova náměstí v prostředí zapsaných kulturních památek kostela sv. Bartoloměje se zvonící, a historické budovy gymnázia Z. Wintera.

Ing. arch. Dagmar Konstatská



Rakovník (správní obvod obce Rakovník), Žižkovo náměstí: a – přestavba dvou sousedních domů tvořící jeden celek městské knihovny; b – budovy nové knihovny v kontextu okolní historické zástavby, průhled od Pražské brány, vlevo zvonice kostela sv. Bartoloměje, vpravo budova Gymnázia Z. Wintera včetně nové dlažby a výsadby na Žižkově náměstí (foto D. Konstatská).

KONCEPČNÍ A PRŮZKUMOVÁ ČINNOST

Plošná identifikace hodnot území části okresu Praha-západ byla předána oddělení archeologie k doplnění z hlediska archeologického, jelikož se jedná o mimořádně významné území nejstarších dějin našeho státu. Dopracování či korekce je vhodná i z hlediska metodického, protože se čím dál více ukazuje, že podobné materiály budou v budoucnosti památkové péče velmi potřebné a účelné. Původně byl materiál zamýšlen jako podklad pro Územní studie krajiny. Ta v první vlně proběhla na Praze-západ bez naší účasti, nicméně se připravuje nové zpracování podle upraveného zadání KÚ z roku 2023. Na základě dosavadních poznatků se rozvinula spolupráce s občanským sdružením Jestřábník, které představuje vzornou péči o krajinu na území katastru *Roztoky a Žalov*. Tato péče by si nepochybně zasloužila zvláštní zprávu, zatím je průběžně dokumentovaná a monitorovaná.

V návaznosti na území okresu Praha-západ byly sledovány a v terénu dokumentovány i úseky dálkové cesty dále směrem severním. Na úseku *Tursko – Minice* byla věnována pozornost východní větvi staré dálkové cesty, tato větev je v literatuře považována za novější, nicméně se na její trase objevují svazky úvozů, které jsou v této oblasti nepochybně nejbohatší. V terénu byly důkladně zkoumány a dokumentovány i nepatrné stopy cest či svazku cest východně od Velvarského háje. Stopy jsou tu sice sporné, nicméně existence významných tras starých cest, které se dále větvily na Velvary a na Uhy a Sazenou je tu doložená přinejmenším starými mapami.

Na základě kolokvia s prezentací průzkumů *kostela sv. Martina v Kostelci u Křížku*, konaného počátkem roku na Fakultě architektury ČVUT, byly znovu zkoumány již dříve zjiš-

těné stopy cest směrem jihovýchodním od Prahy, a to nyní ve spolupráci s Fakultou architektury ČVUT. Průzkum se tak rozšířil na bohaté stopy starých komunikací na úseku mezi *Kostelcem u Křížků a Týncem nad Sázavou*. Dílčí výsledky jsou připraveny k publikaci, nicméně průzkum tu dále probíhá se záměrem obsáhlejší studie.



Minice (okres Mělník), jeden z úvozů fragmentu staré cesty. Na jižním okraji katastru Minic se v lesním porostu zachoval poměrně bohatý svazek úvozů, který navazuje na starou cestu z Prahy na sever přes Únětice, Úholičky, Tursko, Minice, Mikovice a dále se větví na Velvary a Budyni, a pak na Sázavou a Roudnici. Cesta je v literatuře různě označovaná (Srbská cesta, Lužická cesta, poštovní kurz). Je dobře vyznačená na Müllerově mapování. Ve sledované lokalitě se zachoval svazek úvozů, takto bohatý je vlastně jediný v rámci celé trasy (foto V. Láška).



Záhornice (okres Nymburk), fragment silnice se zachovaným ovocným stromořadím. Ovocná stromořadí u silnic, před několika desetiletími ještě naprosto běžná, se dnes stávají vzácností. Přitom šlo o jeden z významných atributů české venkovské krajiny, zvláště v úrodných oblastech. Dnes často vidíme většinou již jen žalostné zbytky (foto V. Láška).



Úmyslovice (okres Nymburk), pohled z „břehu“ zaniklého rybníka Blato, který se rozkládal na katastru několika obcí. V tomto případě jde o katastr Úmyslovic. Plocha řepkového pole může evokovat hladinu zaniklého rybníka, který se svými cca 996 ha byl historicky největším rybníkem v Čechách (foto V. Láška).

Zvláštní pohledy na vesnická sídla, venkovské památky a krajinu přinášela i v roce 2023 účast v porotě při hodnocení soutěže o Vesnici roku Středočeského kraje. Komplexní pohled na správu obcí má nezastupitelný přínos pro pochopení péče o tato sídla i krajinu. Je také ukázkou, jak zásadní význam pro obraz míst má dějinné zakončení a stopy mnoha staletí trvajících stavebního, urbanistického i krajinného vývoje. Vítězná obec *Ledčice* tak mohla svoji identitu opřít o významné historické komponenty, sakrální architekturu, historickou zástavbu i strukturu. Specifické ocenění si odnesla i obec *Chorušice*, která může být vzorem o okolní krajinu. Úpravy krajiny podle návrhů ateliéru Land 05 mohou být využity pro obecnější metodiku obnovy starých cest a krajiny. Soutěž má významnou složku i ve třech kategoriích Zlatá cihla, z nichž je zvláště zajímavá druhá kategorie obnovy památkově nechráněných staveb.

V rámci veškeré činnosti byla pořizována fotodokumentace chráněných i dosud nechráněných hodnotných objektů a předávána EDIS, někdy i se stručnou charakteristikou. Některé objekty pak byly zařazeny v rámci územně analytických podkladů jako objekty s architektonickými a historickými hodnotami.

Ing. arch. Vojtěch Láška



Ledčice (okres Mělník), pohled na náves s usedlostí čp. 15 „U Cinků“ a kostelem sv. Václava v pozadí. Ledčice získaly titul Vesnice roku Středočeského kraje za rok 2023. Na příznivém hodnocení se kromě jiného podílel vnější i vnitřní obraz sídla, s výrazným uplatněním památkových komponentů – kostela sv. Václava a statku čp. 15, který byl před několika lety kvalitně opraven a zpřístupněn veřejnosti (foto V. Láška).

ODDĚLENÍ SPECIALISTŮ

Oddělení specialistů zajišťuje péči o specifické druhy památek, zejména lidovou architekturu, technické památky a historické zahrady a parky. Řeší rovněž agendu urbanistickou. Práce celého oddělení byla zaměřena na průzkumy, dokumentaci a zejména památkový dohled při obnově památek.

LIDOVÁ ARCHITEKTURA

Okres Beroun

Správní obvod obce Beroun

V areálu usedlosti čp. 3 ve *Žloukovicích* se po opakovaných výzvách podařilo zajistit provizorní zastřešení roubeného špýcharu, z jehož střechy byla bez vědomí památkových orgánů koncem minulého roku sejmuta střešní krytina. Krov a střešní plášť by měly být obnoveny v příštím roce. Provizorně zakryty byly také pilíře západní perny stodoly, u které došlo v loňském roce k havárii krovu.

Mgr. Markéta Hanzlíková

Správní obvod obce Hořovice

V roce 2023 byla s přispěním PORP provedena lokální obnova krovu a výměna střešního pláště hodnotného roubeného domu v *Bezdědicích* čp. 4. Dožilé eternitové šablony byly nahrazeny vláknocementovými šablonami kladenými tradičním způsobem diagonálně do rámu. Bez vědomí památkových orgánů byla novými vlastníky odstraněna pila v areálu tzv. Hudečkova mlýna ve VPZ *Kleštěnice*. Cenná technická stavba se zachovanou mladší technologií včetně turbíny byla doložena již mapou stabilního katastru z roku 1839. Ve věci bylo zahájeno správní řízení. Následovala složitá jednání týkající se údržby a využití areálu mlýna a nevhodného záměru novostaveb

na nezastavitelných plochách VPZ a nadregionálního biokoridoru.

Mgr. Markéta Hanzlíková

Okres Kladno

Správní obvod obce Kladno

V *Poteplí – Malých Kyšicích* pokračovala v letošním roce za podpory HF další etapa celkové obnovy krovu mansardové střechy tzv. Proškova mlýna čp. 6. Současně s probíhající tešařskou obnovou krovu a překládáním střešního pláště je ze statických důvodů po etapách ztužováno zdivo skrytým železobetonovým věncem a ve stejných úsecích je opravována hlavní římsa. V areálu usedlosti čp. 32 v *Honicích* probíhala složitá jednání ve věci odstranění původního krovu domu ohledně úprav přízemí, které byly provedeny bez vědomí památkových orgánů. Původní krov a trámový strop byly nahrazeny atypickým novotvarem v rozporu se schválenou projektovou dokumentací.

Mgr. Markéta Hanzlíková

Okres Kutná Hora

Správní obvod obce Kutná Hora

V areálu bývalého Feldekova vodního mlýna čp. 79 v *Bylancech* byla dokončena obnova střešního pláště na stodole položením druhotně použitých starých bobrovek na krov opravený v předchozí etapě obnovy. Akci hodnotíme jako velmi zdařilou. V *Kutné Hoře* byla zahájena celková obnova objektů v areálu Těšitelova mlýna, zvaného též *Dänemark*, která bude pokračovat hlavní etapou v následujícím roce. V lokalitě *Žandov* proběhla celková výměna střešní krytiny na roubeném špýcharu v usedlosti čp. 5, kde byla starší lepenka nahrazena eternitovými šablonami,

Mgr. Jana Berková



Žandov (správní obvod obce Kutná Hora). Roubený dvoukomorový špýchar s obnovenou střechou. Šablonová krytina, která nahradila předchozí lepenku, byla již dříve použita rovněž na střechu hospodářské části domu (foto J. Berková).



Dobřeň (správní obvod obce Mělník), VPR, usedlost čp. 8, stav štítového průčelí stáží po dokončení statického zajištění a obnově fasády (foto J. Berková).



Olešno (správní obvod obce Mělník), VPR, roubený dvoutrakový dům čp. 1. Nově doplněné roubené a hrázděné konstrukce komorového dílu domu a krov před položením krytiny z eternitových šablon, které v další etapě nahradí také současnou velkoformátovou betonovou krytinu z 90. let 20. století a vrátí střeše původní vzhled z doby po přechodu na nespalné krytiny (foto J. Berková).



Jestřebice (správní obvod obce Mělník), VPZ, roubený dům čp. 31. V rámci realizované obnovy vnějšího pláště byla dokončena také obnova hlavního štítového průčelí s bohatě zdobenými lištami a výplní v předsazené první vazbě krovu, která je v této oblasti charakteristická pro novodobé vaznicové krovky (foto J. Berková).



Kadlín (správní obvod obce Mělník), čp. 2. Vjezdová brána usedlosti se vyznačuje výrazně vysazenými sloupovými pilastry s bohatě zdobenými hlavicemi, jejichž obnova kladla na prováděcí firmu nemalé nároky (foto J. Berková).

Okres Mělník

Správní obvod obce Kralupy nad Vltavou

Obnovou budovy tzv. „nové mlýnice“ a hlavní vjezdové brány byla v loňském roce dokončena 12 let trvající záchrana jednotlivých staveb areálu Satranova vodního mlýna čp. 19 ve *Vepřku*. Práce v areálu nadále pokračují. V tomto roce byla započata obnova fasád chlévů a špýcharu. Byla zahájena také obnova mlýnské náhonu, který má být veden na pozemcích rozlehlých zahrad mlýna v původní trase a podobě, ale pouze formou neprůtočné tůně. Náhon není možné obnovit do plně funkčního stavu, neboť jeho napojení na vodoteč je přerušeno dálnicí. Tzv. „nová mlýnice“ slouží jako výstavní a muzejní prostor. V průběhu letošního roku byla mlýnice opět několikrát zpřístupněna a v celém areálu probíhaly kulturní akce, jejichž tradice byla započata v roce 2020. Vlastníci mlýna získali tento rok za obnovu areálu cenu poroty výstavy „Má vlast cestami proměn“ udělovanou ve Vladislavském sále Pražského hradu a byli nominováni na cenu Patrimonium pro futuro v kategorii záchrana (viz. s. 3).

Mgr. Markéta Hanzlíková

Správní obvod obce Mělník

Ve VPR *Dobřeň* byla realizována velmi potřebná obnova štítu hospodářského objektu, který byl staticky narušen. V rámci prací musela být část štítu odbourána a znovu vyzděna z plných cihel s tím, že bylo třeba zachovat navazující část štítu s datací 1928. Tento objekt spolu se stodolou, rovněž z 20. let 20. století, reprezentuje v zástavbě vesnice nejmladší vývojovou fázi těchto hospodářských staveb. Současně byla provedena navazující oprava narušeného krovu. Ve VPZ *Jestřebice* pokračovala další etapou obnova roubeného domu v usedlosti čp. 4, tentokrát zaměřená na obnovu dřevěných podlah podle původního stavu. Na sousedním roubeném domě čp. 5 probíhala lokální obnova roubení stěny zadního štítového průčelí a oprava pavlače. Na roubeném patrovém domě čp. 31 pokračovaly práce na dokončení obnovy stěn komorového dílu, započaté v předchozím roce a obnově okenních výplní. Ve VPZ *Lobeč* probíhá už řadu let postupná celková obnova areálu parostrojního pivovaru. V letošní etapě byla provedena sanace zřícené opěrné zdi ve dvoře, která byla pozůstatkem zaniklých starých sklepů a spilky. Ve VPR *Nové Osinalice* pokračovala

celková stavební obnova domu čp. 9. Práce navázaly na předchozí etapu obnovou krovu a střešního pláště. Ve VPR *Olešno* pokračovaly práce na obnově komorového dílu domu čp. 1 v dolní části vesnice. Do svahu zapuštěná neizolovaná zděná část přízemí byla zdrojem mimořádně rozsáhlého napadení stavby dřevomorkou, která zcela poškodila konstrukce roubeného patra. Po předchozí obnově zděných konstrukcí přízemí se podařilo realizovat obnovu roubených stěn patra a hrázdné konstrukce výměnkářského traktu včetně krovu. Na roubeném objektu čp. 9 v horní části vesnice byla provedena obnova štítů a obvodových stěn včetně hliněných vymazávek. Na území VPZ *Střezivojice* byla dokončena obnova šindelové střešní krytiny na domě čp. 4. Na území VPZ *Vidím* byla realizována další etapa obnovy roubeného patrového domu čp. 80 v Dolní Vidimi, zaměřená na obnovu podlah, kachlového sporáku a další související práce. Velmi přínosná byla rovněž realizovaná celková obnova zděné výklenkové kaple sv. Václava, stojící na okraji Horní Vidimi, ve vazbě na zámecký areál. Ve VPZ *Vrbno* bohužel přetrvává havarijní stav jediné památkově chráněné usedlosti čp. 21, kde vlastník nadále nejenže zcela zanedbává základní údržbu, ale ponechal nezabezpečenou a předchozími nepovolenými zásahy ohroženou památku bez jakéhokoli zajištění.



Vidím (správní obvod obce Mělník), VPZ. Tato malebná kaple zasvěcená sv. Václavovi je situována na okraji vesnice, v ose komunikace vedoucí k návsi, a je součástí komponovaného širšího prostředí zámeckého areálu. Její výzdoba není tradiční štukatérskou prací, nýbrž výduskem či odlitkem z umělého kamene, což ji technologicky i ztvárněním zcela propojuje s fasádami vlastního zámku. K původnímu vybavení kaple náležela rovněž velmi zdobená dvoukřídlá mříž, odcizená již na konci 20. století (foto J. Berková).

Mimo plošně chráněná území probíhala obnova některých památek lidové architektury, byť v menším rozsahu. V *Ješovcích* proběhla celková obnova roubených vnějších stěn domu čp. 10 s očištěním nevhodných černých nátěrů a nahrazením novodobých vymazávek spár tradičními hliněnými. V *Kadlíně* byla realizována celková obnova fasády na vjezdové bráně usedlosti čp. 2. Práce zahrnovaly zejména opravu poměrně bohaté štukové výzdoby s doplněním některých chybějících prvků a profilací, jako např. volutových hlavic pilastrů.

V *Tupadlech* byla realizována obdobně zaměřená oprava hlavního štítového průčelí na domě čp. 42, kde práce rovněž přispěly k obnovení tradičního vzhledu stavby, poškozeného nevhodnými chalupářskými úpravami, provedenými předchozími vlastníky.

Mgr. Jana Berková

Okres Mladá Boleslav

Správní obvod obce Mladá Boleslav

Ve VPZ *Březinka* probíhaly v tomto roce pouze menší opravy některých objektů. Řešila se zejména předprojektová příprava obnovy brány bývalé usedlosti čp. 9, poškozené pádem dvojice památných lip během vichřice v roce 2021. V obytném stavení usedlosti čp. 26 v *Líněch* proběhla oprava pavlače a byly položeny nové podlahy ve světnici a síni v 1. patře. Nosná konstrukce pavlače byla obnovena tesařsky, dožilé prvky byly nahrazeny novým materiálem. Podlahy byly provedeny z velmi širokých prken, přibitých do polštářů, položených v násypu. Ve VPZ *Střehom* byla v obytném stavení usedlosti čp. 11 do repasovaných ostění osazena nová okenní křídla a do západního průčelí instalovány nové svlakové dveře. Náročná akce co do velkého počtu a rozmanitosti typů oken se velmi pozitivně projevila na celkovém výrazu domu, který vytváří urbanistickou dominantu severovýchodní části VPZ. Nejvýznamnější akci ve VPR *Viška* představovala kompletní obnova roubení světnice v přízemí obytného stavení usedlosti čp. 5. Stav nosné konstrukce po odkrytí novodobých cemento-

vých omítek nebyl dobrý, jednotlivé trámy byly značně poškozeny působením dřevokazného hmyzu a lokálně i hub. V průběhu prací byl také vyměněn již dříve prasklý stropní trám světnice a odstraněna jeho novodobá podpůrná konstrukce. Časově i materiálně náročná obnova byla realizována včetně vymazávek a vnitřních hliněných omítek. Vnější vápenná omítka by měla být provedena v další etapě. V areálu usedlosti čp. 9 byla realizována kontextuální dostavba stodoly, jež bude sloužit k obytným účelům. Obnova obytného stavení usedlosti čp. 19 v *Zamachách-Syslově* pokračovala položením cementové dlažby v síni v přízemí, obnovou prkenných podlah ve světnici a v síni v 1. patře a instalováním nových svlakových schodišť tamtéž.

Ing. arch. Alena Rákosníková



Líny (správní obvod obce Mladá Boleslav), usedlost čp. 26. V rámci celkové obnovy domu byly rovněž restaurovány malované okenice na obytné části domu. Tyto prvky, kdysi charakteristické pro lidovou architekturu Mladoboleslavska, jsou dnes posledními dochovanými kusy v celé oblasti (foto J. Berková).



Viška (správní obvod obce Mladá Boleslav), VPR, dům usedlosti čp. 5. Stav po dokončení výměny roubení obvodových stěn světnice. Po technologické přestávce nutné pro vyschnutí nového dřeva se předpokládá obnovení fasády do původního stavu (foto J. Berková).

Správní obvod obce Mnichovo Hradiště

Během podzimu a začátku zimy byla dokončena druhá polovina obnovy střechy na stodole v areálu usedlosti čp. 28 ve VPZ *Loukov*. Byly položeny světle šedé vláknocementové šablony diagonálně do rámu. Na zděném chlévě v areálu usedlosti čp. 7 v *Mnichově Hradišti* byla obnovena omítka dvorní fasády a realizováno odvodnění severního průčelí budovy. Na návsi ve VPR *Mužský* zhotovitel dokončil složitou obnovu návesního rybníčku a obytné stavení usedlosti čp. 4 prošlo celkovou opravou fasády. Působivost jednoduchého geometrického členění průčelí domu z 2. čtvrtiny 20. století byla podtržena jemnou kombinací více barevných odstínů, vycházející ze staršího řešení.

Ve *Žďáře* byla na kovárně v areálu čp. 10 provedena oprava šindelové krytiny. Na severní střešní rovině proběhly lokální opravy, sluncem namáhaná jižní strana byla ve východní části vyměněna plošně. Obnovena byla také střecha obytného stavení usedlosti čp. 31. Starší eternitové šablony byly nahrazeny opět vláknocementovou krytinou v totožné skladbě a v černém odstínu.

Velmi problematický zůstává stav usedlosti čp. 4 v *Hoškovicích* s velmi pozoruhodným stavebním vývojem. Během roku bylo různým zájemcům o její koupi poskytnuto několik předběžných konzultací. Velmi složitá vlastnická situace blokuje také zajištění alespoň provizorní opravy šindelové střechy velmi hodnotného venkovského domu čp. 36 v *Dolní Rokytě*.

Ing. arch. Alena Rákosníková

Správní obvod Nymburk

Památkově chráněná neoklasicistní bývalá fara ze třetí čtvrtiny 19. století je situována na návrší v nejzápadnějším části VPR *Bošín*, západně od dominant sídla, kostela Nanebevzetí Panny Marie, evangelického kostela, mohutné budovy bývalé školy a klasicistního špýcharu nazývaného „kasák“. Areál fary nebyl dlouhodobě využíván a je poznamenán zanedbanou údržbou. V letošním roce byla provedena nová vnější křídla oken, která nahradila dožívající novodobé kopie. Kvalitní truhlářská práce podle dochovaných původních vnitřních křídel přispěla nejen k obnově autentické podoby fary, ale pozitivně ovlivňuje celou západní část VPR *Bošín*. Ve střední části VPZ *Sovenice* probíhá výstavba historizující novostavby v návaznosti na mladší zástavbu západně od páteční komunikace. Na historicky nezastavěném pozemku byla ve druhé polovině 20. století vystavěna hmotově atypická chata. Novostavbou domu v tradičních proporcích s nerušící podobou vnějšího pláště by měl být respektován tradiční charakter této části VPZ. Loňského roku bylo provedeno lokální zajištění krovu nad obytnou částí roubeného domu v areálu usedlosti čp. 4 ve VPZ *Pojedy* včetně provedení kopie profilované římsy a obnovy lomenice v hlavním štítovém průčelí. S přispěním PPVPZ práce pokračovaly v letošním roce zajištěním krovu nad hospodářskou částí a lokální opravou senikového vikýře.

Za účasti PORP proběhla velmi zdařilá obnova klasicistní brány a branky v areálu usedlosti čp. 27 ve *Velence*. V minulosti došlo k destrukci klenutého nadpraží branky pro pěší. V následujících letech byla při budování veřejné kanalizace brána staticky narušena. Z důvodu zajištění její stability bylo nutné branku provizorně zazdít. V letošním roce bylo nadpraží branky doklenuto podle historické fotodokumentace a zachovaného náběhu. Současně tak došlo ke statickému zajištění vjezdové brány, neboť nadpraží branky přenáší síly do obvodového zdiva domu. Opraveno bylo také trámové nadpraží brány, repasována vrata, provedena kopie vrátek a obnovena zdobně pojednaná fasáda. V návaznosti vlastníků na své náklady obnovil fasádu hlavního uličního a bočních průčelí domu.

Mgr. Markéta Hanzlíková



Velenka (správní obvod obce Nymburk), klasicistní brána usedlosti čp. 27: a – celkový pohled na bránu s brankou před obnovou; b – celkový pohled na bránu a branku po obnově (foto M. Hanzlíková).

Správní obvod obce Lysá nad Labem

Vlastníci venkovského domu v *Čihadlech* začali připravovat obnovu roubených konstrukcí. V rámci předběžných konzultací byly provedeny dílčí průzkumné a sondážní práce, které kromě špatného stavu roubení zasaženého hnilobou a dřevokazným hmyzem odkryly řadu zajímavých nálezových situací. Mimo jiné například stopy historických povrchových úprav vnitřního líce roubení, ale i doklady požáru a razantní náhradu roubené štítové stěny zděnou.

Ing. arch. Alena Rákosníková

Okres Praha-východ

Správní obvod obce Brandýs nad Labem – Stará Boleslav

Na pozdně barokní bráně čp. 1 ve *Lhotě*, jež nese na dvorní fasádě letopočet 181HS02, byla přeložena prejzová krytina. Výsledný vizuální dojem poněkud snižuje vyplnění spár maltou zbytečně až k okrajům kůrek a ušpinění lícové strany krytiny,



Obděnice (správní obvod obce Sedlčany), usedlosti čp. 20 – velice zdařilá obnova stodoly zůstává před zraky veřejnosti skrytá, zatímco oplocení předzahrádky je nepřehlédnutelným prvkem v hlavním průčelí usedlosti. Nízké zděné sloupky oplocení jsou součástí celkové úpravy průčelí a stylově navazují na piliřovou bránu. Stav po dokončení jejich obnovy (foto J. Berková).

což by mělo být korigováno v další etapě prací. Obnova sýpek s klenutým zděným přízemím a roubeným patrem s pavlačí v areálu usedlosti čp. 11 v *Kostelním Hlavně* pokračovala zednickým zajištěním jihozápadního a jihovýchodního nároží, opravou omítek přízemí a přezděním rozpadajícího se přístupového schodiště.

Ing. arch. Alena Rákosníková

Správní obvod Říčany

V areálu Zittova vodního mlýna čp. 69 v *Mnichovicích* byla zahájena celková obnova mladšího zděného domu. Stavba v prostředí kulturní památky byla poznamenána necitlivými stavebními úpravami z 2. poloviny 20. století. Probíhající práce by měly částečně rehabilitovat původní architektonický výraz zděného obytného stavení v areálu vzácně dochovaného roubeného mlýna, jehož celková obnova proběhla na začátku nového tisíciletí.

Mgr. Markéta Hanzlíková

Okres Praha-západ

Správní obvod Černošice

Usedlost čp. 2 v *Sázavě-Davli* je ojediněle dochovaným příkladem klasicistní vesnické zástavby severního Posázaví. S podporou PORP proběhla v letošním roce celková obnova zděné podjezdni kolny, která byla v havarijním stavu. Poškozené zdivo bylo lokálně přezděno a vyspraveno, obnoven byl krov, střešní plášť a proběhla celková obnova vnějších a vnitřních hladkých omítek včetně nátěru v lomené bílé barvě. Práce navázaly na obnovu obytného stavení, která probíhala v minulých letech.

Mgr. Markéta Hanzlíková



Drahenice (správní obvod obce Příbram), bývalá fara čp. 9. Celkový pohled na budovu mlýna s dokončenou střechou, stav po dokončení obnovy (foto M. Hanzlíková).

Okres Příbram

Správní obvod obce Příbram

V letošním roce proběhly dílčí úpravy v areálu obnovené bývalé fary čp. 9 ve VPR *Drahenice*, které spočívaly v omítnutí ohradní zdi, opravě atypicky provedených vrat a vrátek a v doplnění chybějících zdvojených plastických pilastrů v patře fasády západního průčelí. Celkovou obnovou dlouhodobě nevyužívané fary, která se nacházela se ve špatném stavebně technickém stavu, byl rehabilitován autentický vzhled hodnotného objektu situovaného v pohledově výrazně exponované pozici centrální části návesního prostoru VPR *Drahenice*.

Hodnotný, v jádru barokní, tzv. Zibův vodní mlýn čp. 5 ve *Hvoždanech* prošel stavebními úpravami ve 2. polovině 19. a 1. polovině 20. století včetně modernizace mlýnského technologického zařízení. Dlouhodobě nevyužívaný areál ve špatném stavebně technickém stavu, ale v autenticky dochované podobě, vykoupila od několika vlastníků Obec Hvoždany. Obnova chlévů s částečně destruovaným krovem proběhla v minulých letech, před prohlášením mlýna nemovitou kulturní památkou. V letošním roce byla za spoluúčasti PZAD provedena obnova krovu a výměna dožilého střešního pláště stodoly s navazující kolnou. Po zpřístupnění stavby byl zjištěn výrazně horší stav tesařských konstrukcí, než bylo předpokládáno. Práce byly provedeny ve vysoké řemeslné kvalitě. Následujícího roku by měla být zahájena obnova krovu mlýnice a celková obnova strojového přístavku.

Mgr. Markéta Hanzlíková

Správní obvod Sedlčany

V *Martinicích u Votic* byla realizována celková výměna střešní krytiny na roubeném domě usedlosti čp. 6. Původní betonové maloformátové drážkové tašky z 20. let 20. století, které se dnes již nevyrábějí, musely být nahrazeny bobrovkami s drážkou, aby bylo zachováno podobné zatížení krovu. V usedlosti čp. 20 v *Obděnicích* na Petrovicku byla realizována velmi zdařilá první etapa obnovy krovu na stodole s opravou konstrukčních chyb provedených v 2. polovině 20. století předchozími uživateli. Součástí prací byla rovněž zednická oprava pilířů nesoucích krov, které byly staticky narušeny prorůstajícími kořeny mohutné lípy, která roste těsně u štítového průčelí stavby. Současně byla realizována obnova oplocení předzahrádky před hlavním průčelím domu. Zcela zásadní akcí v daném území bylo zahájení obnovy hospodářského stavení – špýcharu v usedlosti čp. 2 v *Pořešicích*. Tato stavba, pocházející ve svém jádru zřejmě z předbělohorského období (v přízemí bylo do 80. let 20. století vybaveno sedlovými portály), má v patře jednu zděnou komoru a na ni navazující mladší roubenou z 18. století. Zděná komora, která je součástí původní stavby, má zachovaný původní trhanicový záklopový strop s masivními stropními trámy, které vlivem stáří a napadení dřevokaznými škůdci již neplnily svoji funkci. Některé z trámů byly uhnílé ve zhlavích uložených na koruně obvodových zdí a propadaly se do interiéru. V rámci obnovy, která původně předpokládala protézování a nahrazení některých trámů novými, se podařilo dosáhnout změny řešení, která spočívala v provedení nových vazných trámů v prostoru půdy nad původním stropem a vyvěšení původních stropních trámů na tuto novou konstrukci. Díky tomu se podařilo v objektu zachovat původní součást konstrukce i celkový vzhled interiéru této komory.

Mgr. Jana Berková

Okres Rakovník

Správní obvod obce Rakovník

V *Jesenici* pokračovala celková obnova patrového špýcharu se zděnými klenutými chlévy v přízemí a hrázděnými komorami v patře, který je situován v areálu domu čp. 97.

S přispěním HF pokračovaly práce na zděných konstrukcích přízemí, hliněných mazaninách na rubu kleneb, obnově trámové zárubně hlavního vstupu a laťkových výplní hrázdění. V příštím roce je plánována obnova lepenice.

V areálu Hamousova statku čp. 22 ve *Zbečně* byla provedena celková výměna střešní krytiny na objektu tzv. malých stájí, která zahrnuje také lokální opravy a doplnění krovu.

Mgr. Markéta Hanzlíková



Pořešice (správní obvod obce Sedlčany), špýchar v usedlosti čp. 2: a, b – interiérové komory s trámovým stropem, který je podložen mladším průvlakem. Stropní trámy, které původně přesahovaly nad zápraží, prozrazují již na pohled vysoké stáří. Přesné datování se však nepodařilo určit. Průvlak je spolu s hrubými příločkami, které nahradily uhnílé zhlaví některých trámů napojenými masivními kovanými hřeby, jedním z nejstarších pokusů o statické zajištění stropní konstrukce ve vesnickém prostředí. I s ohledem na vypovídací hodnotu tohoto detailu bylo v rámci obnovy rozhodnuto o zachování celého stropu i s mladšími opravami bez nových zásahů a s tím spojených nezbytných výměn původních prvků. Proto byly stropní trámy vyvěšeny do nové nosné konstrukce umístěné nad nimi v prostoru půdy (foto J. Berková).



Zbečno (správní obvod obce Rakovník), malé stáje v areálu Hamousova statku – stav po obnově střešního pláště (foto J. Berková).

HISTORICKÉ ZAHRADY A PARKY

Součástí činnosti na úseku zahrad a parků je především péče o památky zahradního a krajinářského umění, historické zahrady a parky. Vedle toho však značnou část agendy zabírá také zpracování odborných vyjádření k zásahům do zeleně v městských, vesnických a krajinných památkových zónách či rezervacích, v památkových ochranných pásmech a vyjádření ke komplexním pozemkovým úpravám. V průběhu celého roku probíhají též konzultace záměrů obnov či revitalizace zeleně.

Obnovy zahrad a parků

K nejvýznamnějším revitalizacím patřila obnova zámecké zahrady u zámku *Stránov* na Mladoboleslavsku. Zahrada obklopující jeho budovu již přestala plnit svůj účel – nebyla zřetelná cestní síť, z minulosti zde nepřetržily květinové výsadby. Komplexní obnova zahrady zahrnovala jak nové založení mlatových cest, dlážděnou cestu a schodiště, tak i opravu kašny či navrácení treláží pro pnoucí růže. Bezprostřední okolí zámku doplnily nové květinové záhony (trvalky, keře, cibuloviny). Pozornost byla též věnována alpinu, nacházejícímu se u přístupového mostu do budovy zámku. Také tento svah byl obohacen o nové výsadby. Úpravy zahrady směřovaly do podoby z 30. a 40. let minulého století. Obnovená cestní síť umožňuje obejít zahradou celou budovu zámku. Pozornost též byla věnována navazujícímu zámeckému parku, kde byly odstraněny dožilé a suché stromy, jež následně nahradila nová kompoziční dosadba.

Rozsáhlejší obnovy se dostalo též zámeckému parku v *Červených Pečkách* na Kolínsku. V části parku patřící městysu Červené Pečky byla provedena kompletní obnova mlatových cest. Nové pěšiny doplněné mobiliářem přímo vybízejí k rekreačním procházkám. Nad rybníček byl umístěn nový dře-



Červené Pečky (správní obvod obce Kolín). Obnovené mlatové cesty v zámeckém parku doplnil nový mobiliář (foto A. Rudl).

věný altán. Odstraněny byly dožilé stromy a nevhodné keřové porosty. Dendrologicky bohatý park se dočká nové kompoziční dosadby stromů v roce 2024. Vysazeny budou též trvalkové záhony pro zpestření kompozice parku.

Rozsáhlejší výměna dřevin se uskutečnila v zámeckém parku na *Komorním Hrádku* na Benešovsku. V souvislosti s opravou ohradní zdi došlo k výměně stromového lemu parku. Nové stromořadí ohraničující park tvoří především lípy, javory kleny, hlohy a další dřeviny.

V zámeckém parku v *Jetřichovicích* na Sedlčansku se uskutečnila první fáze obnovy. Kompozičně i dendrologicky cenný park byl zbaven hustých náletových dřevin. Všechny cenné stromy zůstaly ponechány. Park se stal opět přehledným a vynikly v něm staré hodnotné stromy. Následně by měl být zpracován podrobný projekt zabývající se další etapou obnovy.



Stránov (správní obvod obce Mladá Boleslav). Zámecká zahrada se dočkala výrazné obnovy (foto A. Rudl).

Nových výsadeb se též dočkal zámecký park v *Prčici* na Sedlčansku. Po dlouhém období bez kompozičních dosadeb byl doplněn stromový lem parku, který zajišťuje potřebné oddělení zámecké louky od navazující komunikace. Ve středové části byly nahrazeny novými výpěstky nedávno odumřelé stromy (zejména jehličnany).

Úpravy dřevin v památkových zónách, rezervacích a ochranných pásmech

Také v plošně chráněných územích a v areálech dalších památek hraje historická zeleň podstatnou roli a spoluvytváří dochované prostředí. V těchto územích je rovněž z hlediska památkové péče usměrňována výměna dřevin či nové výsadby. K výraznější obnově dřevin došlo v městské památkové zóně *Velvary* na Slánsku, kde v parcích a parkově upravených plochách byly provedeny nové dosadby stromů. Byly doplněny jak stávající aleje, tak i solitérní stromy.

Ing. Aleš Rudl

INDUSTRIÁLNÍ PAMÁTKY

Agenda oddělení péče o specifické druhy památek, tedy technické památky, se týkala rozmanitého spektra staveb, převážně mostů, vodních děl a průmyslových památek.

Okres Kladno

Správní obvod obce Slaný

V areálu vily továrníka Příbyla ve *Slaném* byla zahájena oprava akvaduktu, který sloužil pro napájení jezírka vodou z náhonu, který vycházel z rybníka nad současnou zahradou. Akvadukt je postaven na šesti kamenných pilířích, na nichž jsou segmentové oblouky provedené ze zdiva z ostře pálených probarvených cihel. Vrchní plocha akvaduktu je řešená pomocí koryta vybudovaného z cihelných tvarovek, dodatečně vybetonovaného. Směrem do jezírka je akvadukt ukončen trojúhelníkovým kamenným klínem, po kterém do něj stékala voda. Akvadukt byl poškozen dlouhodobým zanedbáním údržby, lícové cihly se rozpadaly. Cílem opravy je obnovit průtok vody akvaduktem. Práce byly zahájeny podepřením oblouků a odstraněním odlupujících se vrstev lícových cihel. Dále bylo odstraněno novodobé betonové koryto, včetně rozpadajícího se podkladního betonu. Koryto bylo nově provedeno jako nosné železobetonové, které pomáhá odlehčit klenutým obloukům. Následně bylo zahájeno plombování lícových cihel novými, vybranými na základě vzorků. Práce byly přerušeny z klimatických důvodů a budou pokračovat v příštím roce.

Okres Mělník

Správní obvod obce Mělník

V *Ráji u Mšena* byla dokončena oprava kamenného mostku přes Pšovku. Byla dokončena oprava parapetních zídek tvořících zábradlí jejich dozděním, vyspárováním a osazením nové krycí hlavice. Po odstranění dřevěného podepření klenby byla provedena oprava zdiva mostku z pohledové strany, a to jak zdí, tak klenby z lícové strany, výměnou poškozených kamenů a opravou spárování. Nakonec byla obnovena čedičová dlažba na povrchu procházející komunikace a provedena úprava okolí srovnáním terénu a vyčištěním koryta potoka.



Ráj u Mšena (správní obvod obce Mělník), mostek přes Pšovku, stav po dokončení oprav (foto O. Hrdlička).



Kostelec nad Černými lesy (správní obvod obce Říčany), pivovar, obnovená fasáda objektu (foto O. Hrdlička).

Okres Praha-východ

Správní obvod obce Říčany

V *Kostelci nad Černými lesy* byla dokončena rozsáhlá oprava pivovaru. Ve směru do ulice byla obnovena fasáda jižního křídla s nátěrem podle původní barevnosti, včetně barevného odlišení okenních šambrán a rohových bosáží. U středního křídla ve směru do ulice, včetně hvozdu, byla opravena břízolitová omítka, provedená v době první republiky pouze na tomto křídle. Při odstraňování nesoudržných omítek bylo zjištěno, že původní okna do ulice byla nízká, provedená dle plánů k výstavbě pivovaru. Ve 30. letech 20. století byla v souvislosti s provedením břízolitové fasády okna zvýšena a osazeny ocelové překlady, které byly pod omítkou nalezeny. Dále byla na hvozdu nalezena původní větrací okna, která byla nově vyznačena do fasády nikami. Byl opraven komín hvozdu, na jehož vrchol byl znovu osazen a zprovozněn kovový nástavec, tzv. bába, zřízený roku 2001. U nástavby lednic byl osazen z jiného pivovaru získaný elevátor na led a obnoveno jeho dřevěné zakrytí včetně střechy. Na dvoře pivovaru byla obnovena původní žulová dlažba, v minulosti nahrazená betonovými panely. V podzimních měsících byla provedena poslední část prací, a to oprava ležaté stolice krovu nad jižním křídlem včetně odstranění novodobé nástavby a položení nové střešní krytiny. Současně probíhala oprava technologického vybavení pivo-



Jince (ORP Příbram), dřevouhelná vysoká pec Barbora, objekt po obnově (foto O. Hrdlička).

varu, nadvarní a varní garnitury, lísek na hvozdu. Zásadní počin představuje instalace parního stroje včetně zprovoznění na vzduch a čpavkových kompresorů chlazení, které doplnily původní technologickou skladbu pivovaru. Realizovaná etapa obnovy přinesla zásadní posun v celkové rehabilitaci této unikátní industriální památky. Současně byl připraven projekt na opravu a nové využití žentourového mlýna.

Okres Příbram

Správní obvod obce Dobříš

V Dobříši byla na konci léta zahájena oprava kamenného mostu přes Pilský potok. Jedná se o kamenný čtyřobloukový most převádějící silnici přes tento potok. Hranolové pilíře jsou opatřené britovými ledolamy na návodní i povodní straně. Vrcholy ledolamů jsou opatřeny polojehlancovými kamennými hlavicemi – stříškami. Čela kleneb jsou vyzděna z pravidelných kamenných kvádrů z dioritu, líc kleneb je kombinací lomových kamenů a kamenných kvádrů. Most byl v havarijním stavu, uzavřen pro běžný provoz a nahrazen mostním provizoriem. Proběhlo vyčištění koryta potoka od nánosů bahna, odstranění torkretu z povrchu mostu, demontáž novodobého ocelového zábradlí, odfrézování vozovky, odhalení kleneb. Lícové kameny kleneb a pilířů byly očíslovány a šetrně rozebrány pro opětovné osazení. Dále bylo zahájeno rozebírání nestabilních částí kleneb a pilířů. Práce byly zastaveny před koncem roku z klimatických důvodů.

Správní obvod obce Příbram

V Březnici byla na objektu barokního pivovaru dokončena výměna střešní krytiny – bobrovky za novou. Práce navazovaly na předchozí etapy a v současné době je již krytina kompletně vyměněná. V severním křídle bylo v přízemí započato s odstraňováním novodobých betonových podlah, kterých v průběhu minulého století bylo provedeno několik vrstev. V těchto prostorech byla umístěna v minulosti laboratoř, v současné době jsou místnosti bez využití. Zároveň byla v těchto prostorech vyměněna novodobá okna za kopie původních dřevěných špaletových z doby klasicistní opravy pivovaru, která jsou doložena na historických fotografiích.

V Jincích byla dokončena několikaletá oprava objektu dřevouhelné železářské pece Barbora, která byla zahájena již v září roku 2021. Budova je zástupcem vrcholného stádia feudální dřevouhelné hutě a dle dosud platných zjištění se jedná o nejlépe dochovaný výrobní objekt ze starší éry vysokopecní výroby surového železa v Čechách. Záměrem bylo opravit budovu do maximálně původního stavu, zřídit v ní expozici přibližující podbrdské železářství a geopark Barrandien. Na tělesu pece byla obnovena v minulosti odstraněná nástavba sazebny. Byly vyzděny vysoké atikové stěny s otvory, na jejich vrchol osazeno litinové zábradlí. Šachetní otvor, z důvodu prezentace veřejnosti, byl zakryt pochozím sklem a osvětlen. Na sazebně byla provedena hydroizolace a položena nová dlažba. V rámci expozic se podařilo provést hypotetická rekonstrukce dřevěného zavážecího výtahu ve věži, včetně dvou dřevěných vozíků, který sloužil k dopravě rudy nahoru na sazebnu. Výtah byl zprovozněn s pomocí elektromotoru, bude jej tedy možné ukazovat návštěvníkům v provozu. V zavážecí věži vedle výtahu bylo obnoveno ve spodní části litinové točité schodiště podle dvou dochovaných stupňů. Na něj výše navazuje okolo konstrukce výtahu obnovené dřevěné schodiště, umožňující přístup na sazebnu. V bývalých pracovních prostorách byly z důvodu zvýšené vlhkosti provedeny větrané podlahy s pochozí vrstvou z naplocho kladených cihel do vápenné malty. V prostorech určených později jako kanceláře pily byly obnoveny dřevěné podlahy ze širokých prken, osazeny nové dřevěné dveře vyrobené jako kopie jediných dochovaných. V krovu byla provedena dřevěná lávka zpřístupňující těleso pece z vnější strany s viditelným stahovacím systémem z plochých kovaných profilů provedených v několika řadách. Do zavážecího otvoru v obvodové zdi byla osazena kovová prosklená stěna se vstupními dveřmi. Okolo objektu byla nalezena částečně poškozená původní valounová štetová dlažba, která byla zachována, opravena a doplněna. Dokončením opravy objektů však práce v areálu nekončí, bude ještě třeba provést opravu drobného objektu u říčky Litavky, který bude sloužit jako informační centrum a pokladna. Dále bude nutné dokončit rehabilitaci celého areálu, spočívající v terénních úpravách, vybudování zpevněných komunikací a chodníků, obnově oplocení, zřízení osvětlení celého areálu.

Ing. Otakar Hrdlička

ODDĚLENÍ RESTAUROVÁNÍ

Pracovníci oddělení dle požadavků průběžně zpracovávaly odborné podklady pro účely výkonných orgánů památkové péče. Značný podíl pracovní doby byl věnován aktivní účasti v rámci celého procesu restaurování, kdy formou kontrolních dnů i konzultačních schůzek probíhal památkový dozor na jednotlivých akcích. V rámci předávacích řízení byla mimo jiné kontrolována také úplnost restaurátorských zpráv. Značná pozornost byla věnována akcím zařazeným do Programů MK ČR. Oddělení PPF/R hraje významnou roli při zabezpečování a alokaci příspěvků z Programu restaurování movitých kulturních památek MK ČR.

Restaurování oltáře sv. Kříže v severní boční lodi kostela sv. Gotharda ve Slaném navázalo na předcházející restaurování protějškového oltáře Panny Marie a ještě dřívější restaurování hlavního oltáře. Z původně plánovaných tří let se protáhlo na čtyři roky zejména proto, že v průběhu prací došlo k objevu sochy Krista ukryté v oltářní mense. Oltář sv. Kříže patří k méně častým typům edikulového oltáře, kdy střed tabernáku nevyplňuje oltářní obraz, nýbrž skupina soch, v tomto případě scéna Ukřižování. Dřevěná konstrukce oltáře byla před restaurováním ve špatném stavu, zejména v důsledku napadení dřevokazným hmyzem. Některé dřevorezby a atributy již chyběly. Kromě toho dožívaly vysrávky z předchozích oprav – zejména doplňovaná část nohy sochy sv. Jana se oddělovala a lišila se barevností od originálu. Popraskaná polychromie se na mnoha místech zdvihala a odlupovala i s podkladem, zlácení bylo v minulosti obnoveno náhražkami zlata na mixtioneu, které postupně oxidovaly. Konceptce restaurování vycházela z již restaurovaného protějškového oltáře Panny Marie. Tam bylo např. rozhodnuto o prezentaci poslední barevné vrstvy na sochách i architektuře, avšak s odstraněním ztmavělých náhražek zlata ze zlacených prvků. Shodným způsobem bylo proto postupováno také nyní. Dále je třeba dodat, že oltář sv. Kříže byl více poškozen než protějškový oltář. Práce na oltáři začaly restaurováním soch Krista, Panny Marie, sv. Jana a jednoho z malých andělů. Zvláště nápadné bylo u velkých soch zvrásnění a popraskání polychromie v oblastech pod krkem, přesnou příčinu se však nepodařilo zjistit. Nejprve bylo třeba upevnit odpadávající polychromii, ošetřit sochy napuštěním prostředkem proti dřevokaznému hmyzu, petrifikovat dřevo, ztenčit lakové vrstvy a odstranit nevyhovující starší zásahy. Dále byly sejmuty druhotné náhražky zlacení, slepena rozklížená místa, vyšpánovány praskliny, dořezány chybějící prvky, vytmeleny defekty a rekonstruováno zlacení. Na figurách byly nalezeny dvě vrstvy polychromie, obě byly ponechány. Polychromie byla retušována olejovými a akvarelovými barvami a na závěr konzervována.

Ve druhé etapě došlo k restaurování dvou soch andělů, druhého malého anděla a spodní části architektury oltáře. U dřevěných figur bylo postupováno shodným způsobem jako v 1. etapě, dořezbami byly řešeny zejména ulámané špičky prstů. Na oltářní architektuře byla pod vrstvou hnědého a zeleného olejového mramorování objevena starší tmavší vrstva polychromie (a ve spodní partii ještě okrová mezivrstva), zůstala však opět prezentována vrstva mladší. Složitější byla situace na zlacených prvcích. Zde byly místy pod náhražkovým olejovým zlacením objeveny dvě vrstvy zlacení na poliment, jinde zase náhražkové zlacení překrývalo původní mramorování či naopak mramorování překrývalo starší zlacení. (Ve skutečnosti byly situace na jednotlivých prvcích ještě mnohem komplikovanější; podrobně jsou rozepsány v restaurátorské zprávě.) K povrchovým úpravám těchto prvků proto muselo být přistupováno individuálně. Restaurování architektury zahrnovalo upevnění polychromie, sejmutí ztmavělých laků, ošetření



Maršovice (správní obvod obce Benešov), farní budova, šablonová nástěnná malba s motivy stylizovaných květů byla obnovena v reprezentační místnosti 1. patra. Tato obnova (konzervací, retuší a rekonstrukcí) je příkladem podobných obnov výmalb, jejichž realizace byla ještě v nedávných letech často investory opomíjená, a to nejen z nedostatku finančních prostředků (foto M. Kuldová).



Neustupov (správní obvod Votice), zámek, 1. patro, nástěnné malby ve společenské místnosti – jídelně. Tato místnost sestává ze dvou menších místností, které zde byly v minulosti. Nástěnnou malbou byly pokryty klenuté stropy a hrany mezi stropy a svislými stěnami. V jedné z bývalých samostatných místností byla konzervována a rekonstruována neorenesanční dekorativní malba ze sklonku 19. století. V druhé místnosti bylo přistoupeno k odkryvu figurální pozdně renesanční malby zde realizované v průběhu 17. století. Restaurátoři odvedli kvalitní výsledek, ke kterému dospěli s velkou trpělivostí. I bez restaurátorské zprávy lze přímo z malby vyčíst, jaká místa jsou původní a jaká byla doplněna, přestože celek malby je maximálně čitelný – uměrně torzálnímu stavu zachování památky. Malba po maximálním možném zčistelnění nyní čeká na objasnění zajímavé a méně obvyklé ikonografie (foto M. Kuldová).



Králův Dvůr (správní obvod obce Beroun), zámek, renesanční ornamentální nástěnné malby v západní síni jižního křídla (foto T. Cachová).

dřeva proti hmyzu, petrifikaci nátěrem v přístupných místech, konstrukční vyspravení, tmelení, špánování, drobné dořezyby a barevnou retuš. Mensa byla zevnitř konstrukčně podepřena. V této fázi byla objevena socha Krista uložená v mense – Božím hrobě, kvůli níž bylo rozhodnuto o prodloužení prací o jeden rok.

Třetí etapa obnášela restaurování sošek čtyř malých andělů s atributy a sochy mrtvého Krista z Božího hrobu. Socha Krista tvoří jeden kus s obdélným lůžkem, lůžko je zespoda duté. Kristus, jehož inkarnát je světle žlutý, je převážně zahalen vyřezávanou bílou drapérií, která pokrývá i lůžko. Na této drapérii se na křídovém podkladu nachází vrstva leštěné běli. Ta byla před restaurováním popraskaná, odřena a znečištěná. Restaurování sochy se podobalo restaurování ostatních figur z oltáře s výjimkou odlišného způsobu doplňování leštěné běli. U andělů byla sejmuta náhražka zlacení z bederních roušek a doplněno pravé zlato, podobně u obláček byla očištěna stříbrná povrchová úprava od olejové přemalby, doplněna stříbrem a konzervována šelakem.

Čtvrtou etapu pak tvořilo restaurování horní části architektury, která však byla v lepší stavu, než spodní partie. Konečně byla restaurována i nápisová kartuše a poslední andílek s rouškou – Veraikonem, silně napadeným dřevokazným hmyzem a rozlomeným na tři části (Veraikon musel být zespoda podlepen dvěma dřevěnými pásky.) Na závěr byla na oltář osazena veškerá výzdoba.

Za zmínku stojí ještě historie oltáře, neboť před vznikem Božího hrobu se v mense nacházela scéna očištění – sošky dušiček v ohni modlících se k ukřižovanému Kristu v tabernáklu. Dušičky jsou v mense tohoto oltáře zmiňovány soupisovou li-

teraturou ještě v roce 1913, po vzniku Božího hrobu byly uklizeny do skříně a dnes jsou zcela nezvěstné. (Typický barokní motiv duší v ohni je v malované podobě dochován v kostnici v nedalekém Pálecku.) V případě Slaného byl údajně v čele mensy vyřezán kruhový otvor, jímž bylo možné se na dušičky dívat.

Vzhledem k tomu, že sošky duší nejsou dochovány, pracoval restaurátorský zásah již s druhotným využitím mensy – Božím hrobem. Podle analogií bylo zvažováno prosklení čelní stěny, nebo možnost průhledu skrze mříž, nakonec však byla dosavadní sololitová deska nahrazena deskou dřevěnou, aby se Boží hrob otvíral tradičně pouze o Velikonocích. Na desku byl proveden křídový podklad a rekonstrukce mramorování podle ostatních stěn mensy.

Ve věži kostela *Narození Panny Marie v Červených Pečkách* se dochovala dvojice zvonů litých v Kutné Hoře: zvon z roku 1531 od Jakuba Ptáčka o průměru 94,8 cm a zvon z roku 1581 od Wondřeje Kotka o průměru 84 cm. Oba zvony byly elektrifikovány v 1. polovině 90 let bez vyjádření památkové péče. Stav zvonů byl před zahájením obnovy kritický. Menší zvon byl již značně vytlučen, větší zvon visel v hlavě nakřivo, krajní třmeny byly prasklé, jeden čep s ložiskem byl zaseklý. Při obnově byly oba zvony vyčištěny a konzervovány, opatřeny novými dubovými hlavami a novými srdci. Zvon z roku 1581 byl pootočen, aby srdce bilo do nevytlučeného místa. Oba zvony jsou opatřeny lineárními motory a zároveň i dřevěnými pákami, aby bylo možné přejít na ruční zvonění.

Fara v Maršovcích byla postavena zřejmě ve stejných letech jako kostel Zvěstování Panně Marii, který byl postaven mezi lety 1774–1775. V souvislosti s celkem velkorysou



Červené Pečky (správní obvod obce Kolín), kostel Narození Panny Marie, zvon z roku 1531 od Jakuba Ptáčka: a – havarijný stav, krajní třmeny upevňující zvon byly prasklé a čep zaseklý v převalovacím ložisku; b – týž zvon po obnově (foto P. Vácha).

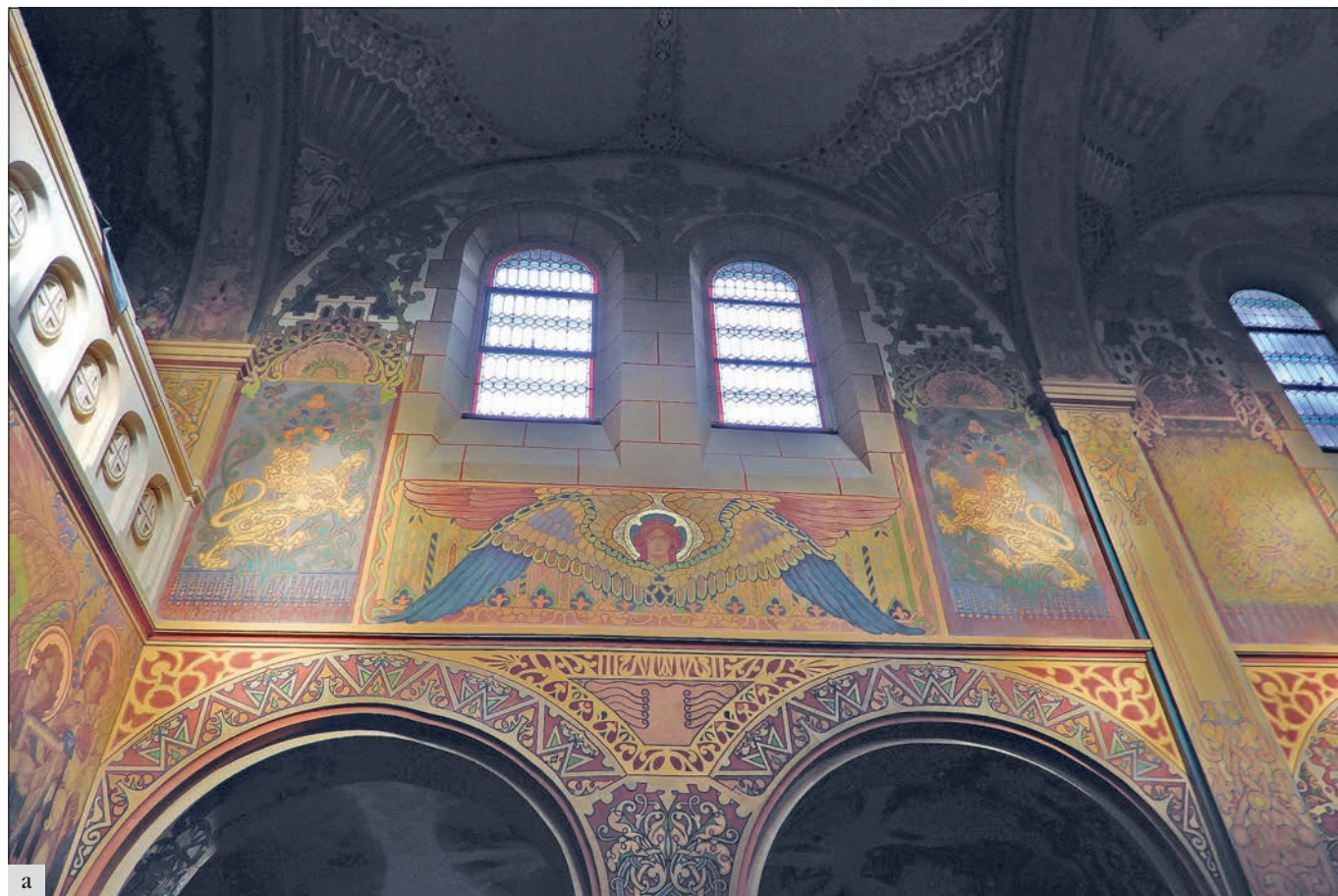


Slaný (správní obvod obce Slaný), kostel sv. Gotharda, boční oltář sv. Kříže v severní lodi kostela, stav po restaurování (foto T. Cachová).

výstavbou nového kostela a fary byl areál obdařen i sochou sv. Vojtěcha zřejmě pořízenou Pachtu z Rájova. Fara opravená ve 30. letech 20. století byla příbytkem pro zde sídlícího posledního kněze do roku 1961. Zánik fary ve smyslu správního centra území farnosti byl vykonán v roce 2009 tzv. slučováním farností.

Nevyužitá a chátrající budova znepokojila místní aktivní obyvatele natolik, že hledali její využití tak dlouho, až došlo k jejímu převedení na Charitu v Novém Kníně, která ji bude po opravě, kterou financuje, dále spravovat. Tímto zůstane zachována budova fary, která je spolu s kostelem přirozeným a architektonicky cenným středem obce. Na vnější fasádě byly zrestaurovány malby z doby vzniku fary, čímž doplnily jednotnost architektury pozdního baroka, ale i nápis z 30. let, informující, že jde o farní úřad. Uvnitř došlo k restaurování jedné z posledních vrstev výmalby. Součástí byla i obnova šablonové výmalby se stylizovaným secesním vzorem.

Socha sv. Jana Nepomuckého z Unhoště, která byla zhotovena pravděpodobně v době kolem svatořečení světce (1729), se blíží vzorům soch sv. Jana Nepomuckého od Michaela Jana Josefa Brokoffa. Od roku 1938 byla umístěna v areálu kostela sv. Petra a Pavla v Unhošti, kam byla přenesena z náměstí, které po ní dosud nese jméno – Svatojánské náměstí. V rámci areálu kostela byla umístěna na nevýrazném místě ve stínu. Nyní je originál sochy zrestaurovaný, je ale v takovém stavu, že musí být již umístěn v interiéru. Zhotovená je i kopie sochy (jako výdusek, který si proti návrhu sekané kopie ze strany NPÚ prosadili představitelé města Unhošť), která je nyní připravena pro osazení na její druhotné místo, které zaujímala od roku 1938 nebo, a to podle výsledků budoucích jednání o úpravě Svatojánského náměstí, na své původní místo – náměstí, které je po ní pojmenováno. I pokud bude zvolena varianta umístě-



a



b



c



d

Grunta (správní obvod obce Kolín), kostel Nanebevzetí Panny Marie: a – severní stěna lodi po vyspravení trhlín a retuši malby. Křídla anděla jsou mírně prodloužena a vitráž levého okna nastavena do šířky; b – pohled na klenbu lodi; c – námět Korunování Panny Marie v konše závěru presbytáře; d – klenba presbytáře po vyspravení trhlíny probíhající ze stěny na klenbu a po retuši, okřídlený býk – symbol evangelisty Lukáše (foto T. Cachová).

ní sochy zpět na místo, které zaujímal od roku 1938, dojde k němu později, protože je třeba ještě zrestaurovat podstavec sochy, který je stále na místě v areálu kostela.

V kostele Nanebevzetí Panny Marie v Gruntě proběhlo v roce 2023 restaurování větší části nástěnných maleb a geometrických vitráží. Pro kostel bylo dále zásadní jeho statické zajištění.

Chrám v Gruntě je neorománskou trojlodní bazilikou, vybudovanou v letech 1905–1908 projektantem Rudolfem Vomačkou a prováděcím stavitelem Janem Sklenářem. Ve své době vznikl jako mimořádně velký kostel na poměry českého venkova, a to na místě staršího kostelíka, který byl stržen kvůli statickým problémům. Nicméně vzhledem k sesedání podloží, na nějž může mít vliv např. někdejší těžba v oblasti Kutnohorská, se problémy přenesly také na nový kostel, těžké západní dvouvěž pokleslo a v důsledku toho se roztrhlo zdivo lodi. Před samotným restaurováním maleb proto musela být provedena betonová injektáž do základů kostela a vyplnění širokých trhlin ve zdivu (srov. s. 55).

Autorem nástěnných maleb v kostele je český malíř František Urban a jeho manželka Marie Urbanová Zahradnická, kteří zde své návrhy realizovali v roce 1912. Podle dochované korespondence je k tomuto úkolu vyzval královéhradecký biskup Josef Doubrava. Urban se na přelomu 19. a 20. století stal autorem řady nástěnných maleb v sakrálních i profánních prostorech, návrhů vitráží, plakátů a diplomů. Zaměřoval se na figurální výjevy a jeho manželka k nim navrhovala dekorativní ornamentální výzdobu, která je právě v Gruntě zcela jedinečná. Kombinuje totiž prvky secese s románskými ornamenty – pletenci a do nich zakomponovanými fantaskními zvířaty čerpanými např. ze středověkých rukopisů. Románská ornamentika zde byla zvolena patrně s ohledem na nerománskou architekturu. Secese je tu zase patrná ve stylizaci motivů, plošnosti a lineárnosti. Oproti typické jemné pastelové secesi barevnosti byly v Gruntě použity barvy nečekaně výrazné, nicméně pečlivě laděné. Malířům zde byla ponechána na svou dobu mimořádná svoboda uměleckého projevu a kostel byl doplněn rovněž poměrně originálním mobiliářem ve stylu organické novogotiky od Jana Kastnera, Urbanova kolegy ze spolku Křesťanská akademie. Celá výzdoba kostela tak tvoří harmonický celek.

Figurální výjevy se v kostele nacházejí ve vybraných partiích. V konše apsidy je vyobrazeno Korunování Panny Marie. Scéna je obklopena anděly a celé pozadí konchy je vyzlacené. Na klenbě nad presbytářem jsou vymalovány symboly čtyř evangelistů, pod klenbou mezi okny pak andělé. Podoba presbytáře částečně připomíná středověkou výzdobu byzantských chrámů. Stěny presbytáře nesou dvě velké protějškové scény – Narození Krista a Klanění Tří králů. V čelech bočních lodí se pak nacházejí menší výjevy Sv. Anna učí Pannu Marii a Panna Maria se sv. Jáchymem. Konečně na stěně varhanní kruchty jsou vymalovány dvě dvojice andělů s hudebními nástroji, kteří svým vzhledem v mnohém připomínají ženské postavy z plakátů Alfonse Muchy. Figury mají propracované a velmi zdobné oděvy, pro Urbana jsou zde rovněž typické motivy výšivek z českých lidových krojů.

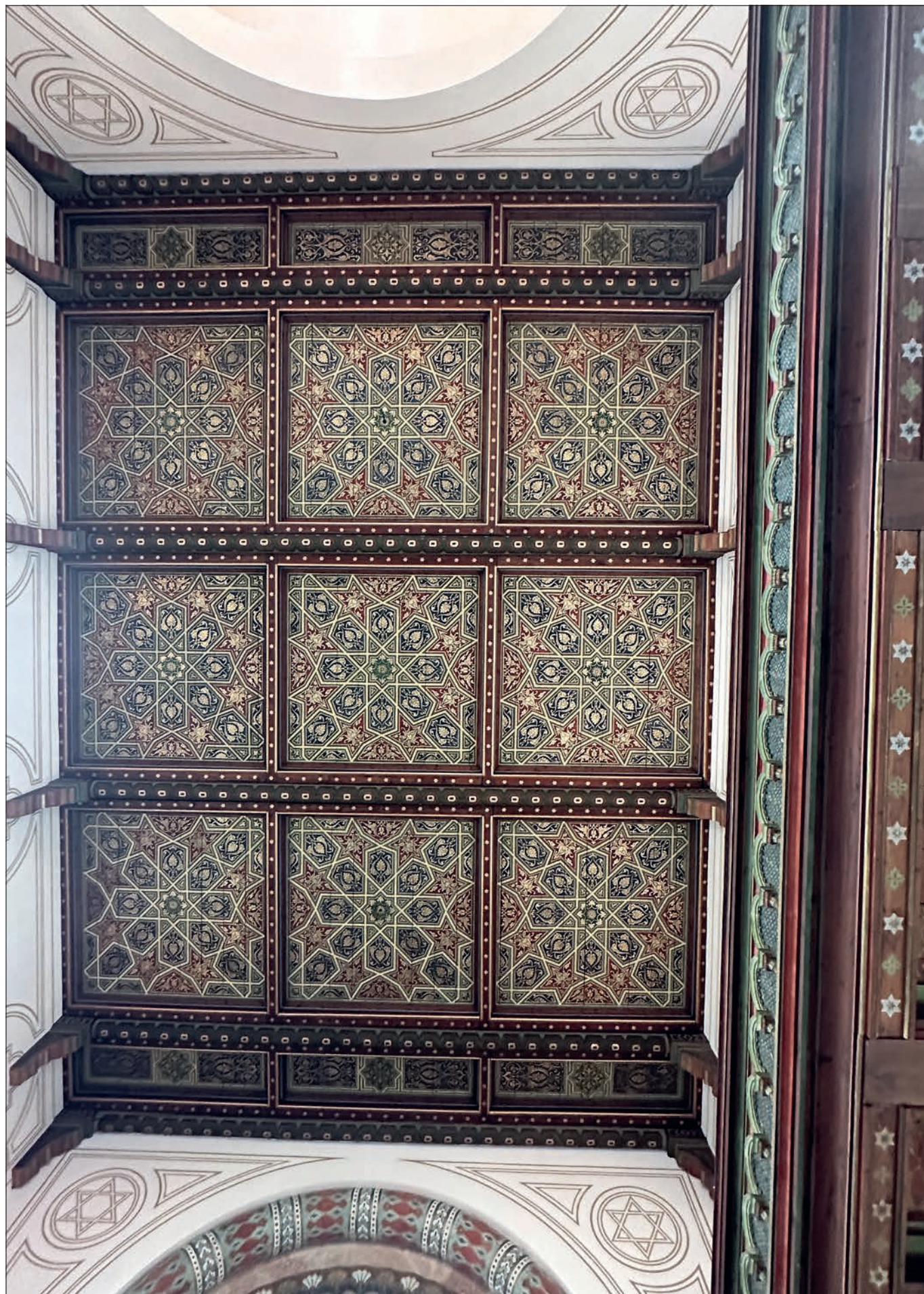
Malby jsou provedeny technikou secco, a to vaječnou temperou, místy s využitím zlaté podmalby. Hlavními příčinami poškození byly výše zmíněné statické trhliny, zatékání dešťové vody a dřívější barevné retuš, které výrazně změnila barevnost. Levá dvojice andělů s hudebními nástroji pod kruchtou byla natolik poškozena zatékáním, že malba již částečně nebyla čitelná a soudržnost ztrácela i podkladní omítka. K rekonstrukci andělů byl jako předloha využit dochovaný akvarel, který Urban vymaloval po dokončení nástěnné malby pro výše zmíněného biskupa Doubravu. Poškozený ornament na pasu v klenbě lodi byl zase rekonstruován podle nalezené docho-



Kolín (správní obvod obce Kolín), kostel sv. Bartoloměje, Kovenská kaple, oltář Panny Marie po restaurování. Oltář vznikl až v roce 1966 za použití starších barokních řezeb. Sousoší Piety a socha Boha Otce pocházejí snad ze zbořené kaple Panny Marie v Kolíně. Z charakteru dalších prvků výzdoby, jako jsou řezby a ostatní sochy, vyplývá, že jejich původ není společný. Jedná se o předměty ze svozů, které mohou být i jiné než kolínské proveniencí. Samotná oltářní architektura nese znaky neodborné práce, kdy byly použity materiály typu překližky či ohnutého plechu, který vytváří klenby nik (foto L. Maděrová).

vané podkresby. Zatékání lokálně způsobilo vznik tmavých map na klenbách, kde jsou proto nečistoty zapity do hloubky a jejich jediným možným řešením bylo překrytí retuší. Dále bylo třeba řešit problematiku okřídlených andělských hlav pod okny, kde se kvůli trhlinám rozestoupilo zdivo do šířky. Zde proto byla křídla poněkud prodloužena, což však není na první pohled patrné (a rovněž geometrické vitráže v oknech musely být nastaveny). V minulosti, patrně na přelomu 20. a 21. století, byly trhliny vyplněny tvrdou cementovou maltou a přetřeny vrstvou bílého disperzního nátěru, který působil velmi rušivě, neboť zakrýval partie malby kolem trhlin a k retuším již nedošlo. Nyní byla tato skutečnost napravena. Nezanedbatelným defektem bylo nyní i odpadávání šupinek barevné vrstvy a zlacení v důsledku vlhkosti.

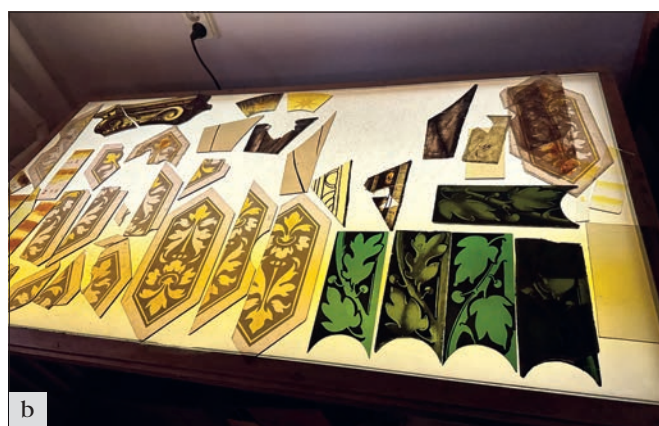
Samotné restaurování maleb po vyjmutí cementových výprávek trhlin ve zdivu, vyplnění defektů a hloubkových injektážích obnášelo očištění maleb suchou cestou, fixáž akrylátovou disperzí a v případě figurálních výjevů řídkou vaječnou emulzí, vytmelení drobných defektů, rozkreslení chybějících partií, retuš a lokální doplnění zlacení. Retuš byla pojata jako napodobivá, na větších plochách byla prováděna pigmenty pojenými disperzí a v detailech temperou. V kompletně zlacené ploše konchy byly dozlaceny pouze drobné defekty, výraznější přezlacení proběhlo např. v oblastech svatozáří, kde by byl kontrast starého a nového zlata příliš výrazný. Na klenbě lodi, kde je pozadí ornamentů tvořeno technikou tupování a stříkání štětcem, byl přes druhotnou vrstvu rekonstruován původní odstín podle dochované originální plochy ve východním poli.



Čáslav (správní obvod obce Čáslav), synagoga, dřevěný malovaný strop po restaurování. Na stěnách byla rekonstrukčně naznačena výzdoba dle dochovaných návrhů Wilhelma Stiassnyho (foto L. Maděrová).



Kačina (správní obvod obce Kutná Hora), zámek, pavilon knihovny: a – tympanon s reliéfem boha Apollona před restaurováním; b – stav po restaurování (foto L. Maděrová).



Kutná Hora (správní obvod obce Kutná Hora), kostel sv. Jana Nepomuckého: a – vitráž s vyobrazením Panny Marie Bolesné z roku 1894 po restaurování; b – vitrážová skla po rozebrání z olověné sítě na prosvěcovacím stole během restaurování (foto L. Maděrová).

Restaurování začalo v lodi kostela, kde bylo potřebné vystavět lešení také kvůli řešení defektů kolem okenních otvorů, a po dokončení prací v lodi se práce přesunuly do presbytáře, v němž bylo defektů v malbě méně. Nakonec se restaurovaly malby ve třech polích severní boční lodi, v nichž byla kvůli zatékání potřebná největší míra rekonstrukce. V závěru došlo k monochromní výmalbě předsíně. Na své budoucí restaurování z finančních důvodů čekají ještě malby ve zbylých partiích bočních lodí, křestní kapli, sakristii a protějškové kapli po straně presbytáře.

Přehled sledovaných akcí:

Okres Benešov

Správní obvod obce Benešov

- Český Sternberk* – hrad, lustr z Rytířského sálu (Lea Raisová)
Jemniště – zámek, numismatický kabinet (Petr Špaček)
Jemniště – zámek, obraz Dvorská slavnost (Kateřina Kubátová, ak. mal.)
Líšno – areál zámku, socha sv. Floriana (Mgr. Daniel Talavera, ak. soch.)
Líšno – areál zámku, nástropní malby třech místností 1. patra (MgA. Linda Gurecká)
Maršovice – fara, šablonová malba, nápis nad vchodem (MgA. Marek Scheib)
Měchnov – židovský hřbitov, 20 náhrobků, vztyčování a zajišťování (Petr Škarvan)
Neveklov – židovský hřbitov, 14 náhrobků, vztyčování a zajišťování (Petr Škarvan)
Pyšely – socha sv. Jana Nepomuckého (Vojtěch Adamec, ak. soch.)

Správní obvod Vlašim

- Domašín* – kostel sv. Jakuba Staršího, kamenný portál, 2 etapa přípravných restaurátorských prací (Daniel Talavera, ak. soch.)
Načeradec – kostel sv. Petra a Pavla, varhany – nástroj, 1. etapa (Eduard Valenta)

Správní obvod obce Votice

- Bedřichovice* – kostel sv. Vavřince, hlavní oltář, 4. etapa restaurování hlavního oltáře (Pavel Kučera, Roman Dvořák, Miroslav Minsk)
Neustupov – zámek, 1. patro, nástěnné malby arkády a dvě místnosti, část jedné z místností (dříve jedna místnost), 2. etapa (MgA. David Svoboda)
Odlochovice – zámecká kaple sv. Jana Nepomuckého, boční oltář sv. Antonína Paduánského (MgA. Lukáš Brotánek, RNDr. Milena Nečásková, Naděžda Březinová, Dagmar Adámková)
Odlochovice – zámecká kaple sv. Jana Nepomuckého, boční oltář Panny Marie, 2. etapa (MgA. Lukáš Brotánek, RNDr. Milena Nečásková, Dagmar Adámková, Naděžda Březinová, Radka Kalabisová)
Zvěstov – socha sv. Jana Nepomuckého (MgA. Ondřej Špás)
Smilkov – zámek, 1. patro, krajní místnost dalšího křídla zámku, dekorativní malby, rekonstrukce (MgA. Linda Gurecká)
Votice – židovský hřbitov, 10 náhrobků (Petr Škarvan)

Okres Beroun

Správní obvod obce Beroun

- Beroun* – Pražská brána, dvě hrotnice s makovicemi a korouhviemi (Jaroslav Kučera, Ak. mal., Miroslav Kučera, Ivana Rašplíková)
Králov Dvůr – zámek, nástěnné malby v západní síni jižního křídla (Karine Artouni, Ak. mal.)
Nový Jáchymov – lesní hřbitov, litinový náhrobek Antonína Mayera (Bc. Lukáš Vágner, Ing. Jiří Kmošek)
Točnick – hrad, hradní kaple, obraz: Sv. Prokop a obraz: Sv. Jiří bojující s drakem (Jiří Brodský, ak. mal.)

Správní obvod obce Hořovice

- Hořovice* – františkánský klášter, přízemí, sakristie – nástěnné malby, konzervace (Miroslav Slavík, ak. mal.)
Hostomice – židovský hřbitov, náhrobky, 17 kusů, vztyčování a zajišťování (Petr Škarvan)
Svatá Dobrotivá – kostel Panny Marie a svaté Dobrotivé, boční oltář Panny Marie Dobré rady



Sedlec (správní obvod obce Kutná Hora), katedrála Nanebevzetí Panny Marie a sv. Jana Křtitele, kaple Čtrnácti sv. Pomocníků. V rámci průběžné údržby došlo k ošetření nástěnných maleb i oltáře v kapli. Malby i oltářní obraz jsou dílem Judy Tadeáše Suppera (foto L. Maděrová).

Okres Kladno

Správní obvod Kladno

- Buštěhrad* – zámek, místnost v 1. patře severního křídla, nástěnné malby, dokončování restaurování (MgA. Magdalena Selucká Rečová)
Družec – mariánský sloup, 1. etapa (MgA. Jan Brabec)
Kladno – gymnasium, kamenný kříž z atiky (René Tikal, ak. soch., Petr Dufek)
Švárov – křížek, (Jarmil Plachý, ak. soch.)
Unhošť – socha sv. Jana Nepomuckého, dokončení restaurování a zhotovení kopie sochy (Mgr. et Mgr. Jan Kyncl, PhD.)

Správní obvod obce Slaný

- Slaný* – kostel sv. Gotharda, zvon z roku 1545 (Petr Rudolf Manoušek)
Dřínov – boží muka (Pavel Kytka)
Slaný – kostel sv. Gotharda, boční oltář sv. Kříže – IV. etapa, vitráže v presbytáři – II. etapa, kamenické zdobné prvky exteriéru presbytáře – IV. etapa (Hana Slavíková, Ak. mal., Patrik Jílek, Milan Augustin, Miroslav Kressl, Jarmil Plachý, Ak. soch.)
Velvary – radnice, zdobné kamenné prvky na fasádě (MgA. Václav Mašek, MgA. Miroslav Žán)

Okres Kolín

Správní obvod obce Kolín

- Červené Pečky* – kostel Narození P. Marie, zvony z roku 1531 a 1581 (Michael Měšťan, Václav Hrubý)



Mnichovo Hradiště (správní obvod obce Mnichovo Hradiště), mobiliární fond státního zámku Mnichovo Hradiště, portrét kardinála Arnošta Vojtěcha z Harrachu po restaurování. Portrétovaný se v roce 1623 stal pražským arcibiskupem, působil jako důležitý rádce Habsburků. Byl velmistrem řádu Křižovníků s červenou hvězdou. V roce 1626 byl jmenován kardinálem (foto L. Maděrová).



Kostomlaty nad Labem (správní obvod obce Nymburk), socha sv. Jana Nepomuckého z roku 1757. Vzhledem k havarijnímu stavu sochy již nebylo možné její další setrvání in situ. Fotografie zachycuje dokončování sekané kopie z přírodního kamene klasickou metodou tečkování dle originálu. Ten byl následně umístěn v předsíni kostela sv. Bartoloměje v Kostomlatech. Kopie byla osazena na původní podstavec u mostku v obci (foto L. Maděrová).

Kolín – kostel sv. Bartoloměje, dokončení, kamenné prvky (ak. soch. Jan Vích, ak. soch. Nina Jindřichová), obrazy (ak. mal. Karine Artouni, ak. mal. Alena Krahulíková, ak. mal. Eva Kolmanová, ak. mal. Jana Lukešová), vybrané dřevěné sochy (ak. mal. Hana Slavíková), nástěnné malby (ak. mal. Karine Artouni), soubor barokních církevních textilií (Helena Kastlová), preciosa a kovové prvky (Jaroslav Prášil, Ing. Jiří Kmošek)

Grunta – kostel Nanebevzetí Panny Marie, nástěnné malby v interiéru a geometrické vitráže (Jiří Mašek, Tomáš Skořepa, Zdeněk Henych, Petr Zajác)

Choťovice – kostel Narození Panny Marie, boční oltář Křtu Kristova, I. etapa (MgA. David Blahout)

Kolín – kostel Nejsvětější Trojice, nástěnné malby v interiéru, IV. etapa (Hana Slavíková, ak. mal.)

Kolín – kostel sv. Jana Křtitele, zajištění nástěnných maleb, II. etapa (Hana Slavíková, ak. mal.)

Kolín – radnice, zdobné prvky na fasádě (ornamentální sgrafita, ornamentální odlitky z kufsteinu, kamenné vázy a čučky, kamenná socha Spravedlnosti, kovové hrotnice s korouhvemi), I. etapa – východní budova (Jiří Mašek, Tomáš Skořepa, Simon Kudrnáč, Jarmil Plachý, ak. soch., Petr Douda, Karel Sršeň)

Kolín – starý židovský hřbitov, 30 náhrobků (Luděk Špatenka)

Kolín – zámek, kaple a sakristie, nástěnné malby, II. etapa (Mgr. Jakub Stretti, ak. mal.)

Pečky – kostel sv. Václava, geometrické vitráže, II. etapa (David Roskovec)

Plaňany – kostel Zvěstování Panny Marie, nástěnné malby

v presbytáři a hlavní oltář, II. etapa (Jan Chejn, ak. mal., Naděžda Březinová)

Radim – boží muka (Jarmil Plachý, Ak. soch.)

Starý Kolín – areál kostela sv. Ondřeje, kovový kříž za presbytářem (Bc. Lukáš Vágner, Ing. Jiří Kmošek)

Týnec nad Labem – litinový krucifix u trafostanice (MgA. Kateřina Čiháková Myšková)

Velké Chvalovice – kaple sv. Jana Nepomuckého, mensa (Josef Kulda, ak. mal., Sylvie Kroupová)

Zásmuky – mariánský sloup, VI. etapa (Alexandr Kozlov, ak. soch.)

Správní obvod obce Český Brod

Chotouň – areál kostela sv. Prokopa, socha sv. Prokopa s přístřeškem nad studánkou (MgA. Alexandr Kozlov)

Přistoupim – židovský hřbitov, 25 náhrobků (Petr Škarvan)

Okres Kutná Hora

Správní obvod obce Čáslav

Čáslav – synagoga, dřevěný malovaný strop (BcA. Hana Bělinová, DiS., MgA. Lukáš Brotánek)

Správní obvod obce Kutná Hora

Jakub – kostel sv. Jakuba, srdce zvonu z roku 1504 (Michal Votruba Dis.)

Kácov – zámek, malby v interiéru, etapa (ak. mal. Jan Frühauf, MgA. Linda Gurecká), malby a štuky v kapli, etapa (doc. Mgr. art. Jakub Ďoubal, Ph.D; MgA. Zuzana Wichterlová;



Poděbrady (správní obvod obce Poděbrady), kostel Nanebevzetí Panny Marie, hlavní oltář po restaurování. Skupina Kalvárie završující oltář a postavy andělů byly deponovány v místním muzeu a budou předmětem restaurování v rámci další etapy prací. Oltář pocházející z neogotické úpravy kostela v druhé polovině 19. století byl vytvořen Josefem Kastnerem (foto L. Maděrová).

BcA. Balcar Jakub; BcA. Khomenok Taisiia; BcA. Knot Marek; BcA. Mašíková Veronika; BcA. Mrovč Vojtěch; BcA. Šaffer Vít; BcA. Urbanová Lucie; BcA. Veselá Blanka – Univerzita Pardubice, Fakulta restaurování, malby v sále v přízemí (AVU Praha, ak. mal. Markéta Pavlíková, Ph.D., MgA. David Hrabálek)

Kačina – zámek, pavilon knihovny, reliéf boha Apollona (BcA. Pavla Žiaková)

Kutná Hora – mobiliární fond Ústředního depozitáře Voršilky, obraz Svatá Rodina, olejomalba na plátně (ak. mal. Milan Kadavý)

Kutná Hora – čp. 562, socha sv. Judy Tadeáše (MgA. Martin Kulhánek)

Kutná Hora – kostel sv. Jana Nepomuckého, tři figurální vitráže v presbytáři (Jaroslav Skuhrový)

Kutná Hora – klášter voršilek, kostel Nejsvětějšího Srdce Páně, vitráž v presbytáři (Jaroslav Skuhrový)

Kutná Hora – arciděkanství, vstupní portál, etapa (ak. soch. Jarmil Plachý)

Kutná Hora – Sedlec – katedrála Nanebevzetí Panny Marie a sv. Jana Křtitele, kaple Čtrnácti svatých pomocníků, nástěnné malby, oltář (ak. mal. Roman Ševčík, BcA. Hana Bělinová, DiS., Petr Svoboda)

Kutná Hora – jezuitská kolej, zvony Ludvík a Michal (Petr Rudolf Manoušek)

Nové Dvory – dominikánský klášter s kostelem sv. Anny, kostel sv. Anny, boční oltář sv. Jana Nepomuckého (MgA. Ondřej Špás, MgA. Ondřej Sklenář)

Nové Dvory – dominikánský klášter s kostelem sv. Anny, kovaná brána (Jaroslav Rezler)

Pertoltice – kostel sv. Jiří, zvon z roku 1522, etapa (Jiří Hlávka)

Uhliřské Janovice – socha sv. Václava (MgA. Šárka Zárubová)

Vysoká – kostel Navštívení Panny Marie, malby v presbytáři, etapa (ak. mal. Hana Slavíková)

Zleby – Mariánský sloup, etapa (MgA. Josef Červinka)

Okres Mělník

Správní obvod obce Kralupy nad Vltavou

Kralupy nad Vltavou – kostel Nanebevzetí Panny Marie a sv. Václava, kamenný sokl, VII. etapa (Pavel Kytka, Pavel Kytka ml.)

Nelahozeves – rodný dům Antonína Dvořáka, bronzová pamětní deska na fasádě (Ing. Ondřej Šimek, DiS., MgA. Miroslav Žán)

Veltrusy – mobiliární fond zámku, zlacený zrcadlový rám inv. č. VE 498 (Marcela Temerová)

Vepřek – kostel Narození Panny Marie, dřevěné sochy sv. Linharta a sv. Floriána z hlavního oltáře (MgA. Monika Wolfová, MgA. Eliška Miklovičová)

Správní obvod obce Mělník

Byšice – židovský hřbitov, 19 náhrobků (Petr Škarvan)

Horní Vidím – skalní reliéf Kalvárie (Mgr. BcA. Petr Gläser)

Chorušice – návesní kaple, nástěnné malby v nikách (MgA. Magdaléna Rafl Bursová, Mgr. Jakub Rafl, Ak. soch.)

Mělník – kostel sv. Ludmily, hlavní oltář, II. etapa (Martin Zmeškal)

Mělník – kostel sv. Petra a Pavla, kamenné prvky a dva polychromované svorníky v přední části severní lodi (Martina Fořtíková)

Mělník – židovský hřbitov, 5 náhrobků poškozených při havárii (Petr Škarvan)

Mělník – Pšovka – kostel sv. Vavřince, boční oltář sv. Jana Nepomuckého, III. etapa (Martin Zmeškal)

Sitné – litinový křížek s kamenným podstavcem na návsi (Miroslav Kroupa, David Císařovský, DiS.)

Správní obvod obce Neratovice

Kojetice – kostel sv. Víta, hlavní oltář, etapa (ak. mal. Miroslav Slavík)

Líbiš – kostel sv. Jakuba, dřevěný polychromovaný strop a související omítky s malbami (Lenka Helfertová ak. mal. a rest., Pavel Hanč)

Lobkovice – kostel Nanebevzetí Panny Marie, dveře (Pavel Hanč)

Okres Mladá Boleslav

Správní obvod Mladá Boleslav

Horní Stakory – socha sv. Jana Nepomuckého (ak. soch. Martin Pokorný)

Kojovice – pomník obětem 1. a 2. světové války (ak. soch. Vojtěch Adamec)

Krpy – pomník obětem 1. světové války (ak. soch. Vojtěch Adamec)

Kropáčova Vrutice – pomník obětem 1. světové války (ak. soch. Vojtěch Adamec)

Mladá Boleslav – Masarykův dům okresní sociální péče, sousoší Matky s dětmi (ak. soch. Martin Pokorný)

Mladá Boleslav – budova Gymnázia, snesení a zhotovení kopie alegorické sochy Moudrosti, etapa (Mgr. Petr Gláser)

Mladá Boleslav – čp. 17, kamenné portály a sloupky v patře (ak. soch. Martin Pokorný)

Předměřice nad Jizerou – kostel sv. Jakuba Většího, reliéf Staroboleslavské Madony, etapa (Tomáš Skořepa)

Správní obvod Mnichovo Hradiště

Kněžmost – kostel sv. Františka Serafinského, obnova zvonové stolice (ak. soch. Josef Tkadlec, Josef Slánský)

Mnichovo Hradiště – státní zámek, mobiliární fond, závěsné obrazy včetně rámu: portréty kardinála Arnošta Vojtěcha z Harrachu a Isabelly z Harrachu (Jiří Brodský ak. mal. a rest.)

Mnichovo Hradiště – socha sv. Antonína Paduánského (ak. soch. Pavel Míka, Petr Verich)

Veselá – socha sv. Jana Nepomuckého, provedení kopie, etapa (MgA. Martin Kulhánek)

Mohelnice nad Jizerou – kostel Nanebevzetí Panny Marie, malby v interiéru, etapa (MgA. Marián Grančák)

Okres Nymburk

Správní obvod Nymburk

Kostomlaty nad Labem – socha sv. Jana Nepomuckého restaurování a provedení kopie, dokončení (ak. soch. Vojtěch Adamec)

Nymburk – radnice, rekonstrukce výmalby podloubí (MgA. Šimon Vahala)

Sadská – zvonice, korouhev (Josef Talafa, Sylvie Kroupová, Karel Hůla)

Správní obvod Poděbrady

Městec Králové – krucifix (ak. soch. a rest. Jan Kracík)

Poděbrady – kostel Nanebevzetí Panny Marie – tzv. Havířský kostelík, nástěnné malby v interiéru (MgA. Adam Souček, Marek Scheib)

Poděbrady – kostel Nanebevzetí Panny Marie, hlavní oltář (MgA. Adam Souček, Marek Scheib, Jitka Musilová)



Odolena Voda (správní obvod obce Brandýs nad Labem-Stará Boleslav), kostel sv. Klimenta, nástropní malba od Jana Kubeňá v předsíni po restaurování (foto T. Cachová).



Stará Boleslav (správní obvod obce Brandýs nad Labem – Stará Boleslav), kostel Nanebevzetí Panny Marie. Votivní obraz z roku 1682 je osazen v podkruchtí a tvoří pandán epitafu z roku 1681. Fotografie představuje stav po celkovém restaurování (foto L. Maděrová).

Okres Praha-východ

Správní obvod obce Brandýs nad Labem-Stará Boleslav
Brandýs nad Labem – židovský hřbitov, 12 náhrobků (Petr Škarvan)

Brandýs nad Labem – zámek, „Audienční sál“, výmalba (ak. mal. a rest. Petr Kadlec)

Čelákovice – socha sv. Jana Nepomuckého (Ing. arch. Josef Vitvar)

Čelákovice – kostel Nanebevzetí Panny Marie, vrcholový kovaný kříž (Petr Polák, Ak. soch., Antonín Bendl)

Odolena Voda – kostel sv. Klimenta, předsín – nástropní malba v předsíni, dvoje dvoukřídlé dveře, kamenná dveřní ostění a kamenná dlažba (MgA. Anna Plešmířová, René Šefr, Vladimír Hrubý, MgA. Václav Mašek)

Panenské Břežany – areál Horního zámku, sochařská výzdoba parku (MgA. Jan Čáda, Jan Shejbal, Lukáš Nývt)

Stará Boleslav – kostel Nanebevzetí Panny Marie, dva votivní obrazy umístěné v podkruchtí (ak. mal. Miroslav Slavík)

Správní obvod Říčany

Kostelec nad Černými lesy – kostel sv. Andělů Strážných, hlavní oltář, VII. etapa (Hana Slavíková, Ak. mal.)

Okres Praha-západ

Správní obvod obce Černošice

Háječek – františkánský klášter, sochy sv. Prokopa a sv. Anežky ve výklencích nádvorních fasád (Petr Dufek, Ak. soch.)

Mníšek pod Brdy – kostel sv. Václava, lavice v lodi, I. etapa (Pavel Hanč)

Roztoky – areál zámku, socha sv. Jana Nepomuckého (MgA. Jan Kracík)

Rudná – areál Husova sboru, pomník Mistra Jana Husa (Jiří Kašpar, Ak. soch., MgA. Jiří Kašpar)

Okres Příbram

Správní obvod obce Dobříš

Dobříš – areál kostela sv. Kříže, socha sv. Judy Tadeáše a socha sv. Linharta, celkové dokončení desetileté akce restaurování originálů soch přenesených do kostela Sv. Kříže v Dobříši a zhotovení kopií, které jsou osazeny na původních podstavcích (Jaroslav Fuka, ak. soch.)

Nový Knín – kostel sv. Mikuláše, boční oltář Panny Marie, dokončení (Sylvie Kroupová, Karel Mahelka, Dis, Jana Kovandová, MgA. Eva Mačtířková, Simona Žálková DiS.)

Obořiště – kostel sv. Josefa, nástropní malba lodi, záchranná fixáž – 8. etapa (MgA. Jiří Lauterkrantz, PhD.)

Velká Hraštice – kostel sv. Zikmunda, hlavní oltář (Karel Mahelka, Dis, MgA. Eva Matějčíková, Simona Žálková DiS)

Správní obvod obce Příbram

Březnice – židovský hřbitov, vztyčování a konzervace náhrobků, 10. etapa (Milan Šturm)

Březnice – hřbitov, náhrobek rodiny Jezberovy při kostele sv. Rocha, 1909, závěrečná etapa (MgA. Marie Špačková, MgA. Vojtěch Verner)

Bubovice – kostel sv. Václava, varhany, údržba (Jan Otcovský)

Příbram – pomník padlých v 1. světové válce, 2. etapa (Marcel Hron, ak. soch.)

Příbram – Svatá Hora – bývalá jezuitská rezidence, obraz Zvěstování Panně Marii od Petra Brandla, 1697 (Jana Záhořová, ak. mal.)



Sedlčany – místní část Církvička (správní obvod obce Sedlčany), kostel Nanebevzetí Panny Marie, epitaf s námětem Božího soudu, 1607, detail s výjevem odsouzených do pekla. Restaurování proběhlo za podpory Programu restaurování movitých kulturních památek, šlo o záchranu díla, které bylo v havarijním stavu (foto M. Kuldová).

Správní obvod obce Sedlčany

Osečany – zámek, dekorativní nástěnná výmalba, 2. patro, č. místnosti 311 (Mgr. Alžběta Čechová), č. místnosti 309, č. místnosti 311 (MgA. Jana Patricie Tomíčková)

Příčovy – zámek, kaple sv. Vojtěcha, kazatelna, 4. etapa (Jan Stöckel, ak. mal.)

Sedlčany – Církvička – kostel Nanebevzetí Panny Marie, epitaf (Hana Slavíková, ak. mal.)

Okres Rakovník

Správní obvod obce Rakovník

Čistá – kostel sv. Václava, hlavní oltář, konzervace a čištění (Linda Jílková, Patrik Jílek)

Hřebečnický – socha sv. Jana Nepomuckého (Jan Turský, ak. soch.)

Lišany – kostel Nanebevzetí Panny Marie, 14 obrazů křížové cesty, 5. etapa (Eva Matějčíková, ak. mal.)

Nové Strašecí – kostel Narození Panny Marie, hlavní oltář, dokončení po 8 etapách (Jitka Jirkovská, Mgr. Eva Matějčíková)

Petrovice – kostel Navštívení Panny Marie, socha evangelistů sv. Marka a sv. Lukáše (Miroslav Slavík, ak. mal., Václav Stádník)

*Mgr. Ludmila Maděrová, vedoucí oddělení
Mgr. Tereza Cachová,
Mgr. Bc. Marie Kuldová, Mgr. Petr Vácha*

REFERÁT PAMÁTEK S MEZINÁRODNÍM STATUSEM

Tento referát má za úkol zejména zajištění monitoringu památek Světového dědictví UNESCO. Ve středních Čechách se nacházejí dvě lokality tohoto mimořádného významu. V první řadě je takovou památkou *Kutná Hora*, výjimečné historické město se svým zcela unikátním vývojem, dále pak byl do této prestižní kategorie přiřazen i areál zámku s parkem v *Průhonicích*. Sledování a dokumentování stavu těchto výjimečných památek má za úkol doložit, že stále právem patří na seznam nejceněnějších světových lokalit a že se i nadále nachází ve stavu odpovídajícím původnímu prohlášení. Přitom se ale nesmí jednat o zastírání problémů, ke kterým zde může a také skutečně dochází. Zpráva musí být naprosto objektivní a průkazná, to je zásadní požadavek. Pokud ukazuje na případný problém, měla by se snažit i o naznačení jeho možného řešení.

Dalším významným a rovněž dlouhodobým úkolem referátu je preventivní ochrana památek. Ta představuje celý soubor činností od dokumentace až po spolupráci při aktivitách vedoucích k nápravě stavu, ohrožujícího konkrétní součást našeho památkového fondu.

Pak jsou zde ještě některé neméně důležité úkoly, a to podle aktuální potřeby. Je přitom možné konstatovat, že struktura práce je obdobná jako v předcházejících letech. Od nich se pak liší pouze rozsahem, odpovídajícím důležitosti těchto jednotlivých dalších oblastí činnosti.



Kutná Hora-Sedlec-Malín, pozemek zamýšlené výstavby „re-zidenční čtvrti“ s plánovanými až třináctipodlažními domy v katastru obce Malín, v popředí katedrála Nanebevzetí Panny Marie v Sedlci, přímá komponenta památky Světového dědictví (foto J. Mrázek).

Monitoring v tomto období kromě své obvyklé formy zaměřené na sledované roční období, upravované ale nyní na vhodnější periodu dvouletou, procházel ještě třetím kolem monitoringu periodického. Zde již byla v případě Kutné Hory i Průhonic angažována role správce památky, site managera.

Při monitoringu je jednou ze základních posuzovaných kategorií kromě autenticity památky zejména její integrita. Obě jsou v případě Kutné Hory dosud stále zachovány ve svém mi-



Kutná Hora, navržený bytový komplex na místě demolovaných budov tzv. Nových Mlýnů, nacházejících se v historické zástavbě města při hranici jádrové zóny památky a v pohledové blízkosti například Vlašského dvora (archív NPÚ).



Kutná Hora, areál bývalého Tellerova cukrovaru s navrženou rozsáhlou zástavbou v prostoru jeho dvora a zasahující také do torza původně středověkého špitálu s kaplí, postaveného těsně před tehdejší městskou branou (archiv NPÚ).



Kutná Hora, další z navržených nových obytných komplexů, tento na místě budov bývalého předměstského hospodářského dvora, situovaného v ochranném pásmu památky, nepřítisí daleko od hranice její jádrové zóny (archiv NPÚ).

možná hodnotným stupni, odpovídajícím stavu při zápisu na Seznam světového dědictví. V roce 2023 ale bylo projednáváno několik připravovaných významných záměrů, které by v případě své realizace na ni mohly mít zásadní vliv.

Prvním z nich je lokalita Malín, nacházející se východně v samé blízkosti hranice nárazníkové zóny. V tomto případě se dokonce k záměru dne 2. října 2023 vyjadřoval Český národní komitét ICOMOS. Ten vyslovil zásadní nesouhlas s myšlenkou výstavby „rezidenční čtvrti“ v blízkosti ochranného pásma, obsahující až třináctipodlažní domy. Svě znepokojení doložil nerespektováním historické urbanistické struktury někdejší vesnice Malín, dnes součásti města Kutná Hora. Dále pak ignorováním pohledové souvislosti s historickými dominantami městské památkové rezervace Kutné Hory a Sedlce, tedy vlastními památkami Světového dědictví. Svě tvrzení podpořil ještě rozpor s důležitým dokumentem, kterým je doporučení UNESCO o historické městské krajině. Jasnou varující souvislost ještě spatřoval s dalšími mezinárodními dokumenty a stejně i obecnými požadavky přítomnými v českém legislativním rámci.

Druhým případem je silně kontroverzní záměr výstavby bytového komplexu Nové Mlýny, situovaného na místě nedlouho předtím odstraněného areálu historických budov. Objektů situovaných zde v ochranném pásmu, tzv. nárazníkové zóně,

a to těsně při hranici památky Světového dědictví. Navržena je sem skupina až sedmipodlažních domů, kontrastujících tvrdě s okolní zástavbou a vstupujících do hlavních pohledů v nejcennějších částech města. Oba zmíněné projekty vzbudily značnou pozornost obyvatel města i jeho vedení a následovala pochopitelně velmi silná reakce.

V období roku 2023 ale bylo předloženo mnohem více obdobných záměrů, situace začala být opravdu neobvyklá oproti předcházejícím obdobím.

Dalším z takto připravovaných akcí byl záměr výstavby bytového komplexu, situovaného na místě původního industriálního areálu historických budov tzv. Tellerova cukrovaru. I ty jsou situovány v ochranném pásmu, a to opět těsně při hranici památky Světového dědictví. Jde o významné přestavbové území, vyžadující rehabilitaci formou vhodné konverze území. Navržena sem byla ale skupina sedmi samostatně stojících bodových bytových domů o výšce čtyř podlaží s vstupujícím horním patrem. Dále pak objemná hmota v centrálním prostoru dokončeného individuálního objektu s převýšenými třemi nadzemními podlažími. Nové objekty bylo možné označit jako nekontextuální a kontrastující s okolní urbanistickou formou území.

Dále sem náleží ještě další záměry, například polyfunkční dům ve Štefánikově ulici. Rozměrný objekt má být situován na samou hranici jádrové zóny památky. Tato ulice měla původní název Na Příkopě a probíhá přímo v linii městského opevnění. Zamýšlená novostavba svým měřítkem, hmotovým pojetím i výrazem naprosto nevychází z charakteru tohoto významného místa. Ještě dalším, neposledním v řadě těchto projektů, je zástavba na místě až doposud zčásti ještě zachovaného bývalého předměstského hospodářského dvora, situovaného v ochranném pásmu památky, nedaleko od hranice její jádrové zóny. Také zde je zvoleno řešení, které se nijak nenechalo ovlivnit specifickým charakterem místa.

Tyto projekty celkově naznačují zcela novou situaci v historii místa. Kutná Hora byla až doposud velmi klidnou lokalitou se specifickým charakterem a uchráněna byla od velkých investičních záměrů ve svých nejcennějších historických partiích. Rok 2023 v tomto smyslu přinesl zásadní zlom, a to nejen místem a rozsahem uvažovaných investic, ale také způsobem jejich přípravy. Novým a varujícím prvkem je zde zapojení advokátních kanceláří při prosazování záměrů, vzbuzujících pochyby o vhodnosti v daném jedinečném a celosvětově oceňovaném prostředí. Celkově je tímto postupem zásadně snížena možnost obrany a dosavadní vývoj naznačuje vysoký stupeň nebezpečí pro další hájení hodnot památky.

Druhým z hlavních úkolů referátu je zmíněná preventivní ochrana památek. Opět zde musíme konstatovat, že i přes nyní poměrně stabilizovanou situaci v péči o naše kulturní dědictví se stále objevují případy, kdy je některá z částí našeho kulturního dědictví ohrožena. Stává se tak zejména tehdy, když vlastník nechce anebo není schopen se o památku odpovídajícím způsobem postarat. Setkáváme se přitom i s případy toho druhu, kdy odchází k úmyslnému ničení, to může být i z důvodu promyšlené spekulace. Tím je dána paradoxní skutečnost, že ve společnosti, která si tak zakládá na soukromém majetku a jeho ochraně, nejsme schopni tento majetek, který je ale zároveň celospolečenskou kulturní hodnotou, ochránit před ničením.

Kategorie ohrožených památek, která byla v minulosti vážným a početně zastoupeným problémem, tedy u nás stále ještě existuje. Bohužel tak nenastal dříve očekávaný stav, kdy naše kulturní dědictví bude všeobecně považováno za jednu z nejvyšších hodnot.

Ing. arch. Jiří Mrázek

ODDĚLENÍ ARCHEOLOGIE

Brandýs nad Labem (okres Praha-východ): v rámci jedné návštěvy proběhlo ohledání havarijního propadu terénu na zahradě domu čp. 61/18, který se vytvořil v bezprostředním západním sousedství stávající studně. Studna je funkční, celková její hloubka činí cca 8 m. Při dně je studna propojena horizontálním otvorem se spodní partií dalšího objektu charakteru cisterny či studny, který je vyhlouben pod pochozí úrovní v nejzazší východní části domovních sklepů tesaných v pískovcové skále. Dutina studny spolu s objektem ve sklepech tak díky propojení vytváří jakési „spojité nádoby“. Po sesuvu či propadu terénu pozůstala mezi vzniklou vertikální kavernou a dutinou vlastní studny tenká pískovcová stěna, s několika otvory či trhlinami. Otvor se ve stěně studny prolomil i ve spodní části a tímto otvorem se do studny (a do spojitého sousedního objektu ve sklepech) sesul materiál vyplňující původně prostor za přirozeným, tj. skalním pláštěm studny.

Černé Budy – Sázava (okres Benešov): V roce 2023 proběhl předstihový (a následně záchranný) archeologický výzkum v prostoru tzv. svatoprokopské zahrady v areálu Sázavského kláštera (k. ú. Černé Budy). Výzkum byl vyvolán potřebou doplnit dokumentaci pro projekt zpřístupnění tzv. jeskyně sv. Prokopa, která se nachází v těsném sousedství. Výzkum odhalil suterén středověkého domu (14.–15. století), který byl původně zaklenut valenou klenbou, a přístup z horního podlaží do něj zajišťovalo částečně dochované schodiště v síle zdi. Suterén se nacházel pouze pod západním trak-



Sázavský klášter, svatoprokopská zahrada – portál v příčce oddělující západní a střední trakt středověkého domu, v pozadí vstup do tzv. jeskyně sv. Prokopa (foto Z. Neustupný).



Sázavský klášter (okres Benešov), svatoprokopská zahrada, jihozápadní nároží vrcholně středověkého domu (vlevo nahore); starší situace z 12.–13. století, relikty horkovzdušného vytápění (foto Z. Neustupný).

tem rozlehlého objektu, jehož celkový půdorys zaujímal cca 190 m². Výzkum zasáhl též střední trakt, jehož vyhodnocení bude klíčové pro porozumění komunikačním návaznostem a celkovému funkčnímu významu objektu nad svatoprokopskou jeskyní. Dále byly objeveny fragmenty základových konstrukcí starší (12. – pol. 13. stol.) stavby neznámého půdorysu. O jejím významu vypovídá skutečnost, že byla vybavena horkovzdušným vytápěcím zařízením, z něhož bylo odkryto částečně dochované topeniště. Při výzkumu bylo vyzdvíženo několik tisíc artefaktů. Mezi nejpozoruhodnější náleží úlomky románských dlaždic, mince, kachle s reliéfními vyobrazeními a stylus sloužící k rytí do voskových tabulek.

Starý Kolín (okres Kolín): V roce 2023 byl vyhlouben liniový výkop po obvodu barokního závěru kostela sv. Víta. Dokumentováno bylo základové zdivo se zřetelnými otisky bednicí konstrukce. Do výkopu byla uložena konstrukce vysoušecího kanálku.

Žehuň (okres Kolín): v březnu 2023 proběhl archeologický dohled výkopů pro dešťovou kanalizaci u kostela sv. Gotharda v Žehuni. Liniový výkop o hloubce 30–60 cm a šířce max. 50 cm obemknul kostel z jižní, západní a severní strany. Kratší spojovací rýhy byly vyhloubeny od dešťových svodů k hlavní větvi. Vzhledem ke svým parametrům výkop nezastihl archeologické situace ani vrstvu tzv. hřbitovního horizontu. Podle pozorování stěn výkopu i vykopané zeminy byl zasažen pouze půdní typ krytý drnem: tmavě hnědá hlína se slabou příměsí fragmentů stavebních materiálů.

Oddělení archeologie prezentovalo formou veřejné přednášky organizované Muzejním a vlastivědným spolkem Včela Čáslavská výsledky svého terénního průzkumu středověkých fortifikačních objektů v okolí Lomce a Třebonína na Čáslavsku. Akce se konala na Nové scéně Dusíkova divadla v Čáslavi dne 21. 11. 2023.

*Mgr. Zdeněk Neustupný, vedoucí oddělení
Mgr. Jan Kypta, Ph.D.
Mgr. Filip Laval, Ph.D.*

Institucionální podpora na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace (DKRVO) v roce 2023

Výzkum nemovitých památek v ČR

Garant: PhDr. Vladislav Razím

Výzkumná oblast Nemovité památky v ČR, jejíž řešení bylo zahájeno v roce 2019 a skončilo 2023, byla zaměřena na systematický záchranný výzkum nejohroženějších druhů památek. Obsahem výzkumu byl výběr konkrétních staveb nebo jejich částí na základě dlouhodobého sledování a zcela aktuálních potřeb, jejichž poznání a dokumentace má význam nejen pro každou konkrétní stavbu, ale přispěje k řešení širších, nezřídka velmi specifických otázek, včetně samotných metod zkoumání. Prioritou výběru byl technický stav a míra ohrožení, kdy upřednostněny byly především památky, u nichž se jednalo o poslední příležitost k vytěžení a širšímu využití jejich vypovídací hodnoty. Výzkum cíleně navazoval na certifikované metodiky průzkumu a dokumentace, které NPÚ vydal v předchozích pěti letech a nyní je aplikuje v praxi.

Konkrétně byl úkol zaměřen na průzkum a dokumentaci torzálně dochovaných, ohrožených a zanikajících staveb (zejména zřícenin hradů, ostatních panských sídel a lidového stavitelství), dále na výzkum kultury bydlení a obytného komfortu z hlediska vývoje tradiční obytné jednotky, na tvorbu korpusů vybraných skupin artefaktů a částí staveb a na rozvíjení vybraných metod výzkumu ohrožených a zanikajících historických staveb s důrazem na interdisciplinární spolupráci.

Pracovníci ze středočeského NPÚ ÚOP [PhDr. Vladislav Razím, Ing. arch. Dorota Havlíková, Mgr. Jan Kypta, Ph.D., Ing. arch. Jan Veselý, Ing. arch. Eva Vyletová] prováděti v rámci daného úkolu metodické průzkumné a dokumentační práce především těchto památek:

Vybrané objekty výzkumu

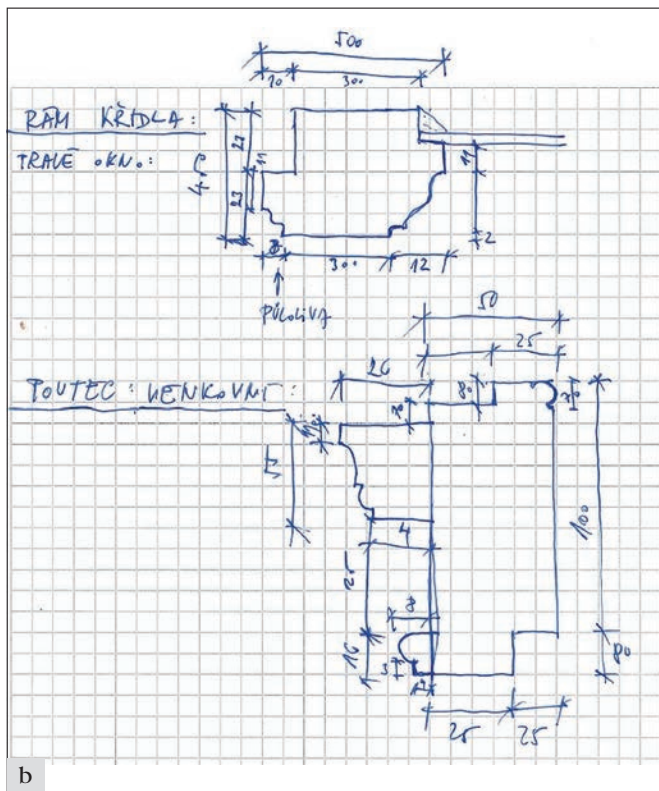
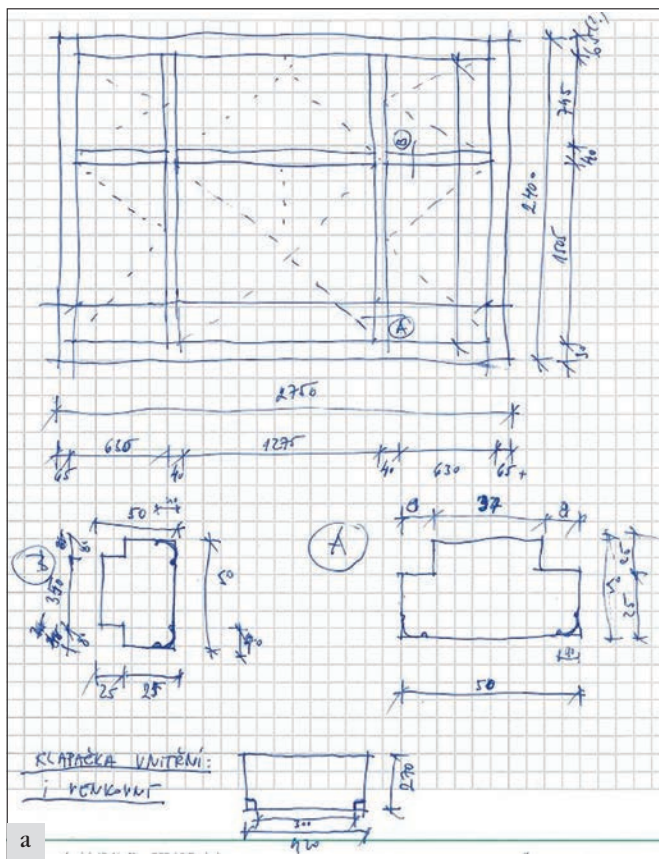
Helpenburk u Bavorova (okres Strakonice) a Dívčí Kámen (okres Český Krumlov) – zříceniny hradů: Další etapa průzkumu a dokumentace.

PhDr. Vladislav Razím

Miličín (okres Benešov), kostel Narození Panny Marie – Krovová konstrukce nad presbytářem miličinského kostela představuje pro své konstrukční schéma důležitý srovnávací materiál pro gotické krovy širšího regionu Sedlčanska a Voticka, kterými jsme se zabývali v předchozích letech. Byla proto provedena její detailní dokumentace a dendrochronologické datování většiny dřevěných konstrukcí kostela, které jsou přístupné. Krov presbytáře, typologicky i tesařským provedením příbuzný s krovem z 15. století v Sedlčanech a v Nechvalicích, vznikl jako celek po požáru městečka v letech 1644/45. Krov nad lodí, jímž jsme se zabývali jen okrajově, vznikl až v roce 1750.

Ing. arch. Jan Veselý, Mgr. Jan Kypta, Ph.D.

Mladá Boleslav, hrad – V průběhu prací obnovy paláce byla dokumentována nově odhalená ostění a další dílčí nálezy. K nim patří například goticko-renesanční ostění okna v horním patře severního schodiště, dosud považovaného za mladší nástavbu a ostění vstupu z přízemí paláce do jižní věže. Z vnitřní výbavy se zachovaly pouze fragmenty. Cenným dokladem malířské výzdoby 16. století je malba s erbem pánů z Donína na záklenku okna v 1. patře paláce, která byla v rám-



Praha, městská část Malá Strana, Hrzánský palác čp. 490/III, Velkopřevorské náměstí: a – terénní skica členění okna s profilací stojky rámu vnitřního okna; b – profilace venkovního poutce, vnitřního přičínku, klapaček a rámu vnitřního okenního křídla (D. Havlíková).



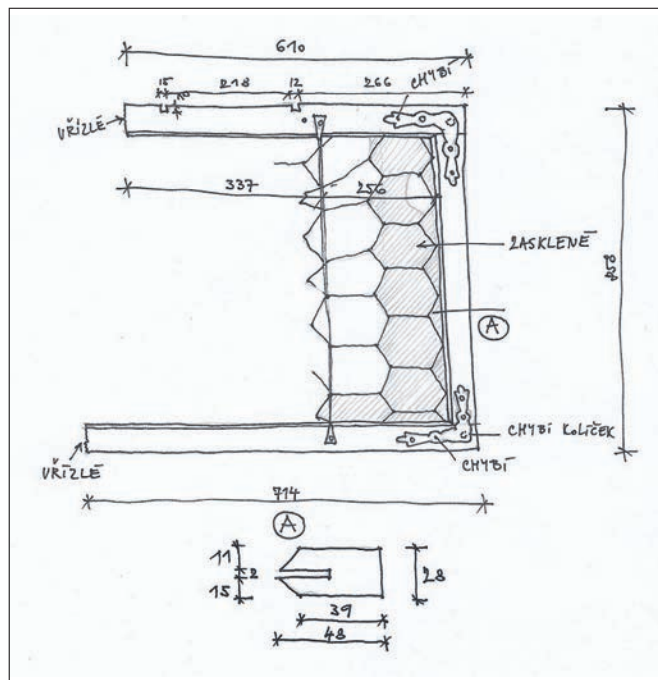
Praha, městská část Malá Strana, Hrzánský palác čp. 490/III, Velkopřevorské náměstí – celkový pohled na dokumentovanou výplň z interiérové strany při otevření okenních křídel (foto D. Havlíková).

ci obnovy restaurována. Nově byly odhaleny fragmenty malby v záklencích oken horního patra severní věže. Malba zde měla geometrický charakter s motivy iluzivního kazetování. Zpřístupnění fasády z lešení umožnilo provést podrobnější dokumentaci se zaměřením původních ostění a jejich profilací. Profilace odpovídá přechodnému období pozdní gotiky a renesance přelomu 15. a 1. třetiny 16. století. Precizní provedení detailů simy s přetínavými profily v nároží svědčí o velmi kvalitní kamenické práci. Ke stavebnímu vývoji byly doplněny pouze dílčí poznatky. Nebyly však zjištěny nálezy, které by v nadzemních částech objektu prokázaly konstrukce z období předcházejícímu pozdně gotické stavební fázi.

Ing. arch. Eva Vyletová

Praha – různé objekty s výplněmi otvorů (2. etapa): Hrzánský palác – historizující okenní výplň – Nálezová zpráva dokumentuje historizující špaletové okno v prostředním sále 2. patra, osazené v jižní fasádě směrem do zahrady, a pozdně barokní katre pavlače východního křídla. Jedná se o unikátní příklad přechodového prvku okenní výplně z roku 1903, jediné v celém paláci, kdy je profilace výplně – okenních křídel včetně detailů a kování ještě produkcí historizujícího citění stejně jako u ostatních oken, avšak tvarové řešení a členění na osm křídel je již produkcí nastupující moderní doby. Výplň je dochována v autentické podobě. Katry v obou patrech východního křídla jsou původními dveřními výplněmi z doby dostavby východního křídla v roce 1749. V 19. století lze očekávat změnu otvírání původně dvoukřídlé výplně na skládací způsob, který souvisí již se zrušením navazující pavlače jižního křídla v závěru 19. století (snad 1890). Do té doby byl vstup z pavlače do jižního křídla v krajní ose a dnešní typ otvírání by překážel a zasahoval do tohoto vstupu.

Komenda řádu maltézských rytířů s kostelem Panny Marie pod řetězem – barokní okenní výplň – Nálezová zpráva dokumentuje torzo originální autenticky dochované barokní okenní výplně včetně torza zasklení na šestiúhelníky do olověné osnovy ve dvou řadách. Torzo dřevěného dubového okenního křídla bylo dodatečně zazděné do konstrukce jižní stěny presbytáře kostela zasklením dole. Tři svlaky tvoří „U“, kromě torza zasklení osazeného do drážky je zachován jeden nosník pro uchycení olověné osnovy. Svislé vlysy jsou dodatečně zkrácené.



Praha, městská část Malá Strana, kostel Panny Marie pod řetězem, Velkopřevorské náměstí – terénní skica dokumentované výplně. Okenní výplň je vyndaná ze zadržky zdiva v jižní stěně presbytáře kostela Panny Marie pod řetězem v areálu komendy řádu maltézských rytířů. Výplň byla orientována zasklením směrem dole a byla do úrovně téměř celé spodní řady tabulek zasklení osazena do maltové směsi. Okenní výplň je zachována v autentickém původním stavu pravděpodobně z poloviny 18. století, bohužel v torzálním stavu, z vitrážového zasklení je dochováno sedm tabulek z taženého skla, jedna z toho je prasklá (autor D. Havlíková).



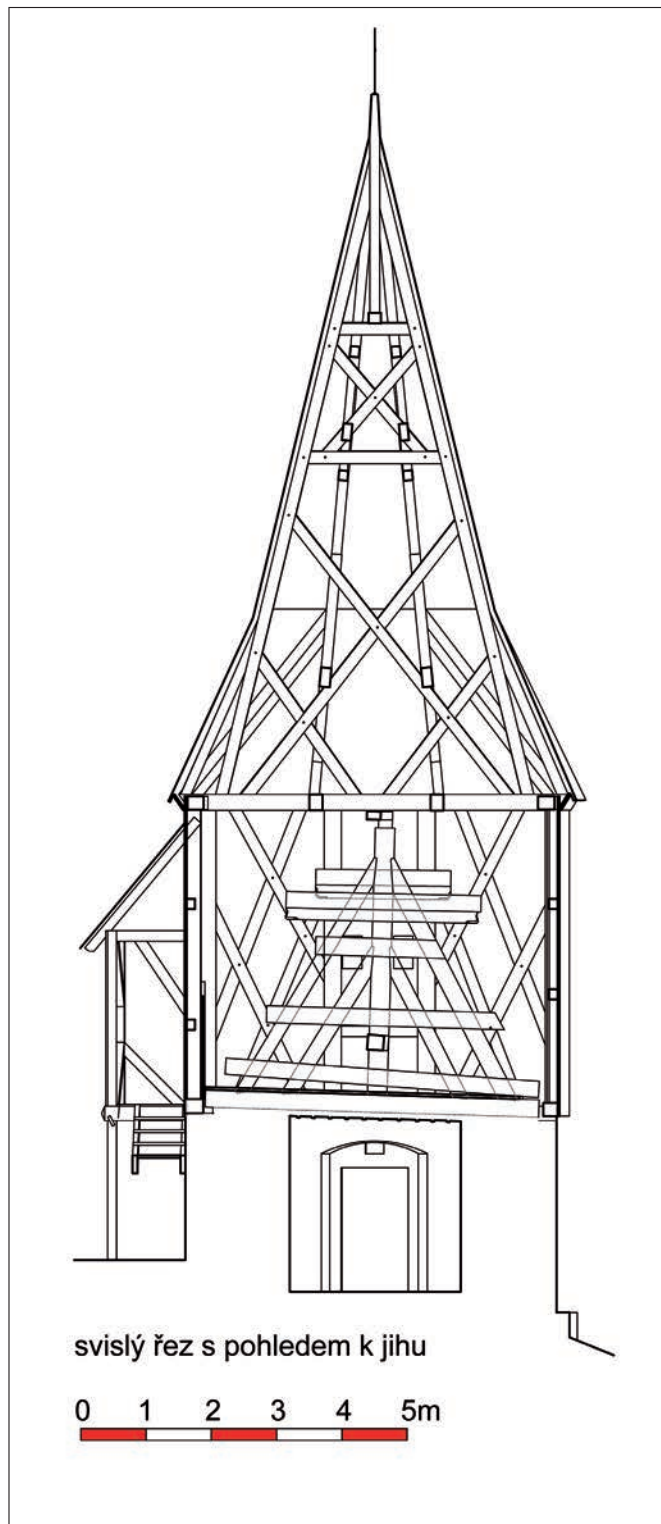
Praha, městská část Malá Strana, kostel Panny Marie pod řetězem, Velkopřevorské náměstí – foto dokumentovaného torza výplně, patrně vnější strana, barokní rohovníky jsou z vnitřní strany (foto D. Havlíková).

ního křídla bylo dodatečně zazděné do konstrukce jižní stěny presbytáře kostela zasklením dole. Tři svlaky tvoří „U“, kromě torza zasklení osazeného do drážky je zachován jeden nosník pro uchycení olověné osnovy. Svislé vlysy jsou dodatečně zkrácené.

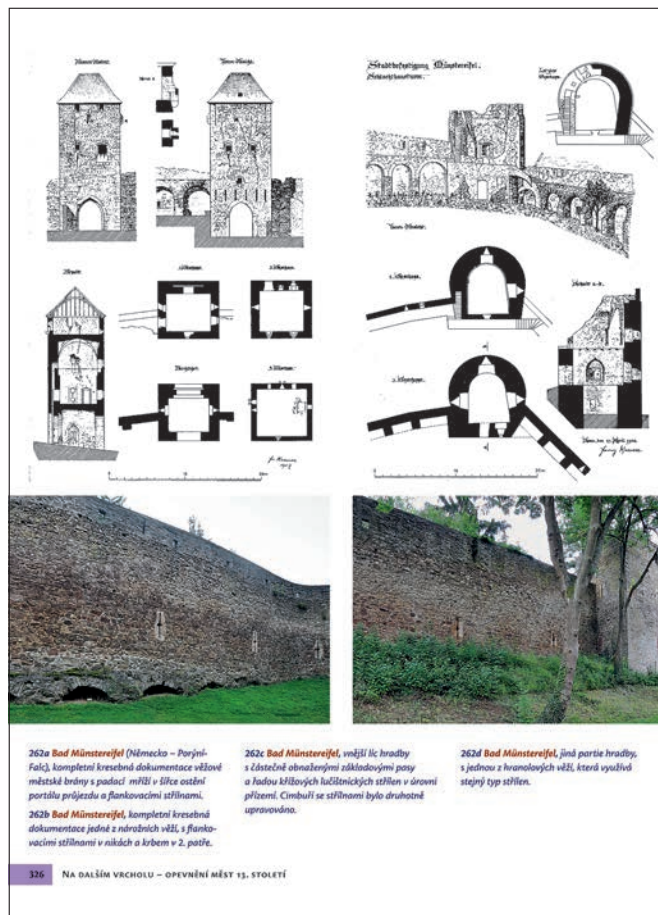
Ing. arch. Dorota Havlíková

Vitice (okres Kolín), zvonice při kostele sv. Šimona a Judy – Mimořádně hodnotná polodřevěná zvonice pozdně gotického charakteru byla již dlouho předmětem našeho výzkumného zájmu. Jako podklad pro článek v časopisu Památky středních Čech byl proveden celkový stavebněhistorický průzkum včetně archivní rešerše a podrobného zaměření. Byly rovněž odebrány vzorky pro dendrochronologickou dataci výjimečných tesařských konstrukcí patra a střechy stavby. Ta překvapivě přinesla datum vzniku stavby až k roku 1667, s využitím několika starších prvků ve zvonové stolici.

Ing. arch. Jan Veselý, Mgr. Jan Kypta, Ph.D.



Vitice (okres Kolín), zvonice u kostela sv. Šimona a Judy, svislý řez (zaměření J. Veselý, J. Kypta).



Strana z knihy Opevnění měst středověké Evropy.

Srovnávací exkurse do skanzenů v maďarském Szentendre a rakouském Niedersulzu – Nezbytnou složkou vědecké analýzy dispoziční i konstrukční typologie staveb je poznávání širších lokálních i regionálních souvislostí. V rámci výzkumu starších vrstev venkovské obytné architektury jsme proto podnikli studijní prohlídku muzeí lidových staveb v Maďarsku a Dolním Rakousku. První z navštívených má nadregionální charakter, druhý naopak úzce regionální. Poskytly nám velkou šíři srovnávacího materiálu v oblasti obytných dispozic, otopných zařízení a spalných i nespalných stavebních konstrukcí.

Ing. arch. Jan Veselý, Mgr. Jan Kypta, Ph.D.

V rámci tohoto úkolu vznikala a v roce 2023 vyšla obsáhlá odborná kniha Vladislav Razím, Opevnění měst středověké Evropy, Praha: NPÚ 2023 (viz s. 4).

PhDr. Vladislav Razím

Dějiny památkové péče v českých zemích

Garant: Mgr. Jana Pařízková Čevonová, Ph.D.

Spolurešitel za NPÚ ÚOP středních Čech v Praze:

Ing. arch. Vít Jesenský, Ph.D.

Rozhovory s pamětníky, texty k teorii a metodologii památkové péče a critical heritage studies.

Ing. arch. Vít Jesenský, Ph.D.

Moderní architektura 20. století

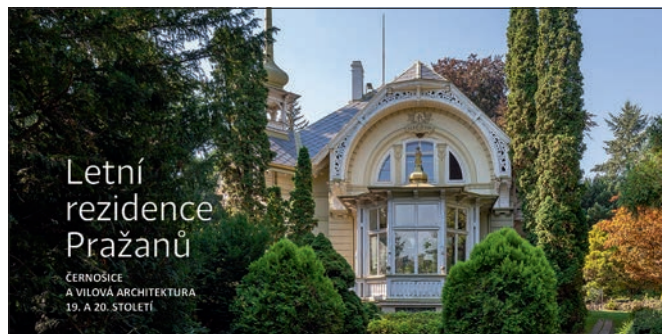
Garant: Ing. arch. Naděžda Goryczková

Dílčí úkol: Metodika regenerace sídlišť v souladu se zájmy památkové péče

Dílčí úkol: Nenápadný půvab českých sídlišť

Spolurešitelé za NPÚ ÚOP středních Čech v Praze:

Mgr. Šárka Koukalová, Ing. arch. Hana Řepková



Pozvánka na křest knihy *Letní rezidence Pražanů*.



Ukázka z knihy *Skryté půvaby českých sídlišť: architektura/urbanismus/památkový potenciál*.

V únoru 2023 se konal křest knihy *Letní rezidence Pražanů*. Černošice a vilová architektury 19. a 20. století v režii Města Černošice. Reprezentativní publikace byla vydána Národním památkovým ústavem v roce 2022 v rámci DKRVO jako plánovaný výsledek výzkumné oblasti VI Moderní architektura 20. století DKRVO na léta 2019–2023. Na vydání publikace financemi významně přispělo Město Černošice.

Po celý rok probíhala intenzivní práce na knize *Skryté půvaby českých sídlišť: architektura/urbanismus/památkový potenciál* (viz s. 4). Paralelně probíhala propagace již vydané metodiky *Regenerace sídlišť v souladu se zájmy památkové péče* v rámci NPÚ i slovenského Pamiatkového úradu.

Archeologie

Garant: PhDr. Jarmila Čiháková, Ph.D., NPÚ ÚOP v hl. městě Praze

Spoluřešitelé v ÚOP středních Čech Jan Kypta, Filip Laval, Jiří Marounek, Zdeněk Neustupný

Dílčí úkol: *Terénní identifikace a dokumentace archeologických lokalit pomocí standardních i nových dokumentačních metod – obzvláště metody LiDAR, letecké laserové skenování země, aplikace získaných výsledků do památkové praxe, vyhodnocení archeologických komponent (vybrané lokality Čechy, Morava a Slezsko)*

Úkoly se podařilo splnit podle stanoveného harmonogramu projektu. Realizován byl geodeticko-topografický průzkum dvojice větších hradišť na katastru obce Mcely na Nymbursku. Předmětem výzkumu se také stala drobná středověká fortifikace u Rabyně ve středním Povltaví. U všech zkoumaných lokalit byl pořízen detailní geodetický plán. Výsledky terénního průzkumu byly publikovány ve dvojici samostatných časopiseckých článků.

Program aplikovaného výzkumu a vývoje národní kulturní identity (NAKI)

NAKI III: „Vlákna paměti. Minulost a současnost vambereckého krajkářství“ id. č. DH23P03OVV022, program je financován z prostředků Ministerstva kultury – Program NAKI III – program na podporu aplikovaného výzkumu v oblasti národní a kulturní identity na léta 2023 a 2027

Garant: Mgr. Veronika Pilná, Ph.D., NPÚ ÚOP v Plzni
Spoluřešitelé za NPÚ ÚOP středních Čech v Praze:

PhDr. Alena Nachtmannová, Ph.D., PhDr. Olga Klapetková

V tomto roce byla zahájena práce v projektu, na němž spolupracuje NPÚ, Univerzita Hradec Králové a Vysoká škola chemicko-technologická v Praze. Cílem řešitelského týmu NPÚ je výzkum počátků krajkářství u nás, recepce dobových módních vzorů a návaznost na velká krajkářská centra Evropy raného novověku, jakými byly zejména Flandry a severní Itálie. Soustředíme se zejména na sbírky NPÚ, tzn. dobové portréty a zachované krajky. Jejich datace a určení původu umožní nejen rozšíření znalostí o dobové módě, počátcích krajkářství u nás, ale také lepší dataci či určení portrétů ze sbírek NPÚ. Obchodu s tímto luxusním artiklem, popř. jeho výrobě přímo v našich zemích v období raného novověku nebyla dosud věnována v naší historiografii prakticky žádná pozornost, přestože s jednalo o poměrně významnou komoditu.

PhDr. Alena Nachtmannová, Ph.D.



Vamberk (okres Rychnov nad Kněžnou), ukázky výroby paličkových (foto V. Vavřínová).

Monografie a kapitoly v knize

- BACHTÍK, Jakub – JESENSKÝ, Vít – ŠTULC, Josef: *I takhle vypadal veselý život památkáře*, in: Jakub Bachtík ed., *Památková péče na zapřenou. Pamětnická svědectví o ochraně památek v časech pozdního socialismu*. Praha 2023, s. 36–98.
- JESENSKÝ, Vít – BACHTÍK, Jakub – FRÍDL, Jan: *Dopředu mě hnala víze hmatatelných výsledků*, in: Jakub Bachtík ed., *Památková péče na zapřenou. Pamětnická svědectví o ochraně památek v časech pozdního socialismu*. Praha 2023, s. 222–251.
- JESENSKÝ, Vít – HELLBRÜGGE, Christoph: *Komentář ke studii Christopha Hellbruggea „Konzervovat ne restaurovat“ – mýtus památkové péče?*, in: Jana Michalčáková – Zdeněk Vácha edd., *Úvahy o památkách. Výběr z německojazyčných textů*. Praha: NPÚ 2023, s. 78–81.
- RAZÍM, Vladislav: *Opevnění měst středověké Evropy*. Praha: NPÚ 2023.
- ŘEPKOVÁ, Hana: *Skryté půvaby českých sídlišť*. Praha: NPÚ 2023.

Periodika a sborníky

- FACINCANI, Filip: *Reinterpretace kamenických značek městských bran v Berouně. Příspěvek k teorii lomových značek v evropském kontextu*, *Památky středních Čech* 37, č. 2, 2023, s. 45–53.
- FACINCANI, Filip: *Renesanční sýpka samoty Harazím u Rájova na Českokrumlovsku*, *Průzkumy památek* XXX, č. 2, 2023, s. 43–53.
- JESENSKÝ, Vít: *Vzpomínka na Jukku Jokilehta*, *Zprávy památkové péče* LXXXIII, č. 4, 2023, s. 372–374.
- JESENSKÝ, Vít – BACHTÍK, Jakub: *„Byl jsem padouchem v Dietlově seriálu.“ Rozhovor s Josefem Štulcem*, *Zprávy památkové péče* LXXXIII, č. 4, 2023, s. 361–372.
- JESENSKÝ, Vít – BACHTÍK, Jakub – PAŘÍZKOVÁ ČEVONOVÁ, Jana: *Rozhovory s pamětníky památkové péče*, *Zprávy památkové péče* LXXXIII, č. 3, 2023, s. 287–289.
- KYPTA, Jan: *O potřebě kontinuity v područí scientometrie*, *Průzkumy památek* XXX, č. 1, s. 1–2.
- MAROUNEK, Jiří – KYPTA, Jan: *Dvojice nedatovaných hradů u Mcel na Nymbursku*, *Památky středních Čech* 37, č. 1, 2023, s. 1–12.
- MAROUNEK, Jiří – KYPTA, Jan: *Středověká fortifikace u Rabyně ve středním Povltaví*, *Památky středních Čech* 37, č. 2, 2023, s. 39–44.
- MINÁŘ, Ivan: *První nádraží Buštěhradské dráhy v Kladně*, *Památky středních Čech* 37, č. 1, 2023, s. 38–49.
- PRIXOVÁ DVORSKÁ, Hana: *Kostel sv. Mikuláše v Hnidousích od varnsdorfského stavitele Antona Möllera*, *Památky středních Čech* 37, č. 1, 2023, s. 13–26.
- RAZÍM, Vladislav: *Städte der böhmischen Länder unter der Regierung von König Přemysl Ottokar II. (1253–1278). Ihre bauliche Konzeption und die Stadtbefestigungen*, in: Österreich Geschichte, Literatur, Geographie 67. Jg. 2023, Heft 4 (417). Marchegg, Das Marchfeld und das Werden Mitteleuropas, Teil 1. Hg. von Ernst Bruckmüller, s. 77–90.
- RAZÍM, Vladislav: *Úvodník: Prof. PhDr. Petr Sommer, DSc.*, *Památky středních Čech* 37, č. 2, 2023, s. 57.

- VESELÝ, Jan – KYPTA, Jan: *Krov nad presbytářem kostela Narození Panny Marie v Miličíně. Síla tradice a nesnadné přijímání konstrukčních inovací*, *Průzkumy památek* XXX, č. 2, 2023, s. 53–62.
- VESELÝ, Jan – KYPTA, Jan – ŠIMŮNEK, Robert: *Zvonice u kostela svatých Šimona a Judy ve Voticích u Kouřimi*, *Památky středních Čech* 37, č. 2, 2023, s. 23–38.
- ŽIŽKA Jan: *Harrachovské hospodářské dvory*, *Průzkumy památek* XXX, č. 2, 2023, s. 21–42.

Odborná přednášková činnost

- BERKOVÁ, Jana: *Průvodní slovo celodenní exkurze po památkách lidové architektury Voticka*. Seminář lidové architektury „Historická venkovská architektura v kontextu současné vesnice“, 20. 9. 2023 ve Voticích.
- HANZLÍKOVÁ, Markéta: *Obnova a revitalizace areálu vodního mlýna čp. 19 ve Vepřku z pohledu památkové péče*. Seminář „Historická venkovská architektura v kontextu současné vesnice“, který se uskutečnil ve dnech 20.–22. září 2023 ve Voticích.
- HANZLÍKOVÁ, Markéta: *Krátké seznámení s obnovou a revitalizací areálu bývalého vodního mlýna čp. 19 ve Vepřku*. Mezioborový seminář „Architektura venkova: Aktuální tendence“, který se uskutečnil dne 1. prosince 2023 na FA ČVÚT v Praze.
- FACINCANI, Filip: *Stavební dějiny fary v Popovičkách*, *Popovičky*, 17. 12. 2023.
- MAROUNEK, Jiří: *Obléhání hradu Karlštejna, nové poznatky z archeologické prospekce*, *Karlštejn*, 9. 11. 2023.
- JESENSKÝ, Vít: *Přednáška Operativní průzkum a dokumentace a jejich role v památkové péči* na dvouletém kursu památkové péče NPÚ.
- NACHTMANNOVÁ, Alena: *Život na zámku. Každodennost české šlechty v 18. a 19. století*. Přednáška se konala v Muzeu Benátecka v Benátkách nad Jizerou 27. 4. 2023.
- POSPÍŠIL, Aleš: *Santini v Sedlci*. Komentovaná prohlídka konventu, katedrály a kostnice v rámci Dne architektury Spolku Kruh, 30. 9. 2023.
- ŘÁKOSNÍKOVÁ, Alena: *Co dnes od vesnice vlastně chceme?*, *Konference Architektura venkova, sborník příspěvků z akce Ústavu památkové péče a Ústavu teorie a dějin architektury FA ČVUT* konané 1. 12. 2023,
- RAZÍM, Vladislav: *Městské opevnění Vimperka*. Přednáška konaná pro Město Vimperk dne 13. 9. 2023.
- RUDL, Aleš: *Památné stromy a péče o ně*. Praha, 7. 3. 2023. Přednáška pro studenty České zemědělské univerzity v Praze.
- RUDL, Aleš: *Zeleň v památkové chráněných územích a péče o ni*. Přednáška pro účastníky kurzu památkové péče pořádaného NPÚ, Praha, 7. 3. 2023.
- RUDL, Aleš: *Hodnocení dřevin pro účely památkové péče*. Přednáška pro studenty České zemědělské univerzity v Praze. Praha, 27. 4. 2023.
- RUDL, Aleš: *Působení klimatické změny na dřeviny zámeckých parků a zahrad*. Přednáška pro účastníky konference Historické, kulturní a přírodní hodnoty zámeckých parků. Kačina, 22. 6. 2023.
- RUDL, Aleš: *Principy ochrany dřevin z hlediska památkové péče*. Mělník. Přednáška pro účastníky konference Stromy mezi paragrafy. Mělník, 7. 12. 2023.

- ŘEPKOVÁ, Hana: *Jak přistupovat k vesnickým bytovkám*, seminář Lidové architektury, Votice, 22. 9. 2023
- ŘEPKOVÁ, Hana: Sendvičový dům sídliště Bohnice komentovaná prohlídka v rámci *Dne architektury* v Praze-Bohnicích dne 29. 9. 2023.
- ŘEPKOVÁ, Hana: Santiniovské inspirace v Mníšku pod Brdy komentovaná procházka v rámci *Dne architektury* v Mníšku pod Brdy dne 30. 9. 2023
- ŘEPKOVÁ, Hana: *Je možné regulovat vzhled sídlišť?* Přednáška 20. 10. 2023, PÚ Bratislava
- ŘEPKOVÁ, Hana: *Metodika regenerace sídlišť*, přednáška 30. 10. 2023, NPÚ ÚOP Brno
- ŘEPKOVÁ, Hana: *Jakou budoucnost mají sídliště?* Přednáška 13. 11. 2023, Klub Za starou Prahu, Juditina věž
- ŘEPKOVÁ, Hana: *Metodika regenerace sídlišť – přínos PP péče ke kvalitě bydlení*, přednáška 16. 11. 2023, porada KÚSK
- ŘEPKOVÁ, Hana: *Jak dlouho ještě vydrží paneláky? Sídlíště včera, dnes a zítra*, přednáška 20. 11. 2023, NPÚ ÚOP Plzeň
- ŘEPKOVÁ, Hana: *Jak dlouho ještě vydrží paneláky? Sídlíště včera, dnes a zítra*. Přednáška pro NPÚ v odpoledních a pro veřejnost ve večerních hodinách 4. 12. 2023, NPÚ ÚOP České Budějovice
- VESELÝ, Jan: *Lidové stavby na rozhraní středních a jižních Čech*. Přednáška konaná ve Vildově mlýně v Jistebnici 11. 7. 2023.
- VESELÝ, Jan: *Osobní zkušenosti s opravami a trvalým obýváním dvojice venkovských obytných domů ve Vilasově Lhotě na jižním Sedlčansku*. Příspěvek na celostátním semináři k problematice lidového stavitelství konaném ve Voticích 20. až 22. 9. 2023
- VESELÝ, Jan: *Juditina věž – stavební vývoj. Nové objevy, technický stav a možnosti sanace poruch*. Komentované prohlídky stavby pro studenty Fakulty stavební ČVUT konané 9. 10., 6. 11. a 11. 12. 2023.
- ZÁPALKOVÁ, Eva: *Vlastivědná procházka po MPZ Lysá nad Labem*. Odborný výklad k urbanistickému a stavebnímu vývoji města a k významným kulturním památkám jako je stará radnice, areál ŘK fary a kostela sv. Jana Křtitele, Jedličkův dům čp. 13, areál evangelické fary a modlitebny, bývalý špitál sv. Alžběty nyní Muzeum Bedřicha Hrozného, bývalý augustiniánský klášter s jižními terasami a areál zámku s doprovodnými stavbami v parku. 26. 9. 2023.
- ŽIŽKA Jan: *Harrachovské hospodářské dvory*, přednáška na GnŘ v Liliové, ve Vědecké knihovně v Liberci a na Hrádku u Nechanic. Příspěvek k projektu NPÚ, Po stopách šlechtických rodů, „Harrachové – vznešenost zavazuje“, 2023.

Jan Žizka

HARRACHOVSKÉ HOSPODÁŘSKÉ DVORY



NA PANSTVÍ JILEMNICE A SADOVÁ

■ Účast pracovníků NPÚ ÚOP SČ v Praze v komisích, vědeckých, redakčních a dalších radách

Regionální komise pro posuzování návrhů na prohlášení věcí za kulturní památky

Mgr. Jana Berková, Mgr. Šárka Kolářová,
Mgr. Šárka Koukalová, Mgr. Ludmila Maděrová,
Mgr. Hana Prixová Dvorská, PhDr. Vladislav Razím,
Ing. arch. Jan Veselý, Ing. arch. Eva Vyletová.

Komise pro vyhodnocení žádostí o finanční příspěvky havarijního programu, péče o vesnické památkové rezervace

Mgr. Jana Berková, Ing. Bohumila Králová,
Mgr. Ludmila Maděrová, Ing. arch. Jiří Mrázek,
Ing. Dagmar Primusová, Mgr. Hana Prixová Dvorská,
Mgr. Eva Zápalková

Komise MK ČR pro posuzování žádostí o poskytnutí dotací na realizaci nároků na navrácení nezákonně vyvezeného movitého kulturního dědictví (ISO II/F)

Mgr. Šárka Kolářová

Interní odborná komise NPÚ ÚOP SČ

Mgr. Jana Berková, Mgr. Ludmila Maděrová,
Ing. arch. Jiří Mrázek, PhDr. Vladislav Razím,
Ing. arch. Hana Řepková,
Ing. arch. Jan Veselý, Mgr. Eva Zápalková

Archeologická komise NPÚ ÚOP SČ

Mgr. Jan Kypta, Ph.D., Mgr. Filip Laval,
Ph.D., Mgr. Zdeněk Neustupný, Ing. arch. Jan Veselý

Ediční rada NPÚ ÚOP SČ

Mgr. Jana Berková, PhDr. Olga Klapetková,
Mgr. Jan Kypta, Ph.D., Ing. arch. Vojtěch Láška,
Mgr. Ludmila Maděrová, PhDr. Vladislav Razím,
Mgr. Eva Zápalková

Ediční rada NPÚ

PhDr. Olga Klapetková, PhDr. Vladislav Razím

Redakční rada časopisu Památky středních Čech

Mgr. Jana Berková, Ing. arch. Vojtěch Láška,
Mgr. Hana Prixová Dvorská, PhDr. Vladislav Razím,
Ing. Jan Žižka

Redakční rada časopisu Průzkumy památek

Mgr. Jan Kypta, Ph.D., PhDr. Vladislav Razím

Redakční rada časopisu Antiqua Cuthna (při SOKA Kutná Hora)

PhDr. Aleš Pospíšil

Správní rada Nadace Kutná Hora – památka UNESCO

PhDr. Aleš Pospíšil, místopředseda

■ Seznam zkratk

DKRVO – dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace
EDIS – odbor evidence, dokumentace a informačních systémů
EMP – oddělení evidence movitých památek
FOP – Fond oprav památek Středočeského kraje
FVE – fotovoltaická elektrárna
GIS – geografický informační systém
HF – Havarijní program
IT – informační technologie
ISO – integrovaný systém ochrany movitého kulturního dědictví
KP – kulturní památka
MIS – metainformační systém
MK ČR – Ministerstvo kultury České republiky
MPR – městská památková rezervace
MPZ – městská památková zóna
NP – nadzemní podlaží
NKP – národní kulturní památka
NPÚ – Národní památkový ústav
NPÚ ÚOP SČ – Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště středních Čech v Praze
ONPIS – oddělení evidence nemovitých památek a informačních systémů

OP – ochranné pásmo
OPD – operativní průzkum a dokumentace
OPPF – odbor péče o památkový fond
ORP – obec s rozšířenou působností
POP – památkové ochranné pásmo
PO – památkový objekt
PORP – Program obnovy kulturních památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností
PPF – odbor péče o památkový fond
PZAD – Program záchrany architektonického dědictví
RIV – rejstřík informací o výsledcích vědecké činnosti
SHP – stavebněhistorický průzkum
SZ – státní zámek
ÚOP – územní odborné pracoviště
ÚP – územní plán
ÚPS – územní památková správa
ÚSKP – Ústřední seznam kulturních památek
V + V – institucionální výzkumné úkoly
VPR – vesnická památková rezervace
VPZ – vesnická památková zóna
ZE – základní evidence

DIE DENKMÄLER VON MITTELBÖHMEN

2 / 2024

BEILAGE

Jahrbuch des Nationalinstitut
für Denkmalpflege – Regionale Fachstelle
für Mittelböhmen in Prag zum Jahr 2023

Vedoucí redaktor: Mgr. Hana Prixová Dvorská

Výkonná redaktorka: PhDr. Olga Klapetková

Redakční rada: Mgr. Jana Berková, PhDr. Richard Biegel, Ph.D., Miroslav Brožovský, Mgr. Hana Prixová Dvorská, Ing. arch. Milena Hauserová, CSc., JUDr. et PhDr. Pavel Kroupa, PhDr. Květa Křížová, PhDr. Zdeněk Kuchyňka, Ing. arch. Vojtěch Láská, Ing. arch. Jan Pešta, Ing. Alfréd Schubert, PhDr. Vladislav Razím, Mgr. Vladimír Rišlink, Ing. Jan Žižka

Adresa redakce: Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště středních Čech v Praze, Sabinova 5, 130 11 Praha 3, telefon: 274 008 283, e-mail: klapetkova@stc.npu.cz.

Registrace povolena pod č. MK ČR 6835

Vyšlo 30. 6. 2025

PAMÁTKY STŘEDNÍCH ČECH



NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

ÚZEMNÍ ODBORNÉ PRACOVISŤE
STŘEDNÍCH ČECH V PRAZE

Památky středních Čech 38/2/2024 – příloha (Ročenka 2023)
časopis Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště středních Čech v Praze
Sabinova 373/5, 130 11 Praha 3
Tisková a grafická příprava: Jiří Sládeček
ISSN 0862-1586